

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΖΩΪΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Μελέτη για τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης
του Δήμου Τροιζηνίας - Μεθάνων και προτάσεις μάρκετινγκ

Δημήτριος Α. Χούντας

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Γεωργία Ζούνη, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Πειραιώς

**ΑΘΗΝΑ
2023**

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΖΩΪΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Μελέτη για τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης
του Δήμου Τροιζηνίας - Μεθάνων και προτάσεις μάρκετινγκ

“Perspectives of slow tourism development
in the Municipality of Troizinia - Methana and marketing proposals”

Δημήτριος Α. Χούντας

Εξεταστική Επιτροπή:

Γεωργία Ζούνη, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Πειραιώς (επιβλέπουσα)
Γεώργιος Μαλινδρέτος, Αναπληρωτής Καθηγητής Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Δήμητρα-Μαργιέτα Λυκούδη, Δρ ΠΑ.ΠΕΙ., Μάρκετινγκ & Τουρισμός

Μελέτη για τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης του Δήμου Τροιζηνίας - Μεθάνων και προτάσεις μάρκετινγκ

*ΔΠΜΣ Επιχειρηματικότητα & Συμβουλευτική στην Αγροτική Ανάπτυξη
Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης
Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, σε συνδυασμό με τους αυξημένους ρυθμούς της καθημερινότητας, ειδικά στα αστικά κέντρα, ωθεί ολοένα και περισσότερα άτομα στο να στραφούν σε προορισμούς που δίνουν τη δυνατότητα επαφής με το φυσικό περιβάλλον, χαλάρωσης και αποφόρτισης, με τη μετακίνηση κατά την παραμονή σε αυτόν να πραγματοποιείται σε αργούς ρυθμούς. Τα παραπάνω συνοψίζονται στον όρο «ήπιος τουρισμός», ο οποίος τα τελευταία χρόνια γνωρίζει αξιόλογη ανάπτυξη παγκοσμίως, ενώ στην Ελλάδα άρχισε να γίνεται γνωστός μετά το πέρας της πανδημίας COVID-19. Για τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, ο τουρισμός ανέκαθεν απέφερε πόρους που ενίσχυαν την τοπική οικονομία, όμως τα τελευταία χρόνια η επισκεψιμότητα εμφάνιζε στασιμότητα. Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η μελέτη των προοπτικών ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού στον Δήμο, με στόχο την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και κατ' επέκταση τη διατήρηση του πληθυσμιακού ιστού των περιοχών του. Για τις ανάγκες της μελέτης διενεργήθηκε δευτερογενής έρευνα, η οποία καθόρισε και τις ανάγκες της πρωτογενούς έρευνας που ακολούθησε. Καταληκτικά, τα συμπεράσματα που πηγάζουν από τις παραπάνω έρευνες οδήγησαν στην κατάρτιση προτάσεων marketing για την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού για το σύνολο του Δήμου και την κάθε περιοχή του ξεχωριστά.

Επιστημονική Περιοχή: Ήπιος Τουρισμός

Λέξεις-κλειδιά: Ήπιος Τουρισμός, Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων, προτάσεις marketing

Perspectives of slow tourism development in the Municipality of Troizinia - Methana and marketing proposals

*MSc Farm Business and Management
Department of Agricultural Economy & Development
Department of Science of Animal Production*

ABSTRACT

The modern way of life, combined with the increased pace of everyday life, especially at the urban areas and city centers, have led more and more people to search for destinations that give the opportunity to get into contact with the natural environment and to relax, moving on slow pace during their stay at that destination. All the facts mentioned above are summarized in the term "slow tourism", which in recent years has experienced remarkable growth worldwide, even though in Greece it started to gain popularity after the end of the COVID-19 pandemic. Regarding the Municipality of Troizinia-Methana, tourism has always brought in economic resources that strengthened the local economy, but in recent years the visit rate has shown stagnation. The aim of this study is to examine the prospects of slow tourism development in the Municipality, aspiring to the strengthening of the local economy and, thus, to the preservation of the population of its areas. For the needs of the study, secondary research was conducted, which also determined the needs of the primary research that followed. Finally, the conclusions derived from the above research led to the creation of marketing proposals for the development of slow tourism for the entire Municipality and each of its regions separately.

Scientific area: Slow Tourism

Keywords: Slow Tourism, Municipality of Troizinia-Methana, marketing proposals

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα άτομα που συνέδραμαν με οποιονδήποτε τρόπο στην αποπεράτωση της παρούσας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Αρχικά, ευχαριστώ την Δρ Γεωργία Ζούνη, Επιβλέπουσα Καθηγήτρια, για τη συνεχή μέριμνα, την καθοδήγηση και την υπόδειξη των κατευθυντήριων γραμμών καθ' όλη τη διάρκεια της σύνταξης της εργασίας αυτής. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κα Μαρία Μέλλου, Αντιδήμαρχο Πολιτισμού του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων, για την παροχή πληροφοριών και τις συστάσεις προσώπων και ιστοσελίδων για την εξεύρεση πρόσθετων δεδομένων αναφορικά με τις περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων. Ομοίως, θα ήθελα να δώσω ευχαριστίες στον κ. Γκοτζιά και την κα Ρουμάνη (In The Land of the Wolf, The Greek Explorers), καθώς και στον κ. Κουτουζή (Ελαιουργείο Κουτουζής) και τον κ. Ανδρέου (Οινοποιείο Ανδρέου) για τις πληροφορίες που παρείχαν σχετικά με τις δραστηριότητες των επιχειρήσεών τους, πολλές από τις οποίες ταυτίζονται με το αντικείμενο και τους στόχους της εργασίας αυτής. Επιπρόσθετα, ιδιαίτερες ευχαριστίες στον κ. Ηλία Ρίζο (volcanotrails.gr) για την αναλυτική πληροφόρηση που προσέφερε σχετικά με την πρωτοβουλία διάνοιξης των μονοπατιών της Χερσονήσου Μεθάνων, που αποτελούν πολύτιμο «κρίκο» στην «αλυσίδα» της ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, καθώς και όλους τους συμφοιτητές από το ΔΠΜΣ «Επιχειρηματικότητα και Συμβουλευτική στην Αγροτική Ανάπτυξη», για την ηθική στήριξή τους καθ' όλη τη διάρκεια σύνταξης της εργασίας αυτής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	
1.1 Ορισμοί, έννοιες, ιστορικά στοιχεία και είδη τουρισμού.....	10
1.1.1: Ορισμοί για τον τουρισμό.....	10
1.1.2: Έννοιες που συνδέονται με τον τουρισμό.....	11
1.1.3: Η ιστορία του τουρισμού.....	12
1.1.4: Διάκριση ειδών τουρισμού.....	14
1.2 Η έννοια της βιωσιμότητας στον τουρισμό.....	16
1.2.1: Η ανάγκη εισαγωγής της έννοιας της βιωσιμότητας στον τουρισμό.....	16
1.2.2: Ορισμοί βιώσιμου τουρισμού.....	18
1.3 Ο ήπιος τουρισμός.....	21
1.3.1: Ορισμοί ήπιου τουρισμού.....	21
1.3.2: Αίτια ανάπτυξης και ιστορία ήπιου τουρισμού.....	23
1.3.3: Χαρακτηριστικά ήπιου τουρισμού και ήπιου τουρίστα.....	26
1.3.4: Τουριστικό προϊόν ήπιου τουρισμού.....	34
1.3.5: Μελέτες περιπτώσεις σχετικές με τον ήπιο τουρισμό.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	
2.1 Πληροφορίες για τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	38
2.1.1: Γενικές πληροφορίες.....	38
2.1.2: Ιστορικά στοιχεία.....	39
2.2 Τουριστικές αφίξεις στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	45
2.2.1: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Αττικής.....	45
2.2.2: Επισκέψεις στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων.....	46
2.3 Τα 6Α του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	48
2.3.1: Πρόσβαση.....	48
2.3.2: Βοηθητικές υπηρεσίες.....	55
2.3.3: Διαμονή-Εστίαση.....	59
2.3.4: Αξιοθέατα.....	75
2.3.5: Δραστηριότητες-Εκδηλώσεις.....	94
2.3.6: Τουριστικά πακέτα.....	108
2.3.7: SWOT Analysis 6Α.....	109
2.4 Αγροτουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	113
2.4.1: Αγροτουρισμός στα Μέθανα.....	114
2.4.2: Αγροτουρισμός στην Τροιζηνία και το βόρειο τμήμα του Δήμου.....	119
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	
3.1 Αναζήτηση λέξεων-κλειδιών του προορισμού.....	121
3.1.1: Αποτελέσματα αναζήτησης στο Google Trends.....	121
3.1.2: Αναζήτηση αποτελεσμάτων στην Google.....	130
3.1.3: Trip Advisor Forums.....	131
3.2 Ανάλυση ιστοσελίδων του προορισμού.....	133
3.2.1: Ανάλυση περιεχομένου ιστοσελίδων.....	133
3.2.2: Σειρά εμφάνισης ιστοσελίδων στο διαδίκτυο.....	137
3.2.3: Ανάλυση αποτελεσματικότητας ιστοσελίδων.....	139

3.3 Ανάλυση μέσω κοινωνικής δικτύωσης προορισμού (social media analysis).....	142
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	
4.1 Μεθοδολογία Έρευνας.....	147
4.1.1: Ερευνητικοί στόχοι.....	147
4.1.2: Πληθυσμός-στόχος της έρευνας.....	148
4.1.3: Δειγματολογικό πλαίσιο.....	148
4.1.4: Είδος δειγματοληψίας.....	148
4.1.5: Ερωτηματολόγιο έρευνας.....	149
4.2 Ανάλυση δεδομένων-αποτελεσμάτων.....	150
4.2.1: Δημογραφικά στοιχεία.....	150
4.2.2: Χαρακτηριστικά ήπιων τουριστών.....	151
4.2.3: Ήπιος τουρισμός και COVID-19.....	163
4.2.4: Ο ήπιος τουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	166
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
5.1 Τουριστική κίνηση.....	177
5.2 6Α του Δήμου.....	178
5.3 Αγροτουρισμός.....	181
5.4 Ψηφιακή ανάλυση.....	181
5.5 Ερωτηματολόγιο.....	183
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ MARKETING ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ – ΜΕΘΑΝΩΝ	
6.1 Προτάσεις για το σύνολο του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	185
6.2 Προτάσεις για τις επιμέρους περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.....	187
6.2.1: Προτάσεις για την Χερσόνησο Μεθάνων.....	187
6.2.2: Προτάσεις για την περιοχή του Γαλατά και το νοτι/λικό τμήμα του Δήμου.....	188
6.2.3: Προτάσεις για την Τροιζηνία και το βόρειο τμήμα του Δήμου.....	190
Βιβλιογραφία	192
Παραρτήματα	195

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων αποτελεί έναν προορισμό ο οποίος κάθε χρόνο και ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες, προσελκύει επισκέπτες από αρκετές χώρες παγκοσμίως. Παρότι συνορεύει με νησιά του Αργοσαρωνικού όπως η Αίγινα, το Αγκίστρι και ο Πόρος και διαθέτει αξιολογικά αξιοθέατα (Ηφαίστειο Μεθάνων, Αρχαιότητες Τροιζήνας, Υδροβιότοπος Ψήφτας) δεν χαρακτηρίζεται από αντίστοιχα επίπεδα δημοφιλίας και αναγνωρισιμότητας και ως εκ τούτου δεν συγκεντρώνει και παρόμοιο αριθμό επισκεπτών. Ωστόσο, το γεγονός αυτό έχει βοηθήσει στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, μην έχοντας επηρεαστεί από το φαινόμενο του «μαζικού τουρισμού».

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα παραπάνω, η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματεύεται τις προοπτικές ανάπτυξης μιας μορφής εναλλακτικού τουρισμού, του ήπιου τουρισμού, στην προσπάθεια κατάρτισης προτάσεων marketing και την αξιοποίησή τους από τους διαμορφωτές πολιτικής (Δημοτικές Αρχές, Περιφέρεια Αττικής), αλλά και τους επιχειρηματίες των περιοχών του Δήμου. Κύριος σκοπός αυτού του εγχειρήματος είναι η δημιουργία στοχευμένης πολιτικής και επιχειρηματικών πρακτικών για την προσέλκυση ήπιων τουριστών, με ταυτόχρονο προσδιορισμό της καταλληλότητας της κάθε περιοχής για την υποδοχή τους.

Το θέμα της παρούσας διπλωματικής εργασίας ανέκυψε κατόπιν συζήτησης με την Αντιδήμαρχο Πολιτισμού του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων κα Μαρία Μέλλου, καθώς και με την κα Γεωργία Ζούνη (Επίκουρος Καθηγήτρια ΠΑΠΕΙ), σχετικά με την αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός είδους τουρισμού στην περιοχή, το οποίο αφενός θα αποσκοπεί στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στον κλάδο του τουρισμού και αφετέρου δεν θα αλλοιώσει τον φυσικό πλούτο των περιοχών του Δήμου και δεν θα επηρεάσει αρνητικά την καθημερινότητα των κατοίκων. Επιπρόσθετα, η απουσία μεγάλου όγκου ερευνητικού έργου για τον ήπιο τουρισμό στη χώρα μας γενικότερα και στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων ειδικότερα, αποτέλεσαν επιπλέον κίνητρο για τη διεξαγωγή της μελέτης αυτής.

Με βάση τα προαναφερθέντα στοιχεία, η διατήρηση του πληθυσμιακού ιστού των περιοχών του Δήμου και κυρίως των απομακρυσμένων περιοχών (βόρειο και νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου, χωριά των Μεθάνων), αποτελεί τον απώτερο σκοπό της μελέτης αυτής, καθώς κατά τις τελευταίες δεκαετίες ο πληθυσμός του Δήμου φθίνει σταδιακά, είτε λόγω του φαινομένου της αστικοποίησης είτε λόγω της γήρανσης του εντόπιου πληθυσμού. Η ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού στην περιοχή, εάν έχει διάρκεια και συνέπεια, είναι πολύ πιθανό να αντιστρέψει την παρούσα εικόνα ή έστω να επιβραδύνει τη μείωση πληθυσμού που παρατηρείται.

Στο πρώτο Κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, με πληροφορίες που πηγάζουν από βιβλία και επιστημονικά άρθρα. Αρχικά, περιγράφονται οι

ορισμοί, οι έννοιες, τα ιστορικά στοιχεία και τα είδη τουρισμού (1.1), στη συνέχεια περιγράφεται η έννοια της βιωσιμότητας στον τουρισμό (1.2), ενώ η τρίτη ενότητα (1.3) αφορά τον ήπιο τουρισμό, με αναφορά στους ορισμούς και την ιστορία του κινήματος, που πλαισιώνονται από έρευνες σχετικά με τα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρίστα και μελέτες περιπτώσεων για τον ήπιο τουρισμό παγκοσμίως.

Το Κεφάλαιο 2 (Ανάλυση Προορισμού) αποτυπώνει γενικές πληροφορίες και ιστορικά στοιχεία του προορισμού (2.1), τις τουριστικές αφίξεις (2.2), καθώς και την ανάλυση της παρούσας κατάστασης όσον αφορά τις υποδομές του προορισμού για την υποδοχή επισκεπτών (2.3). Ξεχωριστή αναφορά πραγματοποιείται για τις προοπτικές ανάπτυξης του αγροτουρισμού στον Δήμο (2.4).

Στο τρίτο Κεφάλαιο πραγματοποιείται η ψηφιακή ανάλυση του προορισμού (Digital Analysis), που απαρτίζεται από την ανάλυση των λέξεων-κλειδιών του προορισμού (3.1), την ανάλυση των τουριστικών ιστοσελίδων του Δήμου (3.2), καθώς και την ανάλυση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που σχετίζονται με τον Δήμο και τις περιοχές του (3.3).

Στο τέταρτο Κεφάλαιο αναλύονται τα στοιχεία και τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας (Ερωτηματολόγιο). Στην πρώτη ενότητα (4.1) αναγράφεται η μεθοδολογία της πρωτογενούς έρευνας, ενώ στην επόμενη ενότητα (4.2) πραγματοποιείται ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου.

Το Κεφάλαιο 5 παρουσιάζει τα συμπεράσματα για την τουριστική κίνηση (5.1), τα 6Α του Δήμου (5.2), τον αγροτουρισμό (5.3), την ψηφιακή ανάλυση (5.4) και το ερωτηματολόγιο (5.5).

Το Κεφάλαιο 6 αποτελείται από τις προτάσεις marketing και στρατηγικές ανάπτυξης ήπιου τουρισμού τόσο στο σύνολο του Δήμου (6.1) όσο και σε κάθε τμήμα του Δήμου ξεχωριστά (6.2), λαμβάνοντας υπ' όψιν τα πορίσματα της πρωτογενούς και της δευτερογενούς έρευνας.

υπογραμμίσουμε πως ο ορισμός αυτός αποτελεί τον προπομπό εκείνου που εν τέλει υιοθέτησε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO).

1.1.2 Έννοιες που συνδέονται με τον τουρισμό

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να γίνει ο διαχωρισμός των όρων που περιβάλλουν την έννοια του τουρισμού. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από εκθέσεις φορέων των Ηνωμένων Εθνών από το 2008, ένας εκ των οποίων είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, διαμορφώνονται οι εξής ορισμοί:

Ταξιδιώτης: Πρόκειται ένα άτομο το οποίο μετακινείται ανάμεσα σε διαφορετικές γεωγραφικές τοποθεσίες για οποιονδήποτε λόγο και για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα. Το διάστημα μεταξύ της αναχώρησης από την κύρια κατοικία με στόχο την επίσκεψη σε διαφορετικά μέρη έως και τη στιγμή της επιστροφής σε αυτήν ορίζεται ως ταξίδι, ενώ αν είναι μικρής διάρκειας ως εκδρομή. (UNSTATS, IRTS 2008).⁷

Επισκέπτης: Είναι ένας ταξιδιώτης ο οποίος μετακινείται προς έναν προορισμό εκτός του συνήθους του περιβάλλοντος, για χρονικό διάστημα λιγότερο από 12 μήνες, για οποιονδήποτε σκοπό (επιχειρηματικό, για ευχαρίστηση κ.α.), χωρίς να προσληφθεί από κάποια εταιρεία στον προορισμό που επισκέπτεται. Τα συγκεκριμένα ταξίδια ονομάζονται και τουριστικές επισκέψεις. Ανάλογα με το χρόνο παραμονής σε μια περιοχή, οι επισκέπτες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: α) τους **τουρίστες**, οι οποίοι διαμένουν σε μια περιοχή για τουλάχιστον μια νύχτα και 24 ώρες και β) στους **εκδρομείς**, οι οποίοι μένουν για λιγότερο χρονικό διάστημα από 24 ώρες σε μια περιοχή, χωρίς διανυκτέρευση (UNSTATS, IRTS, 2008). Αξίζει να σημειωθεί πως, ήδη από το 1936, η Κοινωνία των Εθνών είχε θέσει ως κατώτερο όριο παραμονής ώστε να χαρακτηριστεί κάποιος τουρίστας τις 24 ώρες, ενώ το 1941 ο ΟΗΕ υπερθεμάτισε λέγοντας πως η μέγιστη παραμονή θα πρέπει να είναι 6 μήνες, το οποίο όμως τροποποιήθηκε στο πέρασμα του χρόνου, ώστε να διαμορφωθεί τελικά σε χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών (Wikipedia, 2023).⁸

Ανάλογα με τον τόπο μόνιμης κατοικίας του ατόμου που ορίζεται ως τουρίστας, διακρίνουμε τον **εγχώριο τουρισμό** (domestic tourism) που αφορά τις δραστηριότητες ενός ατόμου κατά την επίσκεψή του σε μια περιοχή εντός της χώρας μόνιμης διαμονής, τον **εσωτερικό τουρισμό** (inbound tourism) που σχετίζεται με τις δραστηριότητες ενός ατόμου κατά την επίσκεψή του σε μια περιοχή της ίδιας χώρας στην οποία όμως δεν είναι μόνιμος κάτοικος και στον **εξωτερικό τουρισμό** (outbound tourism) ο οποίος συνίσταται σε δραστηριότητες ενός ατόμου κατά την επίσκεψή του σε μια περιοχή εκτός της χώρας μόνιμης κατοικίας του. Αντίστοιχα, ο **εθνικός τουρισμός** (national tourism) αποτελεί ένα κράμα του εγχώριου και του εξωτερικού

⁷ [UNSTATS, IRTS 2008](#)

⁸ Theobald, William F. (1998). *Global Tourism* (2nd ed.). Oxford [England]: Butterworth–Heinemann. pp. 6–7. ([ISBN 978-0-7506-4022-0](#). [OCLC 40330075](#))

τουρισμού, αφού πρόκειται για επίσκεψη ατόμων που έχουν μόνιμη κατοικία σε μια συγκεκριμένη χώρα προς κάποια άλλη χώρα ή τη χώρα μόνιμης διαμονής τους. Ο **διεθνής τουρισμός** (international tourism) συνδυάζει στοιχεία του εσωτερικού και του εξωτερικού τουρισμού, αφού αφορούν την επίσκεψη σε μια συγκεκριμένη χώρα η οποία δεν αποτελεί και μόνιμη κατοικία του επισκέπτη. (UNSTATS, IRTS, 2008).

Κύριος προορισμός: Ως κύριος προορισμός λογίζεται το μέρος που έπαιξε κομβικό ρόλο στη λήψη απόφασης για την πραγματοποίηση του ταξιδιού. Σε περίπτωση που δεν υπήρχε κάποιο συγκεκριμένο μέρος που οδήγησε στην πραγματοποίηση του ταξιδιού, τότε ως κύριος προορισμός θεωρείται το μέρος στο οποίο ο επισκέπτης πέρασε τις περισσότερες ώρες. Εάν ούτε αυτό το στοιχείο μπορεί να προσδιοριστεί, τότε ως κύριος προορισμός καταγράφεται η πιο απομακρυσμένη γεωγραφικά περιοχή από τον τόπο μόνιμης κατοικίας, την οποία επισκέφθηκε το άτομο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του (UNSTATS, IRTS, 2008).

1.1.3: Η Ιστορία του τουρισμού

Παρότι οι μετακινήσεις πραγματοποιούνταν από την Παλαιολιθική εποχή στο πλαίσιο της αναζήτησης τροφής από το ανθρώπινο είδος, οι παλαιότερες αναφορές σχετικά με το φαινόμενο που μελετάμε χρονολογούνται στο 3.500 π.Χ. από γραπτά που διασώθηκαν, μόνο που περιγράφεται με την έννοια της φιλοξενίας [(φιλώ=αγαπώ) +ξένος]. Όπως διαπιστώνεται, η Ανατολική Μεσόγειος ήταν η κοιτίδα του θεσμού της φιλοξενίας και ειδικότερα οι περιοχές της Μεσοποταμίας, η Μικρά Ασία, η Συρία-Παλαιστίνη και η Αίγυπτος, ενώ σε γραπτά του 2.100 π.Χ. γίνεται λόγος για ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις στη Μεσοποταμία. Ο Κώδικας Χαμουραμπί που βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου και προσδιορίζεται χρονολογικά στο 1.800 π.Χ., περιλαμβάνει νόμους φιλοξενίας για εμπορικούς σκοπούς. Στην Αίγυπτο απαντώνται τοιχογραφίες σε ιερό που επικοινωνούσε με πυραμίδες, που απεικονίζεται το τελετουργικό φιλοξενίας επισκεπτών το 1.500 π.Χ.. Την ίδια εποχή στην Κρήτη, ευρήματα καταδεικνύουν την ύπαρξη πανδοχείου κοντά στο παλάτι της Κνωσού, το οποίο παρείχε σημαντικές ανέσεις (κουζίνα, χώρος για δείπνο, λουτρό) για την ξεκούραση του επισκέπτη πριν την επίσκεψη στο παλάτι-προπύργιο του Μινωικού πολιτισμού. (Κ.Δ. Ο' Gorman, 2010).⁹

Άλλωστε, ήδη κατά τα χρόνια αυτά η φροντίδα του ξένου ήταν ιερός θεσμός (πίστη στον ξένιο Δία), καθώς οι επισκέπτες θεωρούνταν πρόσωπα απεσταλμένα από τους θεούς και η μη περιποίηση των ξένων αποτελούσε ύβρις προς εκείνους, ενώ αντίθετα

⁹ Κ. Δ. Ο' Gorman. (2010) .*The origins of hospitality and Tourism*,(https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=kMNLEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=origins+of+tourism&ots=BR_Wq82DBJ&sig=UgKnjNPFv2OfaZRw4Ouyuo_6kA&redir_esc=y#v=onepage&q=origins%20of%20tourism&f=false)

η γενναιόδωρη φιλοξενία θα επέφερε ανταμοιβή. Κύρια στοιχεία της φιλοξενίας αποτελούσαν ο σεβασμός προς τον επισκέπτη ανεξαρτήτως της κοινωνικής και οικονομικής του κατάστασης, η παροχή στέγης, γεύματος, λουτρού και χώρου ξεκούρασης, ενώ συνηθιζόταν και η προσφορά δώρων κατά την αναχώρηση του επισκέπτη. Ο Περικλής τόνιζε πως οι Αθηναίοι δεν απωθούσαν τους ξένους (όσους Έλληνες δεν κατοικούσαν στην Αθήνα δηλαδή), προκειμένου να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό και την πόλη της Αθήνας (Wikipedia, 2023).¹⁰ Γενικότερα, κατά τα αρχαία χρόνια οι επισκέψεις πραγματοποιούνταν κυρίως σε ναούς και μαντεία, καθώς και σε επίσημες τελετές, αλλά και για εμπόριο, καθώς τον 8^ο αιώνα π.Χ. οι Σουμέριοι ανακάλυψαν τα χρήματα και ως εκ τούτου πολλές επισκέψεις γίνονταν για εμπορικούς σκοπούς έκτοτε. (Evolution and Historical Development of Tourism).¹¹

Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα (500-1500 μ. Χ.) τη σκυτάλη παρέλαβαν τα ταξίδια για προσκυνήματα σε εκκλησίες, ενώ έκαναν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους σημεία αγοράς αντικειμένων σχετικών με τον προορισμό (souvenir). (Pr. A. Christou, 2022).¹² Εν πολλοίς στο γεγονός αυτό αποδίδεται και η αγγλική μετάφραση της λέξης «διακοπές» που διακρίνεται στα συνθετικά *holy* (ιερός) και *days* (ημέρες) (Σιταράς, Τζένος, 2007).¹³ Κατά τον 15^ο και 16^ο αιώνα πόλο έλξης αποτελούσαν ιεροί χώροι όπως η Ιερουσαλήμ και η Μέκκα. Μάλιστα, την περίοδο αυτή εντοπίζεται και το πρώτο τουριστικό πακέτο που αφορούσε ταξίδι με σημείο εκκίνησης τη Βενετία και τελικό προορισμό την Ιερουσαλήμ. Στη συνέχεια, η περίοδος της Αναγέννησης (17-18^{ος} αι.) είχε ως αποτέλεσμα την εκ νέου άνθιση της τέχνης, γεγονός το οποίο μεταφράστηκε στην άνοδο του πολιτιστικού τουρισμού (όπως ονομάζεται σήμερα) και τη διαμόρφωση εγκαταστάσεων μουσείων και εκθεσιακών χώρων. (Evolution and Historical Development of Tourism).¹⁴ Η συνθήκη αυτή οδήγησε νεαρούς (κατά κύριο λόγο) Βρετανούς, αριστοκρατικής καταγωγής στη μετακίνησή τους προς τις περιοχές που παρείχαν τις υπηρεσίες αυτές, με στόχο τη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων, σε ένα ρεύμα που ονομάστηκε Grand Tour. (Wikipedia, 2023).¹⁵ Παράλληλα, η αλλαγή αυτή είχε επιρροή και στη διακόσμηση και την αρχιτεκτονική των ξενοδοχείων, τα οποία άρχισαν να χτίζονται σε μικρή απόσταση το ένα από το άλλο.

¹⁰<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%B9%CE%BB%CE%BF%CE%BE%CE%B5%CE%BD%CE%AF%CE%B1>

¹¹ *Evolution and Historical Development of Tourism*
(<https://sites.google.com/site/worldtourisminformation/home/introduction-to-tourism-and-travel/evolution-and-historical-development-of-tourism>)

¹²Pr. A. Christou. (2022). *The history and Evolution of Tourism*, CABI Books ([The History and Evolution of Tourism | CABI Books \(cabidigitallibrary.org\)](https://www.cabidigitallibrary.org/))

¹³ Σιταράς Θ., Τζένος Χρ.. (2007). Εισαγωγή στη Θεωρία του Τουρισμού – Εκδόσεις Σταμούλη
(https://www.interbooks.gr/product_info.php?products_id=459)

¹⁴*Evolution and Historical Development of Tourism*
(<https://sites.google.com/site/worldtourisminformation/home/introduction-to-tourism-and-travel/evolution-and-historical-development-of-tourism>)

¹⁵ https://el.wikipedia.org/wiki/Grand_Tour

Από τα μέσα του 18^{ου} έως και τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Βιομηχανική Επανάσταση έδωσε τη δυνατότητα μετακίνησης με τρένο, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε μακρινούς προορισμούς. Το 1772 αναφέρθηκε για πρώτη φορά ο όρος τουρίστας. Κατά τον 19^ο αιώνα διαμορφώθηκαν τα πρώτα ταξιδιωτικά γραφεία (1845 στη Βρετανία ιδρύθηκε το πρώτο¹⁶) και σχηματίστηκαν οι πρώτοι φορείς τουρισμού τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ εντάχθηκε και ο όρος της πολυτελούς διαμονής (luxury). Η αυξημένη ζήτηση για εργασία λόγω της βιομηχανικής ανάπτυξης βελτίωσε την οικονομική κατάσταση του πληθυσμού, όμως επέφερε στρες, το οποίο με τη σειρά του γέννησε την ανάγκη για ψυχαγωγία. Η ανάγκη αυτή διαγνώστηκε από ξενοδόχους και ταξιδιωτικά γραφεία, με αποτέλεσμα τη δημιουργία των all inclusive διακοπών και του φαινομένου του μαζικού τουρισμού. Μετά το τέλος του Β΄ Π.Π. και έκτοτε ο τουρισμός γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη, με την κατασκευή δρόμων, τη δυναμική είσοδο του αυτοκινήτου, καθώς και των επιβατηγών αεροπλάνων, ενώ η ανάπτυξη αυτή εντάχθηκε κυρίως μετά τη δεκαετία του 1970. Η έλευση της πανδημίας COVID-19 και η οριοθέτηση των μετακινήσεων έπληξαν σημαντικά τον τουριστικό κλάδο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού σε έκθεσή του κοστολογεί τις απώλειες της τουριστικής βιομηχανίας για το 2020 στα 1,3 τρισεκατομμύρια δολάρια, λόγω της μείωσης κατά 74% των τουριστικών αφίξεων παγκοσμίως (380 εκατομμύρια άτομα από 1,5 δισεκατομμύρια το 2019). Μόλις το 2022 σημειώθηκε ανάκαμψη σε επίπεδο ενός πλήρους έτους, λόγω και της άρσης των περιοριστικών μέτρων σε γενικές γραμμές παγκοσμίως. Ωστόσο, οι δείκτες ανάκαμψης της τουριστικής δραστηριότητας τον Δεκέμβριο του 2022 κινούνται ακόμη σε επίπεδα 27% χαμηλότερα σε σχέση με το 2019. (UNWTO, 2023)¹⁷ Σήμερα, από τον κλάδο του τουρισμού προκύπτουν έσοδα της τάξης των 1,3 τρισεκατομμυρίων ευρώ (€) ετησίως, ενώ το 2019 αυτά υπολογίζονταν στα 1,8 τρις €. (UNWTO, 2023)¹⁸ Τέλος, οι σύγχρονες τάσεις αφορούν τη γέννηση νέων ειδών τουρισμού που ανταποκρίνονται σε ομάδες τουριστών με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα και ανάγκες (niche tourism).

1.1.4: Διάκριση ειδών τουρισμού

Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού, διακρίνονται τα εξής είδη τουρισμού:

α) Μαζικός Τουρισμός

β) Εναλλακτικός Τουρισμός

γ) Τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων

¹⁶ https://el.wikipedia.org/wiki/Grand_Tour

¹⁷ <https://www.unwto.org/tourism-data/unwto-tourism-recovery-tracker>

¹⁸ <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2022.20.1.6>

Αρχικά, ο μαζικός τουρισμός χαρακτηρίζεται τόσο από την παρουσία πολλών ατόμων σε έναν προορισμό όσο και από ένα μοντέλο διακοπών τυποποιημένο και μη ευέλικτο, όπου οποιαδήποτε τροποποίηση του προγράμματος συνεπάγεται επιπλέον χρεώσεις. Επίσης, όσοι τουρίστες ακολουθούν το μοντέλο αυτό δεν διαφοροποιούνται και δεν αλληλεπιδρούν με τον τοπικό πληθυσμό, τον πολιτισμό του, ενώ κυριαρχούν οι οικονομίες κλίμακας, αφού όσο μεγαλύτερη είναι η διαθεσιμότητα για προσέλευση ατόμων τόσο μικραίνει το κόστος ανά άτομο. (Ροση, 1993). Γενικά, ο μαζικός τουρισμός πραγματοποιείται από άτομα που στοχεύουν αποκλειστικά στην ευχαρίστηση και την ξεκούραση, απολαμβάνοντας το μπάνιο τους σε μια παραλία και χωρίς να πραγματοποιούν δραστηριότητες που θα τους φέρουν σε επαφή με το περιβάλλον και την κοινωνία.

Το φαινόμενο του μαζικού τουρισμού αποδίδεται σε τέσσερις κύριους παράγοντες: α) την εξέλιξη της τεχνολογίας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ιδιαίτερα των μετακινήσεων με αεροπλάνο, αλλά και η είσοδος της πιστωτικής κάρτας β) τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του πληθυσμού και η δυνατότητα πραγματοποίησης ταξιδιών αναψυχής γ) η δυναμική είσοδος των πολυεθνικών αλυσίδων ξενοδοχείων σε τουριστικούς προορισμούς (κυρίως στη Μεσόγειο) και δ) την ανάπτυξη των τουριστικών πρακτορείων σε ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες που παρείχαν τουριστικά πακέτα προς κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς.

Οι πρακτικές που συνδέονται με τον μαζικό τουρισμό, παρότι εκ πρώτης όψεως δείχνουν να συμβάλουν στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης, αποτελούν απειλή τόσο για το περιβάλλον όσο και για την κοινωνία, σε βαθμό να «προκαλούνται έντονες διαμαρτυρίες από τον εντόπιο πληθυσμό» (Christou, 2012), λόγω του συνωστισμού που επιφέρει το μοντέλο αυτό. Ως αντίδραση σε αυτό το μοντέλο τουρισμού, το οποίο επιπροσθέτως διέυρνε στο χάσμα μεταξύ ανεπτυγμένων και υπό ανάπτυξη χωρών, τις δεκαετίες 1970 και 1980 γεννήθηκε η ανάγκη δημιουργίας και υιοθέτησης διαφορετικών μοντέλων τουρισμού, τα οποία θα προάσπιζαν όλα όσα επηρέαζε αρνητικά ο μαζικός τουρισμός. Ο όρος Νέος Τουρισμός (New Tourism) τέθηκε το 1979 και αντικατόπτριζε τα προαναφερθέντα, ως νέο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, στοχεύοντας στην αμοιβαία επωφελή συνύπαρξη και αλληλεπίδραση μεταξύ επισκεπτών και εντόπιου πληθυσμού. Το 2000 προσδιορίζονται τα ακριβή χαρακτηριστικά του μοντέλου αυτού, που ορίζεται πλέον ως «**εναλλακτικός τουρισμός**»: Χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, ελαχιστοποίηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, μεγιστοποίηση συνδέσεων με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας (γεωργία) για μείωση της εξάρτησης από εισαγωγές, τα έσοδα της τουριστικής δραστηριότητας να καταλήγουν στον τοπικό πληθυσμό, ενίσχυση της θέσης του τοπικού πληθυσμού στη λήψη αποφάσεων και η ανάπτυξη να καθορίζεται από τους τοπικούς παράγοντες και όχι από εξωτερικές επιρροές. (Benson, 2005). Ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελείται από δύο είδη τουρισμού που λειτουργούν ως πυλώνες, καθώς περικλείουν με τη σειρά τους

ποικίλα είδη τουρισμού με παρόμοια χαρακτηριστικά. Τα δύο αυτά είδη είναι ο **οικοτουρισμός και ο πολιτιστικός-δημιουργικός τουρισμός** (Τριάρχη & Καραμάνης, 2017).

Ο πολιτιστικός τουρισμός γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω της ανόδου του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού, οι οποίοι αναζητούν αγαθά υψηλής πολιτιστικής αξίας. Μολονότι η συγκεκριμένη πρακτική αντιτίθεται στον μαζικό τουρισμό, η εμπορευματοποίηση των τουριστικών αξιοθέατων και η μαζική στροφή προς αυτά έχει οδηγήσει την υλική πολιτιστική κληρονομιά στο να συνδέεται περισσότερο με τον μαζικό παρά με τον εναλλακτικό τουρισμό στις μέρες μας. Ωστόσο, ένα σημαντικό κομμάτι στο οποίο διαφοροποιείται από τον μαζικό τουρισμό είναι η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, δηλαδή οι τοπικές παραδόσεις, η γλώσσα, η μουσική και γενικότερα οι τέχνες που διακρίνουν μια περιοχή. Σε αυτό το σημείο εντάσσεται η έννοια του δημιουργικού τουρισμού, που σχετίζεται με τη δυνατότητα μιας τοποθεσίας να εμπνεύσει κάποιον ώστε να γίνει περισσότερο δημιουργικός. (Τριάρχη & Καραμάνης, 2017).¹⁹

Ο οικοτουρισμός με τη σειρά του βασίζεται κατά κύριο λόγο στην προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, με στόχο την αειφορία. Η Παγκόσμια Κοινότητα Οικοτουρισμού αναθεώρησε τον ορισμό του οικοτουρισμού το 2015 ως εξής: «υπεύθυνο ταξίδι σε περιοχές με φυσικό πλούτο, το οποίο συντηρεί το περιβάλλον, υποστηρίζει την ευζωία των εντόπιων κατοίκων και περιλαμβάνει γνώση. Ο οικοτουρισμός ενώνει τις έννοιες της διατήρησης, της κοινότητας και του βιώσιμου ταξιδιού». Σε αυτό το σημείο βλέπουμε ότι έχει ενταχθεί η έννοια της βιωσιμότητας ως κομμάτι του οικοτουρισμού. Πράγματι, τονίζεται ότι ο οικοτουρισμός απαρτίζεται από τα ακόλουθα είδη τουρισμού: Φυσιολατρικός, εξερευνητικός, χαμηλού αντίκτυπου και βιώσιμος τουρισμός. (Τριάρχη & Καραμάνης, 2017).

1.2: Η έννοια της βιωσιμότητας στον τουρισμό

1.2.1: Η ανάγκη εισαγωγής της έννοιας της βιωσιμότητας στον τουρισμό

Μέσα από τις παραπάνω πεποιθήσεις γίνεται κατανοητό πως ένα από τα βασικά προβλήματα που εγείρονται αναφορικά με το μέλλον του τουρισμού είναι οι επιπτώσεις του στο περιβάλλον. Πράγματι, έρευνα του sustainabletravel.org (2018-

¹⁹ Τριάρχη, Ει., Καραμάνης, Κ. (2017). The evolution of alternative forms of Tourism: a theoretical background”

(https://www.researchgate.net/publication/327112363_The_evolution_of_alternative_forms_of_Tourism_a_theoretical_background)

2020) δείχνει ότι το ανθρακικό αποτύπωμα που οφείλεται αποκλειστικά στην τουριστική δραστηριότητα υπολογίζεται στο 8% επί του συνόλου των ανθρωπογενών εκπομπών άνθρακα στον πλανήτη. Το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχουν οι τουρίστες που προέρχονται από ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες, με την πρώτη θέση να καταλαμβάνουν οι κάτοικοι των ΗΠΑ. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο μέρος των εκπομπών του τουρισμού προέρχεται από τις μετακινήσεις (49%), δηλαδή από τα μέσα μεταφοράς, με το αεροπλάνο να αποτελεί την κύρια πηγή εκπομπών (0,82 κιλά άνθρακα ανά μίλι ανά επιβάτη), ενώ τις μικρότερες εκπομπές έχουν τα πλοία, τα λεωφορεία και τα τρένα. Χαρακτηριστικά, την περίοδο μεταξύ 2005 και 2016 οι εκπομπές ρύπων κατά τη μετακίνηση από τουρίστες αυξήθηκε κατά 60% (Sustainable Travel International, 2020). Επιπλέον, ένα 20% του ανθρακικού αποτυπώματος του τουρισμού πηγάζει από αγαθά και υπηρεσίες (souvenir, δώρα), το 18% από την παραγωγή αγροτικών προϊόντων, τη διατροφή και τα υγρά (εισαγωγή προϊόντων που ταιριάζουν στη διατροφή του επισκέπτη, μέθοδοι παραγωγής τοπικών προϊόντων), το 6% από τα καταλύματα (κυρίως το κλιματιστικό και η κουζίνα) και το υπόλοιπο 6% από τα έργα για τη διευκόλυνση της τουριστικής δραστηριότητας (κτίρια, δρόμοι κ.α.).²⁰

Μέσα από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία γίνεται αντιληπτό πως το εγχείρημα της βιωσιμότητας στον τουρισμό κάθε άλλο παρά εύκολα υλοποιήσιμο είναι, αφενός διότι «δεν υπάρχει συνειδητοποίηση των επιπτώσεων του τουρισμού που πηγάζει από την καθημερινή συμπεριφορά μας, εντοπίζεται ένα συναίσθημα αδυναμίας και απροθυμίας για σημαντικές αλλαγές που θα αλλάξουν την τωρινή συμπεριφορά των τουριστών» (Miller et al., 2010, p. 627)²¹ και αφετέρου διότι ακόμα και εθελοντές φιλοπεριβαλλοντικών οργανώσεων παραδέχονται πως κατά τη διάρκεια των διακοπών αφήνουν σε «δεύτερη μοίρα» μια συμπεριφορά φιλική προς το περιβάλλον, όπως για παράδειγμα με τη μείωση του ανθρακικού τους αποτυπώματος, δίνοντας προτεραιότητα στην ψυχαγωγία. (Juvan & Dolnicar, 2014).²²

Προς επίρρωση αυτών, σε έρευνα που δημοσιεύτηκε το 2021, τα κύρια αίτια μη υιοθέτησης πέντε βασικών φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών (αποφυγή χρήσης κλιματιστικών, κατανάλωση υπολειμμάτων τροφίμων, μείωση σπατάλης τροφίμων, επαναχρησιμοποίηση πετσέτας και διαχωρισμός απορριμμάτων ανά υλικό) ήταν α) «δεν σκέφτηκα καν να κάνω κάτι τέτοιο» και β) «οι διακοπές είναι μια ιδιαίτερη συνθήκη και άφησα τον εαυτό μου ελεύθερο». Όσον αφορά τον διαχωρισμό απορριμμάτων, οι 2 στους 3 ερωτηθέντες τόνισαν ότι δεν υπήρχαν οι διαθέσιμες

²⁰ <https://sustainabletravel.org/issues/carbon-footprint-tourism/>

²¹ Miller G., Rathouse K., Scarles C., Holmes K. , Tribe J. (2010, p.627). Public understanding of sustainable tourism :(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160738309001674>)

²² E. Juvan, S. Dolnicar. (2014). *The attitude-behaviour gap in sustainable tourism*, (<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160738314000668>)

υποδομές. Παρ' όλα αυτά, από την ίδια μελέτη, όπου προσδιορίστηκε ο ρόλος που διαδραματίζει η συνήθεια ως κίνητρο για την εφαρμογή φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών κατά τη διάρκεια των διακοπών, εξήχθη το συμπέρασμα πως η επανάληψή τους ωθεί τα άτομα στο να τις υιοθετήσουν αυτόματα κατά τη διάρκεια των διακοπών τους και αντίστοιχα να διακόψουν τις συνήθειες που αποβαίνουν μη ωφέλιμες για το περιβάλλον. Ανάμεσα στις προτεινόμενες πρακτικές είναι η προτροπή, από τους ιδύνοντες του ξενοδοχείου, οι επισκέπτες να νιώσουν σαν το σπίτι τους, περιορίζοντας ελαφρώς την ποσότητα φαγητού που συγκεντρώνουν στο πιάτο τους, ώστε να αποφευχθεί η σπατάλη τροφίμων, όπως και η ύπαρξη ξεχωριστών για κάθε υλικό κάδων απορριμμάτων, ώστε να μειώνεται το ανθρακικό αποτύπωμα του κάθε επισκέπτη μέσα από τη διαμόρφωση υποδομών για την εξάσκηση φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών. (S. MacInnes et al., 2022).²³ Τα παραπάνω στοιχεία συνεπικουρούν ώστε να διαφανεί η αναγκαιότητα ένταξης του όρου της βιωσιμότητας στον τουρισμό.

1.2.2: Ορισμοί βιώσιμου τουρισμού

Ο βιώσιμος τουρισμός ορίζεται ως: «*μια δραστηριότητα που θεωρείται ότι οδηγεί στη διαχείριση των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε οι οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες να μπορούν να ικανοποιηθούν, διατηρώντας παράλληλα την πολιτιστική ακεραιότητα, τις βασικές οικολογικές διαδικασίες, την βιολογική ποικιλομορφία και το σύστημα υποστήριξης της ζωής*» (Cernat L. et al., 2007).²⁴ Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού παρουσιάζει μια παρόμοια ερμηνεία του βιώσιμου τουρισμού: «*είναι ένα είδος τουρισμού που έχει πλήρη επίγνωση των παρόντων και μελλοντικών οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών του επιπτώσεων, αντανακλώντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και της τοπικής κοινωνίας ταυτόχρονα*» (UNWTO, 2023).²⁵

Τα τελευταία χρόνια έχουν υλοποιηθεί έρευνες που στοχεύουν στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών, των αναγκών και των προορισμών που επισκέπτονται οι «βιώσιμοι» τουρίστες. Για παράδειγμα, υπολογίζοντας τις επισκέψεις τουριστών στις χώρες που ανήκουν στο Μεσογειακό Δίκτυο “Med Pearls” (Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία, Αίγυπτος, Ιορδανία, Παλαιστίνη), διαπιστώνεται πως από τις δώδεκα κορυφαίες σε αριθμό χώρες προέλευσης εξωτερικών τουριστών σύμφωνα με στοιχεία του 2018, οι επτά ανήκουν και στην κορυφαία δεκαπεντάδα όσον αφορά τους δείκτες

²³ Sarah MacInnes, Bettina Grun, Sara Dolnicar. (January 2022). Habit drives sustainable tourist behavior, (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738321002073>)

²⁴ Cernat L., Gourdon J.. (2007). *Is the concept of Sustainable Tourism Sustainable? - Developing the Sustainable Tourism Benchmarking Tool* (https://unctad.org/system/files/official-document/ditctncd20065_en.pdf)

²⁵ <https://www.unwto.org/sustainable-development>

περιβαλλοντικής απόδοσης το 2022. Οι χώρες αυτές είναι κατά σειρά το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Αυστρία, η Ολλανδία, η Ελβετία, η Γαλλία και η Γερμανία.

Αναφορικά με τις εξελίξεις στο πεδίο του βιώσιμου τουρισμού κατά τα τελευταία χρόνια, τα συμπεράσματα μιας σειράς ερευνών καταδεικνύουν τα εξής: α) Αρχικά, διαφαίνεται η στροφή των καταναλωτών προς τον βιώσιμο μοντέλο τουρισμού, καθώς σύμφωνα με έρευνα της Booking.com το 2021,²⁶ πάνω από 8 στους 10 θεωρεί ζωτικής σημασίας την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών κατά το ταξίδι τους. Μάλιστα, το 61% υποστηρίζει πως η έλευση της πανδημίας COVID-19 τους οδήγησε στο να θέλουν να κάνουν ένα περισσότερο «βιώσιμο» ταξίδι σε σχέση με πριν. Ειδικότερα, το 45% δήλωσε πως συνειδητά διέκοψε τη χρήση κλιματιστικού όταν απουσίαζε από το δωμάτιο διαμονής, το 43% χρησιμοποίησε αποκλειστικά δικό του δοχείο νερού από ανακυκλώσιμο υλικό κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ενώ το 33% παρείχε κάποιου είδους βοήθεια προς την τοπική κοινωνία. Επιπλέον, από το 2016, η ζήτηση για καταλύματα τα οποία ακολουθούν φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές έχει αυξηθεί κατά 62%, ενώ από το 2020, δηλαδή κατά τη διάρκεια της πανδημίας ο δείκτης αυξήθηκε κατά 7%.²⁷ Αντίστοιχα, η έρευνα της Booking.com ως προς τον βιώσιμο τουρισμό το 2020 καταδεικνύει πως ήδη από εκείνη την περίοδο ήταν εμφανής η προθυμία των επισκεπτών να δαπανήσουν περισσότερα χρήματα για προϊόντα, η παραγωγή των οποίων είναι πιο φιλική προς το περιβάλλον, σε ποσοστό 73%.²⁸ Επιπρόσθετα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού τονίζει πως το 2020, το 100% των κρατών-μελών της Ε.Ε. συμπεριέλαβαν τη λέξη «βιωσιμότητα» σαν στόχο του τουρισμού (UNWTO). Η άνοδος του βιώσιμου τουρισμού τεκμηριώνεται και από το γεγονός πως τα τελευταία χρόνια ολοένα και αυξάνεται το επιστημονικό ενδιαφέρον, δεδομένου ότι, ενώ το 2008 δημοσιεύτηκε μόλις ένα επιστημονικό άρθρο για τον βιώσιμο τουρισμό, τα έτη 2018 και 2019 δημοσιεύτηκαν ετησίως 36 άρθρα, σε μια περίοδο πριν την έλευση της πανδημίας COVID-19 (Rahmadian E. Eet al., 2021).²⁹

β) η ζήτηση για βιώσιμες πρακτικές διαφέρει από χώρα σε χώρα τόσο ως προς τον βαθμό αφομοίωσης και υιοθέτησης των πρακτικών αυτών, όσο και στον τρόπο που αντιλαμβάνονται τις πρακτικές αυτές οι κάτοικοι των διαφόρων χωρών. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την έρευνα αγοράς του δικτύου Med Pearls το 2020, το 90% των Γάλλων τουριστών θεωρούν ότι το ανθρακικό αποτύπωμα παίζει καταλυτικό ρόλο στην απόφαση για τον προορισμό του ταξιδιού τους, ενώ παρόμοια ποσοστά

²⁷ <https://globalnews.booking.com/bookingcoms-2021-sustainable-travel-report-affirms-potential-watershed-moment-for-industry-and-consumers/>

²⁸ <https://news.booking.com/en-in/bookingcom-reveals-key-findings-from-its-2020-sustainable-travel-report/>

²⁹ *Rahmadian E., Feitosa D. & A. Zwitter. (Sept. 2021). A systematic literature review on the use of big data for sustainable tourism*

:(<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13683500.2021.1974358>)

συναντώνται σε Αγγλία και Γερμανία (83% και 82% αντίστοιχα). Όμως, στην Ιταλία, μόλις το 24% δείχνει κάποια ανησυχία για περιβαλλοντικά ζητήματα, ενώ το 40% προτιμά τον οικοτουρισμό. Παράλληλα, το 48% των καταναλωτών από τις ΗΠΑ προτίθεται να αλλάξει καταναλωτικές συνήθειες προς όφελος του περιβάλλοντος, το 52% των Γερμανών τουριστών επιθυμεί να πραγματοποιήσει ένα ταξίδι το οποίο να διασφαλίζει την κοινωνική βιωσιμότητα. Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν πως, παρότι υπάρχει διαφορετικός βαθμός ωριμότητας ως προς την έννοια της βιωσιμότητας από χώρα σε χώρα, πλέον αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα στον τουριστικό κλάδο συνολικά.

γ) Η ηλικία διαδραματίζει κομβικό ρόλο στο βαθμό ευαισθησίας ως προς τη βιωσιμότητα και άρα την επιλογή προορισμού, καθώς, σύμφωνα με έρευνα της CREST, τα νεαρά σε ηλικία άτομα δείχνουν μεγαλύτερη ροπή προς τον βιώσιμο τουρισμό, όπως για παράδειγμα οι Millennials, το 73% των οποίων θα πλήρωνε περισσότερα χρήματα για ένα ταξίδι στο οποίο θα πληρούνται κριτήρια βιωσιμότητας. δ) Η πραγματική εικόνα για την υιοθέτηση βιώσιμων καταναλωτικών συνθηκών απέχει από τη διαφαινόμενη ζήτηση. Ενδεικτικά, η έρευνα της CREST το 2020 αποκάλυψε πως παρότι το 30-50% των καταναλωτών δηλώνει πρόθεση να αγοράσει προϊόντα που παράγονται με βιώσιμες πρακτικές, οι τελικές πωλήσεις φτάνουν μόλις το 5% επί του συνόλου. Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που συντελούν σε αυτό το αποτέλεσμα, όπως επιβεβαίωσε έρευνα της Booking.com το 2020, με το 37% των ερωτηθέντων να δηλώνει πως δεν γνωρίζει με ποιον τρόπο θα κάνει πιο βιώσιμο το ταξίδι του και το 36% πως δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να πληρώσει περισσότερα για ένα βιώσιμο προϊόν. Τέλος, η εταιρεία Sustaining Tourism στέκεται στο γεγονός ότι οι τουρίστες, παρότι επιθυμούν ένα περισσότερο βιώσιμο ταξίδι, περιμένουν πολλά από τους παρόχους των υπηρεσιών σε αυτό το ταξίδι (ξενοδοχοί, φορείς εστίασης κ.α.). ε) Η συνεχής αύξηση του αριθμού των ταξιδιωτών παγκοσμίως αυξάνει τις απαιτήσεις και την ανάγκη διατήρησης της βιωσιμότητας τα επόμενα χρόνια. Ταυτόχρονα, όμως, οι βιώσιμοι τουρίστες θα στραφούν προς άλλες περιοχές και χώρες, με λιγότερο συνωστισμό, των οποίων οι οικονομίες βρίσκονται υπό ανάπτυξη και ο τουρισμός θα αξιοποιηθεί ως εργαλείο για την εξάλειψη της φτώχειας και της διατήρησης της βιοποικιλότητας. (enicbcmed.eu, Med Pearls, 2020).³⁰

Μελετώντας τις οικονομικές διαστάσεις του βιώσιμου τουρισμού, έρευνα της Future Market Insights έθεσε το μέγεθος της αγοράς του βιώσιμου τουρισμού στο ένα τρισεκατομμύριο δολάρια για το 2022, εκτιμώντας ότι τα επόμενα δέκα χρόνια θα γνωρίζει εκθετική άνοδο, της τάξης του 23,4% ετησίως.³¹ Μια περισσότερο

³⁰ Med Pearls-enicbcmed.eu. (2020). Research Study on Slow Tourism international trends and Innovations-1. Conceptualization and trends on Sustainable and Slow Tourism. p.p.4-7, 11, 16-17 (enicbcmed.eu)

³¹ <https://www.futuremarketinsights.com/reports/sustainable-tourism-sector-overview-and-analysis>

συντηρητική πλην όμως αισιόδοξη εκδοχή αποτελεί το αποτέλεσμα της έρευνας της Technavio η οποία προβλέπει ότι μέχρι το 2027 η άνοδος της δυναμικής της αγοράς του βιώσιμου τουρισμού θα ανέλθει στο 9,54% ετησίως. Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί πως την περίοδο μεταξύ 2017 και 2021 ο βιώσιμος τουρισμός γνώρισε κάμψη, καταγράφοντας απώλειες 13,6% της αγοράς του, στο οποίο συνέβαλαν αναμφίβολα οι περιορισμοί λόγω της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο, όπως τονίζεται και από τους ερευνητές, η ίδια η πανδημία έστρεψε πολλά άτομα προς έναν περισσότερο βιώσιμο τρόπο ζωής, με τον βιώσιμο τουρισμό να αποτελεί ένα πολύ σημαντικό πεδίο εφαρμογής, γεγονός το οποίο τεκμηριώνουν και οι παραπάνω προβλέψεις.³²

1.3: Ο ήπιος τουρισμός

1.3.1: Ορισμοί ήπιου τουρισμού

Όπως προκύπτει από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία, ο βιώσιμος τουρισμός, με βάση τα χαρακτηριστικά του, συνδέεται με αρκετά είδη τουρισμού. Συγκεκριμένα, σαν συνιστώσες του βιώσιμου τουρισμού παρουσιάζονται ο οικολογικός τουρισμός, ο αγροτουρισμός, ο «πράσινος» τουρισμός και ο ήπιος τουρισμός (Juganaru, 2008).³³ Σε αυτά τα είδη στη συνέχεια προστέθηκαν ο τουρισμός υγείας, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει προστεθεί ένα ανερχόμενο σε δημοφιλία είδος τουρισμού, ο αθλητικός. (Ernszt & Marton, 2021).³⁴

Ο ήπιος τουρισμός ως έννοια άρχισε να υφίσταται μόλις από τις αρχές του 21^{ου} αιώνα. Κατά πάσα πιθανότητα η ονομασία του πηγάζει από την ιστοσελίδα slowtourism.org, μιας πλατφόρμας που άρχισε τη λειτουργία της το 2007 και όπου δημοσιεύονταν άρθρα χρηστών αναφορικά με τις διακοπές τους, οι οποίες είχαν σαν κύριο γνώρισμα την υπεύθυνη στάση των επισκεπτών απέναντι στα φυσικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής. Την ίδια χρονιά, σε έκθεση του Ελεγκτικού μηχανισμού της Ευρώπης για την Παγκόσμια Τουριστική Αγορά (World Travel Market Euromonitor) αναφορικά με τις παγκόσμιες τάσεις στον τουριστικό κλάδο, είχε γίνει πρόβλεψη για την άνθιση του ήπιου τουρισμού στη Δυτική Ευρώπη έναντι του τουρισμού που αφορά το τρίπτυχο ήλιος, θάλασσα και άμμος (sun, sea, sand), με τις κύριες χώρες που θα επωφελούνταν κυρίως να είναι η Γερμανία, η Ισπανία, η Ιταλία,

³² <https://www.technavio.com/report/sustainable-tourism-market-industry-analysis>

³³ Juganaru Ion Danut, Juganaru Mariana, Andreea Anghel. (2008). *Sustainable Tourism Types* (<https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=126534>)

³⁴ Ildikó Ernszt, Zsuzsanna Marton. (2021). *An Emerging Trend of Slow Tourism: Perceptions of Hungarian Citizens* (<https://hrcak.srce.hr/259630>)

η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ εκτός Ευρώπης θα αναπτυσσόταν σε ΗΠΑ και Νότιο Αμερική (V. Rogovska, 2008).³⁵

Ο Heitmann (2011) ορίζει τον ήπιο τουρισμό ως «ένα είδος τουρισμού που σέβεται τις τοπικές κουλτούρες, την ιστορία και το περιβάλλον και εκτιμά ιδιαίτερα την κοινωνική υπευθυνότητα, ενώ παράλληλα βασίζεται στην διαφορετικότητα και τη σύνδεση των επισκεπτών με άλλους επισκέπτες, καθώς και τις κοινότητες που τους φιλοξενούν». ³⁶(V. Rogovska, 2015). Με βάση τον παραπάνω ορισμό, ο ήπιος τουρισμός εντάσσεται στη «σφαίρα» του ηθικού τουρισμού, καθώς αναφέρεται στον σεβασμό απέναντι τόσο στα επίκτητα (ιστορία, πολιτισμός) όσο και στα εκ φύσεως (περιβάλλον) χαρακτηριστικά μιας περιοχής, δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση στην αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μεταξύ των ατόμων.

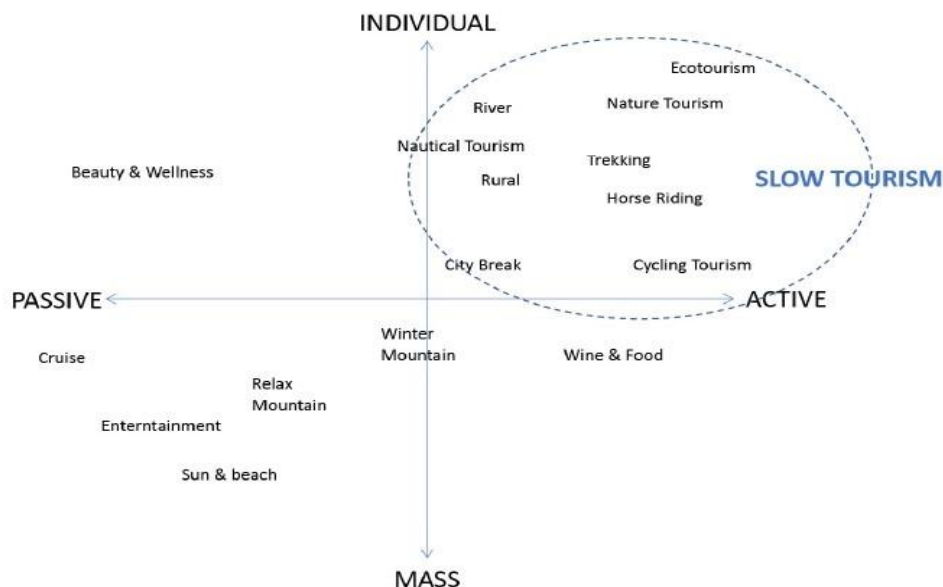
Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η ερμηνεία του όρου όπως δόθηκε από τον Stefano Dall' Aglio (2011): «Ο ήπιος τουρισμός ευαισθητοποιεί τη ζήτηση και την προσφορά ηθικών αξιών, επιτρέπει την εκ νέου απόκτηση χρόνου, ανακουφίζει από το άγχος που προκαλείται από τους ταραχώδεις ρυθμούς, επιτρέπει στους επισκέπτες να επανασυνδεθούν με τον εαυτό τους και ό,τι τους περιβάλλει, δημιουργεί μια νέα μορφή ευαισθητοποίησης χάρη σε μια βαθύτερη και συναρπαστική εμπειρία, τονίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη βιωσιμότητα, την υπευθυνότητα και τη φιλική προς το περιβάλλον διάθεση όλων των εμπλεκόμενων φορέων». Πρόσφατα, το 2020 ο ήπιος τουρισμός ορίζεται ως «μια εναλλακτική μορφή τουρισμού που αντιτίθεται στον μαζικό τουρισμό» (Wenwen Shang et. al., 2020).³⁷

Με βάση τις παραπάνω προσεγγίσεις οδηγούμαστε στη διαπίστωση πως ο ήπιος τουρισμός εντάσσεται στα πλαίσια του βιώσιμου τουρισμού (sustainable tourism). Επιχειρώντας να προσδιορίσουμε τα είδη τουρισμού που εντάσσονται στη σφαίρα του ήπιου τουρισμού, από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία προκύπτουν τα εξής δεδομένα (Dall' Aglio, 2011):

³⁵ V. Rogovska. (2015). From Slow Food to Slow Tourism, (<https://www.researchgate.net/publication/277131464>)

³⁶ V. Rogovska. (2015). From Slow Food to Slow Tourism, ([PDF](https://www.researchgate.net/publication/277131464)) [FROM SLOW FOOD TO SLOW TOURISM \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/277131464)

³⁷ Wenwen Shang, Qing Yuan, Nan Chen. (2020). Examining Structural Relationships among Brand Experience, Existential Authenticity, and Place Attachment in Slow Tourism Destinations (www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2784)

Εικόνα 1.1: Δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ήπιο τουρισμό, St. Dall' Aglio (2011).

1.3.2: Αιτία ανάπτυξης και ιστορία ήπιου τουρισμού

Προκειμένου να κατανοήσουμε τα αίτια της ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού, θα χρειαστεί αρχικά να ανατρέξουμε στις ρίζες και τα κίνητρα που οδήγησαν στον σχηματισμό του κινήματος “Slow Movement”. Το κίνημα αυτό δημιουργήθηκε με σκοπό την διάδοση ενός τρόπου ζωής που θα λειτουργούσε ως ασπίδα απέναντι στους συνεχώς αναπτυσσόμενους ρυθμούς σε όλες τις πτυχές της ζωής μας κατά τον 21^ο αιώνα (εργασία, ταξίδια, φαγητό, αγορές κ.α.), οι οποίοι έχουν σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην υγεία μας μέσω του στρες και των ανθυγιεινών διατροφικών –και όχι μόνο- συνηθειών που αναπτύσσονται από τα άτομα. Όπως τονίζει ο Ηοπορέ «είναι μια πολιτιστική επανάσταση απέναντι στην πεποίθηση ότι κάθε τι πιο γρήγορο είναι και καλύτερο. Η φιλοσοφία Slow δεν σχετίζεται με το να κάνουμε τα πάντα σε ρυθμό σαλιγκαριού, αλλά να επιδιώκουμε να κάνουμε το κάθε τι με την σωστή ταχύτητα». (Howard C. , 2012).³⁸

Με αφορμή την τελευταία επισήμανση που αφορά τις διατροφικές συνήθειες, αξίζει να σημειωθεί πως το εφαλτήριο της δημιουργίας του κινήματος σχετίζεται με το πεδίο της γαστρονομίας, καθώς η πρώτη εμφάνισή του έγκειται στην τάση του “Slow Food”, το οποίο ερχόταν να αντικαταστήσει το γρήγορο φαγητό (fast food) και των ανθυγιεινών του ιδιοτήτων. Ειδικότερα, το μοντέλο αυτό στηρίζεται στις ιδέες του Carlo Petrini -συγγραφέα και συνιδρυτή του κινήματος το 1986 μαζί με ακτιβιστές-

³⁸Howard C.. (2012). Speeding Up and Slowing Down: Pilgrimage and Slow Travel Through Time, Channel View Publications. p.p.11 (<https://www.researchgate.net/publication/277131464>)

και αποσκοπούσε στη διατήρηση των τοπικών γαστρονομικών παραδόσεων και την αυθεντικότητα των καταναλισκόμενων προϊόντων, καθώς επίσης και τη συνέχιση της παρασκευής νόστιμων και ωφέλιμων για την υγεία προϊόντων. Το 1989 το κίνημα ιδρύθηκε επίσημα στο Παρίσι. Η πρώτη Διεθνής Σύνοδος έλαβε χώρα στη Βενετία το 1990, ενώ από το 1992 (Γερμανία) το κίνημα επεκτείνεται εκτός Ιταλίας (1993 εντάσσεται η Ελβετία, (το 2000 οι ΗΠΑ, το 2004 η Ιαπωνία, το 2008 η Ολλανδία κ.ο.κ.). Το 2011 ιδρύεται το Slow Food Europe, με σκοπό την υιοθέτηση πολιτικών που προωθούν τη βιωσιμότητα, τη βιοποικιλότητα και ευνοούν τους γεωργούς που κατέχουν μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις. Σήμερα, το κίνημα πραγματοποιεί δράσεις διαφύλαξης της ποιότητας και της αυθεντικότητας των προϊόντων σε 160 χώρες παγκοσμίως.³⁹

Το κίνημα αυτό επεκτάθηκε και στις υπόλοιπες πτυχές της ζωής, αρχής γενομένης από την πρωτοβουλία “Slow Cities” (Cittaslow) το 1999, η οποία ξεκίνησε από την Ιταλία και τον Paolo Saturnini, σε συνεργασία με τους δημάρχους των πόλεων Bra, Orvieto και Positano και εξελισσόμενη σε έναν Οργανισμό παγκόσμιου βεληνεκούς. Η πρωτοβουλία αυτή βρίσκεται σε εναρμονισμό με την προπομπή της (Slow Food), το οποίο επιβεβαιώθηκε και από την στήριξη του πρωτεργάτη του κινήματος, Carlo Petrini. Σήμερα, στον Οργανισμό αυτόν εντάσσονται δήμοι και πόλεις οι οποίες πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια (περιβαλλοντικά, υποδομών, ενθάρρυνση παραγωγής και κατανάλωσης τοπικών προϊόντων κ.α.) που διαφυλλάσσουν και προάγουν έναν ήπιο τρόπο και κατ’ επέκταση μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Ορισμένα από τα χαρακτηριστικά των πόλεων αυτών είναι η απουσία συνωστισμού οχημάτων στους δρόμους (κίνηση), τα χαμηλά επίπεδα ηχορύπανσης, καθώς και να μην είναι πυκνοκατοικημένες (να μην αριθμούν περισσότερους από 50.000 μόνιμους κατοίκους). Μέχρι το 2001, 28 Δήμοι της Ιταλίας αποτελούσαν μέρος του κινήματος⁴⁰, ενώ το 2003 προστέθηκε η περιοχή Ludlow της Αγγλίας⁴¹. Κατά τα επόμενα 6 χρόνια το κίνημα επεκτάθηκε και στη Γερμανία, τη Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο και μέχρι το 2009 σε 14 χώρες συνολικά, με την πρώτη εκτός Ευρώπης πόλη να είναι στη Νότιο Κορέα⁴². Το 2009 η πόλη Cowichan Bay του Καναδά αποτέλεσε την πρώτη πόλη της Βόρειας Αμερικής που εντάχθηκε στο κίνημα, ενώ μόλις το 2020 η Σμύρνη αποτέλεσε την πρώτη μητρόπολη που γινόταν μέλος του κινήματος. Σήμερα, το κίνημα απαρτίζεται από 287 μέλη, που βρίσκονται σε συνολικά 33 χώρες.⁴³ Κατά συνέπεια, ο αυξανόμενος αριθμός πόλεων που χαρακτηρίζονται ως

³⁹ <https://www.slowfood.com/about-us/our-history/>

⁴⁰ Knox, Paul, Meyer, Heike. (2009). *Small Town Sustainability: Economic, Social, and Environmental Innovation*. Birkhauser. p. 44. ([Small Town Sustainability: Economic, Social, and Environmental Innovation - Paul Knox, Heike Mayer - Βιβλία Google](#))

⁴¹ Patrick Barkham (13 Sept. 2004, Retrieved 18 May 2021). [Waking up to the joys of life in the slow lane | Communities | The Guardian](#)

⁴² https://en.wikipedia.org/wiki/Cittaslow#cite_note-Waking_up-4

⁴³ https://en.wikipedia.org/wiki/Cittaslow#cite_note-Waking_up-4

“Slow Cities” οδήγησε στην άνοδο της ζήτησης αυτών των προορισμών, γεγονός που γέννησε την ανάγκη δημιουργίας μιας νέας συνιστώσας του κινήματος “Slow Movement” που σχετίζεται με την πρόσβαση σε αυτές τις περιοχές και η οποία ονομάστηκε “Slow travel”. Μολονότι δεν μπορούμε επακριβώς να προσδιορίσουμε χρονικά το σημείο ένταξης του νέου αυτού όρου, οι πρώτες απόπειρες ερμηνείας του πραγματοποιήθηκαν το 2000 από την Pauline Kenny (βλ. παρακάτω).

Αρχικά, αξίζει να σημειωθεί πως το κίνημα αυτό σήμερα συνδέεται με μια φιλοσοφία μετακίνησης που είναι περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον, το οποίο με τη σειρά του συνεπάγεται τη χρήση μέσων μεταφοράς με λιγότερες εκπομπές ρύπων και σε χαμηλότερους ρυθμούς, καθώς επίσης και μια ευσυνείδητη συμπεριφορά κατά τη διάρκεια παραμονής στον προορισμό. Παρότι σε πρώτη ανάγνωση η διατύπωση αυτή παραπέμπει σε μια εποχή όπου οι μετακινήσεις πραγματοποιούνταν σε μεγάλο βαθμό σε τοπικό επίπεδο (Towner, 2002), η αντίληψη για τις ήπιες μετακινήσεις έχει τροποποιηθεί σημαντικά, ανταποκρινόμενη τόσο στα χαρακτηριστικά των ήπιων μετακινήσεων όσο και των γρήγορων, με τους μακρινούς προορισμούς να είναι πολύ πιο εύκολα προσβάσιμοι, σε ένα περιβάλλον με έντονο το στοιχείο της παγκοσμιοποίησης. Εντοπίζονται συνολικά τρεις βασικοί Πυλώνες που χαρακτηρίζουν το Slow Travel. Αρχικά, η φιλοσοφία αυτή συνίσταται στο να πραγματοποιούνται όλες οι δραστηριότητες με τη σωστή ταχύτητα, την αλλαγή συμπεριφοράς ως προς τη διαχείριση του χρόνου και την αναζήτηση της ποιότητας έναντι της ποσότητας (Peters, 2006). Σύμφωνα με την Pauline Kenny, πρωτεργάτη του Slow Travel, αφορά την ενίσχυση των εμπειριών σε ένα ταξίδι και όχι απαραίτητα τη χρήση μέσων μεταφοράς περισσότερο φιλικών προς το περιβάλλον όπως για παράδειγμα τη χρήση τρένου έναντι αεροπλάνου, που παραπέμπει στον όρο «πράσινες μετακινήσεις». Η ενίσχυση των εμπειριών σε ένα ταξίδι βασίζεται κυρίως στην παραμονή σε μια συγκεκριμένη περιοχή, την εξερεύνηση των πλησιέστερων περιοχών, με απώτερο σκοπό την εκμάθηση των τοπικών παραδόσεων και τρόπου ζωής των κατοίκων, δηλαδή των πολιτισμικών χαρακτηριστικών του εκάστοτε τόπου (slowtravel.com, 2007).

Ωστόσο, τα επόμενα χρόνια διατυπώθηκαν διαφορετικές ερμηνείες για τον όρο Slow Travel, οι οποίες αντιλαμβάνονταν και τον τρόπο μετακίνησης ως αναπόσπαστο κομμάτι του ταξιδιού. Το Slowplanet.com το 2009 είχε υπογραμμίσει την ανάγκη απόλαυσης του ταξιδιού, ταξιδεύοντας με τρένο, ποδήλατο, ακόμα και με ως πεζοί, παρατηρώντας το πως το τοπίο και οι άνθρωποι αλλάζουν στην πορεία του ταξιδιού. Παρόμοιες αναφορές είχαν γίνει από το ίδιο το κίνημα Slow Movement το 2009 («απολαμβάνοντας το ταξίδι όπως και τον προορισμό, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τις χαμηλού κόστους πτήσεις σε μακρινούς προορισμούς για σύντομο χρονικό διάστημα και περνώντας σε νυχτερινά ταξίδια με τρένο, ποδηλατικές εξορμήσεις και διαμονές σε σπίτια»). Η ένταξη του παράγοντα της μετακίνησης οφείλεται εν πολλοίς στην επίδραση των μετακινήσεων στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, δηλαδή τις

εκπομπές ρύπων που συνεπάγεται η μετακίνηση από ένα μέρος σε ένα άλλο, όπως ήδη είχε επισημανθεί από ταξιδιωτικούς συγγραφείς και τουριστικούς πράκτορες (Conrady and Buck, 2008).

Παρότι η συνάφεια του όρου Slow Travel με τις έννοιες του Slow Food και Slow Cities είναι άμεση λόγω του ότι αφενός η διατροφή είναι σημαντικό κομμάτι του ταξιδιού και αφετέρου επειδή οι πόλεις αυτές αποτελούν πόλο έλξης για αυτό το είδος επισκεπτών, εντοπίζεται μια ειδοποιός διαφορά. Οι πρωτοβουλίες Slow Food και Slow Cities προέκυψαν από την ανάγκη σύνδεσης και συνεργασία μεταξύ των μελών μιας κοινότητας, που συνήθως είναι ένας δήμος, προς όφελος των μελών της κοινότητας, ενώ αντίθετα το Slow Travel προήλθε από αιτήματα ταξιδιωτικών πρακτόρων και δημοσιεύσεις ταξιδιωτικών συγγραφέων σε έντυπα και ψηφιακά μέσα.

1.3.3: Χαρακτηριστικά ήπιου τουρισμού και ήπιου τουρίστα

Ο Gardner (2009) επιχειρήσει να συνοψίσει τα χαρακτηριστικά του Slow Travel ως εξής: «Πρόκειται για έναν τρόπο σκέψης, ο οποίος ξεκινάει από τη διαμονή σε ένα σπίτι και την εξερεύνηση των κοντινών τοπικών αξιοθέατων. Η μετακίνηση πρέπει να γίνεται σε αργούς ρυθμούς, αποφεύγοντας τα αεροσκάφη και επιλέγοντας πλοία, τοπικά λεωφορεία και χαμηλής ταχύτητας τρένα, καθώς η ταχύτητα διαλύει τη σύνδεση με το τοπίο. Η μετακίνηση είναι μέρος της απόλαυσης του ταξιδιού. Οι τοπικές αγορές και καταστήματα είναι εξίσου σημαντικά, ο ήπιος ταξιδιώτης χρειάζεται να κινείται με αργούς ρυθμούς και να απολαμβάνει το αστικό περιβάλλον. Επίσης, είναι σημαντικό να λάβει γνώση της γλώσσας ή/και της τοπικής διαλέκτου της περιοχής που επισκέπτεται. Ο ήπιος ταξιδιώτης αλληλεπιδρά και συνδέεται έως ένα βαθμό με την τοπική κοινότητα, ακολουθώντας τις καθημερινές συνήθειες των εντόπιων κατοίκων, όπως για παράδειγμα οι ώρες φαγητού, εστιατόρια κ.α.. Τέλος, γνώρισμα του ήπιου ταξιδιού είναι η εξερεύνηση του άγνωστου και του απρόσμενου, ενώ σημαντικό στοιχείο είναι η προθυμία να ανταποδώσει στην τοπική κοινωνία όσα του προσέφερε». (J. Dickinson et al., 2010).⁴⁴

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του ήπιου τουρισμού είναι η αναζήτηση της αυθεντικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο διακρίνονται δύο διαφορετικές προσεγγίσεις της αυθεντικότητας, η αντικειμενική, η οποία προσδιορίζεται από τις ιδιότητες του αξιοθέατου (μοναδικότητα, ιστορία, τοποθεσία) και η υπαρξιακή (υποκειμενική) αυθεντικότητα, που είναι μια κατάσταση στην οποία ο επισκέπτης βρίσκει πραγματικά τον εαυτό του, μέσα από μια εμπειρία η οποία εναρμονίζεται πλήρως με

⁴⁴Janet Dickinson , Les Lumsdon . (2010). *Slow Travel and Tourism*, p.p. 78-79
(<https://books.google.gr/books?id=zR7N37S4jGMC&pg=PA78&dq=slow+travel&hl=el&sa=X&ved=2ahUKewidyJHlutb8AhUJQfEDHWgkCzUQ6AF6BAGCEAI#v=onepage&q=slow%20travel&f=false>)

τις αρχές και τις αντιλήψεις του. Μάλιστα, μελέτη σε περιοχή της Κίνας που έχει ενταχθεί στο δίκτυο Slow Cities κατάδειξε τη συναισθηματική και πνευματική σύνδεση του επισκέπτη μεταξύ της υπαρξιακής αυθεντικότητας και του μέρους στο οποίο εκείνος τη βίωσε, γεγονός που συνεπάγεται την παροχή κινήτρου και την επιθυμία εκ νέου επίσκεψης στην περιοχή αυτή στο μέλλον. (Wenwen Shang et al., 2020).⁴⁵

Ως προς τα στοιχεία που επηρεάζουν την προσφορά και τη ζήτηση στον ήπιο τουρισμό, τα προηγούμενα χρόνια έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις. Ο Zago (2011) είχε θέσει τις έξι ακόλουθες διαστάσεις:

α) **Χρόνος:** Για την πλευρά της προσφοράς είναι σημαντικός ο χρόνος για τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και την οικοδόμηση σχέσεων με τον πελάτη, ενώ το στοιχείο για τον πελάτη είναι να νιώσει ελεύθερος.

β) **Ηπιότητα:** Σχετίζεται με το να προκρίνεται το τρίπτυχο «χρόνος, αδράνεια, αργοπορία» έναντι της λογικής «ο χρόνος είναι χρήμα» (χρήση αργών μέσων μεταφοράς, ήπιων προγραμμάτων και «ήπιας αφομοίωσης μεταβαλλόμενων τοπίων»)

γ) **Ετερότητα:** «Η σφαίρα σχέσεων μεταξύ ατόμων με διαφορετικές απόψεις, πεποιθήσεις, γνώσεις και πολιτισμούς» που δημιουργούν «γόνιμες ευκαιρίες ανταλλαγής μεταξύ τους». Ιδιαίτερα η σχέση μεταξύ του επισκέπτη και των κατοίκων της περιοχής, η τουριστική προσφορά και οι ίδιοι οι επισκέπτες».

δ) **Αυθεντικότητα:** Η δυνατότητα δημιουργίας και προσφοράς μιας εμπειρίας που χαρακτηρίζεται ως μη τεχνητή και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον πολιτισμό και τις τοπικές παραδόσεις. Αντιτίθεται στα τυποποιημένα και παγκοσμιοποιημένα προϊόντα και υπηρεσίες.

ε) **Βιωσιμότητα:** Ο αντίκτυπος της τουριστικής δραστηριότητας στο περιβάλλον, την οικονομία και την τοπική κοινωνία

στ) **Συναίσθημα:** Η ικανότητα να σχηματίζονται αξιομνημόνευτες στιγμές που θα κάνουν τον φιλοξενούμενο να νιώθει ως ένα διαφορετικό άτομο όταν ολοκληρώσει το ταξίδι του, έχοντας στιγματιστεί από μια πραγματικά βιωματική και προσοδοφόρα εμπειρία.

Στην έρευνα του δικτύου Med Pearls (2020) αναφέρονται ακόμα δύο πτυχές του ήπιου τουρισμού που καθορίζουν την προσφορά και τη ζήτηση: Η **Δημιουργικότητα** («Η προσφορά ευκαιριών για προσωπική δημιουργική ανάπτυξη οδηγεί σε αυξανόμενη ενασχόληση των χρηστών και των τουριστών, επιτρέποντας στους επισκέπτες και τους οικοδεσπότες τους να δημιουργούν μαζί») και η **Περιπέτεια**

⁴⁵Wenwen Shang, Qing Yuan, Nan Chen. (April 2020). *Examining Structural Relationships among Brand Experience, Existential Authenticity, and Place Attachment in Slow Tourism Destinations*
(<https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2784>)

(«Τουρισμός περιπέτειας ως ταξίδι που περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα τρία στοιχεία: σωματική δραστηριότητα, φυσικό περιβάλλον και πολιτιστική επαφή. Τα ταξίδια που περιλαμβάνουν και τα τρία στοιχεία θα προσφέρουν στους τουρίστες την πληρέστερη εμπειρία περιπέτειας»). Παρ' όλα αυτά, ο Pescek (2015) προέβαλε 4 μόνο διαστάσεις του ήπιου τουρισμού: **Εντοπιότητα, Βιωσιμότητα, Επικέντρωση στην εμπειρία και Κοινωνικό «ευ ζην»**. Ο Serdane (2017) παρουσίασε ένα παρόμοιο μοντέλο 4 διαστάσεων: **Περιβάλλον, Εμπειρίες, Οικονομία, Ηθική διάσταση**.⁴⁶

Προκειμένου να κατανοήσουμε τις ιδιαιτερότητες του ήπιου τουρίστα σε σύγκριση με τον τουρίστα που επιλέγει το μοντέλο του μαζικού τουρισμού, σχετικές έρευνες έχουν δείξει σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τις συνήθειες και τη συμπεριφορά τους, οι οποίες αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:⁴⁷⁴⁸⁴⁹

Πίνακας 1.1: Σύγκριση ήπιου τουρίστα και τουρίστα που ακολουθεί το μοντέλο του μαζικού τουρισμού

Χαρακτηριστικά	Ήπιος τουρίστας	Κοινός τουρίστας
Είδος τουρίστα	Ενεργητικός	Παθητικός
Μετακίνηση	Αργή	Γρήγορη
Μέσο μετακίνησης	Εναλλακτικές μορφές μετακίνησης, κυρίως τρένο ή λεωφορείο	Κυρίως αεροπλάνο
Εκπομπές ρύπων κατά τη μετακίνηση	Χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα	Υψηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα
Ο ρόλος της κίνησης στο ταξίδι	Η εκδρομή συμπίπτει με την κίνηση	Η κίνηση είναι μέρος του ταξιδιού
Συμπεριφορά κατά την παραμονή	Αναζήτηση των τοπικών χαρακτηριστικών του προορισμού	Επίσκεψη σε πολλά αξιοθέατα

⁴⁶ Med Pearls-enicbmed.eu. (2020). Research Study on Slow Tourism international trends and Innovations-1. Conceptualization and trends on Sustainable and Slow Tourism. p.p. 11 (enicbmed.eu)

⁴⁷ [Med Pearls Slow Tourism Product Creation Manual- Greek Language \(2020\)](#)

⁴⁸ Polyxeni Moira, Dimitrios Mylonopoulos, Aikaterini Kondoudaki. (January 2017). *The application of Slow Movement to Tourism: Is Slow Tourism a New Paradigm?* (Journal of Tourism and Leisure Studies 2 (2): 1-10. ([doi:10.18848/2470-9336/CGP/v02i02/1](https://doi.org/10.18848/2470-9336/CGP/v02i02/1))

⁴⁹ Petroman I.M., Vaduva L., Marin D.. (2021). *Quaestus- Benefits of slow tourism for local economies*, p.p.3 ([Microsoft Word - Quaestus_18R.docx](#))

Σύνδεση με τον προορισμό κατά την παραμονή	Πλήρης σύνδεση με τον προορισμό και αποσύνδεση από την καθημερινότητα	Ελάχιστη έως καθόλου σύνδεση με τον προορισμό και σχεδόν μόνιμη σύνδεση με τον καθημερινό κόσμο (μέσω διαδικτύου)
Χαρακτηριστικά επισκέψεων	Ποιοτικές εμπειρίες, μεγιστοποίηση απόλαυσης ενός προορισμού	Ποσοτικοποίηση επισκέψεων
Είδος εμπειριών	Αυθεντικές εμπειρίες	Τυποποιημένες εμπειρίες (επισκέψεις στα πιο γνωστά σημεία)
Είδος διατροφής	Διατροφή με τοπικά προϊόντα	Διατροφή με βάση τις συνήθειές του (διεθνής κουζίνα, φαγητό ξενοδοχείου)
Αλληλεπίδραση με τους κατοίκους στον προορισμό	Ουσιώδης επαφή και επικοινωνία με τους εντόπιους κατοίκους-εκμάθηση τοπικών παραδόσεων (γαστρονομία, έθιμα, γλώσσα κ.α.)	Σπάνια έως μηδενική επαφή με τους εντόπιους κατοίκους
Διαμονή	Διαμονή σε μικρά σπίτια ή διαμερίσματα και hostel	Διαμονή σε μεγάλα ή/και πολυτελή ξενοδοχεία
Έμπνευση για πραγματοποίηση ταξιδιού	Ταξιδιωτικά βιβλία και διαδίκτυο	Διαδίκτυο
Κράτηση	Μέσω mail, τηλεφώνου (άμεση επαφή) ή και διαδικτύου	Μέσω διαδικτύου

Δημοσιεύσεις των εμπειριών του ταξιδιού στα social media	Αυξανόμενη τάση (παλαιότερα όχι)	Οπωσδήποτε
Ενδυματολογικές επιλογές	Απλό και απαραίτητο ντύσιμο, ανάλογα με τις δραστηριότητες και πιθανή αγορά από καταστήματα στον προορισμό	Περισσότερα ενδύματα, που έχουν αγοραστεί από τη χώρα προέλευσης
Πρόγραμμα ταξιδιού	Ελάχιστη έως μηδενική προετοιμασία	Πάντοτε υπάρχει πρόγραμμα
Επιλογές δραστηριοτήτων κατά το ταξίδι	Εξατομικευμένες επιλογές δραστηριοτήτων	Ομαδικές επιλογές δραστηριοτήτων

Το 2011 ο Dall' Aglio είχε παρουσιάσει τα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρίστα με βάση τις επισκέψεις σε περιοχές της Ιταλίας και της Σλοβενίας. Σε πρώτη ανάγνωση, οι επισκέπτες είναι κατά κύριο λόγο γυναίκες (56,5% έναντι 43,5% των ανδρών), με μέσο όρο ηλικίας τα 42 έτη. Τα νεότερα σε ηλικία άτομα (18-35 ετών) χαρακτηρίζονται από μεγάλη περιέργεια να διευρύνουν τις γνώσεις τους και είναι κυρίως γυναίκες, καθώς και από ενδιαφέρον για τον αθλητισμό, όπου το μεγαλύτερο μέρος είναι άνδρες. Τα άτομα ηλικίας 36-50 ετών επιλέγουν κυρίως τη χαλάρωση στην ύπαιθρο, με κάποιον σύντροφο και προέρχονται από χώρες της Ευρώπης εκτός Ιταλίας και Σλοβενίας. Για άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών κύρια στοιχεία είναι η επαφή με τη φύση και η μεγάλη διάρκεια της διαμονής τους (1 έως 2 εβδομάδες). Ειδικότερα, τα άτομα ηλικίας 50-65 ετών αρέσκονται στην εξερεύνηση της υπαίθρου και της άγριας ζωής, επισκέπτονται μουσεία, ενώ κατάγονται από Αυστρία και Γερμανία.

Η μέση διάρκεια διαμονής υπολογίζεται στις 4 έως 7 ημέρες (38,5%), ενώ οι ανέσεις που απολαμβάνουν κατά τη διαμονή εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Για παράδειγμα, όσοι επιθυμούν τη χαλάρωση στην ύπαιθρο αναζητούν μεσαίου ή χαμηλού επιπέδου ξενοδοχεία, ενώ όσοι επιδιώκουν την επαφή με τον πολιτισμό ή την πλήρη χαλάρωση στρέφονται σε καταλύματα με μεγαλύτερες ανέσεις. Επιπλέον, κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται ταξίδια για χαλάρωση (33,3%), για πολιτιστικά αξιοθέατα (24,4%) και αθλητισμό (11%), ενώ άλλοι λόγοι είναι η ευχαρίστηση (10,7%) και για φαγητό και κρασί (9,7%). Όσον αφορά τις δραστηριότητες, κορυφαία σε προτιμήσεις είναι η απόλαυση του τοπίου (61%), ενώ έπεται η επίσκεψη σε κάστρα, ερείπια και εκκλησίες με 48%, η επίσκεψη σε

βιότοπους και πάρκα με 44%, η πεζοπορία και το περπάτημα με 42%, την ώρα που 40% συγκεντρώνει η επαφή με την τοπική γαστρονομία. Το μεγαλύτερο πλήθος επισκεπτών προέρχονται από την Ιταλία (59,9%) και ακολουθεί από τη Σλοβενία με 8,7%. Σημαντικό ποσοστό προέρχεται από Γερμανία και Αυστρία που αθροίζουν το 11,7% επί του συνόλου των ήπιων τουριστών στις υπό μελέτη περιοχές, ενώ μόλις το 4,9% κατάγεται από χώρες εκτός Ευρώπης. (Dall' Aglio, 2011).⁵⁰

Παρά το γεγονός ότι αρκετοί επιστήμονες έχουν επιχειρήσει να προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρίστα τα τελευταία χρόνια, δεν εντοπίζονται άλλες πρόσφατες έρευνες όσον αφορά το προφίλ και τις ιδιαιτερότητες του ήπιου τουρίστα ανά χώρα και οι κύριες αγορές από όπου υπάρχουν εκροές τουριστών προς τις χώρες του δικτύου Med Pearls δεν αποτελούν εξαίρεση. Ωστόσο, υπάρχουν διαθέσιμες έρευνες για είδη επισκεπτών με κοινά χαρακτηριστικά με αυτά των ήπιων τουριστών. Από τα δεδομένα για τις 7 χώρες που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά του ήπιου τουρισμού και αριθμούν τους περισσότερους επισκέπτες προς χώρες της Med Pearls, η εικόνα που σχηματίζεται είναι πως ένα σημαντικό ποσοστό διαθέτει μια νοοτροπία που περιστρέφεται γύρω από τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και γενικώς τη βιωσιμότητα, δαπανούν χρόνο για δραστηριότητες στη φύση, ενώ οι ταξιδιώτες από χώρες όπως η Ελβετία και οι ΗΠΑ είναι έμπειροι και ως εκ τούτου προτιμούν την ποιότητα και την αυθεντικότητα από την ποσότητα στα προϊόντα που καταναλώνουν. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ο ήπιος τουρισμός αναμένεται να γνωρίσει άνθιση, τονίζεται η προώθηση της εξατομικευμένης εμπειρίας, ώστε να υπάρξει η μεγαλύτερη δυνατή ανταπόκριση στις ανάγκες του κάθε επισκέπτη.

Αναλυτικότερα, οι πεζοπόροι τουρίστες των χωρών αυτών δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στις ήπιες δραστηριότητες, με τους Ολλανδούς να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό (76%), σε απόσταση «αναπνοής» από τους Γερμανούς (75%) και οι Γάλλοι ακολουθούν με 62%. Επίσης, οι τουρίστες αυτοί επιλέγουν κατά κύριο λόγο το βουνό για να πραγματοποιήσουν τις ήπιες δραστηριότητές τους. Κοινό χαρακτηριστικό τους αποτελεί η επιθυμία να υπάρχει ισορροπία μεταξύ ευχάριστου κλίματος και τοπίου, ενώ ταξιδιώτες από τη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη (Γερμανοί, Ολλανδοί και Ελβετοί) βάζουν τις επιπλέον παραμέτρους του κόστους και της άνεσης κατά τη διαμονή. Αντίστοιχα, οι τουρίστες-εξερευνητές στοχεύουν στη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων, στην αναζήτηση τοπικών γεύσεων και σε μια αυθεντική εμπειρία. Επισκέπτες που προέρχονται από χώρες όπως η Γερμανία και η Σουηδία αναζητούν, μεταξύ άλλων, σημεία με ιδιαίτερο πολιτιστικό ενδιαφέρον, ενώ οι δεύτεροι έχουν την ιδιαιτερότητα να επιλέγουν και παράκτιες περιοχές για τις

⁵⁰Dall' Aglio, St.. (2011). *Slow tourism seminar*, p.p. 75-90 (<https://docplayer.net/40624488-Slow-tourism-seminar-stefano-dall-aglio-econstat-strategies-for-the-travel-industry.html>)

δραστηριότητές τους, πιθανώς λόγω του πιο ζεστού κλίματος των περιοχών της Μεσογείου.

Ξεχωριστή περίπτωση αποτελούν οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ, οι οποίοι δείχνουν έντονο ενδιαφέρον να μάθουν νέα πράγματα, απολαμβάνουν κάθε στιγμή του ταξιδιού, όπως την επικοινωνία με τον εντόπιο πληθυσμό. Κοιτώντας τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των επισκεπτών αυτών, κατά κύριο λόγο είναι άτομα που πλησιάζουν ή έχουν συνταξιοδοτηθεί, με μόνη εξαίρεση όσους επιλέγουν αθλητικές δραστηριότητες, όπου ο μέσος όρος ελαττώνεται (π.χ. Ολλανδοί ποδηλάτες 30-49 ετών). Η πεποίθηση αυτή αντιτίθεται στα στοιχεία παλαιότερης έρευνας του Dall' Aglio, που έθεσε το μέσο όρο της ηλικίας ήπιων τουριστών στα 42 έτη. Πρόκειται για άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου, με γνώσεις στα πολιτιστικά στοιχεία ενός τόπου, με επιθυμία να τις ενισχύσουν κατά την επίσκεψή τους.

Ως προς την εποχικότητα, τα στοιχεία της έρευνας καταδεικνύουν πως, πέραν των καλοκαιρινών μηνών, οι επισκέπτες από αυτές τις χώρες ταξιδεύουν προς τις χώρες της Μεσογείου και κατά τη διάρκεια των υπόλοιπων μηνών του έτους. Για παράδειγμα, τουρίστες από τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία και την Ελβετία πραγματοποιούν ταξίδια και την περίοδο Μαΐου- Απριλίου, ενώ οι Σουηδοί, οι Ολλανδοί και οι κάτοικοι Ηνωμένου Βασιλείου προτιμούν και τις φθινοπωρινές διακοπές. Οι κάτοικοι των ΗΠΑ ταξιδεύουν όλο το χρόνο. Με βάση τα παραπάνω στοιχεία για την εποχικότητα των επισκέψεων, γίνεται αντιληπτό πως οι παραπάνω αγορές μπορούν να υποστηρίξουν το μοντέλο του ήπιου τουρισμού, καθώς βασίζεται στην αποφυγή συνωστισμών σε μια περιοχή, όπως συμβαίνει κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, με παράπλευρα οφέλη της επέκτασης της τουριστικής δραστηριότητας και τους υπόλοιπους μήνες του έτους.

Όσον αφορά το μερίδιο του ήπιου τουρισμού επί του συνόλου της αγοράς του βιώσιμου τουρισμού, εκείνο ανέρχεται στο 25%. Το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνει ο «πράσινος» τουρισμός με ένα ποσοστό που αγγίζει το 40%, ακολουθεί ο ήπιος τουρισμός, στην τρίτη θέση ο οικοτουρισμός με 22,6% και έπεται ο κοινωνικός τουρισμός με 16%. Σε παρόμοια έρευνα για τον τουρισμό περιπέτειας, επισημαίνεται πως οι ήπιες δραστηριότητες, όπως η πεζοπορία και η ποδηλασία γίνονται ολοένα και πιο δημοφιλείς και ως εκ τούτου ήδη το 2021 οι ήπιες δραστηριότητες συγκέντρωναν το 65% της αγοράς του τουρισμού περιπέτειας.⁵¹ Έρευνα του hospitality insight εκτιμά πως ο ήπιος τουρισμός αναμένεται να καταγράψει άνοδο κατά 10% σε ετήσια βάση κατά την επόμενη δεκαετία, ονομάζοντας αυτό το είδος τουρισμού ως τη νέα μεγάλη τάση στο χώρο της εστίασης.

52

⁵¹ <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/adventure-tourism-market-report>

⁵² <https://hospitalityinsights.ehl.edu/what-slow-tourism>

Ένα ακόμη στοιχείο το οποίο ταυτίζεται με τις αρχές και τους στόχους του ήπιου τουρισμού είναι οι τουριστικές τάσεις για τα επόμενα έτη. Ήδη, από το 2020 (UBS) είχε εκφραστεί η επιθυμία τόσο από τους τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο όσο και από εκείνους των ΗΠΑ να ταξιδεύουν λιγότερο με αεροπλάνο (16% και 24% αντίστοιχα), ενώ η Eurostar υπερθεματίζει λέγοντας ότι είναι εμφανής η πρόθεση των τουριστών να επιλέγουν το τρένο έναντι του αεροπλάνου για τις μετακινήσεις τους. Μια ακόμη τάση που παρατηρείται αναφορικά με τον τουρισμό είναι η στροφή προς τις επισκέψεις εκτός της «τουριστικής σεζόν», όταν δηλαδή κορυφώνεται η επισκεψιμότητα, με στόχο την αποφυγή συνωστισμών. Η νέα αυτή συνήθεια έχει πολλαπλά οφέλη, όπως διακοπές χωρίς άγχος και έχοντας την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με τους κατοίκους της περιοχής που επισκέπτονται, νοοτροπία που συνάδει απόλυτα με αυτήν του ήπιου τουρισμού. Παράλληλα, η αλλαγή των διατροφικών συνηθειών (στροφή σε περισσότερο χορτοφαγική διατροφή), έχει οδηγήσει ήδη τις ξενοδοχειακές μονάδες στο να προσφέρουν πιάτα με λιγότερο κρέας, με αποτέλεσμα να επιδιώκεται η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των τουριστών.

Επιπλέον, τα νεαρά σε ηλικία άτομα τείνουν να ταξιδεύουν ολοένα και περισσότερο για να λάβουν μέρος σε εθελοντικές δραστηριότητες (Marriot). Σε άρθρο που δημοσίευσε η ίδια εταιρεία, τονίζεται ότι η ψηφιοποίηση και η δυνατότητα εργασίας εξ' αποστάσεως μέσω διαδικτύου ωθεί την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού, καθώς ένας εργαζόμενος μπορεί να επισκεφθεί μια άλλη περιοχή ή μια άλλη χώρα για ένα σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα και να έρθει σε επαφή με τον εντόπιο πληθυσμό και το περιβάλλον, αλλά ταυτόχρονα να εργάζεται μέσω υπολογιστή.⁵³

Όσον αφορά τις τάσεις εν όψει του 2023, άρθρα ταξιδιωτικών ιστοσελίδων παρουσιάζουν αρκετά στοιχεία που παραπέμπουν στα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρισμού. Για παράδειγμα, η έρευνα της Booking.com αναφέρει πως 2 στους 5 επισκέπτες σχεδιάζει ένα ταξίδι σε ήπιους ρυθμούς, ενώ το 42% επιδιώκει την επίσκεψη σε προορισμό με στόχο την ψυχική υγεία. Επίσης, το 66% επιθυμεί να μην έχει καμία επαφή με το εργασιακό περιβάλλον όταν θα βρεθεί σε διακοπές, που αποτελεί και κύριο γνώρισμα του ήπιου τουρίστα, όπως προαναφέρθηκε, την ώρα που άνω του 50% των ερωτηθέντων αναζητεί προορισμό σε διάστημα εκτός της «τουριστικής σεζόν» (Globetrender, 2023).⁵⁴ Τέλος, το Elite Havens κατατάσσει στην πρώτη θέση των τουριστικών τάσεων του 2023 την επιστροφή σε ένα μέρος που έχουν επισκεφθεί παλαιότερα, γεγονός που συνδέεται με το στοιχείο της αυθεντικότητας της τουριστικής εμπειρίας και την προσκόλληση με τον προορισμό, που επίσης αποτελεί κομμάτι του ήπιου τουρισμού. Σύμφωνα με ίδιο άρθρο, η υπεύθυνη συμπεριφορά κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αναμένεται να

⁵³ <https://traveler.marriott.com/tips-and-trends/slow-travel-explore-world/>

⁵⁴ <https://globetrender.com/2022/12/02/booking-com-reveals-2023-travel-trend-predictions/>

πρωταγωνιστήσει το 2023, όπως και η πραγματοποίηση ταξιδιών ατομικά (solo travel), στο πλαίσιο της αναζήτησης της «υπαρξιακής αυθεντικότητας». ⁵⁵

1.3.4: Τουριστικό προϊόν του ήπιου τουρισμού

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Μεσογειακού δικτύου Med Pearls (2020), τα τουριστικά πακέτα για τον ήπιο τουρισμό είναι σημαντικό να απαρτίζονται από τα εξής συστατικά: α) Να υπάρχει ευελιξία στο πρόγραμμα και ρυθμός όσον αφορά τη ροή των δραστηριοτήτων, προκειμένου οι επισκέπτες να έχουν χρόνο να απολαύσουν το τοπίο, ανταποκρινόμενο στην επιθυμία τους να βιώσουν πλούσιες εμπειρίες β) Να δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να συνδεθεί με το περιβάλλον και τους εντόπιους κατοίκους, ώστε εκείνος να εξερευνήσει περαιτέρω τον εαυτό του και το περιβάλλον και εν τέλει να αναπτυχθεί ως άτομο γ) Να παρέχει στον επισκέπτη μια τοποθεσία διαμονής, όπου ο επισκέπτης θα αποσυνδεθεί πλήρως από το σύνηθες περιβάλλον όπου ζει. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από έναν χώρο του οποίου η διακόσμηση και η αρχιτεκτονική είναι πλήρως εναρμονισμένη με το περιβάλλον δ) Να προσφέρει μια έντονη τοπική γαστρονομική εμπειρία, με φαγητά παρασκευασμένα με τοπικά προϊόντα και αν είναι εφικτό με παραδοσιακές μεθόδους, σαγηνεύοντας τον επισκέπτη. ⁵⁶

1.3.5: Μελέτες περιπτώσεων σχετικές με τον ήπιο τουρισμό

Τα τελευταία χρόνια έχει δημοσιευτεί αξιοσημείωτος αριθμός επιστημονικών άρθρων που αφορούν τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης σε μια σειρά περιοχών και χωρών ανά τον κόσμο, γεγονός που μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα τόσο τις ομοιότητες όσο και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής πάνω σε ένα κοινό πεδίο, τον ήπιο τουρισμό. Σε μελέτη που αφορούσε το νησί της Μαδέιρα στην Πορτογαλία, αποδείχθηκε ότι υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού. Συγκεκριμένα, η έρευνα κατέδειξε ότι το νησί αυτό διαφοροποιείται από τα υπόλοιπα νησιά με μεγάλη επισκεψιμότητα στη Μεσόγειο, όπου προάγεται το μοντέλο του μαζικού τουρισμού, καθώς η φύση, τα βουνά και η ηρεμία που διαθέτει θεωρούνται υψίστης σημασίας αγαθά για τον τόπο. Επιπλέον, οι επιχειρηματίες της περιοχής στέκονται στη χαμηλή κυκλοφοριακή συμφόρηση και την καθαρότητα των υδάτων, ενώ το 67% στοχεύει στο να εμφυσήσει στους επισκέπτες την ιδέα ότι το νησί αποτελεί χώρο για πιο ήρεμες διακοπές και ποιοτικές εμπειρίες. Ένα ακόμα στοιχείο που τεκμηριώνει τη ροπή προς τον ήπιο τουρισμό είναι η πρωτοβουλία του πλήρους διαχωρισμού των απορριμμάτων ανάλογα με το υλικό τους, από το 50,9% των επιχειρηματιών, την ώρα που μόλις το 3,7% εκείνων δήλωσε πως δεν διαχωρίζει καθόλου τα απορρίμματά του. Οι επιχειρηματίες υπογράμμισαν το γεγονός ότι η

⁵⁵ <https://www.elitehavens.com/magazine/ten-big-travel-trends-in-2023/>

⁵⁶ Med Pearls Slow Tourism Product Creation Manual – Greek Language (2020), p.p.43 ([Med Pearls | ENI CBC Med](#))

πλειοψηφία των τουριστών είναι πρόθυμοι να πληρώσουν περισσότερο για μια αυθεντική και πιο έντονη εμπειρία στο νησί (78%). Ωστόσο, σε αυτό το σημείο, οι επιστήμονες θεωρούν πως είναι σημαντικό να πραγματοποιηθεί και έρευνα σε επίπεδο καταναλωτών ώστε να διασταυρωθεί η παραπάνω πληροφορία.

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός της περιοχής της Μαδέιρα για την περίοδο 2017-2021 βρίσκεται σε εναρμονισμό με αρκετά από τα γνωρίσματα του ήπιου τουρισμού, καθώς προκρίνει τα φυσικά τοπία, τις δραστηριότητες και τα αθλήματα στη φύση και τα πολιτιστικά αξιοθέατα, ενώ το ενδιαφέρον εστιάζεται και στην τοπική κουζίνα και το τοπικό κρασί, με αποτέλεσμα μετά το 2015 να η φύση να τοποθετείται ως εργαλείο για την προώθηση του πολιτισμού και της τοπικής γαστρονομίας. Το γεγονός ότι το νησί αυτό επισκέπτεται μικρότερος αριθμός τουριστών, η μικρή αναλογία επισκέπτη ανά τετραγωνικό μέτρο σε σχέση με άλλα νησιά που ακολουθούν το μοντέλο του μαζικού τουρισμού, καθώς και η ύπαρξη λιγότερων δωματίων για φιλοξενία, σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα, οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι το τουριστικό προϊόν του νησιού συνάδει με τις αρχές του ήπιου τουρισμού. Αντίστοιχα, επιβεβαιώθηκε η υπόθεση ότι οι επιχειρηματίες είναι περισσότερο πρόθυμοι να εφαρμόσουν πρακτικές και να παρέχουν υπηρεσίες που συνδέονται με τον ήπιο τουρισμό. (Josep- Francesc Valls et al. , 2019).⁵⁷

Στη Σαρδηνία μέσα από μελέτη που δημοσιεύτηκε το 2020, αποτυπώνεται η προσπάθεια ήπιας τουριστικής ανάπτυξης, μέσα από τη δημιουργία εφαρμογής και ιστοσελίδας, όπου περιγράφονται όλα τα χαρακτηριστικά του δικτύου μονοπατιών Santa Barbara που απαρτίζεται από 24 τμήματα και εκτείνεται συνολικά σε 400 χιλιόμετρα στο νησί του ιταλικού νότου, περνώντας από μια σειρά από παλαιά ορυχεία και φυσικά τοπία. Το 2017 εντάχθηκε στο δίκτυο Atlas (μονοπάτια της Ιταλίας) που υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Δραστηριοτήτων της γειτονικής χώρας. Για την προώθηση του δικτύου μονοπατιών Santa Barbara και με σκοπό να κατατοπίσουν τους επισκέπτες αναφορικά με μια σειρά από δεδομένα, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση και οι επιλογές μονοπατιών που θα κάνουν οι επισκέπτες, δημιουργήθηκε ιστοσελίδα από επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο του Cagliari (Ginevra Balletto, Alesandra Milesi, Mara Ladu/ Τμήμα Δημοσίων Έργων και Περιβαλλοντικής Μηχανικής) και του Trieste (Giuseppe Borruso, Τμήμα Οικονομικών, Επιχειρήσεων, Μαθηματικών και Στατιστικής). Ειδικότερα, στην ιστοσελίδα αυτή παρέχονται δεδομένα όπως ο δείκτης ευκολίας διάσχισης του κάθε μονοπατιού (Walkability Index) καθώς και ελκυστικότητας από άποψη του φυσικού κάλλους (Attractiveness Index), χάρτες που απεικονίζουν το ανάγλυφο της περιοχής και προγνώσεις για τον καιρό. Η συμβολή του δικτύου μονοπατιών Santa Barbara στην ήπια τουριστική ανάπτυξη της περιοχής είναι ήδη αξιοσημείωτη, με αρωγό τους

⁵⁷ Josep- Francesc Valls, Luis Mota, Sara Cristina Freitas Vieira, Rossana Santos. (2019). *Opportunities for Slow Tourism in Madeira* (<https://doi.org/10.3390/su11174534>)

χρήστες της πλατφόρμας, οι οποίοι αυξήθηκαν από 280 σε 1.897 από το 2017 στο 2019. Παρότι ο αριθμός είναι μικρός αναλογικά με το σύνολο των επισκεπτών της Σαρδηνίας (3,5 εκατομμύρια άτομα το 2019), η αύξηση είναι αξιοσημείωτη.

Ερευνώντας την πορεία της επισκεψιμότητας, παρατηρείται αύξηση κατά τους μήνες Απρίλιο, Μάιο και Σεπτέμβριο, γεγονός που ωθεί στην επέκταση Ένα ακόμη πλεονέκτημα είναι αυτό της προώθησης του δικτύου μονοπατιών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δηλαδή τις αναρτήσεις επισκεπτών με σημεία φυσικού κάλλους που θα οδηγήσει στην άφιξη νέων επισκεπτών. Μια τέτοια δυνατότητα παρέχεται και μέσω της πλατφόρμας αυτής, όπου οι επισκέπτες μοιράζονται εντυπώσεις τους με άλλους χρήστες, δημιουργώντας μια κοινότητα. Τέλος, όπως σημειώνουν και οι επιστήμονες, όλα τα παραπάνω «θα βοηθήσουν στην απόκτηση γνώσης για την περιοχή και τα πιο επιθυμητά της σημεία, καθώς και να επισημανθούν τα σημεία όπου χρειάζεται μια παρέμβαση, είτε για συντήρηση ή βελτίωση κάποιων σημείων, μέσα από τη συντονισμό μεταξύ των φορέων, συμφωνίες σε επίπεδο δήμου κ.α.». Οι ίδιοι προσθέτουν πως οι παραπάνω πληροφορίες αναμένεται να βοηθήσουν στη διαμόρφωση πολιτικής ήπιας τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή της Sulcis Inglesiente, όπου συναντώνται τα μονοπάτια της Santa Barbara. (Ginevra Balletto et al. 2020).⁵⁸

Έρευνα που δημοσιεύτηκε επίσης το 2020 και μελέτησε τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης στη Ρουμανία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «η Ρουμανία μπορεί να επωφεληθεί από αυτό το πλάνο (της ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού)». Οι επιστήμονες του Πανεπιστημίου Γεωπονικών Σπουδών και Κτηνιατρικής στο Βουκουρέστι αναφέρουν ότι ο μαζικός τουρισμός έχει οδηγήσει στην αλλοίωση των φυσικών τοπίων, ενώ οι νέες τάσεις και οι απαιτήσεις της καθημερινότητας στις μέρες μας, σχετίζονται με μια τουριστική δραστηριότητα περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον, σεβόμενη τους φυσικούς πόρους. Η Ρουμανία, σύμφωνα με τους ίδιους, διατηρεί απaráλλακτα τα οικοσυστήματά της με πλούσια βιοποικιλότητα. Ανάμεσα στις δραστηριότητες μέσα από τις οποίες η Ρουμανία θα μπορούσε να γνωρίσει ήπια τουριστική ανάπτυξη είναι η συμμετοχή των επισκεπτών σε δραστηριότητες στη φύση, όπως η συλλογή γάλακτος από πρόβατα, η αλιεία κατά μήκος του ποταμού Δούναβη, η διάσχιση μονοπατιών όπως «οι Δρόμοι του κρασιού», «οι Δρόμοι του αλατιού», «οι Δρόμοι του βασιλιά», καθώς και η διαμονή σε ξενοδοχείο που παρέχει τοπικά προϊόντα από την Τρανσυλβανία.

Επιπλέον, οι επιστήμονες στέκονται στα οφέλη που είχε η προβολή της σειράς ντοκιμαντέρ «Discover Romania Wild» και «Romania Wild», όπου έγιναν γνωστά εθνικά πάρκα και σημεία με μεγάλο φυσικό πλούτο στη χώρα. Σημαντική

⁵⁸ Ginevra Balletto, Alessandra Milesi, Mara Ladu, Giuseppe Borruso. (April 2020). *A Dashboard for Supporting Slow Tourism in Green Infrastructures. A Methodological Proposal in Sardinia (Italy)*, (<https://www.mdpi.com/2071-1050/12/9/3579>)

χαρακτηρίζεται και η συνεισφορά του δημοσιογράφου Charlie Ottley, ο οποίος έκανε αφιερώματα στην τοπική γαστρονομία και την πολιτιστική κληρονομία και είναι υπέρμαχος του ήπιου τουρισμού, προτείνοντας παλαιά ιστορικά χωριά της Ρουμανίας για επίσκεψη, όπως η Sirnea και η Χώρα του Brasov ως «κατάλληλα για να ανακαλύψουν οι τουρίστες τα εντυπωσιακά τοπία και τις παραδόσεις, καθώς και την παλαιά αρχιτεκτονική, τις γεωργικές δραστηριότητες κ.α.», συμπληρώνοντας ότι «αν οι τουρίστες επισκεφθούν αυτά τα μέρη θα σταματήσουν οι μεταναστευτικές ροές προς τις πόλεις και η αποψίλωση των δασών». Για όλους τους παραπάνω λόγους η Ρουμανία θεωρείται ως μια χώρα που διαθέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού. (A. Marcuta et al. , 2020).⁵⁹

Οι παραπάνω μελέτες περιπτώσεων δείχνουν ότι, τουλάχιστον σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών των περιοχών, οι προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού είναι παραπάνω από υπαρκτές.

⁵⁹A. Marcuta, L. Marcuta, A. Popescu, Cr. Tindeche, V. Tudor, D. Smedescu. (2020). *Possibilities of Development of the Slow Tourism Concept in Romania*, ([Art40.pdf \(usamv.ro\)](#))

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

2.1: Πληροφορίες για τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων

2.1.1.: Γενικές πληροφορίες

Ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων έλαβε τη σημερινή του διάρθρωση το 2011, όντας προϊόν συνένωσης μεταξύ των Δήμων Τροιζηνίας και Μεθάνων, στο πλαίσιο του Προγράμματος συγχώνευσης Δήμων «Καλλικράτης», ενώ από το 2014 απέκτησε τη σημερινή του ονομασία (Τροιζηνίας- Μεθάνων), καθώς κατά τα πρώτα 3 χρόνια ήταν καταγεγραμμένος ως Δήμος Τροιζηνίας. Αντιστοιχεί στην παλαιότερη Επαρχία Τροιζηνίας, με εξαίρεση το νησί του Πόρου, το οποίο αποτελεί πλέον ξεχωριστό Δήμο.⁶⁰

Γεωγραφικά συναντάται νοτιοανατολικά του λεκανοπεδίου της Αττικής και στο νοτιοανατολικό άκρο της Αργολικής χερσονήσου, στην Ανατολική Πελοπόννησο. Συνορεύει δυτικά και νότια με την Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας και ειδικότερα τους Δήμους Επιδαύρου (βορειοδυτικά), Κρανιδίου (δυτικά) και Ερμιόνης (νότιο-νοτιοδυτικά). Βρέχεται ανατολικά και βόρεια από τον Κόλπο της Επιδαύρου, τον Σαρωνικό Κόλπο και τον όρμο Μεγάλου Νεωρίου, και γειτνιάζει με τα νησιά του Αργοσαρωνικού Πόρο και Ύδρα.

Το έδαφος του Δήμου ως επί το πλείστον είναι ανώμαλο μορφολογικά και καλύπτεται στο μεγαλύτερο τμήμα του από τους ορεινούς όγκους Ορθολίθι (1.105 μ.) και Αδέρες (721 μ.), οι οποίες αποτελούν τα «φυσικά» χερσαία σύνορα στα βορειοδυτικά και δυτικά του Δήμου. Η πιο ομαλή και εύφορη περιοχή του Δήμου είναι η πεδιάδα (κάμπος) της Τροιζήνας που οριοθετείται περιμετρικά από τους οικισμούς Τροιζήνα στα νότια, Βίδι και Άγιος Κωνσταντίνος στα βόρεια, Γαλατάς στα ανατολικά και πλησίον της Ψήφτας στα δυτικά. Στο βόρειο τμήμα του Δήμου βρίσκεται η ηφαιστειογενής χερσόνησος των Μεθάνων, η οποία διαθέτει 30 ηφαιστειακούς δόμους και συνδέεται με το υπόλοιπο ηπειρωτικό τμήμα με μια στενή λωρίδα γης (στενό). Η συνολική έκταση που καλύπτει ο Δήμος ορίζεται στα 240,86 τετραγωνικά χιλιόμετρα (km²).⁶¹

⁶⁰

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%BF%CE%B9%CE%B6%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%9C%CE%B5%CE%B8%CE%AC%CE%BD%CF%89%CE%BD

⁶¹

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%BF%CE%B9%CE%B6%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%9C%CE%B5%CE%B8%CE%AC%CE%BD%CF%89%CE%BD

Διοικητικά ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων υπάγεται στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής. Απαρτίζεται από τις Δημοτικές Ενότητες Τροιζηνίας (Τοπικές Κοινότητες Γαλατά, Τροιζήνας, Άνω Φαναρίου, Δρυόπης, Καρατζά, Τακτικούπολης) και Μεθάνων (Τοπικές Κοινότητες Λουτρόπολης Μεθάνων, Κουνουπίτσας, Κυψέλης και Μεγαλοχωρίου). Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο πληθυσμός του Δήμου υπολογίζεται στους 7.143 κατοίκους συνολικά. Οι μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές του Δήμου είναι ο Γαλατάς (2.195 κάτοικοι), τα Μέθανα (1.967 κάτοικοι), η Τροιζήνα (673 κάτοικοι) και η Καλλονή (669 κάτοικοι).⁶² Με βάση την απογραφή του 2021, ο πληθυσμός στον Δήμο μειώθηκε στους 6.020 κατοίκους.⁶³

Διατρέχοντας στην ετυμολογία των τοπωνυμίων του Δήμου, η ονομασία Γαλατάς προήλθε από το γεγονός ότι οι Αρκάδες που μετέβαιναν στην περιοχή πουλούσαν γάλα στους εντόπιους κατοίκους κατά τη δεύτερη και τρίτη δεκαετία του 20ού αιώνα.⁶⁴ Τα Μέθανα έλαβαν το όνομά τους από το μεθάνιο που αναβλύζει λόγω της ηφαιστειακής δραστηριότητας στην περιοχή εδώ και 11 εκατομ. χρόνια και διατηρούν την ονομασία αυτή από την αρχαιότητα. Η Τροιζήνα (στα αρχαία χρόνια Ωραία, αργότερα Δαμαλάς) απέκτησε την ονομασία αυτή από τον βασιλιά Πιθθέα, προς τιμήν του απωλεσθέντος συμβασιλέα Τροιζήνα που είχε παράξει αξιοσημείωτο έργο στον τόπο.⁶⁵

2.1.2: Ιστορικά Στοιχεία

Τροιζηνία

Η περιοχή της σημερινής Τροιζηνίας κατοικείτο στην Προϊστορία από λαούς στους οποίους, από μια εποχή και μετά, κυριάρχησε το Ιωνικό στοιχείο (ως αρχαιότατοι κάτοικοί της αναφέρονται και τα επιδρομικά φύλα των Δρυόπων). Ως ιστορικό της κέντρο καταγράφεται η πόλη Τροιζήν, που ήταν χτισμένη κοντά στο σημερινό ομώνυμο οικισμό, στους πρόποδες του Όρους Αδέρες και σε απόσταση 3 χλμ. περίπου από το επίνειό της, τον Πώγωνα (το σημερινό Βίδι). Παρά την έλλειψη αρκετών αρχαιολογικών ευρημάτων, βέβαιο είναι ότι η πόλη και η ευρύτερη επικράτειά της συνδέθηκαν στενά με το Μυκηναϊκό κόσμο.

⁶²

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%BF%CE%B9%CE%B6%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%9C%CE%B5%CE%B8%CE%AC%CE%BD%CF%89%CE%BD

⁶³ ΕΛΣΤΑΤ

⁶⁴

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%BF%CE%B9%CE%B6%CE%B7%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82

⁶⁵ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-mythology.html>

Από την εποχή της κατάρρευσης του Μυκηναϊκού κόσμου (περί τον 12ο αι. π.Χ.) η περιοχή της Τροιζήνας δέχεται ισχυρή Δωρική επιρροή, που μάλλον δεν αναιρεί την Ιωνική της ταυτότητα και δεν ανακόπτει τους ισχυρούς δεσμούς της με πόλεις συγγενούς πολιτισμικής αναφοράς και κυρίως με την Αθήνα. Κατά τους αιώνες που προηγήθηκαν της λεγόμενης «κλασικής» ελληνικής αρχαιότητας, συντελέστηκαν στην Τροιζήνα ποικίλες εσωτερικές αναστατώσεις, που προκάλεσαν ρεύμα φυγής και κύματα εποικισμού, κατευθυνόμενα κυρίως προς την Κάτω Ιταλία και τη Μικρά Ασία.

Προσαρτημένη για ικανή περίοδο στη ζώνη επιρροής του Άργους, περνά περί τα μέσα του 6ου αιώνα υπό τον πολιτικό έλεγχο της Σπάρτης και αρχίζει να χαλαρώνει τις παραδοσιακές της σχέσεις με την Αθήνα. Κατά τα χρόνια των Περσικών Πολέμων η Τροιζήνα –σε αντίθεση με το γειτονικό Άργος– μετέχει ενεργά στην κοινή προσπάθεια των Ελλήνων για την απόκρουση των εισβολέων. Θα πρέπει, επίσης να σημειωθεί ότι την εποχή αυτή η Τροιζήνα απέδειξε και την προσήλωσή της στον Ξένιο Δία, φιλοξενώντας μεγάλο αριθμό Αθηναίων, που είχαν εξαναγκαστεί να εγκαταλείψουν την πόλη τους με το ψήφισμα του Θεμιστοκλή και να αναζητήσουν καταφύγιο στις γύρω περιοχές (κυρίως στη Σαλαμίνα, την Αίγινα και τις ακτές της Αργολίδας).

Αξιόλογη υπήρξε η συμμετοχή της Τροιζήνας και σε άλλες πολεμικές επιχειρήσεις κατά των Περσών και ιδίως στις τελευταίες συγκρούσεις (Μάχη Πλαταιών, Ναυμαχία Μυκάλης – 479 π.Χ.), που έκριναν και την τελική έκβαση του όλου πολέμου. Στις δεκαετίες που ακολούθησαν, η Τροιζήν πέρασε πλήρως στη σφαίρα επιρροής της Σπάρτης και παρέμεινε σταθερός σύμμαχος των Σπαρτιατών και μετά τη λήξη του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Μετά τη Μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.), η Τροιζήνα εμφανίζεται να επαναπροσεγγίζει για ένα διάστημα την Αθήνα και να της συμπαρίσταται στην αναμέτρησή της εναντίον των Μακεδόνων. Επί των διαδόχων του Μεγάλου Αλεξάνδρου η Τροιζήνα περνά –ανεξαρτήτως των διαθέσεών της– στη ζώνη δράσης και επιρροής των Μακεδόνων και υφίσταται συχνά αλλαγές επικυριάρχων. Σημαντική για την ανέλιξή της υπήρξε η περίοδος κυριαρχίας του Δημητρίου του Πολιορκητή (303-283 π.Χ.).

Κατά τη μακρά περίοδο της Ρωμαϊοκρατίας που ακολούθησε από το 145 π.Χ. μέχρι τα τέλη του 3ου μ.Χ. αιώνα, η πόλη –με την ευρύτερη περιοχή της– γνώρισε οικονομική και πολιτισμική πρόοδο, καθώς και επέκταση της πολιτικής της επιρροής στα ελληνικά πράγματα. Το πότε ακριβώς πραγματοποιήθηκε –σε μαζικό επίπεδο– ο εκχριστιανισμός των κατοίκων της Τροιζήνας δεν είναι εφικτό να πιστοποιηθεί, γνωστό, ωστόσο, είναι ότι ήδη από τον 3ο αιώνα η παρουσία της νέας θρησκείας ήταν ισχυρή. Κατά την εποχή αυτή, άλλωστε, τοποθετείται και η εκεί δράση του Αγίου Λεωνίδα του Τροιζηνίου –που σύμφωνα με αγιολογικές μελέτες ήταν γηγενής– ο οποίος υπέστη μαρτυρικό την άνοιξη του 250 μ.Χ., μαζί με επτά πιστές του Ιησού (Βασίλισσα, Γαληνή, Θεοδώρα, Καλλίς, Νίκη, Νουεχία και Χαρίεσσα).

Στα τέλη του 4ου αιώνα, το 395-396 μ.Χ. επί αυτοκράτορος Αρκαδίου, η περιοχή της Τροιζηνίας υπέστη την καταστροφική επιδρομή των Γόθων του Αλάριχου, μια επιδρομή που μάλλον προκάλεσε οδυνηρές πληθυσμιακές και κοινωνικές αλλαγές και οριοθέτησε μια μακρά περίοδο παρακμής. Ένας σεισμός που έγινε λίγο αργότερα ήρθε να ολοκληρώσει την καταστροφή. Δυστυχώς, οι ιστορικές πληροφορίες για όλη τη μακρά περίοδο του πρώιμου και μέσου βυζαντινού Μεσαίωνα, είναι σχεδόν ανύπαρκτες και συχνά προέρχονται από εκκλησιαστικές πηγές.

Κατά τη Φραγκοκρατία, 1204-1484, η Τροιζήνα ονομαζόταν Νταμαλέτ ή Ελαμάλα και την εποχή του πάπα Ιννοκέντιου του Γ (1240, περίοδος Ιεράς Εξέτασης) έγινε έδρα του Λατίνου επισκόπου. Η επισκοπή αυτή διατηρήθηκε μέχρι την κατάληψη του Δαμαλά από τους Τούρκους.

Μετά την άλωση της Πόλης –και ενώ η Πελοπόννησος ζούσε την οθωμανική κατάκτηση– οι Παλαιολόγοι προσέφεραν τις εκεί κτήσεις τους στους Ενετούς. Από το 1484 έως το 1715 ακολούθησε η Ενετοκρατία. Τελικά, σε απροσδιόριστη χρονολογία, αλλά προ του 16ου αιώνα, ο Δαμαλάς, τα άλλα κάστρα της περιοχής και όλη η ανατολική Αργολίδα περιήλθαν υπό τουρκικό έλεγχο και αποτέλεσαν μια ακόμα περιφέρεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Κατά τη μακρά περίοδο της Τουρκοκρατίας η Τροιζηνία –όπως άλλωστε και όλος σχεδόν ο Ελλαδικός χώρος– βιώνει τις οδυνηρές συνθήκες της ξένης κυριαρχίας, με όλες τις γνωστές εθνικές, πολιτικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές παραμέτρους της.

Παράλληλα, όμως, βιώνει πολλές γόνιμες αλλαγές, που δε μας επιτρέπουν μονοσήμαντες ιστορικές εκτιμήσεις. Πρώτη και σημαντική είναι η σταδιακή ενσωμάτωση των Αρβανιτών επήλυδων της περιοχής στο διαμορφούμενο Ελληνικό Εθνικό γίνεσθαι, ανεξαρτήτως των όποιων γλωσσικών, λαογραφικών ή άλλων ιδιαιτεροτήτων, που επιβίωσαν. Δεύτερη η ανάπτυξη των κοινοτικών θεσμών, οι οποίοι απαγκίστρωσαν τη γηγενή κοινωνία από τις φεουδαρχικές και τιμαριωτικές δομές της Βυζαντινής και της Λατινικής περιόδου και της επέτρεψαν να πορευτεί σε νέες κατευθύνσεις κοινωνικής, αλλά και πολιτικής συγκρότησης. Εξαιτίας κυρίως των γεωγραφικών και όχι μόνο συνθηκών, οι Τροιζήνες διευρύνουν με επιτυχία τις εμπορικές τους σχέσεις με τα νησιά και τα χερσαία παράλια του Σαρωνικού και προοπτικά με όλο το νησιωτικό χώρο του Αιγαίου και τα Μικρασιατικά παράλια.

Αμέσως μετά την έναρξη της Επανάστασης της 25ης Μαρτίου 1821, οι κάτοικοι της περιοχής Τροιζηνίας, που πολλοί από αυτούς είχαν μνηθεί στη Φιλική Εταιρία, ξεσηκώθηκαν σαν ένα σώμα κατά του κατακτητή και ενώθηκαν με τους υπόλοιπους επαναστατημένους Έλληνες, προσφέροντας όσες δυνάμεις είχαν. Οι κάτοικοι της Τροιζήνας πήραν ενεργά μέρος στην εθνεγερσία του 1821 και η ευρύτερη περιοχή έγινε επανειλημμένα θέατρο συγκρούσεων και ευρέων στρατιωτικών μετακινήσεων, ιδίως μετά την επίθεση των Τουρκο-αιγυπτίων του Ιμπραήμ. Η Τροιζηνία απελευθερώθηκε νωρίς χάρις στον Επίσκοπο Δαμαλά Ιωνά αλλά και στους

οπληρχηγούς Χριστόδουλο και Γεώργιο Μερτίκα, καθώς και στον Γεώργιο Κριεζή, που έδωσαν το σύνθημα της Επανάστασης στις αρχές Απριλίου του 1821. Στην Τροιζηνία έδρασε και ο φιλέλληνας Ιωσήφ Αμπάτης, γενναίος πολεμιστής από το Βονιφάτιο της Κορσικής, κεφαλλονίτικης καταγωγής, στρατιωτικός, που εντάχθηκε στο στρατό του Φαβιέρου.

Το πρώτο ελεύθερο Πάσχα γιορτάσθηκε επίσημα το 1826 στην Τροιζήνα με κατάνυξη και λαμπρότητα. Το σημαντικότερο γεγονός των επαναστατικών εκείνων χρόνων, ήταν η Γ΄ Εθνική Συνέλευση του επαναστατημένου έθνους, η γνωστή ως Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας, η οποία συνήλθε στις 19 Μαρτίου 1827 στο χωριό Δαμαλάς –δηλαδή στο σημερινό οικισμό της Τροιζήνας– και θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως «ιδρυτική πράξη» του Νεοελληνικού κράτους. Η Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας ολοκλήρωσε τις εργασίες της στις 5 Μαΐου 1827.

Ειδικότερα, στα επιτεύγματα της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης των Ελλήνων του 1827 περιλαμβάνονται:

α. Η ψήφιση του πρώτου μη προσωρινού Συντάγματος της Ελλάδος (1η Μαΐου 1827)

β. Η εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη του ελληνικού κράτους

γ. Ο διορισμός «Αντικυβερνητικής Επιτροπής» (δηλαδή προσωρινής κυβέρνησης του ελληνικού κράτους), που επισημοποιήθηκε με το Θ΄ Ψήφισμα της 5ης Απριλίου 1827 και είχε ως αποστολή την άσκηση της εξουσίας μέχρι την έλευση του κυβερνήτη. Μέλη της επιτροπής εκείνης ήσαν οι Γ. Μαυρομιχάλης, Ιω. Νάκος και Ιω. Μαρκής Μιλαήτης.

Η πρώτη σαφής οροθέτηση της Τροιζηνίας –ως διοικητικής οντότητας του Νεοελληνικού κράτους– εμπεριέχεται στο Διάταγμα της 3ης / 15ης Απριλίου 1833 «Περί της διαιρέσεως του Βασιλείου και της διοικήσεώς του» (ΦΕΚ 12 / 6 Απριλίου 1833), με το οποίο η επικράτεια διαιρείτο σε 10 νομούς, με 42 επαρχίες. Στις επαρχίες αυτές, σύμφωνα με το άρθρο 3, ανήκε και η Τροιζηνία, [«συνισταμένη εκ της μέχρι τούδε επαρχίας Δαμαλών (Τροιζήνας) και της νήσου Πόρου, που αποτελούσε οργανικό τμήμα του νομού Αργολίδος και Κορινθίας (Αργολιδοκορινθίας)].

Ακολούθησε η μεγάλη διοικητική μεταρρύθμιση του 1899 (Νόμος ΒΧΔ΄ της 6ης Ιουλίου 1899 «περί Διοικητικής Διαιρέσεως του Κράτους» - ΦΕΚ 136 / 8 Ιουλίου 1899), με τον οποίο διασπάστηκαν νομοί της χώρας και μεταξύ τους και ο νομός Αργολίδος και Κορινθίας. Όπως ήταν επόμενο, η Τροιζηνία και οι Δήμοι της εντάχθηκαν στον πρώτο.

Σταθμός καταλυτικής σημασίας στη διοικητική ιστορία της Τροιζηνίας υπήρξε το 1925, οπότε η επαρχία αποσπάστηκε από το νομό Αργολίδος και Κορινθίας και ενσωματώθηκε στο νομό Αττικής και Βοιωτίας. Επρόκειτο για μια αλλαγή που εδραζόταν σε ιστορική βάση και ως ένα μεγάλο βαθμό αποτελούσε πλέον καρπό μιας κοινής διαπίστωσης – ότι δηλαδή η περιοχή, για γεωμορφολογικούς κυρίως λόγους, ήταν συγκοινωνιακά, εμπορικά αλλά και διοικητικά σχεδόν αποκομμένη από την υπόλοιπη Αργολίδα. Αντίθετα, με τη διαρκή ανάπτυξη της επιβατικής και εμπορικής ακτοπλοΐας στον ευρύτερο χώρο του Σαρωνικού, ενίσχυε τους δεσμούς της με τον Πειραιά (τον κύριο προορισμό και των ευπαθών αγροτικών προϊόντων της περιοχής) και την πρωτεύουσα, γεγονός που έπρεπε τώρα να αποτυπωθεί και σε διοικητικό επίπεδο. Το 1943, μετά την ίδρυση του νομού Βοιωτίας, η περιοχή παρέμεινε στο πλαίσιο του Νομού Αττικής. Από την εποχή αυτή τέθηκε σε εφαρμογή το συγκεντρωτικό σύστημα των νομαρχιακών διαμερισμάτων (Αθηνών, Πειραιώς [όπου και η Τροιζηνία], Δυτικής Αττικής, και Ανατολικής Αττικής), τα οποία το 1986 μετατράπηκαν σε ιδιαίτερες Νομαρχίες (ΦΕΚ Α΄/11 Ιουνίου 1986). Τέλος, το 1998 εγκαθιδρύθηκε με το «Σχέδιο Καποδίστριας» ο Δήμος Τροιζήνας και το Μάιο του 2010 με το Νόμο "Καλλικράτη", ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), ενώθηκαν με τα Μέθανα σε ένα Δήμο.⁶⁶

Μέθανα

Η πόλη και η Χερσόνησος των Μεθάνων αναφέρονται για πρώτη φορά σε γραπτά κείμενα από τους ιστορικούς Θουκυδίδη (5ος αιώνας π.Χ.), Διόδωρο το Σικελό (1ος αι. π.Χ.), από τους Γεωγράφους, Στράβωνα (1ος αιώνας π.Χ.) και Κλαύδιο Πτολεμαίο (2ος αιώνας μ.Χ.) από τον Λατίνο ποιητή Οβίδιο (1ος αιώνας π.Χ.) καθώς και από τον μεγάλο περιηγητή της Αρχαιότητας Πausανία (2ος αιώνας π.Χ.). Αργότερα αναφέρονται από τον Ιεροκλή (6ος αιώνας μ.Χ.).

Η χερσόνησος έχει δείγματα συνεχόμενης κατοίκησης που ξεκινούν από την Νεολιθική εποχή, σύμφωνα με τα σημαντικότερα αρχαιολογικά ευρήματα στο Παλαιόκαστρο (Βαθύ) που βρισκόταν η Ακρόπολη των αρχαίων Μεθάνων και στην κορυφή του βουνού της Χελώνας. Ένα ειδώλιο (κεφάλι) που βρέθηκε πριν μερικά χρόνια, είναι Κυκλαδίτικης τεχνοτροπίας, και ανάγεται στο 3.000 π.Χ.

Στην επόμενη περίοδο την Πρωτοελλαδική (2800-1900 π.Χ.) φαίνεται να υπάρχει πιο έντονη κατοίκηση στην περιοχή. Πρωτοελλαδικοί οικισμοί εντοπίστηκαν στον Ισθμό και στο νησάκι των Μεθάνων. Στην Υστεροελλαδική, Μυκηναϊκή εποχή οι κάτοικοι της περιοχής είναι οι Ίωνες. Έχτισαν τους οικισμούς τους στην περιοχή του Μεγαλοχωρίου, στο υψίπεδο Θρονί και στη Χελώνα. Με την έναρξη των ιστορικών χρόνων τα Μέθανα όπως και η Καλαύρεια δέχτηκαν ειρηνικά τους Δωριείς εποίκους.

⁶⁶ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-ancienthistory.html>

Η επόμενη περίοδος είναι η Κλασική, περισσότερο γνωστή λόγω των πλουσιότερων πληροφοριών. Κυρίως για τα Μέθανα γνωρίζουμε ότι οχυρώνεται ο οικισμός του Μεγαλοχωρίου και χτίζονται νέοι οικισμοί στο Νησάκι Μεθάνων, στο Θρονί, στον Ογά και τη Μαγούλα, στη Καημένη Χώρα και τη Χελώνα. Από πληροφορίες των ιστορικών συμπεραίνεται ότι ο πληθυσμός της περιοχής της Χερσονήσου στα Κλασικά χρόνια θα ήταν περίπου 9.000 άνθρωποι μαζί με τα Μέθανα. Το πολίτευμα πρέπει να ήταν ολιγαρχικό. Στα Ελληνιστικά χρόνια τα Μέθανα και η Καλαύρεια ήταν ανεξάρτητα, ενώ εκείνη τη περίοδο αρχίζουν να χρησιμοποιούνται οι λουτρικές εγκαταστάσεις στην Πηγή της Βρωμολίμνης (Άγιος Χαράλαμπος) και της Κάτω Μούσκας. Τον 4ο και 3ο αιώνα π.Χ. τα Μέθανα πρέπει να είχαν κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας, αφού έκοβαν και δικά τους νομίσματα τα οποία παρίσταναν την κεφαλή του Ηφαίστου (αρχαιοελληνική θεότητα της φωτιάς και των ηφαιστειών).

Τον 3ο αιώνα π.Χ. στην περίοδο των Ελληνιστικών χρόνων που βασιλιάς ήταν ο Μακεδόνας Αντίγονος Γονατάς (283- 239 π.Χ.), το ηφαίστειο των Μεθάνων εξερράγη και την ίδια περίοδο η Χερσόνησος κατακτήθηκε από την δυναστεία των Πτολεμαίων για ένα περίπου αιώνα και ονομάστηκε Αρσινόη προς τιμήν τις συζύγου του Πτολεμαίου του 4ου.

Γραπτές πληροφορίες για την Βυζαντινή περίοδο, δηλαδή από το 330 μ.Χ έως το 1453 και κατά τα πρώτα 150 περίπου χρόνια της Τουρκοκρατίας δεν έχουμε. Όμως μελετώντας τα διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα είναι δυνατόν να προχωρήσουμε στην ανασύσταση του ιστορικού παρελθόντος της συγκεκριμένης περιόδου. Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι η Χερσόνησος είχε λίγους κατοίκους και μάλλον μόνο 2 μεγάλους οικισμούς. Έναν στην περιοχή της Παναγίτσας και έναν ακόμη στις κορυφές του Προφήτη Ηλία και της Χελώνας, όπου διασώζονται κατάλοιπα παλαιάς κατοίκησης.

Σημαντική αλλαγή όσον αφορά τα πληθυσμιακά στοιχεία της περιοχής, παρατηρείται από την Επανάσταση του 1821 και μετά. Στην περιοχή αυτή κατέφυγε το 1826-27 ο αξιωματικός Κάρολος Φαβιέρος μαζί με λίγους στρατιώτες και δημιούργησε οχυρές θέσεις κοντά στον ισθμό των Μεθάνων (Κάστρο Φαβιέρου) και συνέβαλε στη μετατροπή των μάλλον άτακτων επαναστατικών ελληνικών δυνάμεων σε τακτικό στρατό, συγκροτώντας τον πρώτο Ελληνικό Τακτικό Στρατό.

Έτσι, ενώ μέχρι το 1821 οι κάτοικοι της χερσονήσου των Μεθάνων δεν ξεπερνούσαν τους 500-600, παρατηρούμε ότι το 1830 φθάνουν τους 1349 και το 1870 τους 1946, το 1879 τους 2.149, το 1889 είχε 2.042, το 1907 είχε 2.678 και το 1920 είχε 2.320.

Γύρω στο 1870, ιδρύεται η Λουτρόπολη των Μεθάνων και ταυτόχρονα αρχίζει η οργανωμένη χρήση των Πηγών για Ιαματικούς σκοπούς με τη χρήση των θειούχων αλιπηγών των Αγίων Αναργύρων. Η συστηματική εκμετάλλευση των χλωρονατριούχων πηγών του Αγίου Νικολάου άρχισε το έτος 1904, με την κατασκευή

κτιρίου. Το έτος 1930 ανεγέρθη το υδροθεραπευτήριο των θειούχων πηγών του Δημοσίου με 40 μαρμάρινους λουτήρες και τέλος το 1936 ανεγέρθη το υδροθεραπευτήριο "Αι Πηγαί" του Διαμαντόπουλου με 22 μαρμάρινους λουτήρες.

Στη διάρκεια του Μεσοπολέμου 1920-1940 τα Μέθανα ως Χερσόνησος και τα Λουτρά ως πόλη, γνώρισαν σημαντική ανάπτυξη. Μετά την λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η ανάπτυξη άρχισε σιγά- σιγά να αλλάζει την όψη των Μεθάνων. Αυξήθηκαν τα τουριστικά καταλύματα, κατασκευάστηκαν ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι και έγινε η σύνδεση με πλοίο των Μεθάνων με τον Πειραιά.

Ο πληθυσμός όλης της χερσονήσου των Μεθάνων από 2.413 το 1961, έπεσε στους 2.233 το 1971.). Τα Μέθανα το 1998 με το "Σχέδιο Καποδίστριας" έγιναν ένας Δήμος για πρώτη φορά μετά το 1912 και το Μάιο του 2010 με το Νόμο "Καλλικράτη", ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), ενώθηκαν με το Γαλατά και την υπόλοιπη Τροιζηνία σε ένα Δήμο.⁶⁷

2.2: Τουριστικές αφίξεις στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων

2.2.1: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Αττικής

Ανάμεσα στα διαθέσιμα στατιστικά παρουσιάζονται και οι τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, όμως δεν υπάρχουν στοιχεία ανά Περιφερειακή Ενότητα, με αποτέλεσμα οι πληροφορίες να αφορούν το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής. Σε αυτήν οι αφίξεις ανήλθαν σε 2.640.000 το 2021, με μείωση της τάξης του 55% σε σχέση με το 2019.

Πίνακας 2.1: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (2016-2021)

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
Δυτική Ελλάδα	513	817	351	59%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
Ελλάδα	28.376	36.643	16.376	29%	-55%

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁶⁷ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-ancienthistory.html>

Ως προς τη χώρα προέλευσης, οι 348.000 ταξίδεψαν από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι 311 χιλιάδες από τη Γαλλία, οι 286.000 από τη Γερμανία και οι 243.000 από την Κύπρο, ενώ άλλες εθνικότητες ήταν η ΗΠΑ, η Ιταλία, η Τουρκία και η Αυστραλία. Οι αφίξεις από άλλες χώρες πέραν των προαναφερθεισών ανήλθαν σε 1.065.000.

Το Ηνωμένο Βασίλειο κατέχει την πρωτοπορία και στον αριθμό διανυκτερεύσεων με 3.403.000 έναντι 2.343.000 της Γερμανίας που ακολουθεί (2021). Κατά συνέπεια, οι εισπράξεις από τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν οι υψηλότερες από κάθε άλλη εθνικότητα για την Περιφέρεια Αττικής (212 εκατομ. €), με δεύτερη θέση να κατέχουν οι ΗΠΑ (189 εκατομ. €) και την Τρίτη η Γαλλία (160 εκατομ. €) που ήταν και η μοναδική χώρα που εμφάνισε άνοδο κατά την περίοδο 2019-2021. Τέλος, η μέση δαπάνη ανά επίσκεψη στην Περιφέρεια Αττικής ήταν κατά μέσο όρο 555€ το 2021, με τις χώρες που κινούνται πάνω από τον μέσο όρο να είναι οι ΗΠΑ (850€) και το Ηνωμένο Βασίλειο (610€).

2.2.2: Επισκέψεις στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων

Στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής, με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία (2021), η ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού μειώθηκε κατά 20% μεταξύ του 2019 και του 2021 (από 11,2 σε 8,9 εκατομμύρια επιβάτες αντίστοιχα), στο οποίο έπαιξε ρόλο και η περίοδος των περιοριστικών μέτρων κατά του COVID-19. Ως προς την ποσοστιαία κατανομή της Π.Ε. Νήσων επί του συνόλου της Περιφέρειας Αττικής, αυτή ανέρχεται στο 39%, όντας μόλις πίσω από την Π.Ε. Πειραιώς (51%). Ειδικότερα, το 2022 από το λιμάνι των Μεθάνων διήλθαν 30.423 επιβάτες και από του Γαλατά Τροιζηνίας 473.107 (δρομολόγια από και προς Πόρο), έναντι 20.483 και 365.059 το 2021 αντίστοιχα.

Ένα ενδιαφέρον στατιστικό αφορά στην επίσκεψη σε μουσεία ανά Περιφερειακή Ενότητα. Για την Π.Ε. Νήσων, οι επισκέπτες σε μουσεία αυξήθηκαν σημαντικά από το 2015 έως το 2019 (από 9.000 σε 13.400), όμως κατά την περίοδο 2019-2021 υπήρξε υποχώρηση κατά 39% (8.233). Το 2022 η επισκεψιμότητα κινήθηκε σε επίπεδα του 2019 (103.794). Όσον αφορά τις εισπράξεις, αυτές κινήθηκαν με σε χαμηλά επίπεδα (17.388 ευρώ το 2021), όμως η Π.Ε. Νήσων ήταν η μόνη που σημείωσε άνοδο όχι μόνο την περίοδο 2015-2019, αλλά και στην περίοδο 2019-2021. Αντίστοιχα, οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, παρότι το 2019 στην Π.Ε. Νήσων είχαν φτάσει τις 111.451, το 2021 ελαττώθηκαν κατά 55% (50.462 επισκέψεις). Το 2022 καταγράφηκε εκ νέου άνοδος με 14.810 επισκέψεις. Οι εισπράξεις από τους αρχαιολογικούς χώρους ανήλθαν σε 182.817 για το 2021, 5,7% μικρότερες σε σχέση με το 2015 και 49% σε σχέση με το 2019.

Αναφορικά με τις αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα, στην Π.Ε. Νήσων η εικόνα είναι θετική, αφού είναι η Π.Ε. που γνώρισε την τρίτη μεγαλύτερη αύξηση εντός της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2015-2019 (66% στους αλλοδαπούς και 37% στους ημεδαπούς), ενώ κατά την περίοδο 2019-2021 εμφάνισε τη μικρότερη μείωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες. Το 2022 χαρακτηρίστηκε από άνοδο στις επισκέψεις αλλοδαπών (+43,9%) και 12,7% στων ημεδαπών, σε σχέση με το 2021.

Πίνακας 2.2: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφερειακή Ενότητα στην Περιφέρεια Αττικής (2015-2021)

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.916.641	2.438.305	964.685	27%	-60%
	Ημεδαποί	679.709	721.854	370.572	6%	-49%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	296.834	480.794	242.461	62%	-50%
	Ημεδαποί	128.069	185.710	103.674	45%	-44%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	181.505	209.470	85.404	15%	-59%
	Ημεδαποί	122.342	160.618	96.437	31%	-40%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	116.517	163.750	79.243	41%	-52%
	Ημεδαποί	100.235	104.224	60.695	4%	-42%
Νήσων	Αλλοδαποί	35.830	59.550	41.363	66%	-31%
	Ημεδαποί	65.767	90.142	79.926	37%	-11%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	49.234	61.529	23.729	25%	-61%
	Ημεδαποί	74.103	89.538	58.844	21%	-34%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	18.236	43.897	31.499	141%	-28%
	Ημεδαποί	11.686	24.481	18.135	109%	-26%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.193	1.379	326	16%	-76%
	Ημεδαποί	7.708	9.752	8.185	27%	-16%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2.615.990	3.458.674	1.468.710	32%	-58%
	Ημεδαποί	1.189.619	1.386.319	796.468	17%	-43%
Σύνολο Περιφέρειας		3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ένα αξιοσημείωτο δεδομένο είναι η μέση διάρκεια παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Π.Ε. Νήσων είναι η μεγαλύτερη στην Περιφέρεια Αττικής, με 3,2 νύκτες για τους αλλοδαπούς και 2,4 για τους ημεδαπούς, την ώρα που στο σύνολο της Περιφέρειας ο μέσος όρος κινείται στις 2,3 και τις 2 διανυκτερεύσεις αντίστοιχα.

Μάλιστα, η Π.Ε. Νήσων διαθέτει και το μεγαλύτερο ποσοστό πληρότητας ξενοδοχείων στην Αττική με 39% (2021). Από την άλλη πλευρά, για άλλα είδη καταλυμάτων, όπως σύντομης διαμονής (πανδοχεία), αλλά και το camping, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις αφίξεις τουριστών στην Π.Ε. Νήσων.⁶⁸⁶⁹

⁶⁸ [INSETE: «Περιφέρεια Αττικής, Ετήσια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021» \(Δεκέμβριος 2022\)](#)

⁶⁹ [INSETE: «Βασικά Τουριστικά Μεγέθη της Περιφέρειας Αττικής» \(Αύγουστος 2023\)](#)

2.3: Τα 6Α του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων

2.3.1: Πρόσβαση

Ο τρόπος πρόσβασης στον Δήμο – Τροιζηνίας Μεθάνων ποικίλλει ανάλογα με την περιοχή που αποτελεί τον προορισμό του επισκέπτη. Κατά συνέπεια, σε ορισμένες περιοχές η πρόσβαση πραγματοποιείται μόνο διά στεριάς, ενώ σε κάποιες άλλες και διά θαλάσσης. Ο λόγος για τον οποίον δεν υπάρχει κάποια περιοχή που να προσεγγίζεται μόνο διά θαλάσσης είναι διότι σε όλη την έκταση του Δήμου δεν συναντάται κάποιο νησί ή νησίδα που να αποτρέπει την πρόσβαση διά στεριάς. Επιπλέον, σε καμία περιοχή του Δήμου δεν συναντάται σιδηροδρομικό δίκτυο ή κάποιο αεροδρόμιο.

2.3.1.1: Πρόσβαση στον Γαλατά Τροιζηνίας

Αρχικά, η πρόσβαση στην πιο πολυπληθή περιοχή του Δήμου, τον Γαλατά Τροιζηνίας γίνεται τόσο δια στεριάς όσο και δια θαλάσσης. Αρχικά, όσον αφορά τη διά στεριάς μετάβαση, η απόσταση που χωρίζει τον Γαλατά από την Αθήνα είναι 161 χιλιόμετρα, από την Πάτρα 221 χιλιόμετρα και από τη Θεσσαλονίκη 651 χιλιόμετρα, με χρονική απόσταση τις 2 ώρες και 30 λεπτά, τις 2 ώρες και 50 λεπτά και τις 7 ώρες και 30 λεπτά αντίστοιχα, χρησιμοποιώντας Ι.Χ. αυτοκίνητο. Οι παραπάνω χιλιομετρικές και χρονικές αποστάσεις είναι οι πιο σύντομες και χαρακτηρίζονται από την έλευση από Εθνικές Οδούς και κατ' επέκταση σταθμούς διοδίων κατά μήκος αυτών.⁷⁰

Για την πρόσβαση από την Αθήνα, η συντομότερη διαδρομή υπό κανονικές συνθήκες (χωρίς κυκλοφοριακή συμφόρηση σε Εθνικές Οδούς ή απαγόρευση διέλευσης από αυτές) προβλέπει το πέρασμα από 2 σταθμούς διοδίων της Ολυμπίας Οδού, αυτούς της Ελευσίνας και του Ισθμού (Κόρινθος), συνολικού κόστους για Ι.Χ. τα 3,90€ (2,10 και 1,80€ αντίστοιχα) και τα 2,70€ για τις μοτοσυκλέτες (1,50€ και 1,20€ αντίστοιχα), με βάση τα δεδομένα του Μαρτίου του 2023.⁷¹ Συνυπολογίζοντας και το κόστος των καυσίμων που χρειάζονται για τη συγκεκριμένη διαδρομή (22,77€), το συνολικό κόστος κυμαίνεται μεταξύ 25,5€ και 27€. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρουμε πως οι Εθνικές Οδοί διαθέτουν καλής ποιότητας οδόστρωμα, καθώς και σημεία τροφοδοσίας, που αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για ένα ευχάριστο και ξεκούραστο ταξίδι για τον επισκέπτη, πέραν της εξ αρχής σύντομης διάρκειας του ταξιδιού. Στα παραπάνω προστίθεται και το γεγονός ότι μετά την έξοδο από την Ολυμπία Οδό και μέχρι την άφιξη στον Γαλατά Τροιζηνίας, η διαδρομή διασχίζει περιοχές όπως τα Ίσθμια, τα Λουτρά Ωραίας Ελένης, το Σοφικό Κορινθίας και την Επίδαυρο (Παλαιά και Νέα), όπου επίσης υπάρχουν αρκετά σημεία τροφοδοσίας και προμήθειας αγαθών. Μόνη «παραφωνία» αποτελούν ορισμένα τμήματα του οδικού

⁷⁰ Google maps

⁷¹ <https://www.olympiaodos.gr/Diodia-OLYMPIA-PASS/Times-diodion>

δικτύου όπου η ποιότητα του οδοστρώματος χρίζει βελτίωσης, ωστόσο τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά έργα συντήρησης στο τμήμα αυτό, ώστε να υπάρχει ένα ασφαλές οδικό δίκτυο. Πέραν του αυτοκινήτου ή της μοτοσυκλέτας, η μετάβαση από την Αθήνα στον Γαλατά Τροιζηνίας γίνεται μέσω ΚΤΕΛ, με 3 δρομολόγια ημερησίως με ενδιάμεση στάση για αλλαγή οχήματος στον Ισθμό Κορίνθου και ένα επιπλέον ημερησίως απευθείας από την Αθήνα⁷². Το κόστος της μετακίνησης ανέρχεται στα 15,2€ και στα 25€ μετ' επιστροφής⁷³(Μάρτιος 2023).

Εκτός από την ξηρά, η πρόσβαση από την Αθήνα είναι εφικτή και δια θαλάσσης, με άμεσο, αλλά και έμμεσο τρόπο. Με άμεσο τρόπο γίνεται μόνο με τη χρήση ιδιωτικού σκάφους, καθώς η περιοχή δεν διαθέτει λιμάνι στο οποίο να σταθμεύουν επιβατηγά πλοία. Αντίθετα, η συνηθέστερη επιλογή (έμμεσος τρόπος) είναι η μετάβαση από το λιμάνι του Πειραιά σε αυτό του Πόρου, το οποίο γειτνιάζει με την περιοχή του Γαλατά και από το οποίο εκτελούνται δεκάδες δρομολόγια επιβατηγών πλοιαρίων (καϊκια) από και προς τον Γαλατά, ενώ για όσους επιθυμούν να μεταφέρουν και το μέσο μεταφοράς τους, υπάρχουν πλοία που εκτελούν το ίδιο δρομολόγιο. Ο αριθμός των δρομολογίων ποικίλλει ανάλογα με τη ζήτηση, το οποίο σημαίνει ότι τους καλοκαιρινούς μήνες η συχνότητά τους είναι αρκετά υψηλή για τα πλοiάρια (ανά 10 λεπτά) και για τα πλοία (ανά 30 λεπτά), ενώ τους υπόλοιπους μήνες είναι λίγο χαμηλότερη. Το κόστος για τη μεταφορά μέσω πλοιαρίων ανέρχεται στα 1€ την ημέρα και στο 1,5€ για το διάστημα 00:00-05:00 (τον χειμώνα δεν εκτελούνται καθόλου τα δρομολόγια αυτά). Η χρονική απόσταση Πόρου-Γαλατά είναι 5 λεπτά μόλις. Για τη μεταφορά από το λιμάνι του Πειραιά προς τον Πόρο, με το συμβατικό επιβατηγό πλοίο χρειάζονται περίπου 3 ώρες με μέσο κόστος τα 17€ ανά άτομο (κανονικό εισιτήριο) και επιπλέον 32€ για αυτοκίνητο Ι.Χ, που συνεπάγεται χρονική απόσταση από το λιμάνι του Πειραιά μέχρι τον Γαλατά τις 3 ώρες και 20 λεπτά, συνυπολογίζοντας τις ενδιάμεσες καθυστερήσεις, ενώ με ταχύπλοα επιβατηγά (flying dolphins) η χρονική διάρκεια περιορίζεται στη 1 ώρα και 15 λεπτά με μέσο κόστος τα 34€ ανά άτομο (κανονικό εισιτήριο) και συνολική διάρκεια ταξιδιού μέχρι τον Γαλατά τη 1 ώρα και 40 λεπτά.⁷⁴ Η συχνότητα δρομολογίων ταχύπλων επιβατηγών πλοίων, με βάση τα δεδομένα του Μαρτίου του 2023, είναι 3 ημερησίως από Πειραιά προς Πόρο και αντιστρόφως, την ώρα που για τα επιβατηγά πλοία δεν έχουν υψηλή συχνότητα δρομολογίων την περίοδο φθινόπωρο-άνοιξη (2 φορές την εβδομάδα), ενώ το καλοκαίρι αυξάνονται.

Αναφορικά με την πρόσβαση στον Γαλατά από Πάτρα και Θεσσαλονίκη, για τη μεν Πάτρα η σύνδεση γίνεται μόνο δια στεριάς, περνώντας αρχικά από 3 σταθμούς διοδίων κατά μήκος της Ολυμπίας Οδού (Ρίο, Ελαιώνας, Κιάτο) με κόστος 9,90€ για

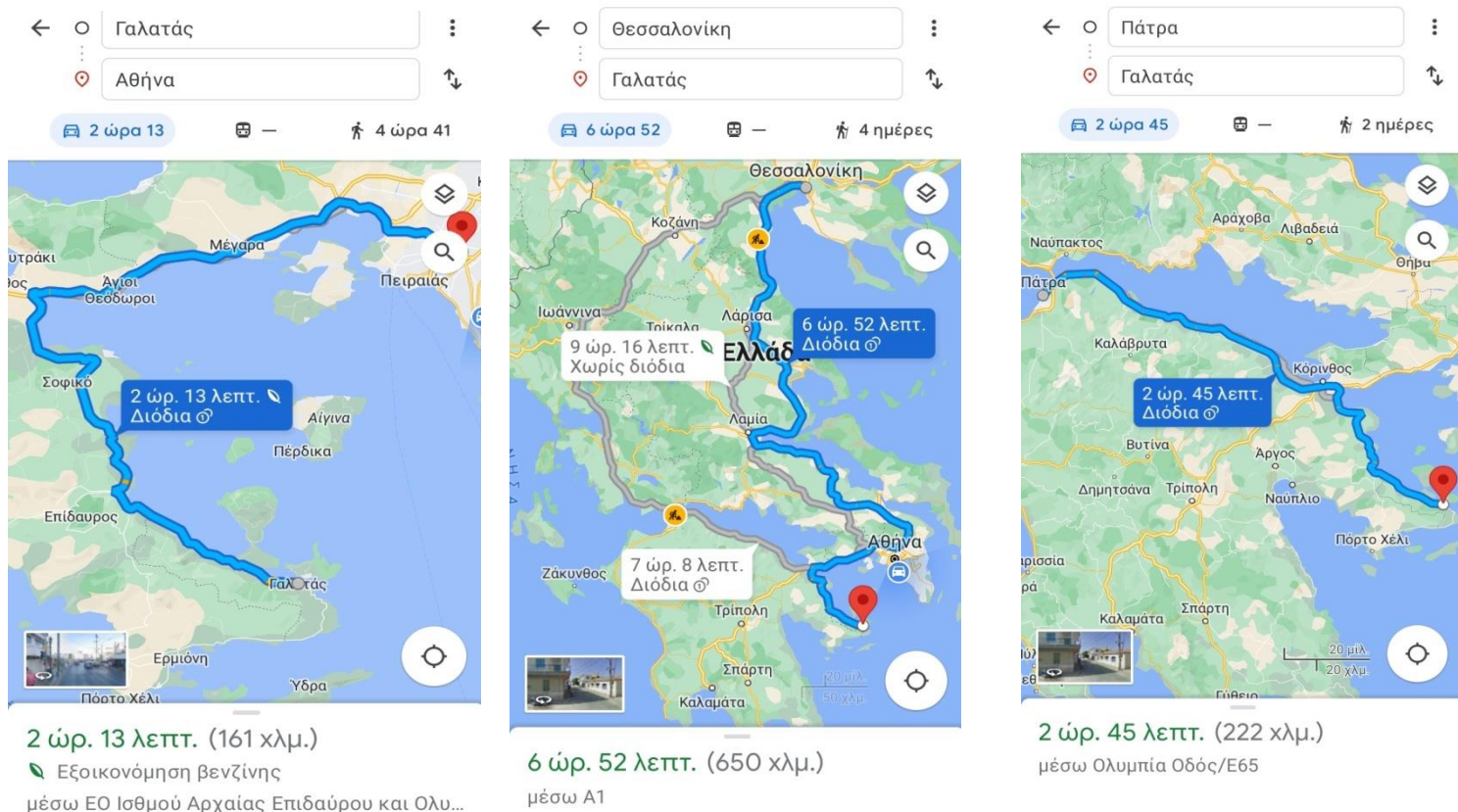
⁷² <https://www.ktelargolida.gr/%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%82>

⁷³ <https://www.ktelargolida.gr/%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%AD%CF%82-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B9%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD/>

⁷⁴ <https://argosaronikos.gr/poros/dromologia-ploiwn/>

αυτοκίνητα Ι.Χ. (2,30€, 3,30€ και 2,30€ αντίστοιχα) και 5,50€ για μοτοσυκλέτες (1,60€, 2,30€ και 1,60€ αντίστοιχα), μέχρι την άφιξη στον Ισθμό της Κορίνθου, με τη διαδρομή έκτοτε είναι η ίδια με εκείνη που ξεκινά από την Αθήνα. Το συνολικό κόστος μετακίνησης από την Πάτρα στο Γαλατά διαμορφώνεται στα 36-40€, με δεδομένο ότι τα καύσιμα κοστίζουν περί τα 31€. Η πρόσβαση είναι εφικτή και μέσω ΚΤΕΛ, με αποβίβαση στον Ισθμό της Κορίνθου και μετεπιβίβαση στο ΚΤΕΛ που εκτελεί το δρομολόγιο προς τον Γαλατά, λαμβάνοντας υπ' όψη και τη συχνότητα δρομολογίων και αν υπάρχει χρονική αντιστοιχία μεταξύ τους.

Ταυτόχρονα, η πρόσβαση από τη Θεσσαλονίκη είναι σαφώς αρκετά πιο χρονοβόρα λόγω της σημαντικής απόστασης που χωρίζει τις δύο περιοχές. Η πρόσβαση μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Αρχικά, υπάρχει η επιλογή της απευθείας μετάβασης, διά στεριάς με ίδιο μέσο, η οποία κοστίζει, για έναν επιβάτη, 118-130€ (κόστος διοδίων 26-38€ και καυσίμου 92€). Η εναλλακτική επιλογή, είναι η μετακίνηση στην Αθήνα με επίγεια (ΚΤΕΛ, Ι.Χ.) ή εναέρια μέσα (αεροπλάνο), ακολουθώντας στη συνέχεια τις επιλογές που αναφέρθηκαν για τη διαδρομή Αθήνα-Γαλατάς. Το κόστος μετακίνησης μέσω ΚΤΕΛ από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα είναι 42€ (κανονικό εισιτήριο), μέσω Ι.Χ. (αυτοκίνητο ή δίκυκλο) για έναν επιβάτη και για την ίδια διαδρομή βρίσκεται στα 92-102€, την ώρα που μέσω αεροπλάνου το κόστος ανέρχεται κατά μέσο όρο στα 80€. Συνεπώς, προκειμένου να προσδιορίσουμε το συνολικό κόστος μετακίνησης από τη Θεσσαλονίκη στο Γαλατά με ενδιάμεση μετακίνηση στην Αθήνα, αθροίζουμε τα ποσά αυτά με τα αντίστοιχα της μετάβασης από την Αθήνα στο Γαλατά, ανάλογα με τον συνδυασμό μέσων μεταφοράς που είτε θα επιλέξει ο επισκέπτης είτε με βάση τα διαθέσιμα δρομολόγια.

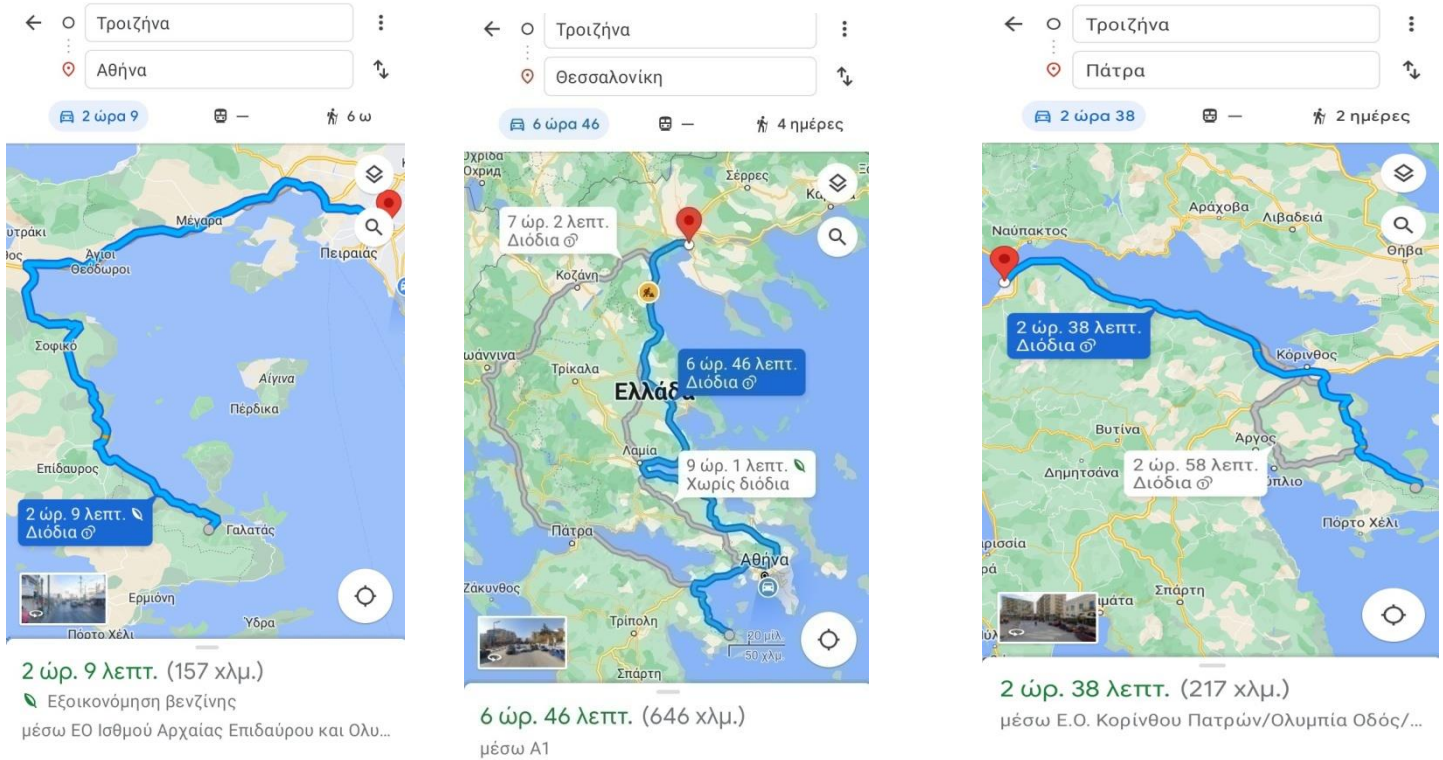

Εικόνα 2.1: Η διαδρομή με προορισμό τον Γαλατά από α)Αθήνα β) Θεσσαλονίκη γ)Πάτρα (Πηγή: Google Maps)

2.3.1.2: Πρόσβαση στην Τροιζήνα

Μόλις 5 χιλιόμετρα μακριά από τον Γαλατά βρίσκεται η περιοχή της Τροιζήνας, όντας πλησιέστερα στην Αθήνα σε σχέση με τον Γαλατά. Ως εκ τούτου, οι οδηγοί, λίγα χιλιόμετρα πριν φτάσουν στον Γαλατά, στρίβουν στα δεξιά, όπως υποδεικνύουν οι σχετικές ταμπέλες, ώστε να κατευθυνθούν προς την Τροιζήνα. Η περιοχή δεν βρέχεται από θάλασσα, με αποτέλεσμα να χρειάζονται μόνο επίγεια μέσα για την πρόσβαση σε αυτή. Όπως είναι εύλογο, τα κόστη είναι εφάμιλλα με αυτά για τη μετακίνηση στον Γαλατά. Μοναδική επιπλέον οικονομική επιβάρυνση αποτελεί η ενδεχόμενη μετακίνηση με ταξί από τον Γαλατά προς την Τροιζήνα, με κόστος περί τα 8€. Εναλλακτικά, στην Τροιζήνα πραγματοποιούν στάση τα τοπικά δρομολόγια με αφετηρία το Γαλατά και προορισμό είτε τα Μέθανα είτε τη Βόρεια πλευρά του Δήμου (Δρυόπη, Άνω Φανάρι, Καρατζάς) και αντίστροφα. Η συχνότητα των δρομολογίων για το μεν Γαλατάς-Βόρεια πλευρά Δήμου είναι ένα κάθε ημέρα από Δευτέρα έως Παρασκευή κατά τους μήνες του φθινοπώρου, του χειμώνα και της άνοιξης και για το Γαλατάς-Μέθανα κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή για τους ίδιους μήνες. Αξίζει να σημειωθεί πως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες εκτελούνται δρομολόγια

κάθε ημέρα της εβδομάδας και με αυξημένη συχνότητα. Επιπρόσθετα, η σύνδεση της Τροιζήνας με την περιοχή των Μεθάνων είναι εφικτή με το παραπάνω δρομολόγιο που ξεκινά από τον Γαλατά, καθώς και με ίδιο μέσο μεταφοράς ή μεταφορά με ταξί, η οποία κοστολογείται κοντά στα 30€.

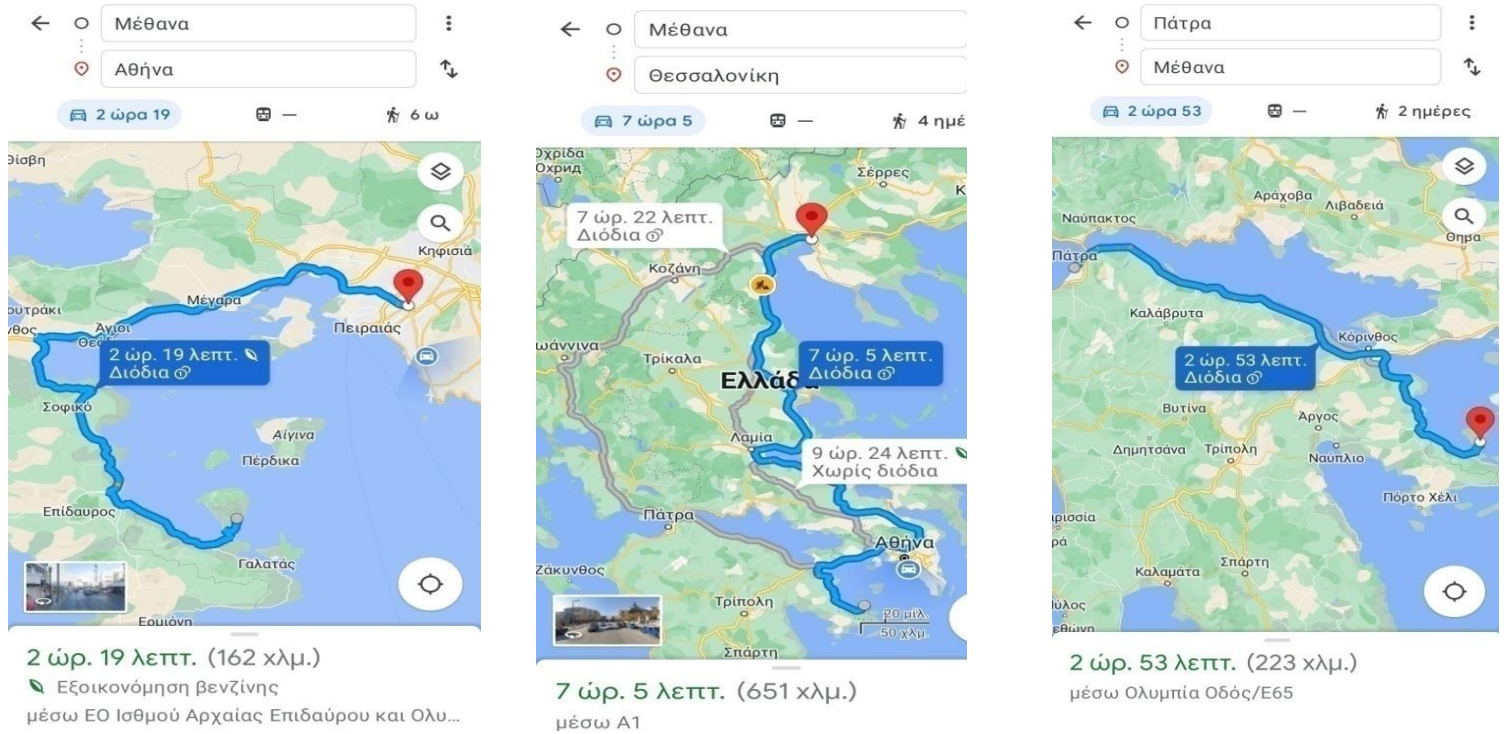
Εικόνα 2.2: Η διαδρομή με προορισμό την Τροιζήνα από α)Αθήνα β) Θεσσαλονίκη γ)Πάτρα (Πηγή Google Maps)

2.3.1.3: Πρόσβαση στα Μέθανα

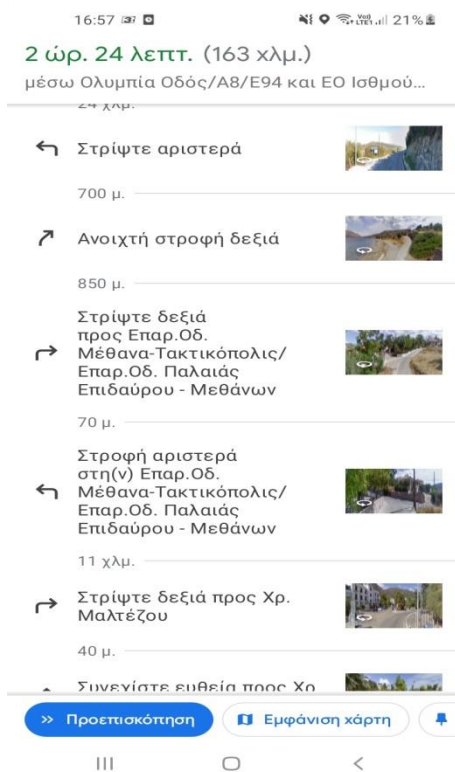
Η δεύτερη σε πληθυσμό περιοχή του Δήμου είναι η χερσόνησος των Μεθάνων, με την πόλη των Μεθάνων να απέχει 20 χιλιόμετρα από τον Γαλατά. Δεδομένου ότι είναι χερσόνησος, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η πρόσβαση πραγματοποιείται τόσο δια στεριάς όσο και δια θαλάσσης. Συγκεκριμένα, αναφορικά με την πρόσβαση μέσω ξηράς, η πόλη των Μεθάνων βρίσκεται στα 162 χιλιόμετρα από την Αθήνα (2 ώρες και 30 λεπτά), στα 222 χιλιόμετρα από την Πάτρα (3 ώρες) και στα 652 χιλιόμετρα (7 ώρες και 45 λεπτά) από τη Θεσσαλονίκη.

Η μόνη διαφοροποίηση σε σχέση με τη διαδρομή προς τον Γαλατά και την Τροιζήνα είναι πως στο ύψος της παραλίας της Ψήφτας (βλ. Εικόνα) οι οδηγοί στρίβουν στα αριστερά (εναλλακτικά στρίβουν αριστερά στο ύψος της διασταύρωσης των Αγίων

Αποστόλων), προκειμένου να κατευθυνθούν προς τη χερσόνησο, ενώ συνεχίζουν ευθεία εάν έχουν προορισμό τον Γαλατά ή την Τροιζήνα. Το κόστος της μεταφοράς μέσω Ι.Χ. αυτοκινήτου ή δίκυκλου για έναν επιβάτη ανέρχεται στα 25-27€ από την Αθήνα (22,86€ τα καύσιμα και 3,3€ κατά μέσο όρο το κόστος για τα διόδια), στα 37-40€ από την Πάτρα (31,36€ για τα καύσιμα και 7€ για τα διόδια) και στα 118-128€ (92€ για τα καύσιμα και 32€ για τα διόδια).

Εικόνα 2.3: Η διαδρομή με προορισμό τα Μέθανα από α) Αθήνα β)Θεσσαλονίκη γ) Πάτρα (Πηγή: Google Maps)

Εικόνα 2.4: Το σημείο στροφής προς την παραλία της Ψήφτας, με κατεύθυνση προς τα Μέθανα (Πηγή: Google Maps)

Ένα από τα ζητήματα της περιοχής των Μεθάνων είναι η μη απευθείας σύνδεση μέσω των ΚΤΕΛ Αργολίδας, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του Γαλατά. Αντίθετα, η μόνη σύνδεση με ΚΤΕΛ που υφίσταται είναι τοπική, με δρομολόγιο που «ενώνει» Μέθανα και Γαλατά. Για το λόγο αυτό, για όσους επισκέπτες μεταβαίνουν με ΚΤΕΛ με το δρομολόγιο Αθήνα-Κόρινθος-Γαλατάς ή προέρχονται από άλλες περιοχές και έχουν σαν προορισμό τα Μέθανα, αποβιβάζονται στη διασταύρωση των Αγίων Αποστόλων, που αποτελεί τη στάση των ΚΤΕΛ Αργολίδας που βρίσκεται πλησιέστερα στη χερσόνησο των Μεθάνων. Από αυτό το σημείο οι επιβάτες, εφόσον υπάρχει χρονική αντιστοιχία με το τοπικό δρομολόγιο που ενώνει Γαλατά και Μέθανα όπως προαναφέρθηκε, μετεπιβιβάζονται στο λεωφορείο αυτό με κατεύθυνση προς Μέθανα. Διαφορετικά, οι επιβάτες είτε μεταβαίνουν στον Γαλατά προκειμένου να διαμείνουν είτε μπορούν να μεταβούν στα Μέθανα με ταξί, με κόστος περί τα 20€. Η απόσταση μεταξύ των Αγίων Αποστόλων και της πόλης των Μεθάνων δεν ξεπερνά τα 20 λεπτά. Από πλευράς του Δήμου γίνονται προσπάθειες ώστε να βελτιωθεί η σύνδεση των περιοχών του Δήμου με μέσα μαζικής μεταφοράς (βλ. Βοηθητικές Υπηρεσίες).

Ωστόσο, ένα βασικό πλεονέκτημα της χερσονήσου των Μεθάνων, είναι η ακτοπλοϊκή σύνδεση με τον Πειραιά. Ειδικότερα, από το λιμάνι των Μεθάνων διέρχονται επιβατηγά πλοία που εκτελούν το δρομολόγιο «Πειραιάς-Αίγινα-Μέθανα-Πόρος» (προαναφέρθηκε στην ενότητα «Μετακίνηση στον Γαλατά Τροιζηνιάς»), με 2 δρομολόγια την εβδομάδα από τα μέσα φθινοπώρου έως και την άνοιξη και 2

δρομολόγια ημερησίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω της αυξημένης επισκεψιμότητας στα νησιά του Αργοσαρωνικού. Σε αυτήν την περίπτωση, η χρονική διάρκεια του ταξιδιού κυμαίνεται από τις 2 έως τις 2 ώρες και 30 λεπτά, εξ αιτίας πιθανών καθυστερήσεων στο λιμάνι της Αίγινας λόγω του όγκου των επισκεπτών. Το κόστος της μετακίνησης ανέρχεται στα 14,80€ (κανονικό εισιτήριο), ενώ για τα αυτοκίνητα Ι.Χ. στα 30€ επιπλέον (Μάρτιος 2023).

2.3.2: Βοηθητικές υπηρεσίες

Οι βοηθητικές υπηρεσίες στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων είναι ανάλογες, τόσο ως προς τις κατηγορίες τους όσο και ως προς το πλήθος τους, του πληθυσμού των περιοχών του Δήμου. Αυτό σημαίνει πως στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό περιοχή, τον Γαλατά και τα περίχωρά του, είναι πιο έντονη η ύπαρξη βοηθητικών υπηρεσιών, κυρίως όσον αφορά την ιατρική περίθαλψη (Κέντρο Υγείας, Ιατρεία, Φαρμακεία) και τα καταστήματα τραπεζών και ΑΤΜ.

Αρχίζοντας από την ιατρική περίθαλψη, στον Γαλατά εδράζει το μοναδικό Κέντρο Υγείας του Δήμου (αξιολόγηση 3,7/5), 1 πολυιατρείο (αξιολόγηση 4,2/5) και 1 ακτινολογικό κέντρο, ενώ δεν υπάρχει κάποιο Νοσοκομείο. Στην πόλη των Μεθάνων λειτουργεί ένα αγροτικό Ιατρείο, ενώ στην Βόρεια πλευρά του Δήμου λειτουργούν δύο (ένα στον Καρατζά και ένα στη Δρυόπη). Στα θετικά στοιχεία είναι πως στο Κ.Υ. Γαλατά δίνεται έμφαση στην ευγενική συμπεριφορά του προσωπικού, καθώς και στην άμεση παροχή βοήθειας από μέρους τους, ενώ στα αρνητικά είναι πως ορισμένοι επισκέπτες κάνουν λόγο για έλλειψη υλικών περίθαλψης, άποψη που δεν είναι όμως γενικευμένη. Αναφορικά με τους ιατρούς, στον Γαλατά βρίσκεται ένας ειδικός παθολόγος, ένας παιδίατρος, ένας καρδιολόγος και δύο οδοντίατροι, ενώ στα Μέθανα 2 γενικοί ιατροί και 2 οδοντίατροι. Για το σύνολο των ιατρών του Δήμου οι αξιολογήσεις είναι αρκετά θετικές (μ.ο. 4,5/5), ωστόσο τα δείγματα δεν είναι ασφαλή, λόγω μικρού πλήθους αξιολογήσεων.

Εικόνα 2.5: Κέντρο Υγείας Γαλατά και αξιολογήσεις (Πηγή: Google Maps)

Συνολικά στον Δήμο συναντάται μόλις ένα κτηνιατρείο, στην περιοχή του Γαλατά, το οποίο, παρά την απουσία επαρκούς δείγματος αξιολογήσεων (μόνο 2 αξιολογήσεις), έχει άριστη βαθμολογία (5/5) με θετικό σχόλιο ότι ο κτηνίατρος ήταν πολύ εξυπηρετικός και μπορούσε να επικοινωνήσει στα αγγλικά. Η απουσία άλλων κτηνιάτρων στο Δήμο είναι πιθανό να αποθαρρύνει δυνητικούς επισκέπτες άλλων περιοχών του Δήμου που δεν βρίσκονται κοντά στον Γαλατά.

Ερευνώντας την ύπαρξη τραπεζικών καταστημάτων στο Δήμο, διαπιστώθηκε πως στον Γαλατά βρίσκονται 3 ATM ελληνικών τραπεζών, ενώ στα Μέθανα βρίσκεται μόλις 1 ATM ελληνικής τράπεζας. Στα υπόλοιπα μέρη του Δήμου δεν συναντάται κάποιο κατάστημα ή ATM. Στα θετικά στοιχεία συγκαταλέγεται το γεγονός ότι στον Γαλατά υπάρχει ποικιλία όσον αφορά τις εταιρείες τραπεζής. Στα αρνητικά στοιχεία είναι πως δεν υπάρχει φυσικό κατάστημα τράπεζας σε όλο το Δήμο, καθώς επίσης και ότι δεν απαντώνται καταστήματα ή ATM τραπεζών του εξωτερικού στο σύνολο του Δήμου.

Στον Δήμο βρίσκονται 3 αστυνομικά κλιμάκια, από 1 σε Γαλατά, Μέθανα και Δρυόπη, το οποίο είναι ένα θετικό γεγονός, καθώς καλύπτεται γεωγραφικά ευρέως ο Δήμος. Όσον αφορά την πυροσβεστική, σε όλο το Δήμο υπάρχει 1 κλιμάκιο, που έχει άριστη αξιολογήση (5/5, 2 αξιολογήσεις), ενώ η εικόνα από την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως τοπικές πυρκαγιές (βλ. εικόνες) είναι αρκετά θετική.

Πέμπτη 27 Απριλίου 2023

Φωτιά ξέσπασε και στην Καλλονή Τροιζηνίας

Φωτιά εκδηλώθηκε την Πέμπτη 27 Απριλίου λίγο μετά τις 14:00 το μεσημέρι στην Καλλονή Τροιζηνίας.

Πιο νωρίς είχε εκδηλωθεί πυρκαγιά πλησίον του οικισμού Μεγάλο Ποτάμι στα Μέθανα και λίγη ώρα αργότερα ξέσπασε και δεύτερη φωτιά στην Καλλονή.

Οι πυροσβεστικές δυνάμεις που βρίσκονται στην περιοχή από το Πυροσβεστικό κλιμάκιο Τροιζηνίας και από το Ναύπλιο, έχουν να αντιμετωπίσουν και δεύτερο συμβάν ευτυχώς μικρότερης έκτασης.

ΕΘΝΟΣ

Ελλάδα | 04.07.2021 22:35

Φωτιά στα Μέθανα: Ενισχύονται οι δυνάμεις της Πυροσβεστικής - Εκκενώθηκε οικισμός

Newsroom

Ο Δήμαρχος Τροιζηνίας ανέφερε ότι από τις φλόγες έχει ήδη καταστραφεί ένα σπίτι

Μεγάλη επιχείρηση της Πυροσβεστικής είναι σε εξέλιξη για την κατάσβεση της πυρκαγιάς που ξέσπασε στα Μέθανα την Κυριακή 4 Ιουλίου. Σύμφωνα με νεώτερο

ΘΕΜΑ

ΕΛΛΑΔΑ #Φωτιά #Μέθανα #Πυροσβεστική

Πυρκαγιά στα Μέθανα: Καλύτερη η εικόνα, δεν εμπνέει ανησυχία, λέει η Πυροσβεστική

04.07.2021 20:59

Σε εξέλιξη πυρκαγιά σε αγροτοδοασική έκταση - Ισχυρές επίγειες και εναέριες δυνάμεις - Κάηκε σπίτι που βρισκόταν στην άκρη του οικισμού Κυψέλη, ο οποίος είχε εκκενωθεί νωρίτερα

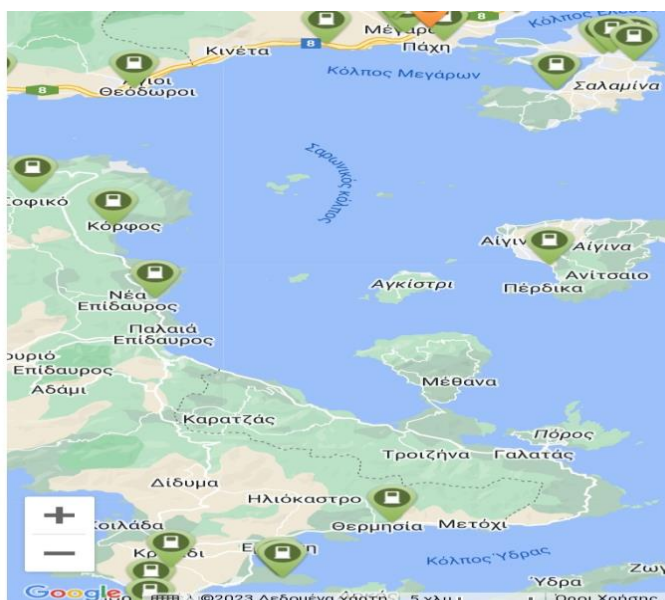
Μεγάλη φωτιά ξέσπασε στον δήμο Τροιζηνίας - Μεθάνων, σημαίνοντας συναγερμό στην πυροσβεστική.

Εικόνα 2.6: Συμβάντα πυρκαγιών στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων τα τελευταία χρόνια

Όσον αφορά τη μετακίνηση εντός των περιοχών του Δήμου, από τη μία πλευρά προς το παρόν δεν διατίθεται δημοτική συγκοινωνία, παρά μόνο τα προαναφερθέντα δρομολόγια των τοπικών ΚΤΕΛ, ενώ από την άλλη πλευρά εδώ και πολλά χρόνια δεν υπάρχει συγκοινωνία σε κάθε μία περιοχή ξεχωριστά, δηλαδή εντός του Γαλατά, της Χερσονήσου των Μεθάνων και της Βόρειας πλευράς του Δήμου. Ωστόσο, με βάση την ανακοίνωση του Δήμου τον Απρίλιο του 2023, τους επόμενους μήνες αναμένεται να τεθούν σε χρήση 3 νέα λεωφορεία αμιγώς ηλεκτροκίνητα, τα οποία πρόκειται να εξυπηρετήσουν τους παραπάνω σκοπούς, το οποίο αποτελεί σίγουρα ένα σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, μεριμνώντας παράλληλα για την προστασία του περιβάλλοντος, έχοντας μηδενικούς ρύπους κατά τη μετακίνηση. Γενικότερα, όσον αφορά τη μετακίνηση μεταξύ των περιοχών αλλά και εντός αυτών, δεν παρατηρείται κάποιου είδους κυκλοφοριακή συμφόρηση, ακόμη και στην κορύφωση της επισκεψιμότητας των περιοχών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, το οποίο αποδίδεται στο επαρκές οδικό δίκτυο των περιοχών, αλλά και στις μεγάλες αποστάσεις που χωρίζουν τα «κέντρα» του Δήμου (Γαλατάς, Μέθανα), τα οποία βρίσκονται μάλιστα προς διαφορετικές κατευθύνσεις.

Όσον αφορά τα πρατήρια καυσίμων, στα Μέθανα λειτουργεί ένα κατάστημα, όπως και εντός του Γαλατά. Στα θετικά στοιχεία είναι πως εντοπίζονται αρκετά πρατήρια περίξ του Γαλατά και της Τροιζηνίας, ορισμένα εκ των οποίων πραγματοποιούν και εμπορία ελαστικών. Πρατήριο καυσίμων υπάρχει επίσης στην Καλλονή. Στα αρνητικά στοιχεία είναι πως στη Βόρεια πλευρά του Δήμου δεν υπάρχουν πρατήρια καυσίμων, κάτι που πρέπει να ληφθεί υπ' όψη από τους οδηγούς κατά τη μετακίνησή τους σε

αυτές τις περιοχές. Επιπρόσθετα, λόγω της ανάπτυξης της αγοράς των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, αξίζει να σημειωθεί πως, σύμφωνα με το autonomous.gr, το οποίο παρουσιάζει όλους τους σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στην Ελλάδα, στον Δήμο Τροιζηνίας –Μεθάνων δεν συναντάται κάποιος τέτοιος σταθμός φόρτισης.⁷⁵

Εικόνα 2.7: Σημεία φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, απουσία αυτών στον Δήμο Τροιζηνίας Μεθάνων (Πηγή: autonomous.gr)

Επιπλέον, στην περιοχή των Μεθάνων, παρότι η μετακίνηση με αυτοκίνητο ή δίκυκλο είναι ο κανόνας, δεν εντοπίζεται κάποιο κατάστημα αποκατάστασης βλαβών. Παρ' όλα αυτά, πέριξ του Γαλατά και της Τροιζήνας εντοπίζεται ένα τέτοιο κατάστημα, το οποίο μπορεί να εξυπηρετήσει τους οδηγούς, ενώ ορισμένα πρατήρια καυσίμων μπορούν να παράσχουν τέτοιου είδους υπηρεσίες (π.χ. προβλήματα με τα ελαστικά).

Τέλος, υπάρχει δυνατότητα ενοικίασης οχημάτων τόσο στον Γαλατά, όπου συναντώνται δύο επιχειρήσεις και στα Μέθανα μία. Οι αξιολογήσεις είναι θετικές, όμως το δείγμα δεν είναι ασφαλές λόγω μικρού πλήθους αξιολογήσεων. Σε μία εκ των επιχειρήσεων του Γαλατά, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη δυνατότητα ενοικίασης αυτοκινήτου για μεταφορά από τον Γαλατά προς το Αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος και αντίστροφα, γεγονός που αποσπά θετικές κριτικές και επισημαίνεται από αρκετούς επισκέπτες που έχουν κάνει αξιολόγηση (Πηγή: [Google Maps](https://www.google.com/maps)).

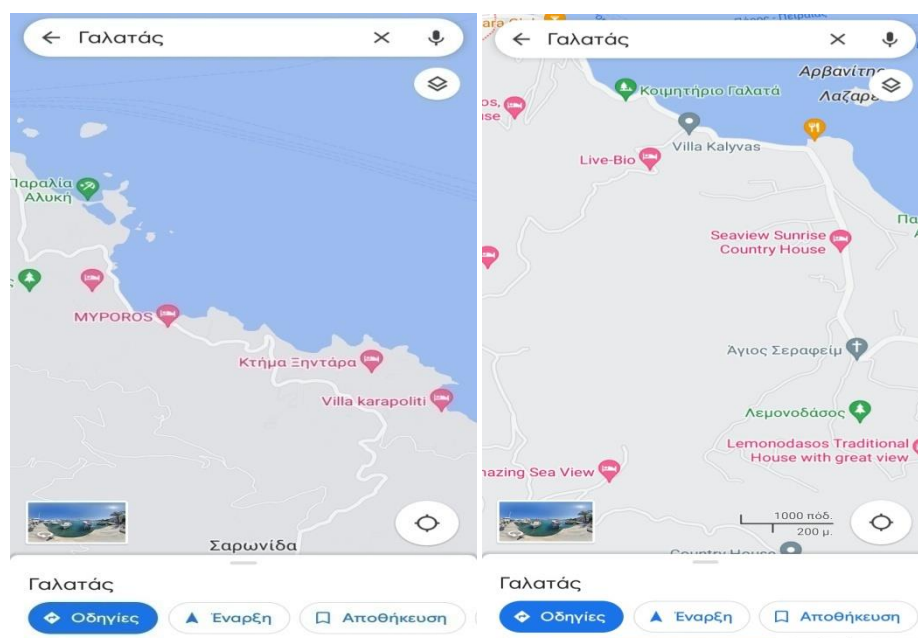
⁷⁵ <https://www.autonomous.gr/stathmoi-fortisis-ilektrikon-ochimaton-stin-ellada/>

2.3.3: Διαμονή- Εστίαση

Η πλειονότητα των καταλυμάτων στον Δήμο Τροιζηνίας – Μεθάνων βρίσκονται, όπως είναι λογικό, κοντά στις πιο πολυπληθείς περιοχές, με εξαίρεση την Τροιζήνα, όπου στο διαδίκτυο δεν εντοπίστηκαν καταλύματα. Τα παραπάνω μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το μεγαλύτερο μέρος των καταλυμάτων βρίσκεται κατά μήκος της ακτογραμμής.

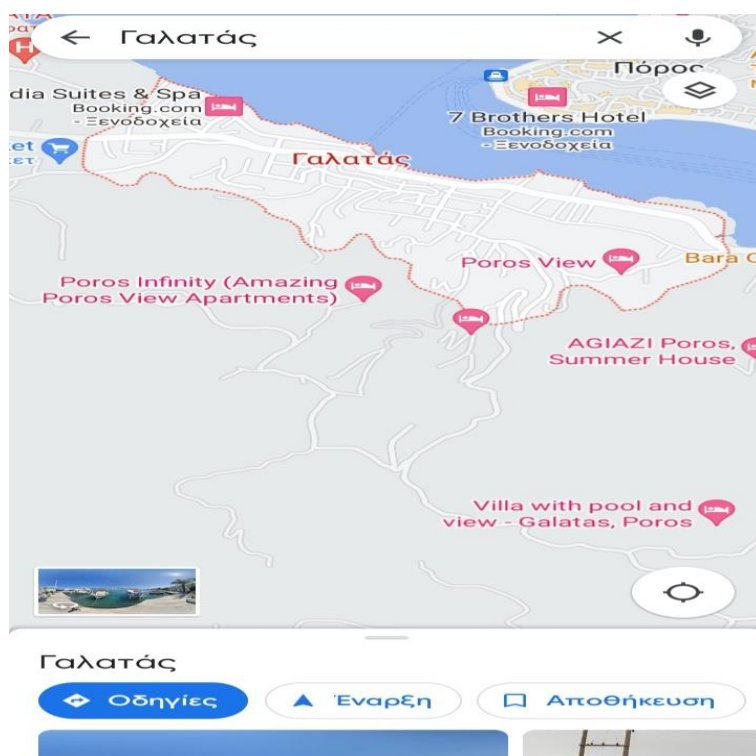
2.3.3.1: Διαμονή στον Γαλατά

Στην περιοχή του Γαλατά υπάρχει διαμοιρασμός των σημείων διαμονής, καθώς βρίσκονται τόσο στο κέντρο της πόλης όσο και στα ανατολικά περίχωρα, λίγα χιλιόμετρα μακριά από το κέντρο. Αξίζει να σημειωθεί πως εκτός του κέντρου ενοικιάζονται ως επί το πλείστον διαμερίσματα, ορισμένα από αυτά πολυτελή. Τα συγκεκριμένα καταλύματα επιλέγονται από τους επισκέπτες λόγω του συνδυασμού ηρεμίας και πολύ καλής θέας προς τον Πόρο, όντας τόσο παραθαλάσσια όσο και σε λόφους. Στο νοτιοανατολικό άκρο του Δήμου δεν υπάρχει πληθώρα χώρων διαμονής. Συνολικά, τουλάχιστον κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, με βάση τα στοιχεία της Booking.com, στον Γαλατά και τα περίχωρά του βρίσκονται 29 χώροι υποδοχής επισκεπτών. Ωστόσο, κοιτώντας τα στοιχεία του Google Maps ο αριθμός αυτός αυξάνεται, ενώ μάλιστα τονίζεται ότι λειτουργούν και αρκετές μονάδες χωρίς να έχουν παρουσία στους ιστοτόπους αυτούς.

Εικόνες 2.8 α και 2.8 β: Χώροι φιλοξενίας επισκεπτών στα περίχωρα του Γαλατά (Πηγή: Google Maps)

Στο κέντρο του Γαλατά λειτουργούν 3 ξενοδοχεία. Με σημείο αναφοράς τον Μάιο 2023, η τιμή ανά διανυκτέρευση στα ξενοδοχεία της περιοχής ανέρχεται στα 62-120€, ενώ για τα ενοικιαζόμενα δωμάτια η αντίστοιχη τιμή κυμαίνεται μεταξύ 52-102€, με ορισμένες πολυτελείς κατοικίες να ενοικιάζονται μέχρι και με 433€ ανά διανυκτέρευση. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες οι παραπάνω τιμές συναντώνται κατά μέσο όρο αυξημένες κατά 20%.

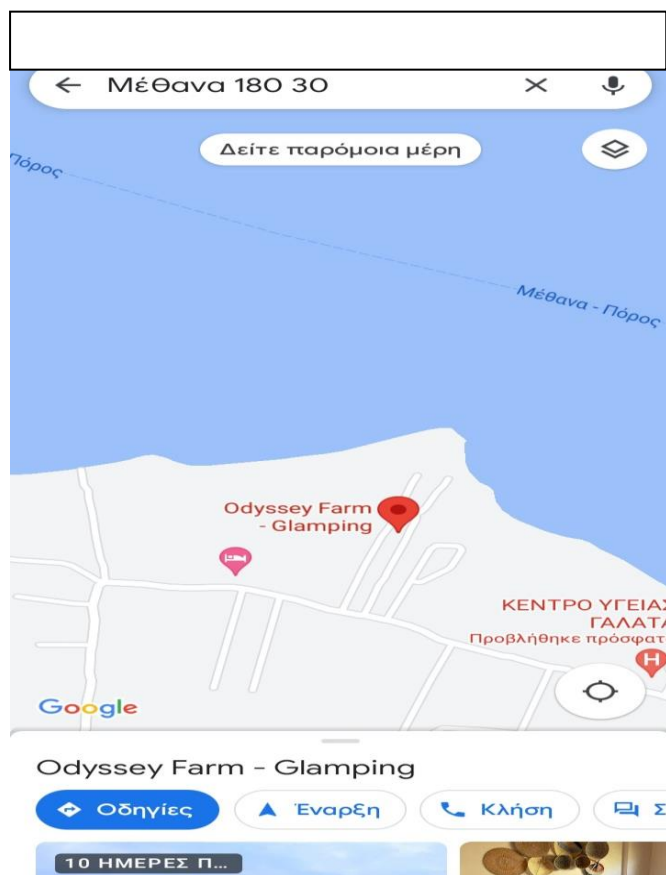

Εικόνα 2.9: Διαμονή στο κέντρο του Γαλατά (Πηγή: Google Maps)

Περίπου 1,5 χιλιόμετρο ανατολικά από το κέντρο του Γαλατά βρίσκεται ένα ιδιαίτερο κατάλυμα, το οποίο σχετίζεται με διαμονή σε ευρύχωρη σκηνή, διαθέτοντας όλους τους χώρους που έχει ένα κανονικό σπίτι και ακολουθώντας πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον. Αναμφίβολα, η εγκατάσταση και η λειτουργία μιας τέτοιας μονάδας (Glamping House) σχετίζεται και με την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού.

Ενδεικτικά, η διαμονή των επισκεπτών είναι μέσα σε αγρόκτημα με ελαιόδενδρα, διατίθεται πισίνα, ενώ βρίσκεται λίγα μέτρα από τη θάλασσα και με θέα προς τον Πόρο. Οι ιδιοκτήτες, σε απαντήσεις σε σχόλια για τη διαμονή επισκεπτών σε ιστοσελίδες διαμονής όπως η Booking.com, τονίζουν ότι η προώθηση και ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού στην περιοχή είναι μέλημά τους. Για το λόγο αυτό έχουν θεσπίσει κατώτατο όριο διαμονής τις 5 ημέρες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και 3 τον Σεπτέμβριο. Όπως οι ίδιοι σημειώνουν, επιθυμούν να αλληλεπιδράσουν με τους επισκέπτες, να τους γνωρίσουν και φυσικά να τους προσφέρουν μια αυθεντική

εμπειρία διαμονής στον Δήμο. Επιπλέον, ανήκει στο Πρόγραμμα Βιώσιμων ταξιδιών της Booking.com και μέχρι στιγμής έχει άριστη αξιολόγηση 10/10 σε 37 αξιολογήσεις.

Εικόνα 2.10: Glamping House στον Γαλατά (Πηγή: Google Maps)

2.3.3.2: Διαμονή στα Μέθανα

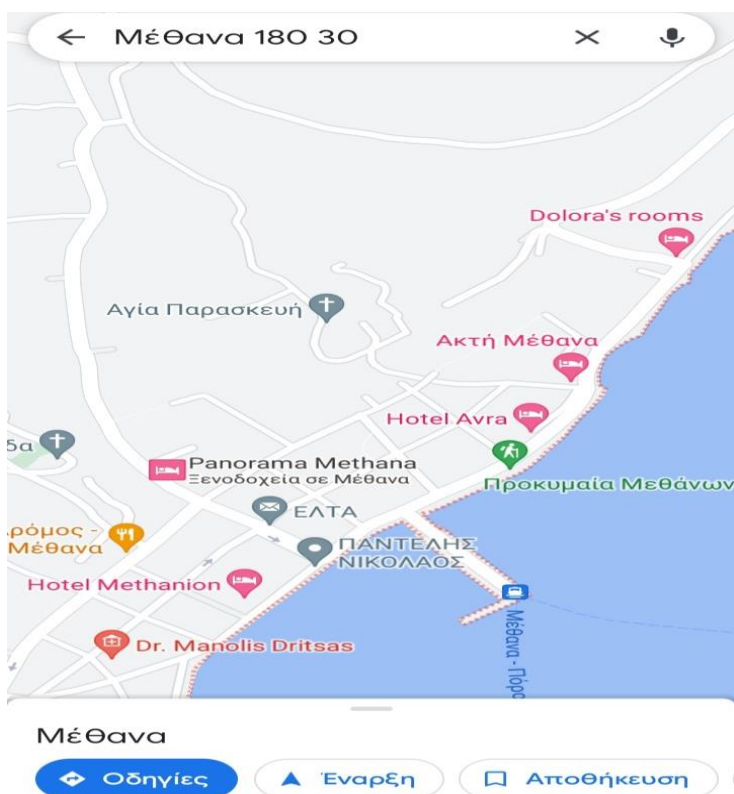
Σε πρώτη ανάγνωση, τα Μέθανα διαθέτουν περισσότερα ξενοδοχεία και καταλύματα συνολικά, συνυπολογίζοντας και εκείνα που βρίσκονται στα χωριά της χερσονήσου, κυρίως στο Βαθύ και τον Άγιο Γεώργιο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Booking.com και του Google Maps, στη χερσόνησο των Μεθάνων υπάρχουν 37 μονάδες που φιλοξενούν επισκέπτες, οι 26 εκ των οποίων βρίσκονται στο κέντρο των Μεθάνων. Ο αριθμός αυτός είναι στην πραγματικότητα μεγαλύτερος, καθώς, όπως και στον Γαλατά, δεν είναι λίγες οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι ενεργές σε αυτές τις πλατφόρμες.⁷⁶

Ωστόσο, ενώ εκ πρώτης όψεως τα κεντρικά σημεία δεν είναι άμεσα συνυφασμένα με την απόλυτη χαλάρωση και απομόνωση, η πλειονότητα των σχολίων των επισκεπτών δίνει την εικόνα ότι πρόκειται για ένα ήσυχο μέρος, το οποίο αν και προσελκύει αρκετούς επισκέπτες, ιδίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, δεν επιφέρει

⁷⁶ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

ηχορύπανση και επιτρέπει την αποφόρτιση των επισκεπτών, προσφέροντας ταυτόχρονα τα πλεονεκτήματα της διαμονής στο κέντρο (εύκολη πρόσβαση σε σημεία προμήθειας αγαθών, βοηθητικές υπηρεσίες κτλ). Ένας ακόμη κοινός παρονομαστής όσον αφορά την άποψη που σχημάτισαν οι επισκέπτες από τη διαμονή τους στη χερσόνησο των Μεθάνων είναι η καλή σχέση μεταξύ τιμής και παρεχόμενων υπηρεσιών. Από την άλλη πλευρά, σε ορισμένα καταλύματα γίνεται λόγος για παρωχημένες και μη ανακαινισμένες εγκαταστάσεις, γεγονός το οποίο ίσως λειτουργήσει αποθαρρυντικά για την έλευση επισκεπτών (βλ. εικόνα).

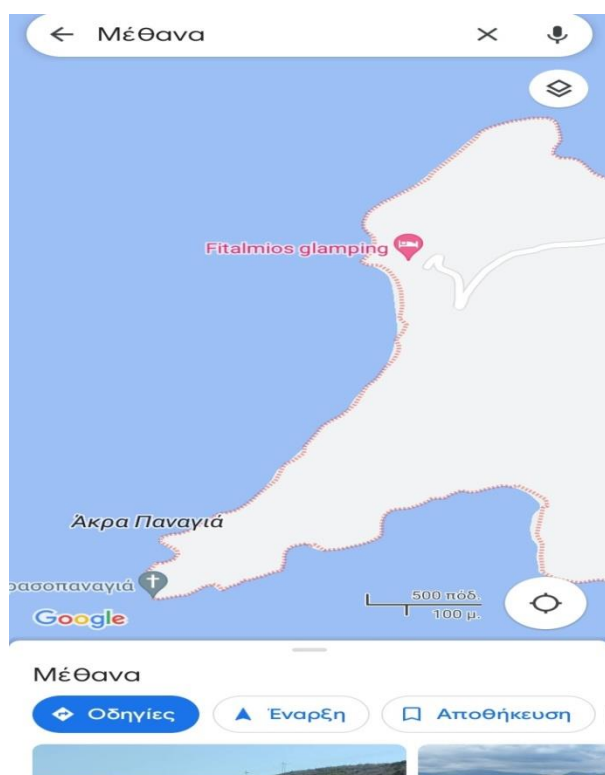
Στα Μέθανα εντοπίζονται 8 ξενοδοχεία εκ των οποίων τα 5 λειτουργούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ένα από αυτά είναι 4 αστέρων και παρέχει πρόσβαση σε ιαματικά λουτρά, άλλο ένα 3 αστέρων, δύο ξενοδοχεία είναι 2 αστέρων, ενώ για τα υπόλοιπα δεν υπάρχει κατηγοριοποίηση. Από τα 7 ξενοδοχεία του κέντρου, τα 5 διαθέτουν ιστοσελίδα, το οποίο είναι ένα θετικό στοιχείο. Τα υπόλοιπα καταλύματα είναι ενοικιαζόμενα δωμάτια- διαμερίσματα, όπου η μειονότητα διαθέτει κάποια ιστοσελίδα. Οι τιμές για τη διαμονή σε ξενοδοχείο στη χερσόνησο κινείται, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, μεταξύ 41 και 110€ και για τα ενοικιαζόμενα δωμάτια μεταξύ 60 και 100€ ανά διανυκτέρευση (για δίκλινο δωμάτιο). Κατά τους μήνες της άνοιξης (Μάιος 2023), οι τιμές διαμορφώνονται στο εύρος 31-91€ για τα ξενοδοχεία και 38-46€ για τα ενοικιαζόμενα δωμάτια ανά διανυκτέρευση.

Εικόνα 2.11: Διαμονή στο κέντρο των Μεθάνων (Πηγή: Google Maps)

Όπως και στον Γαλατά, στη χερσόνησο των Μεθάνων το 2021 τέθηκε σε λειτουργία αντίστοιχο Glamping House (Fitalmios) με αυτό του Γαλατά, το οποίο απευθύνεται σε

άτομα που επιθυμούν να διαμείνουν σε έναν χώρο στην «καρδιά» της φύσης, απολαμβάνοντας το φυσικό τοπίο, βιώνοντας μια αυθεντική εμπειρία και αλληλεπιδρώντας με το περιβάλλον. Ως εκ τούτου, η συντριπτική πλειονότητα των ατόμων που επισκέπτονται τον χώρο αυτόν έχουν τα χαρακτηριστικά ενός ήπιου τουρίστα. Σε αντίθεση με το Glamping House του Γαλατά, το συγκεκριμένο δεν έχει αναπτύξει μεγάλη αναγνωρισιμότητα, κυρίως λόγω του ότι είναι πρόσφατα εγκατεστημένο και δεν είναι ορατό από κάποιον δρόμο. Τα σχόλια που έχει αποκομίσει μέχρι στιγμής είναι πολύ θετικά, με τους επισκέπτες να κάνουν λόγο για «παράδεισο» και να στέκονται στη δυνατότητα επαφής με τη φύση και την αίσθηση ξεγνοιασιάς. Οι επισκέπτες που έχουν σχολιάσει κατά τη συντριπτική τους πλειοψηφία προέρχονται από το εξωτερικό, κυρίως από Γαλλόφωνες και Γερμανόφωνες χώρες, ενώ πολλά σχόλια είναι και στα Αγγλικά.

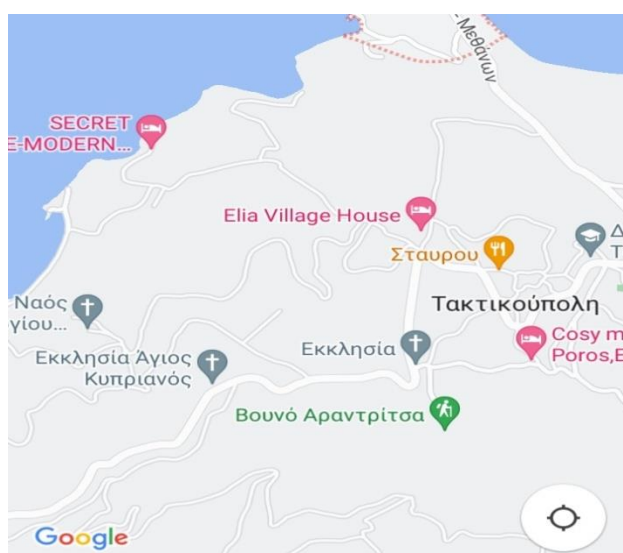

Εικόνα 2.12: Glamping House στα Μέθανα (Πηγή: Google Maps)

Ταυτόχρονα, ο ξενώνας «Αρσινόη» προσφέρει γαστρονομικές και αγροτουριστικές εμπειρίες στους επισκέπτες, σε πλήρη εναρμονισμό με το φυσικό περιβάλλον, γεγονός που παραπέμπει στα χαρακτηριστικά των ήπιων τουριστών.

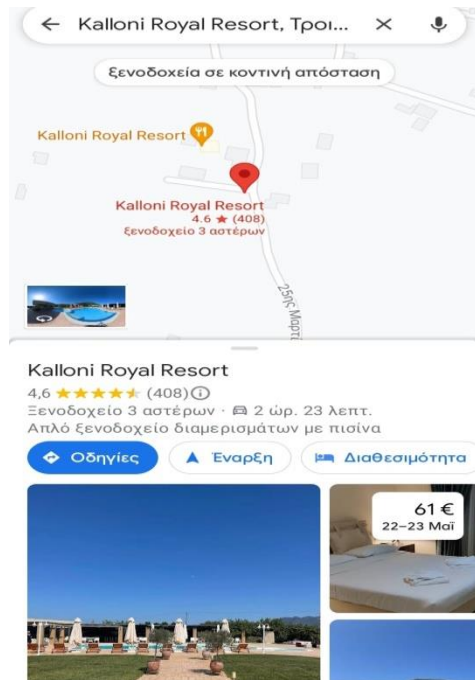
2.3.3.3: Διαμονή στο κεντρικό και το βόρειο τμήμα του Δήμου

Στην ευρύτερη περιοχή της κεντρικής Τροιζηνίας που καλύπτει το τόξο «Τακτικούπολη, Ψήφτα, Καλλονή» η διαμονή χαρακτηρίζεται από την απομόνωση και της επαφής με τη φύση, με θέα τη θάλασσα. Όπως και στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου, η πλειονότητα των καταλυμάτων βρίσκεται σε παραθαλάσσιες τοποθεσίες, με άμεση πρόσβαση σε παραλία, άλλοτε δημόσια και άλλοτε ιδιωτική (σε λίγες περιπτώσεις). Στην Τακτικούπολη διατίθενται 3 κατοικίες προς ενοικίαση, σε απόσταση από την ακτή που ποικίλει από λίγα μέτρα έως και 1 χιλιόμετρο, με την μία να έχει πρόσβαση σε ιδιωτική παραλία. Οι κριτικές είναι πολύ θετικές, με κύριο θέμα συζήτησης να αποτελεί η ομορφιά του φυσικού τοπίου. Στην Ψήφτα δεν εντοπίζονται στο διαδίκτυο χώροι που διατίθενται προς ενοικίαση.

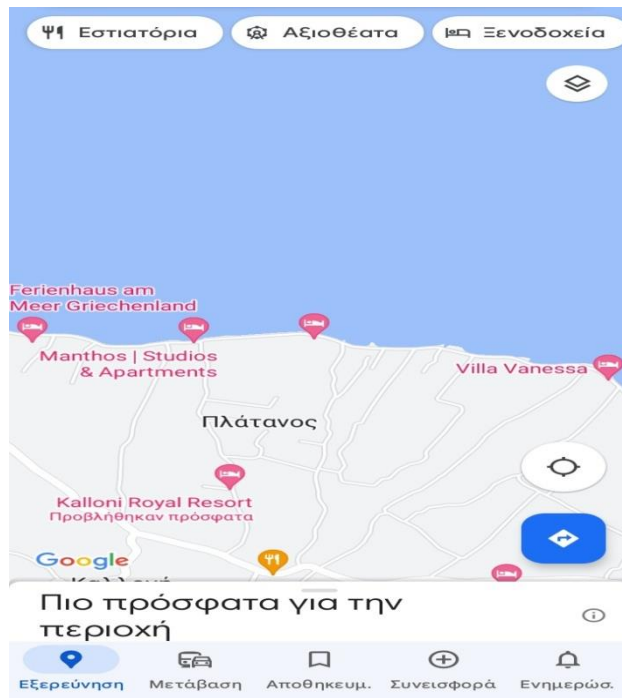
Εικόνα 2.13: Διαμονή στα περίχωρα της Ψήφτας (Τακτικούπολη), (Πηγή: Google Maps)

Στην Καλλονή συναντάται ένα ξενοδοχείο 3 αστέρων με εξωτερική πισίνα που λειτουργεί το καλοκαίρι και εστιατόριο, το οποίο έχει αποσπάσει θετικές κριτικές (4,6/5 σε 409 αξιολογήσεις στο Google Maps, 9,1/10 σε 19 αξιολογήσεις) και βρίσκεται ανάμεσα στο κέντρο και την παραλία της Καλλονής. Στα θετικά είναι ότι διαθέτει εγκαταστάσεις φιλικές προς ΑμΕΑ.

Εικόνα 2.14: Το ξενοδοχείο της Καλλονής (Πηγή: Google Maps)

Επιπλέον, στο παραλιακό μέτωπο της Καλλονής υπάρχουν 6 μονάδες παροχής υπηρεσιών διαμονής, 4 εκ των οποίων είναι ενοικιαζόμενα δωμάτια και 2 είναι κατοικίες. Κοντά στην παραλία Βοτσαλάκια στην έξοδο του χωριού συναντάται ένα ακόμη συγκρότημα κατοικιών. Οι επισκέπτες εξαιρούν την ηρεμία και τον απλό τρόπο ζωής στην περιοχή, ενώ στα θετικά συγκαταλέγεται η ύπαρξη εστιατορίων και ψαροταβερνών. Η εγγύτητα της περιοχής τόσο προς την Επίδαυρο όσο και προς τα υπόλοιπα τμήματα του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων συμβάλλει θετικά στην επισκεψιμότητα σε αυτούς τους χώρους διαμονής. Στα αρνητικά σημεία αναφέρονται φθαρμένες εγκαταστάσεις (πολύ πιθανόν λόγω υψηλής υγρασίας), ενώ σε ένα από αυτά γίνεται λόγος για στενούς χώρους. Ένα ακόμη αρνητικό σημείο είναι η αραιά σύνδεση της περιοχής με μέσα μαζικής μεταφοράς. Με εξαίρεση το ξενοδοχείο, οι υπόλοιπες επιχειρήσεις της περιοχής δεν διαθέτουν κάποια ιστοσελίδα, όμως η εύρεσή τους γίνεται και μέσω άλλων ταξιδιωτικών-τουριστικών ιστοσελίδων και πρακτορείων της Πελοποννήσου.

Εικόνα 2.15: Διαμονή στα παράλια της Καλλονής (Πηγή: Google Maps)

Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τα καταστήματα που σχετίζονται με την εστίαση στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων είναι πως οι επισκέπτες έχουν αποκομίσει αρκετά θετική εντύπωση, καθώς οι κριτικές τόσο στο Google maps όσο και στο Trip Advisor σπάνια κινούνται κάτω από το 4 στα 5. Μάλιστα, στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων οι βαθμολογίες που έχουν προκύψει είναι εφάμιλλες και στις δύο πλατφόρμες, ανεξαρτήτου του πλήθους των αξιολογήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την ορθότητα και την ασφάλεια των συμπερασμάτων. Αξίζει να σημειωθεί πως, η εστίαση είναι το κομμάτι στο οποίο οι επισκέπτες φαίνονται πιο ενεργοί, αποσπώντας το μεγαλύτερο πλήθος αξιολογήσεων συγκριτικά με τις υπόλοιπες υποδομές του Δήμου.

Ένα άλλο σημείο το οποίο χρίζει αναφοράς είναι το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των καταστημάτων εστίασης στον Δήμο βρίσκεται σε παραθαλάσσια σημεία, λίγα μόλις μέτρα από τη θάλασσα. Το φαινόμενο αυτό μπορεί αφενός να αποδοθεί στην ανταπόκριση στις ανάγκες των επισκεπτών, οι οποίοι επιζητούν τη θέα της θάλασσας, ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και αφετέρου στα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά των περιοχών του Δήμου με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, που δυσκολεύουν τη λειτουργία καταστημάτων στους ορεινούς όγκους τους, όπως για παράδειγμα στα Μέθανα και τον Γαλατά. Στα παραπάνω μπορούμε να προσθέσουμε και την ανάγκη των επισκεπτών να βρίσκονται κοντά, αλλά και να έχουν οπτική επαφή με τα ακτοπλοϊκά μέσα μεταφοράς (λιμάνι Μεθάνων, χώρος στάθμευσης πλοιαρίων για μεταφορά στον Γαλατά), τα οποία ενδέχεται να έχουν επιλέξει για τη μετακίνησή τους στη συνέχεια.

2.3.3.4: Η εστίαση στον Γαλατά

Η περιοχή του Γαλατά διαθέτει πληθώρα καταστημάτων εστίασης, όπως μαγειρεία, εστιατόρια, ψαροταβέρνες, σουβλατζίδικα, καφετέριες και μπαρ. Σχεδόν όλα βρίσκονται στο κέντρο του Γαλατά, ορισμένα μόνο στα περίχωρα του κέντρου, ενώ στο νοτιοανατολικό κομμάτι του Δήμου δεν συναντώνται τέτοια καταστήματα, παρά μόνο στο Περγάρι, όπου όμως η ψαροταβέρνα αυτή δεν βρίσκεται στο διαδίκτυο. Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται αναλυτικά οι βαθμολογίες για κάθε κατάστημα, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούν το 4,5/5 σε Google Maps και Trip Advisor:

Πίνακας 2.3: Εστιατόρια στον Γαλατά (Πηγή: Google Maps, Trip Advisor)

Όνομασία εστιατορίου	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
Ταβέρνα Μπάμπης	5/5 (526)	4,7/5 (429)	0
La Frianderie	5/5 (135)	4,8/5 (512)	0
Ταβέρνα ο Σωτήρης	5/5 (14)	4,6/5 (101)	0
Ταβέρνα ο Βλάχος	4,5/5 (12)	4,4/5 (59)	0
Ουζερί Βασιλέρης	5/5 (8)	4,7/5 (139)	0
Μπακαλόγατος	4,5/5 (9)	---	0
Σουβλάκι η Θράκα		4,6/5 (57)	0
Το Σέρτικο (λειτουργεί Μάιο-Σεπτέμβριο)	5/5 (3)	4,9/5 (11)	0
Ουζερί Ζαμπετάκης	----	4,6/5 (118)	0
Ταβέρνα Βασιλακόπουλος	----	3/5 (6)	0
Βλάχου Ελένη	----	4,4/5 (35)	0
Alexander	----	4,5/5 (34)	0
Asterix	----	4,4 (45)	0
Ταβέρνα Γιάννα	---	4,8/5 (223)	7,5 (ανατολικά του Γαλατά)

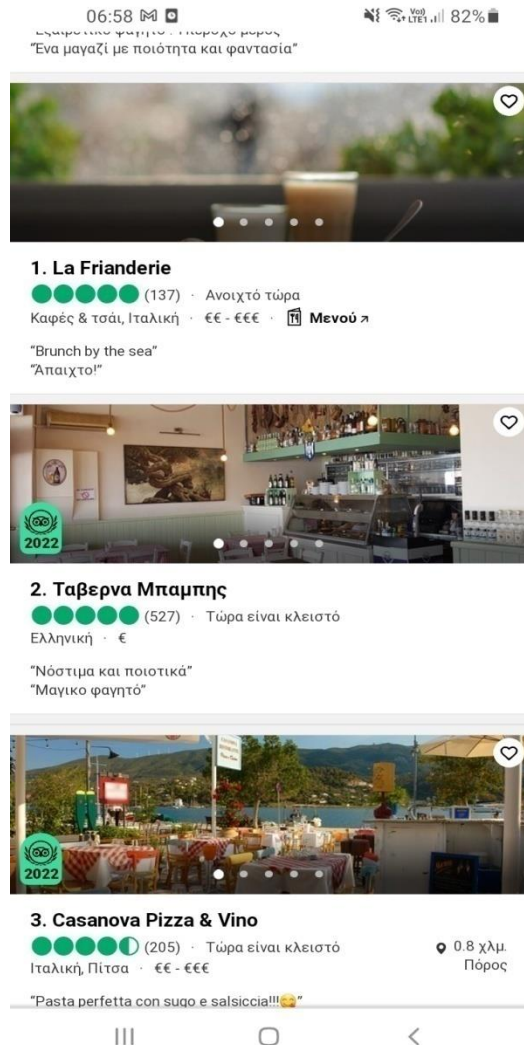
Fotinis Restaurant and Pansion	---	4,6 (39)	3 (δυτικά του Γαλατά)
--------------------------------	-----	----------	-----------------------

Πίνακας 2.4: Καφετέριες-Club στον Γαλατά (Πηγή: Google Maps, Trip Advisor)

Όνομασία καφετέριας / club	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
La Frianderie	5/5 (135)	4,8 (512)	0
Miral	5/5 (34)	4,7/5 (374)	0
Armenistis	---	4,7 (39)	0
Αερικό	---	4,7 (19)	0
Vintage café-wine	---	4,2 (10)	0
Plaka Beach Bar & Resto	---	4,9 (46)	3
Aliki Beach Bar	---	4,7 (12)	3,5
Cova café	---	4,0 (4)	0
Bara club (club)	---	4,3 (6)	1,5

Πίνακας 2.5: Αρτοποιεία-Ζαχαροπλαστεία στον Γαλατά(Πηγή: Google Maps, Trip Advisor)

Όνομασία αρτοποιεία/ζαχαροπλαστεία	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
Ζαχαροπλαστείο Βλάχος	---	4,8 (45)	0
Μενέλαος Μ. Βεσσάλας	---	4,8 (9)	0
Αρτοποιείο Θησεύς	---	4,7 (18)	8 (Τροιζήνα)
Εργαστήριο La Frianderie	---	4,9 (34)	0
Κυκλάμινο	---	4,6 (41)	7,5

Εικόνα 2.16: Τα κορυφαία σε αναζητήσεις καταστήματα εστίασης του Γαλατά (Πηγή: Trip Advisor)

Με αφορμή την παραπάνω εικόνα, παρατηρείται ότι σε πολλές περιπτώσεις στις αναζητήσεις καταστημάτων στον Γαλατά συναντώνται καταστήματα του Πόρου, λόγω της αναγνωρισιμότητάς τους.

2.3.3.5: Η εστίαση στα Μέθανα

Στη Χερσόνησο των Μεθάνων, όπως και στον Γαλατά, η πλειονότητα των καταστημάτων βρίσκεται στο κέντρο, με τη διαφορά ότι αρκετά από αυτά βρίσκονται στα χωριά εκτός της πόλης, κατά κύριο λόγο στο Βαθύ, αλλά και στον Άγιο Γεώργιο και τον Άγιο Νικόλαο. Οι βαθμολογίες δείχνουν πως έχει σχηματιστεί μια αρκετά θετική εικόνα για τα καταστήματα εστίασης της χερσονήσου:

Πίνακας 2.6: Εστιατόρια στη Χερσόνησο Μεθάνων (Πηγή: Google Maps, Trip Advisor)

Όνομασία εστιατορίου	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
Όστρια	4/5 (79)	4,4/5 (348)	0
Παλιοκατάσταση	5/5 (1)	4,6/5 (175)	0
Γυροβολιά (Σουβλάκι)	4/5 (11)	4,0/5 (226)	0
Αργύρης (Σουβλάκι)	---	4,4/5 (22)	0
Το Καπηλειό	4,5/5 (40)	4,6/5 (207)	0
Το Στέκι	5/5 (31)	4,7/5 (211)	0
Ψαροταβέρνα ο Μπάμπης	---	3,9/5 (274)	0
B & B	---	4,4/5 (135)	0
Ocean Coffee Food and Drink	4,5/5 (3)	4,5/5 (84)	
Το εικαστικόν	---	4,7/5 (49)	0
Παλαιόκαστρο	4,5/5 (28)	4,7/5 (395)	6 (Βαθύ)
Τζιμης	5/5 (145)	4,8/5 (122)	6 (Βαθύ)
Ο Μελέτης	5/5 (42)	4,6/5 (28)	6 (Βαθύ)
Μαριορή	5/5 (19)	4,7/5 (236)	6 (Βαθύ)
Θεώνη		4,7/5 (150)	6 (Βαθύ)
Το Βαθύ	4/5 (53)	4,5/5 (261)	6 (Βαθύ)
Skipper	---	4,8 (80)	6 (Βαθύ)
Ιωάννου Οινοθεραπευτήριο		4,7/5 (170)	9,5 (Καμμένη Χώρα)
Αγιωργίτικον	4,5/5 (10)	4,4/5 (169)	9 (Άγιος Γεώργιος)
Araggio	---	4,9/5 (57)	9 (Άγιος Γεώργιος)

Las Olas	5/5 (37)	4,6/5 (223)	14,5 (Άγιος Νικόλαος)
Κάβος του Πausανία	5/5 (3)	4,6 (48)	14,5 (Άγιος Νικόλαος)

Η πλειονότητα των παραπάνω εστιατορίων σερβίρουν και διάφορα είδη καφέ και ποτών, ωστόσο οι παρακάτω επιχειρήσεις λειτουργούν είτε αμιγώς ως καφετέριες ή/και bar, είτε αποτελεί σημαντικό κομμάτι των υπηρεσιών που παρέχουν:

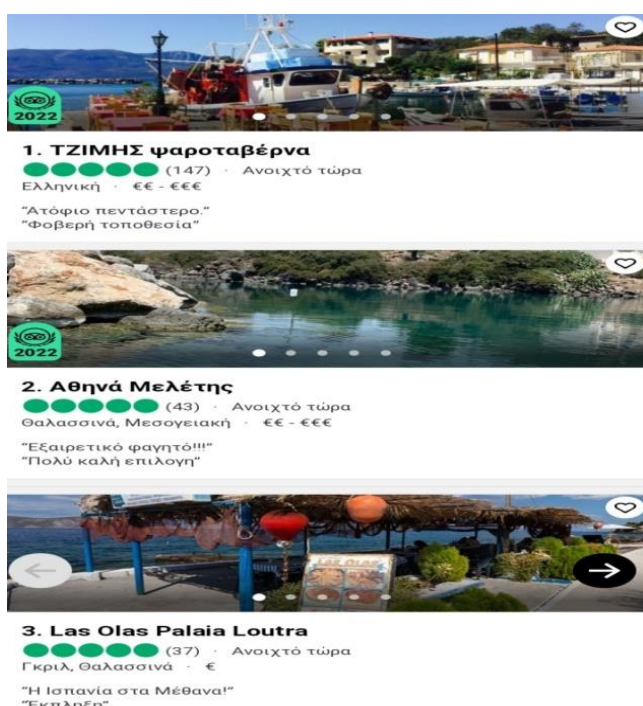
Πίνακας 2.7: Καφετέριες, bar και club στη Χερσόνησο Μεθάνων (Πηγή: Google Maps, Trip Advisor)

Όνομασία καφετέριας / club	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
B&B	---	4,4/5 (135)	0
Ocean Coffee Food and Drink	4,5/5 (3)	4,5/5 (84)	0
La Playa Seaside (club)	---	4,5/5 (19)	1
La piedra (caffé, bar, club)	4,5/5 (3)		0
Skipper (caffé, bar, club)	---	4,8/5 (80)	6 (Βαθύ)
Café Δροσιά	---	3,8/5 (15)	0
Apaggio	---	4,9/5 (57)	9 (Άγιος Γεώργιος)
Prego caffé- bar	---	5/5 (15)	6 (Βαθύ)

Πίνακας 2.8: Αρτοποιεία- Ζαχαροπλαστεία στη Χερσόνησο Μεθάνων

Όνομα αρτοποιείου/Ζαχαροπλαστείου	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google Maps και σύνολο αξιολογήσεων	Απόσταση από το κέντρο (σε χλμ)
Αρτοποιείο Λυσσαίος	---	4,9/5 (23)	0

Όσον αφορά τα αρτοποιεία, υπάρχει άλλο ένα στο κέντρο των Μεθάνων, το οποίο δεν εμφανίζεται σε αναζητήσεις στο διαδίκτυο.⁷⁷

Εικόνα 2.17: Τα κορυφαία σε αναζητήσεις καταστήματα εστίασης των Μεθάνων (Πηγή: Trip Advisor)

Σε συνέχεια όσων αναφέρθηκαν για τον Γαλατά, στα Μέθανα επίσης εμφανίζονται καταστήματα από άλλες περιοχές στις αναζητήσεις του Trip Advisor, όπως η Αίγινα ή η Επίδαυρος, ωστόσο στην εστίαση δεν είναι τόσο έντονο αυτό το φαινόμενο όσο στη διαμονή.

⁷⁷ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

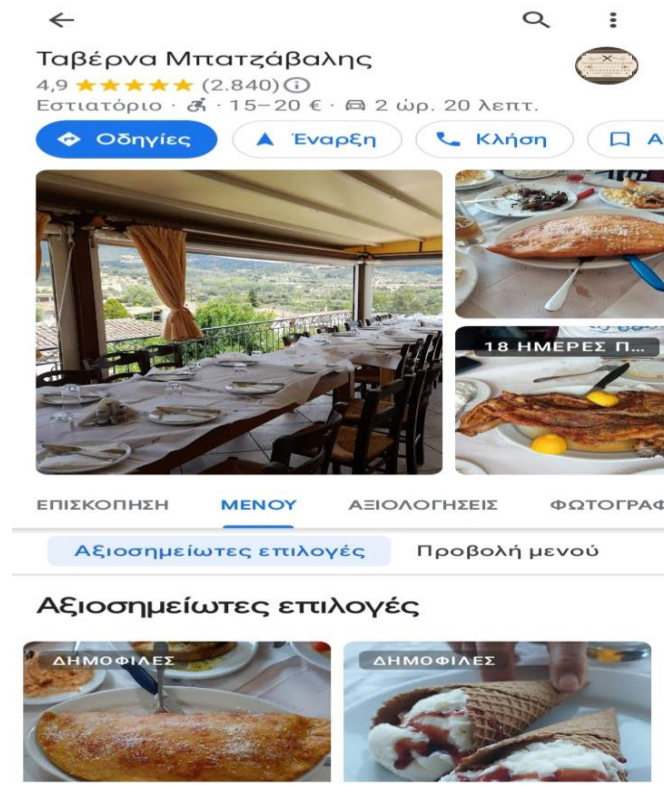
2.3.3.6: Η εστίαση στην Καλλονή, στην Ψήφτα και το βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου

Αναφορικά με τα καταστήματα εστίασης της περιοχής της Καλλονής, αξίζει να σημειωθεί πως υπάρχουν άλλα 2 καταστήματα που λειτουργούν, ενώ δεν συναντώνται στο διαδίκτυο και βρίσκονται στον κεντρικό δρόμο της επαρχιακής Οδού Γαλατά – Φαναρίου στο ύψος του χωριού της Καλλονής.⁷⁸ Τα καταστήματα είναι διάσπαρτα τόσο σε παραθαλάσσιες περιοχές όσο και κατά μήκος του επαρχιακού δρόμου Γαλατά-Φαναρίου. Παρατηρείται ότι δεν διατίθεται αξιολόγηση στο Trip Advisor για αρκετά από αυτά, όμως οι βαθμολογίες στο Google Maps είναι αρκετά υψηλές και μάλιστα σε μεγάλο αριθμό αξιολογήσεων. Στην περιοχή του Καρατζά βρίσκεται ένα εστιατόριο, το οποίο έχει αποσπάσει την καλύτερη βαθμολογία και μάλιστα σε ένα μεγάλο δείγμα αξιολογήσεων (βλ. Εικόνα).

Πίνακας 2.9: Εστιατόρια στην Καλλονή και το Βόρειο Τμήμα του Δήμου

Όνομασία εστιατορίου	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google maps και σύνολο αξιολογήσεων	Τοποθεσία
Ταβέρνα Μάνθος	---	4,6/5 (240)	Καλλονή
Δήμητρα Food	---	4,6/5 (120)	Καλλονή
Καλλονή Royal Resort Restaurant	4/5 (22)	5/5 (17)	Καλλονή
Καντιναίς (καλοκαίρι)	---	4,7/5 (271)	Καλλονή
Ψαροταβέρνα Ντιρλαντάς	---	4,1/5 (141)	Ψήφτα
Ammos Beach Bar (καλοκαίρι)	---	4,4/5 (231)	Ψήφτα
Ταβέρνα Μπατζάβαλης	5/5 (288)	4,9/5 (2.788)	Καρατζάς

⁷⁸ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

Εικόνα 2.18: Το κορυφαίο κατάστημα εστίασης στο βόρειο τμήμα του Δήμου βάσει βαθμολογίας και αριθμού αξιολογήσεων μέσω Google Maps

Πίνακας 2.10: Καφετέριες και bar στο βόρειο τμήμα του Δήμου

Όνομασία καφετέριας	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google maps και σύνολο αξιολογήσεων	Τοποθεσία
Tolis Café-Bar	---	4,4/5 (51)	Καλλονή
Καντιναίς (καλοκαίρι)	---	4,7/5 (271)	Καλλονή
Ammos Beach Bar (καλοκαίρι)	---	4,4/5 (231)	Ψήφτα

Πίνακας 2.11: Αρτοποιεία-ζαχαροπλαστεία στο βόρειο τμήμα του Δήμου

Όνομασία αρτοποιείου/ζαχαροπλαστείου	Αξιολόγηση Trip Advisor και σύνολο αξιολογήσεων	Αξιολόγηση Google maps και σύνολο αξιολογήσεων	Τοποθεσία
Αρτοποιείο Αγγελόπουλος	---	4,6 (64)	Καλλονή
Φούρνος Καραγιάννη	---	4,5 (6)	Καρατζάς
Αρτοποιείο Καπέλλος Χρίστος Ι.	---	4,4 (14)	Καρατζάς

2.3.4: Αξιοθέατα

2.3.4.1: Αξιοθέατα στον Γαλατά

Το πιο γνωστό αξιοθέατο στην περιοχή του Γαλατά είναι το Λεμονοδάσος, σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων από το κέντρο της περιοχής. Στο πέρασμα των ετών η όψη του έχει αλλάξει, οι καλλιέργειες έχουν μειωθεί, ωστόσο αποτελεί ένα καλό σημείο για να πραγματοποιήσουν οι επισκέπτες έναν περίπατο. Σύμφωνα με άτομα που έχουν επισκεφθεί το λεμονοδάσος, τονίζεται η ωραία θέα που αντικρίζει κάποιος στο ύψος μιας παλιάς ταβέρνας, έχοντας περπατήσει περίπου 15 λεπτά από την είσοδο του λεμονοδάσους. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι οι επισκέπτες που στέκονται στο γεγονός ότι λείπει η αυθεντικότητα που χαρακτήριζε το σημείο παλαιότερα, γεγονός στο οποίο αποδίδεται και η μέτρια βαθμολογία που έχει αποσπάσει από τις αξιολογήσεις (3,3/5 σε 111 αξιολογήσεις στο Google Maps και 3,5/5 στο Trip Advisor).

Εικόνα 2.19: Άποψη του λεμονοδάσους, Γαλατάς Τροιζηνίας (Google Maps)

Παράλληλα, ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι στην δεύτερη θέση των αξιοθέατων στο Trip Advisor δεν είναι κάποιο πραγματικό αξιοθέατο αλλά ένας ιδιώτης αυτοκινητιστής (βλ. Εικόνα 2.20).

Εικόνα 2.20: Πρόβλημα στην αναζήτηση αξιοθέατων στον Γαλατά μέσω Trip Advisor

Γενικότερα στον Γαλατά δεν εντοπίζονται αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι, με εξαίρεση τους Μυκηναϊκούς θολωτούς τάφους της Μαγούλας, για την κατάσταση των οποίων οι επισκέπτες αναφέρουν ότι δεν είναι η ιδανική, καθώς κάνουν λόγο για δύσβατη και δυσεύρετη περιοχή ανάμεσα σε ζιζάνια και μάντρες, με εικόνα μερικής εγκατάλειψης, ενώ μάλιστα επισκέπτης ανέφερε το 2021 ότι ήταν πλήρως καλυμμένοι από ζιζάνια.⁷⁹ Συνολικά ο χώρος αριθμεί 3 θολωτούς τάφους, ένας του 16^{ου}, ένας του 15^{ου} και ένας του 13^{ου} αι. π.Χ.. Βρίσκονται δυτικά του λόφου της Μεγάλης Μαγούλας, ο οποίος στην κορυφή είχε και Μεσοελλαδική Ακρόπολη.⁸⁰ Οι αξιολογήσεις στο Google Maps έχουν βαθμολογία 3,9/5 (σε 15 αξιολογήσεις). Ωστόσο, όπως περιγράφεται παρακάτω, στην γειτνιάζουσα περιοχή της Τροιζήνας υπάρχει πληθώρα αρχαιολογικών ευρημάτων.

⁷⁹ Google maps

⁸⁰ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-armagoula.html>

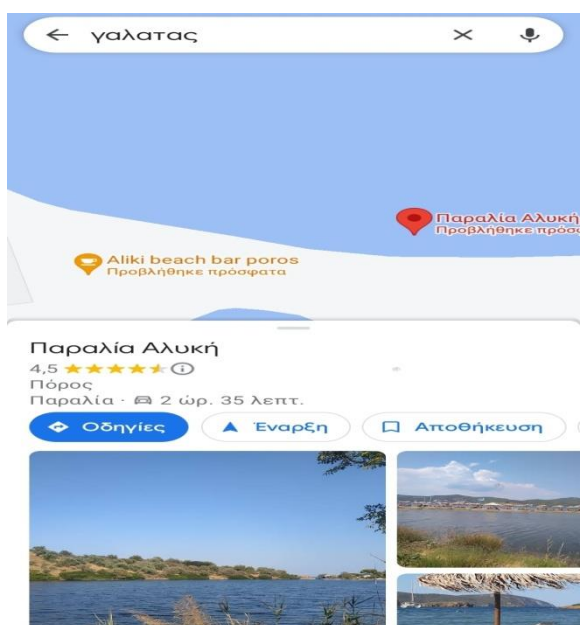
Εικόνα 2.21: Θολωτός τάφος της Μαγούλας (Πηγή: troizinia-methana.gr)

Αντίθετα, ο Γαλατάς διαθέτει πλούσια ακτογραμμή, με σήμα κατατεθέν των παραλιών του τη θέα που προσφέρουν τόσο προς το νησί του Πόρου όσο και προς το σύμπλεγμα νησίδων Τσελεβίνα, Σπαθί και Σκυλλί, αλλά και το νησί της Ύδρας ορισμένες από αυτές. Αρχίζοντας από το νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου, το οποίο είναι αρκετά πιο αραιοκατοικημένο, στην κατεύθυνση από Μετόχι προς Γαλατά εντοπίζονται απομονωμένες κατά κύριο λόγο πλην όμορφες παραλίες, όπως η παραλία Μπούφη ανατολικά της εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου που βρίσκεται κορυφή του λόφου της ομώνυμης χερσονήσου. Στο σημείο υπάρχει και ταβέρνα, η οποία δεν είναι ορατή μέσω του Google Maps ή του Trip Advisor. Στην κατεύθυνση από την παραλία αυτή προς τα Μπισαίικα, στο 1,5 χιλιόμετρο από το σημείο της διαδρομής που βρίσκεται στο ύψος του συμπλέγματος των νησίδων Τσελεβίνα, Σπαθί και Σκυλλί, συναντάται η παραλία της Ψιλής Άμμου, η οποία είναι αμμουδερή, ευρύχωρη και προσφέρει ηρεμία στον επισκέπτη. Λίγα χιλιόμετρα αργότερα, στον οικισμό Κάτω Μπισαίικα υπάρχει μια ακόμη παραλία. Στη συνέχεια του παραλιακού δρόμου προς Γαλατά έχουν σχηματιστεί πολλές μικρές παραλίες-κολπίσκοι, με την πιο αξιόλογη να είναι η Άρτιμος, που είναι μια στενόμακρη, βοτσαλωτή παραλία. Για τις τελευταίες αυτές παραλίες δεν υπάρχουν διαθέσιμες αξιολογήσεις.

Παρ' όλα αυτά, όπως είναι εύλογο, οι πιο γνωστές παραλίες του νοτιοανατολικού τμήματος του Δήμου είναι εκείνες που βρίσκονται κοντά στον Γαλατά και είναι η Αλυκή και η Πλάκα. Για την μεν Αλυκή (4,5/5 σε 40 αξιολογήσεις στο Google Maps) σημειώνεται ότι είναι οργανωμένη, έχει αβαθή νερά, ενώ διαθέτει και κανό και θαλάσσια ποδήλατα. Περιβάλλεται από μια λωρίδα άμμου, που συνεχίζεται και εντός

της θάλασσας, ενώ καταλήγει και σε λιμνοθάλασσα. Έχει θέα προς το νησί Μπούρτζι (στο οποίο είναι χτισμένο το κάστρο Έιντερ) και το οποίο είναι προσβάσιμο κολυμπώντας. Στο σημείο αυτό βρίσκονται ψαροταβέρνες της περιοχής.

Η Πλάκα είναι μια γραφική παραλία, λίγα μέτρα δυτικά της Αλυκής, στο ύψος του λεμονοδάσους, που προσφέρει ηρεμία και ενδείκνυται για οικογένειες. Είναι οργανωμένη και έχει άμμο και ψιλό βότσαλο. Οι επισκέπτες δίνουν έμφαση στην όμορφη θέα κατά τις απογευματινές ώρες και την ηρεμία που προσφέρει το σημείο αυτό. Το εστιατόριο – καφετέρια που βρίσκεται στην παραλία φημίζεται για την ποιότητα των υπηρεσιών του. Για τους παραπάνω λόγους η παραλία και το εστιατόριο έχουν άριστες αξιολογήσεις (4,9/5 σε 48 αξιολογήσεις).

Εικόνα 2.22: Οι παραλίες Αλυκή και Πλάκα στα περίχωρα του Γαλατά (Πηγή: Google Maps)

Δυτικά της περιοχής του Γαλατά υπάρχουν οι παραλίες της Μπουγιάς, Τομπάζη, Δρεπάνι. Η παραλία στο Δρεπάνι προσφέρεται και για αθλητικές δραστηριότητες, όπως θαλάσσιο σκί, ενώ οι υπόλοιπες παραλίες έχουν βότσαλο, με τους επισκέπτες να κάνουν λόγο για αρκετά άγλη (φύκια). Προχωρώντας από το Βίδι προς τα Μέθανα υπάρχουν ορισμένες παραλίες, οι οποίες, όπως και οι 3 προαναφερθείσες έχουν θέα προς το ναυάγιο Ρολίνι. Το ναυάγιο αυτό είναι σε αβαθή νερά και υπάρχουν επισκέπτες που έχουν καταγράψει την εμπειρία της προσέγγισης του ναυαγίου, ενώ πλούσια χλωρίδα να έχει σχηματιστεί υποθαλάσσια, στα ερείπια. Ορισμένοι επισκέπτες υπογραμμίζουν ότι η παρατήρηση γίνεται και χωρίς εξοπλισμό, ωστόσο επειδή είναι μια περιοχή σχετικά απομονωμένη είναι προτιμότερο να λαμβάνονται μέτρα ασφαλείας. Συνεχίζοντας, ακολουθώντας τις σχετικές σημάνσεις, ο επισκέπτης

μπορεί να μεταβεί στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων με την ομώνυμη παραλία. Αρκετοί επισκέπτες κάνουν λόγο για απορρίμματα στην παραλία αυτή. Στη συνέχεια, βγαίνοντας από την Τακτικούπολη, υπάρχει διασταύρωση που οδηγεί στην Ακτή της Αγάπης, με μια γραφική παραλία να πλαισιώνει τον αναπτυσσόμενο αυτόν οικισμό.

Κλείνοντας το κομμάτι των αξιοθέατων της ευρύτερης περιοχής του Γαλατά, στο νοτιοανατολικό κομμάτι της Τροιζηνίας ξεχωρίζουν κατά σειρά με κατεύθυνση προς την πόλη του Γαλατά οι εκκλησίες της Παναγίας, του Αγίου Αθανασίου, της Παναγίτσας και του Αγίου Σεραφείμ. Η εκκλησία της Παναγίας βρίσκεται κοντά στα Βλαχαίικα, προσφέροντας μια μοναδική αίσθηση ηρεμίας στον επισκέπτη και υπέροχη θέα προς την Ύδρα. Αντίστοιχη είναι η εμπειρία που προσφέρει και η εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, που βρίσκεται στην κορυφή του λόφου της χερσονήσου. Κοντά στο ύψος του συμπλέγματος νησιών Τσελεβίγια, Σπαθί, Σκυλλί, βρίσκεται το βυζαντινό εκκλησάκι της Παναγίτσας, που ξεπροβάλλει μέσα από τα ερείπια ναυτικού κάστρου, όντας στην κορυφή του. Στην είσοδο προς το Λεμονοδάσος και πάνω στον δρόμο συναντάται το εκκλησάκι του Αγίου Σεραφείμ, χτισμένο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Στο κέντρο του Γαλατά βρίσκονται οι εκκλησίες του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Σπυρίδωνα, ενώ βγαίνοντας από τον Γαλατά ο επισκέπτης μπορεί να δει το εκκλησάκι της Αγίας Άννας, στο οποίο, σύμφωνα με τον θρύλο, τάφηκε ένα ζευγάρι που έβαλε τέλος στη ζωή του όταν ανακάλυψαν ότι είναι συγγενείς και σήμερα στη θέση αυτή έχει φυτρώσει ένα κυπαρίσσι και ένα πεύκο. Στον οικισμό του Αγίου Γεωργίου βρίσκεται η ομώνυμη εκκλησία, ενώ στο Βίδι με κατεύθυνση προς τα Μέθανα υπάρχει η εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, ενώ λίγα χιλιόμετρα μετά συναντάται το εκκλησάκι των Αγίων Αναργύρων με την ομώνυμη παραλία, στην οποία αναφερθήκαμε παραπάνω.⁸¹

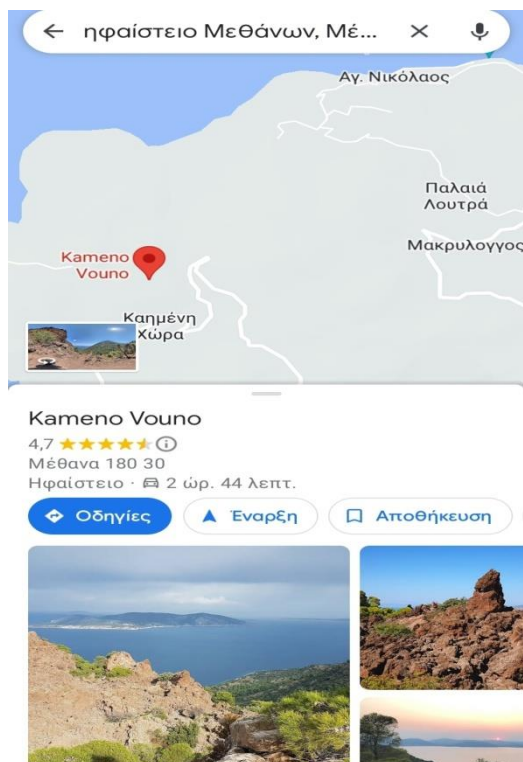
2.3.4.2: Αξιοθέατα στα Μέθανα

Η χερσόνησος των Μεθάνων διαθέτει πληθώρα αξιοθέατων, που εντάσσονται σε διαφορετικές κατηγορίες. Συγκεκριμένα, στα Μέθανα συναντώνται αξιοθέατα που οφείλουν τη δημιουργία τους σε γεωλογικά φαινόμενα, με το πιο διάσημο μεταξύ αυτών να είναι το Ηφαίστειο των Μεθάνων και το Σπήλαιο Περιστέρι, καθώς επίσης και σημεία ιστορικού ενδιαφέροντος όπως οι αρχαιολογικοί χώροι και το Κάστρο του Φαβιέρου, αλλά και παραλίες κοντά σε παραθαλάσσιους οικισμούς με θέα προς τα νησιά του Αργοσαρωνικού. Όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου, ξεχωρίζουν οι γραφικές εκκλησίες, η παρουσία των οποίων στα Μέθανα είναι έντονη, ειδικά σε σημεία που αποτελούν μέρος του δικτύου μονοπατιών που έχει διανοιχθεί εκ νέου,

⁸¹ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-amonastiria.html>

όπου υπάρχουν εκκλησίες από τα βυζαντινά χρόνια (βλ. ενότητα Δραστηριότητες στα Μέθανα).

Αρχικά, όπως περιγράφεται στην ενότητα για την ιστορία του τόπου, τα Μέθανα αποτελούσαν κατ' εξοχήν μια λουτρόπολη, δηλαδή μια περιοχή που προσέλκυε επισκέπτες λόγω των ιαματικών λουτρών που διαθέτει. Η δημιουργία αυτών των λουτρών είναι προϊόν της ηφαιστειακής δραστηριότητας, από την οποία εκκρίνονται τα χημικά αυτά στοιχεία. Για τον λόγο αυτό, το Ηφαίστειο των Μεθάνων είναι το πιο δημοφιλές και πιο άμεσα συνυφασμένο με τη Χερσόνησο αξιοθέατο. Αριθμεί συνολικά 30 κρατήρες σε διάφορες θέσεις. Η τελευταία έντονη δραστηριότητά του (έκρηξη) χρονολογείται στο 270-246 π.Χ.. Ανήκει στο ηφαιστειακό τόξο του Νοτίου Αιγαίου. Όσον αφορά τις αξιολογήσεις, στο Google Maps συγκεντρώνει βαθμολογία 4,7/5 σε 118 συνολικά αξιολογήσεις, ενώ στο Trip Advisor 4,5/5 σε 65 αξιολογήσεις. Σύμφωνα με τους επισκέπτες, το κύριο πλεονέκτημά του είναι ότι διαθέτει μια πολύ όμορφη πεζοπορική διαδρομή διάρκειας 25 λεπτών μέχρι τον κύριο κρατήρα με θέα που αποζημιώνει τον επισκέπτη και όμορφους γεωλογικούς σχηματισμούς (βράχοι όπου διακρίνεται το πέρασμα της λάβας, διαφορετικοί χρωματισμοί στα πετρώματα κ.α.). Στα αρνητικά είναι ότι έχει υπάρξει ανθρώπινη παρέμβαση στο εσωτερικό του χώρου του κρατήρα, το πιο πιθανό όμως είναι να έχει συμβεί αυτό για λόγους ασφαλείας.

Εικόνα 2.23: Αξιολογήσεις για το Ηφαίστειο των Μεθάνων (Πηγή: Google Maps)

Ιδιαίτερης ομορφιάς σημείο είναι και το Σπήλαιο της Περιστεράς (ή Περιστερί), το οποίο βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα ανατολικά του οικισμού Βαθύ στην κατεύθυνση προς το «Στενό» στη νότια πλευρά της Χερσονήσου. Η προσέγγιση στο σπήλαιο, παρότι βρίσκεται λίγα μέτρα από τον δρόμο και είναι σύντομη, έχει δυσκολίες, οι οποίες σχετίζονται με τη μη ύπαρξη σαφούς μονοπατιού, με αποτέλεσμα να απαιτείται διάσχιση της διαδρομής με ανάβαση και κατάβαση μέσα από μικρούς βράχους. Το σπήλαιο αποτελείται από 3 λιμναία τμήματα, το πρώτο βρίσκεται στην είσοδο του σπηλαίου, ωστόσο για να συνεχίσει κάποιος και στα άλλα δύο τμήματα επιβάλλεται να διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό (στολή, κράνος, φακό κτλ), καθώς και γνώσεις σπηλαιολογίας. Η ανακάλυψη και πρώτη εξερεύνησή του έγινε το 1974. Ανατρέχοντας στις αξιολογήσεις για το Σπήλαιο Περιστερί, η βαθμολογία που προκύπτει στο Google Maps είναι 4,3/5 σε 145 αξιολογήσεις, ενώ στο Trip Advisor 4/5 σε 9 αξιολογήσεις. Από τους επισκέπτες τονίζεται η ανάγκη χρήσης αθλητικών παπουτσιών για ευκολότερη πρόσβαση στην είσοδο του σπηλαίου, ενώ κυρίαρχο θέμα των σχολίων είναι η όμορφη θέα και η μη ανθρώπινη παρέμβαση στο πέρασμα των ετών.⁸²

Σπήλαιο Περιστερίου
Peristeri Cave
4,3 ★★★★★ (145) ⓘ
Ιστορικό αξιοθέατο · 🚶 · 🕒 2 ώρ. 28 λεπτ.

📍 Οδηγίες 📌 Εναρξη 📄 Αποθήκευση

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΝΗ

📍 Μέθανα 180 30

✎ Πρόταση τροποποίησης

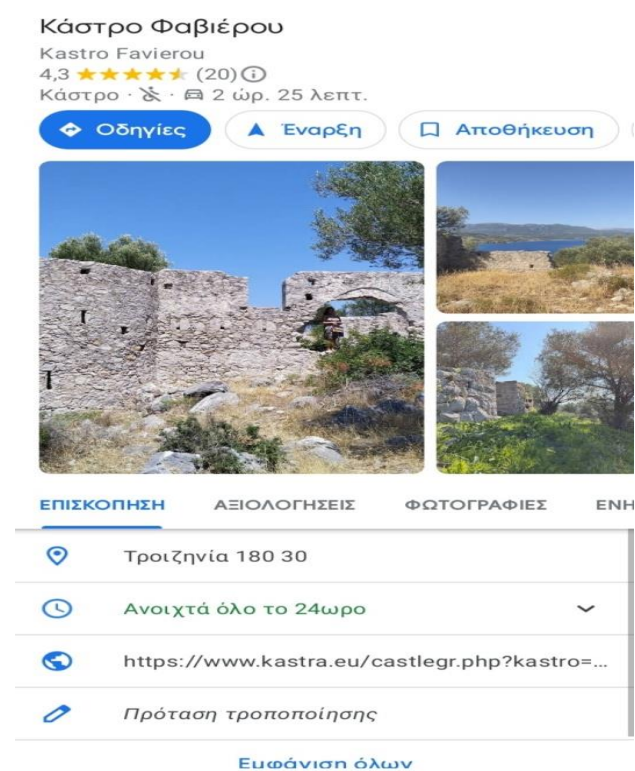
Εμφάνιση όλων

4,3 ★★★★★

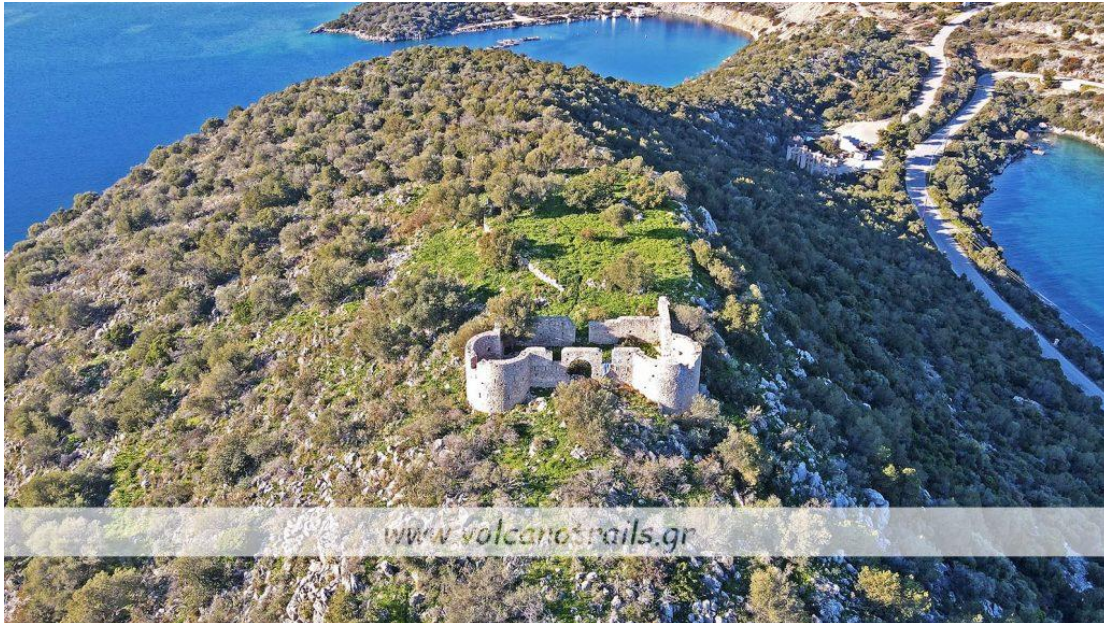
Εικόνα 2.24: Αξιολογήσεις για το Σπήλαιο Περιστερί (Πηγή: Google Maps)

⁸² <https://www.volcanotrails.gr/cavepigeon/>

Σημείο υψίστης ιστορικής σημασίας αποτελεί το Κάστρο του Φαβιέρου, από το οποίο σώζεται η πλειονότητα των τειχών του. Πρόκειται για τον χώρο όπου οργανώθηκε ο πρώτος Τακτικός Στρατός της χώρας μας, με τα τείχη να σχηματίζονται το 1826 υπό τις διαταγές του Γάλλου στρατηγού Νικολάου Κάρολου Φαβιέρου, πάνω σε οχυρώσεις των Αθηναίων (του 5^{ου} αι. π.Χ.). Η θέση του είναι στρατηγικής σημασίας, με πολύ καλή ορατότητα προς όλα τα σημεία του ορίζοντα, γεγονός που τεκμηριώνει και την χρήση του. Βρίσκεται λίγα μέτρα πριν το «Στενό» των Μεθάνων, δηλαδή τη στενή λωρίδα γης που ενώνει τα Μέθανα με την υπόλοιπη στερεά γη και την χαρακτηρίζει χερσόνησο. Από το σημείο εκείνο ξεκινά ένα σύντομο μονοπάτι που οδηγεί στο Κάστρο. Οι επισκέπτες του αξιοθέατου, παρότι στέκονται στην ιστορικότητα του χώρου και στην όμορφη θέα που προσφέρει, κάνουν λόγο για σημαντικές δυσκολίες στην εξεύρεση του μονοπατιού (απουσία σημάτων), καθώς δεν ξεκινά από κάποιο σημείο του κεντρικού δρόμου, καθώς και μη καθαρισμό του μονοπατιού. Ως εκ τούτου, η βαθμολογία που έχει αποσπάσει στο Google Maps ανέρχεται σε 4,3/5 σε 20 αξιολογήσεις, η οποία είναι αρκετά καλή, εάν αναλογιστεί κανείς τα αρνητικά στοιχεία που επισημάνθηκαν.

Εικόνα 2.25: Αξιολογήσεις για το Κάστρο του Φαβιέρου (Πηγή: Google Maps)

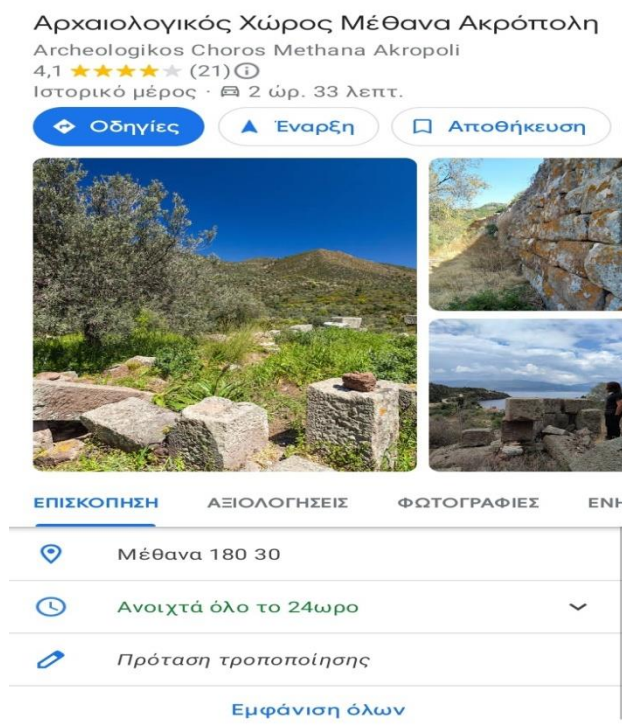
Εικόνα 2.26: Πανοραμική θέα από το Κάστρο του Φαβιέρου (Πηγή: *volcanotrails.gr*)

Στο λιμάνι του Αγίου Γεωργίου Μεθάνων συναντώνται τα κατάλοιπα γερμανικού πολεμικού πλοίου του Β΄ Π.Π., το οποίο χρησίμευσε με επιτυχία ως επέκταση του αλιευτικού καταφυγίου του χωριού. Τμήματα του πλοίου είναι εμφανή μέχρι και σήμερα τόσο εκτός θαλάσσης όσο και υποθαλάσσια.

Εικόνα 2.27: Τα κατάλοιπα του πολεμικού πλοίου στο λιμάνι του Αγίου Γεωργίου Μεθάνων (Πηγή: *Google photos*)

Προχωρώντας στους αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής, ξεχωρίζει η Ακρόπολη των Μεθάνων, η οποία βρίσκεται στον οικισμό Βαθύ και συγκεκριμένα στη θέση Παλαιόκαστρο. Η Ακρόπολη χτίστηκε κατά τον 4^ο – 3^ο αι. π.Χ. , ενώ ευρήματα στην περιοχή παραπέμπουν σε κατοίκηση ακόμη και κατά τη Νεολιθική Περίοδο (5.000π.Χ.). Σε αυτό το σημείο βρισκόταν η αρχαία πόλη των Μεθάνων, τμήμα της οποίας συναντάται ακόμα και σήμερα υποθαλάσσια, όπως ένα κομμάτι του αρχαίου λιμανιού της περιοχής.⁸³Ο χώρος της Ακρόπολης προσεγγίζεται από την πίσω πλευρά, ενώ δεν είναι μεγάλο το τμήμα που διασώζεται. Γενικότερα δεν έχουν γίνει προσπάθειες καθαρισμού του χώρου, με αποτέλεσμα να έχει ζιζάνια, δυσκολεύοντας κατά κάποιον τρόπο τη διάσχιση.⁸⁴Αυτή είναι και η εικόνα που έχουν εισπράξει αρκετοί επισκέπτες οι οποίοι δίνουν έμφαση στην εγκατάλειψη του χώρου, παρά το γεγονός ότι αποτελεί ιστορικό κειμήλιο (Google Maps, 4,1/5 σε 20 αξιολογήσεις, δεν υπάρχει στο Trip Advisor).

Εικόνα 2.28: Αξιολογήσεις για την Ακρόπολη των Μεθάνων (Πηγή: Google Maps)

Μεταξύ των υπόλοιπων αρχαιολογικών χώρων της χερσονήσου, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει εκείνος που βρίσκεται 1,5 χλμ από το κέντρο της σημερινής πόλης των Μεθάνων στην κατεύθυνση προς τα υπόλοιπα χωριά στο βορειοανατολικό τμήμα, στο εκκλησάκι των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στα θεμέλια του οποίου

⁸³ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-armmethana.html>

⁸⁴ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

ανακαλύφθηκε το 1990 οικισμός της Μυκηναϊκής εποχής (14-13^{ος} αι. π.Χ.). Σήμερα είναι διακριτά τα ερείπια των κτισμάτων. Σύμφωνα με μαρτυρίες επισκεπτών, δεν υπάρχει κάποια σήμανση και πινακίδα που να δίνει πληροφορίες για το χώρο (Google Maps 3,7/5, 2 αξιολογήσεις).

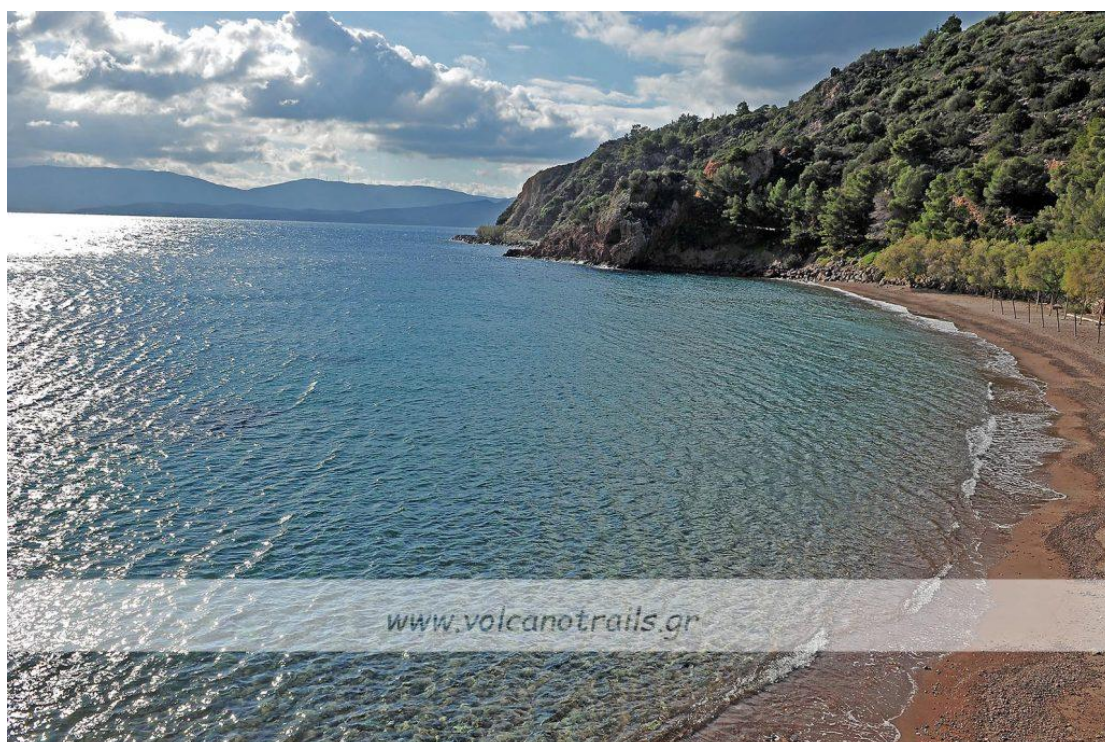
Παράλληλα, πάνω από το Μεγαλοχώρι συναντάται το οροπέδιο «Θρονί» με το μεγαλύτερο ηφαιστειακό κρατήρα από τους 30 της χερσονήσου. Σε άλλο σημείο βρίσκονται ερείπια από πύργο του 4^{ου} αι. π.Χ. καθώς και από ελαιουργείο του 3^{ου} αι. π.Χ. (4.2/5, 5 αξιολογήσεις μέσω Google Maps). Επιπλέον, μονοπάτι που ξεκινά από το Μεγαλοχώρι καταλήγει στην κορυφή της Χελώνας (740 μέτρα υψόμετρο), όπου υπάρχουν στέρνες βυζαντινής εποχής σε διάφορα σχήματα. Στην Κυψέλη Μεθάνων συναντάται μια άλλη Ακρόπολη, η Ακρόπολη Ογά, που συνδέεται με τα μυκηναϊκά χρόνια, ενώ στην παράκτια ζώνη υπάρχουν ερείπια φρουρίου κλασικών χρόνων και αρχαίου ναού εσωτερικά. Τέλος, στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων στο «νησάκι» της πόλης των Μεθάνων, ανακαλύφθηκαν οχυρώσεις που σχετίζονται με τα Κυκλώπεια Τείχη του 6^{ου} αι. π.Χ., την ώρα που στην τριγύρω περιοχή διακρίνονται τμήματα οχύρωσης από τα κλασικά και τα αρχαϊκά χρόνια.

Οι παραπάνω αρχαιολογικοί χώροι δεν συγκεντρώνουν μεγάλο πλήθος αξιολογήσεων, διότι δεν είναι ευρέως γνωστοί για τους επισκέπτες, με δεδομένο ότι την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα αποσπά το Ηφαίστειο, το Σπήλαιο Περιστερί και το Κάστρο του Φαβιέρου. Ωστόσο, η συντριπτική πλειονότητα των σχολίων σε αυτούς τους χώρους κάνει λόγο για παρουσία ζιζανίων που εμποδίζουν τη διέλευση, καθώς και την απουσία σημάνσεων και επεξηγηματικών πινακίδων που αφορούν το αξιοθέατο. Συνεπώς, είναι κομβικής σημασίας να αναδειχθεί η πολιτιστική αξία των χώρων αυτών, συνοδευόμενη από μια καλύτερη μέριμνα από πλευράς των αρμοδίων αρχών, ώστε να διευκολύνεται ο επισκέπτης και να αποκομίζει την καλύτερη δυνατή εμπειρία.

Η Χερσόνησος των Μεθάνων, βρέχεται σχεδόν από παντού από θάλασσα, το οποίο συνεπάγεται και ύπαρξη παραλιών και ακτών που μπορούν να θαυμάσουν οι επισκέπτες και να απολαύσουν τα μπάνιο τους. Η πλειονότητα των παραλιών του Δήμου Τροιζηνιάς-Μεθάνων εντοπίζεται στην περιοχή αυτή.

Από τις παραλίες της Χερσονήσου ξεχωρίζει η παραλία Λιμνιώνας, η οποία συναντάται στο 1 χιλιόμετρο από την πόλη των Μεθάνων ακολουθώντας κατά μήκος τον παραλιακό δρόμο. Η παραλία αυτή προσελκύει αρκετούς επισκέπτες, είναι ευρύχωρη, με πολύ όμορφη θέα προς το βουνό από τη μία πλευρά και το νησί του Πόρου από την άλλη, ενώ φημίζεται για τα καθαρά και διαυγή νερά της. Για τους παραπάνω λόγους συγκεντρώνει βαθμολογία στο Google Maps 4,5/5 σε 336 αξιολογήσεις. Σύμφωνα με την τουριστική ιστοσελίδα που αφορά τον Δήμο, στις γνωστές παραλίες των Μεθάνων συγκαταλέγονται αυτή του Παλαιοκάστρου στο Βαθύ (4,6/5 σε 22 αξιολογήσεις στο Google maps), των Αγίων Αναργύρων στο κέντρο

της πόλης των Μεθάνων (νησάκι), η παραλία του Αγίου Νικολάου επίσης κοντά στο κέντρο, η παραλία του Αγίου Γεωργίου Μεθάνων, η παραλία του Αγίου Νικολάου Μεθάνων, η παραλία στο Βαθύ Μεθάνων, καθώς και η παραλία Μούχα στην κατεύθυνση από το Βαθύ προς την Καμμένη Χώρα. ⁸⁵Κατά μήκος των ακτών σχηματίζονται πολλές μικρές παραλίες, οι οποίες όμως είναι δύσκολα προσεγγίσιμες. Γενικότερα, οι προαναφερθείσες παραλίες, με εξαίρεση εκείνη των Αγίων Αναργύρων, δεν είναι οργανωμένες, το οποίο σημαίνει πως οι επισκέπτες πρέπει να είναι προσεκτικοί, ενώ ορισμένες είναι εκτός οικισμών, οπότε είναι σημαντική και η μέριμνα για προμήθειες εάν προγραμματίζεται πολύωρη παραμονή στην παραλία. ⁸⁶

Εικόνα 2.29: Η παραλία Λιμνιώννα στα Μέθανα (Πηγή: volcanotrails.gr)

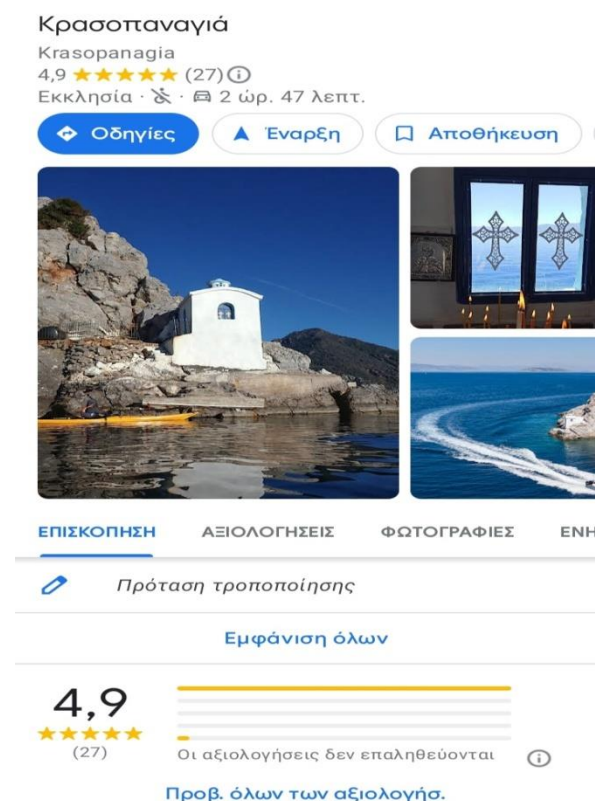
Τέλος, τα Μέθανα είναι γνωστά και για τις εκκλησίες που διαθέτουν, οι οποίες τοποθετούνται σε διαφορετικά χρονικά σημεία, ποικίλλοντας από βυζαντινές σε νεότερης εποχής. Συνολικά στη χερσόνησο υπάρχουν 37 ενεργές εκκλησίες, ενώ σε αυτές προστίθενται ναοί που διασταυρώνονται με τα μονοπάτια «στην καρδιά» της χερσονήσου και ήρθαν στο «φως» μαζί με την εκ νέου διάνοιξη των μονοπατιών αυτών.

Ο ναός που αποτελεί πόλο έλξης για τους επισκέπτες από κάθε γωνιά του κόσμου είναι αναμφίβολα η Κρασοπαναγιά. Ο μικρός αυτός ναός κοσμεί το βορειοδυτικό άκρο της χερσονήσου και είναι προσβάσιμος κατά κύριο λόγο διά θαλάσσης, ενώ πληθαίνουν πλέον και οι επισκέψεις δια στεριάς, μέσω μονοπατιού που ενώνει την

⁸⁵ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-bxermeth.html>

⁸⁶ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

Καμμένη Χώρα με τον ναό. Σύμφωνα με τον τοπικό μύθο, ένας έμπορος κρασιού έχτισε το εκκλησάκι από χώμα και κρασί αντί για χώμα και νερό, προς τιμήν της Παναγίας, η οποία τον προστάτευσε από τη θαλασσοταραχή που τον έπληξε καθώς κατευθυνόταν με τη βάρκα του στον Πειραιά, βρίσκοντας καταφύγιο στο σημείο αυτό.⁸⁷

Εικόνα 2.30: Το εκκλησάκι της Κρασοπαναγιάς (Πηγή: Google Maps)

Άλλες γνωστές εκκλησίες των Μεθάνων είναι οι Άγιοι Ανάργυροι στο κέντρο της πόλης, ο Άγιος Παντελεήμων στο ορεινό τμήμα, όπως και ο Προφήτης Ηλίας στον οποίον καταλήγει μονοπάτι που ξεκινά πάνω από τον Μακρύλογγο, ενώ δεν είναι λίγες οι γραφικές εκκλησίες στα χωριά που βρίσκονται σε κάθε γωνιά της χερσονήσου (Αγίου Γεωργίου στον Άγιο Γεώργιο, Εισοδίων της Θεοτόκου στην Κουνουπίτσα, Αγίου Αντωνίου στην Κυψέλη, Αγίων Θεοδώρων στους Αγίους Θεοδώρους, Αγίας Βαρβάρας κοντά στα Παλαιά Λουτρά, Ευαγγελισμού στο Μακρύλογγο, Αγίου Αθανασίου στη θέση Σταυρολόγγο, Αγίου Νικολάου στο Βαθύ, ξωκλήσι της Παναγίτσας στο Μεγαλοχώρι κ.α.). Εκκλησίες βρίσκονται και κοντά στα όρια της χερσονήσου των Μεθάνων, δηλαδή στην Τακτικούπολη και τη Μεταμόρφωση.

⁸⁷ <https://www.mixanitouxronou.gr/to-apomakrismo-ekklisaki-poy-chtistike-apo-choma-kai-krasi-stin-akri-enos-vrachoy-deite-apo-psila-tin-dysprosi-quot-krasopanagia-quot-sta-methana-vinteo-drone/>

2.3.4.3: Αξιοθέατα στην Τροιζήνα

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα που αφορά την ιστορία των περιοχών του Δήμου (βλ. ενότητα), η Τροιζήνα αποτέλεσε πολιτισμική κοιτίδα τόσο κατά τα παλαιά χρόνια, όσο και σημείο καμπής για τη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας. Ως εκ τούτου, μέχρι και σήμερα συναντώνται κομμάτια της ιστορίας αυτής σε επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους λίγες εκατοντάδες μέτρα μόλις δίπλα από τον οικισμό που κατοικείται σήμερα.⁸⁸

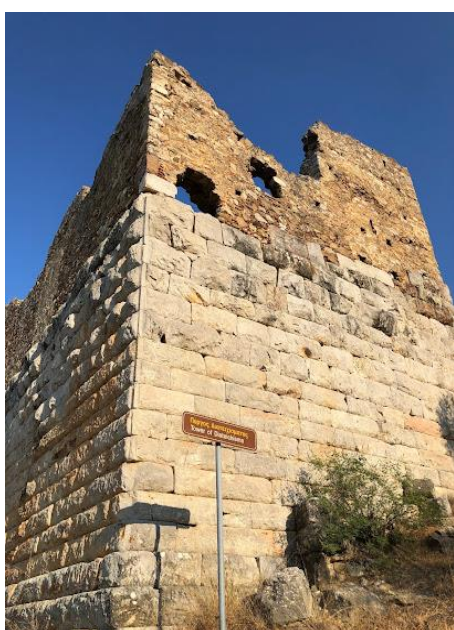
Αρχικά, το σημείο όπου συνυπάρχουν τα περισσότερα κομμάτια του αρχαίου οικισμού της Τροιζήνας περιλαμβάνει τον Αρχαιολογικό Χώρο Τροιζήνας, το Ασκληπιείο και τον Ναό του Ιππολύτου, ενώ εντοπίζονται ερείπια από τα Βυζαντινά χρόνια. Σύμφωνα με παρατηρήσεις επισκεπτών, αλλά και προσωπική παρατήρηση, η ακριβής της θέση είναι δυσεύρετη, καθώς υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ της πραγματικής της θέσης και εκείνης που εμφανίζεται στον χάρτη (εμφανίζονται 2 διαφορετικά σημεία ως Αρχαία Τροιζήνα) και είναι προτιμότερο να ακολουθούνται οι ταμπέλες, οι οποίες είναι κατατοπιστικές. Όσον αφορά τον χώρο αυτόν, περιέχει αξιολογά ευρήματα και είναι μεγάλος σε μέγεθος. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι εκείνοι που προκρίνουν την κακή συντήρηση του χώρου και την απουσία σημάτων και επεξήγησης του κάθε χώρου. Για τους λόγους αυτούς πρόκειται για μια περιοχή που δεν έχει υψηλή αναγνωρισιμότητα και έχει μόλις 16 συνολικά αξιολογήσεις από το Google Maps, με έναν μέσο όρο κοντά στο 3,8/5, την ώρα που στο Trip Advisor δεν εμφανίζεται καν.

Εικόνα 2.31: Αρχαιολογικός Χώρος Τροιζήνας (Πηγή: Google Maps)

⁸⁸ <https://www.troizinia-methana.gr/>

Παράλληλα, λίγες εκατοντάδες μέτρα πριν τον χώρο αυτόν οι οδηγοί συναντούν τη διασταύρωση η οποία προς τα δεξιά οδηγεί προς τον προαναφερθέντα Αρχαιολογικό Χώρο και αριστερά κατευθύνεται προς το διαβολογέφυρο. Στο σημείο της διασταύρωσης βρίσκεται η Πέτρα του Θησέα, η οποία φημολογείται ότι φέρει αποτύπωμα του πέλματός του. Λίγα μέτρα αργότερα συναντάται ο Ναός των Μουσών. Οι επισκέπτες στέκονται στην απουσία επεξήγησης των σημείων αυτών. Ανηφορίζοντας προς το διαβολογέφυρο συναντάται ο Πύργος Διατειχίσματος (4/5, 34 αξιολογήσεις στο Google Maps), ένα κτίσμα του 3^{ου} αι. π.Χ. με ανοικοδόμηση κατά το Μεσαίωνα, ο οποίος έχει διασωθεί σε μεγάλο βαθμό, ωστόσο παρατηρείται εγκατάλειψή του, παρότι αρκετοί επισκέπτες κάνουν στάση και εισέρχονται σε αυτόν κατευθυνόμενοι προς το διαβολογέφυρο.

Εικόνα 2.32: Πύργος Διατειχίσματος
Κάστρο Δαμαλά. Πηγή εικόνων: Google Maps

Εικόνα 2.33: Πέτρα του Θησέα- Διασταύρωση
προς Αρχαιότητες και Διαβολογέφυρο

Από την άλλη πλευρά, αφήνοντας πίσω τα αρχαιολογικά ευρήματά της, η Τροιζήνα διαθέτει και σημεία με απaráμιλλη φυσική ομορφιά, με το πιο αναγνωρίσιμο σημείο να είναι το διαβολογέφυρο. Η δημοφιλία του αξιοθέατου αυτού αντανακλάται και στην υψηλή βαθμολογία και το πλήθος αξιολογήσεων που συγκεντρώνει τόσο στο Google Maps (4,6/5 σε 376 αξιολογήσεις) όσο και στο Trip Advisor (4,5/5 σε 35 αξιολογήσεις). Πρόκειται για ένα σημείο που στην κορυφή του βρίσκεται ένα μικρό γεφύρι που περνά πάνω από φαράγγι.

Σύμφωνα με τον αστικό μύθο, ο πρωτομάστορας του τότε πασά επί τουρκοκρατίας διέταξε τη δημιουργία του γεφυριού. Ο πρωτομάστορας δυσκολεύτηκε να το κατασκευάσει και οδηγήθηκε στο να δώσει την ψυχή του στον διάβολο, ώστε να τον

βοηθήσει να την κατασκευάσει χωρίς να γκρεμιστεί και για αυτό το λόγο ονομάστηκε διαβολογέφυρο.⁸⁹

Περνώντας στην απέναντι πλευρά έχοντας διασχίσει τη μικρή σε μήκος γέφυρα, οι επισκέπτες συνήθως κατεβαίνουν προς μια εκ των μικρών λιμνών που σχηματίζονται. Σε αυτό το σημείο επισημαίνεται πως χρειάζεται προσοχή κατά το κατέβασμα και για αυτό το λόγο συστήνεται να χρησιμοποιούνται αθλητικά παπούτσια. Παράλληλα, κριτικές στο Google Maps αναφέρουν την ύπαρξη σκουπιδιών, ενώ και στην πλατφόρμα του Trip Advisor γίνεται λόγος για δυσκολία στην πρόσβαση με αυτοκίνητο λόγω χωματόδρομου. Στα θετικά είναι πως κατά τα τελευταία μέτρα προσεγγίζοντας τη λίμνη υπάρχουν σχοινιά που βοηθούν αρκετά στη διατήρηση της ισορροπίας. Η θέα και η επαφή με τη φύση αποζημιώνουν τον επισκέπτη, με το νερό να ρέει ακόμη και τους καλοκαιρινούς μήνες.

Τα τελευταία χρόνια αποτελεί συχνό φαινόμενο να διανυκτερεύουν επισκέπτες, με δική τους ευθύνη, σε σκηνές, λόγω της ηρεμίας και της επαφής με τη φύση που προσφέρει το σημείο. Μάλιστα, το μέρος προσφέρεται και για φωτογραφήσεις με φόντο το ποτάμι που ρέει από την κορυφή του βουνού, με δεδομένο ότι υπάρχει μια κούνια που έχει φτιαχτεί από ιδιώτες. Ορισμένοι επισκέπτες επιδιώκουν να αναρριχηθούν αντίθετα με το ρεύμα του ποταμού, πρακτική η οποία ασφαλώς δεν συστήνεται, για λόγους διατήρησης της σωματικής ακεραιότητας των επισκεπτών.

909192

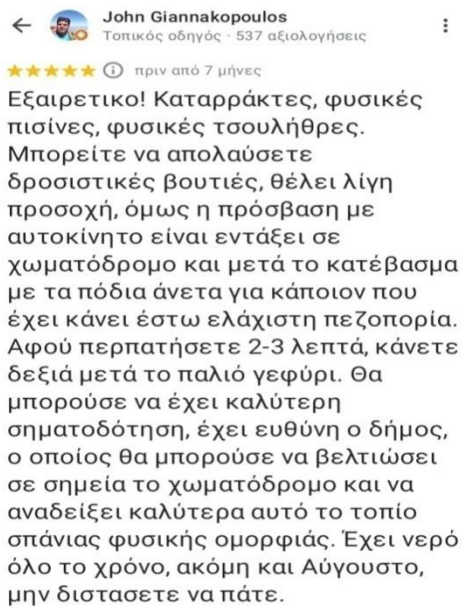
Εικόνα 2.34: Το Διαβολογέφυρο της Τροιζήνας (Πηγή: Google Maps)

⁸⁹ <https://www.restarttourism.gr/travel-news/proorismoι/attiki/troizinia/diavologefyro-o-mythos-tis-onomasias-kai-i-omorfia-tis-troizinias/>

⁹⁰ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

⁹¹ Google Maps

⁹² Trip Advisor

Εικόνα 2.35: Σχόλιο στο Google Maps για το διαβολογέφυρο

Στην Τροιζήνα βρίσκονται και αρκετοί ναοί, αλλά και Ιερές Μονές (Αγίου Δημητρίου, Κεχαριτωμένης Θεοτόκου). Η Μονή Αγίου Δημητρίου χτίστηκε το 1455 και το 1821 αποτελούσε σημείο συνάντησης μελών της Φιλικής Εταιρείας και αγωνιστών της Επανάστασης και σήμερα γίνονται εργασίες αναστήλωσής της. Η Ιερά Μονή Κεχαριτωμένης Θεοτόκου ιδρύθηκε το 1976 και Μοναστήρι προσβάσιμο μόνο από άνδρες. Κοντά στη Μονή βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Παντελεήμονα, ενώ λιγότερο από ένα χιλιόμετρο από τον Άγιο Παντελεήμονα είναι το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής. Στην πλατεία της Τροιζήνας βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Λεωνίδα, τοπικού Αγίου της Τροιζήνας. Ναοί υπάρχουν και στην κατεύθυνση προς τις αρχαιότητες της Τροιζήνας.

Παρ' όλα αυτά, κρίνοντας εκ του αποτελέσματος, η Τροιζήνα στην αντίληψη των επισκεπτών είναι περισσότερο συνυφασμένη με το διαβολογέφυρο παρά με τα υπόλοιπα ιστορικά στοιχεία και σημεία της. Για το λόγο αυτό, ήδη πραγματοποιούνται προσπάθειες από πλευράς των Αρχών και των Πολιτιστικών Φορέων του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων, ώστε να αναδειχθεί και αυτή η πτυχή της περιοχής της Τροιζήνας. Για παράδειγμα, υπό την αιγίδα του Δήμου, στις 30 Απριλίου 2023 πραγματοποιήθηκαν τα αποκαλυπτήρια του μνημείου της Γ' Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, καθώς και η προτομή του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια, σε μια εκδήλωση που διοργανώθηκε από το σύλλογο «Πολιτιστική Κίνηση Τροιζήνας» σε συνεργασία με τον «Πατριωτικό Όμιλο Αγωνιστών του 1821». Στην τελετή παρευρέθηκαν σημαντικοί εκπρόσωποι του εθνικού πολιτικού χώρου, της εκκλησίας και των ενόπλων δυνάμεων.⁹³ Αναμφίβολα, η κίνηση αυτή αποτελεί αφενός κίνητρο επίσκεψης στην περιοχή και αφετέρου υπενθύμιση της συμβολής

⁹³ Facebook: Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων

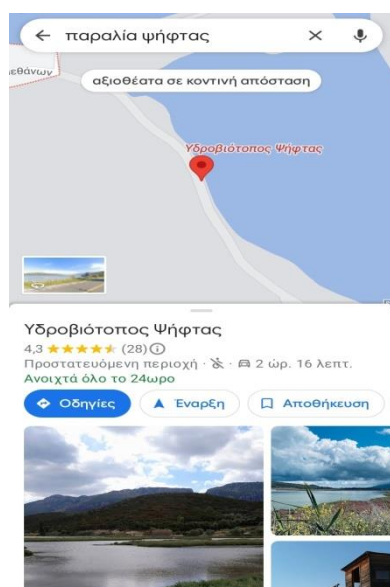
των ανθρώπων αυτών και της περιοχής στη διαμόρφωση της σύγχρονης ιστορίας της χώρας.

Εικόνα 2.36 α και 2.36 β: Αποκαλυπτήρια μνημείου Γ' Εθνοσυνέλευσης Τροιζήνας (Πηγή: facebook- Δήμος-Τροιζηνίας Μεθάνων)

2.3.4.4: Αξιοθέατα στην Ψήφτα και το ορεινό τμήμα του Δήμου

Στην Ψήφτα βρίσκεται ο μοναδικός υδροβιότοπος του Δήμου, ο οποίος φιλοξενεί κάθε χρόνο περί τα 90 είδη πουλιών από 34 διαφορετικές οικογένειες, αποτελεί καταφύγιο τόσο για τα μεταναστευτικά όσο και για διαχειμάζοντα είδη πτηνών (κύκνοι, ερωδιοί, πάπιες). Τις χρονιές που επικρατούν χαμηλότερες θερμοκρασίες κατά τους χειμερινούς μήνες, το πέρασμα πτηνών από τον υδροβιότοπο αυξάνεται, ενώ συνήθως την άνοιξη κάθε έτους κορυφώνεται, στην πορεία προς τον Βορρά εν όψει του καλοκαιριού. Το γεγονός ότι αποτελεί έναν από τους λίγους υδροβιότοπους συνολικά της νοτίου Ελλάδας τον καθιστά υψίστης σημασίας για την επιβίωση των πτηνών. Οι αξιολογήσεις από τους επισκέπτες δίνουν ικανοποιητικά αποτελέσματα (4,4/5), με τους περισσότερους να κάνουν λόγο για ένα πολύ ξεχωριστό μέρος, που κατά την άνοιξη ειδικά προσφέρει μια ιδιαίτερη εμπειρία παρατήρησης. Στα αρνητικά είναι ότι ορισμένα τμήματα δεν ήταν προσβάσιμα από τους παρατηρητές επειδή δεν είχαν καθαριστεί τα μονοπάτια, καθώς και ότι τα παρατηρητήρια έχουν εικόνα εγκατάλειψης.

Εικόνα 2.37: Ο υδροβιότοπος της Ψήφτας (Πηγή: Google Maps)

Στην παραλία της Ψήφτας, λίγα μέτρα παρακάτω, υποθαλάσσια «κρύβεται» η «Βυθισμένη Πολιτεία» από τα Ρωμαϊκά χρόνια, της οποίας ο πληθυσμός κατά την ακμή της υπολογίζεται στους 70.000 κατοίκους. Δεν είναι ευρέως γνωστή και δεν προσελκύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών, κυρίως λόγω της άγνοιας της ύπαρξής της και της μη ανάδειξής της.

Στην Καλλονή, η αρχαιολογική «σκαπάνη» έφερε στο φως προϊστορικό οικισμό και νεκροταφείο γεωμετρικής εποχής που σχετίζονται με την αρχαία πόλη των Δρυόπων (14^ο-13^ο αι. π.Χ.). Ταυτόχρονα, η αρχαία Δρυόπη βρισκόταν στο σημερινό κάμπο της

Φούσας του Άνω Φαναρίου. Κοντά στο χωριό αυτό οι επισκέπτες μπορούν να συναντήσουν ελληνιστικό φρούριο, σε κορυφή βραχώδους λόφου.⁹⁴

Όσον αφορά στις παραλίες σε αυτό το κομμάτι του Δήμου, στην Ψήφτα συναντάται η ομώνυμη παραλία (4,4/5, 93 αξιολογήσεις), η οποία είναι αρκετά μεγάλη σε μέγεθος, είναι οργανωμένη και προσφέρει μια όμορφη εμπειρία ξεγνοιασιάς και χαλάρωσης, με μόνη «παραφωνία» την ύπαρξη αρκετών κουνουπιών κατά τις απογευματινές ώρες. Η Καλλονή αποτελεί ένα παραθαλάσσιο χωριό, το οποίο απαρτίζεται από 2 παραλίες, την ομώνυμη παραλία Καλλονής και τα Βοτσαλάκια, η της οποίας η αναγνωρισιμότητα τα τελευταία χρόνια αυξάνεται σημαντικά (4,9/5 σε 45 αξιολογήσεις). Λίγα χιλιόμετρα μετά την Καλλονή, περνώντας τη διασταύρωση προς Δρυόπη βρίσκονται άλλες δύο παραλίες, του Μύλου και της Νησίδας, με τη δεύτερη να αποσπά καλύτερες κριτικές (4,4/5 σε 60 αξιολογήσεις) προσφέροντας απόλυτη ηρεμία, όντας σχετικά απομονωμένη. Η τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου αναφέρεται και στην παραλία Νεράτζιζας, στον οικισμό Νερατζιά κοντά στην Καλλονή.

Καταληκτικά, στην περιοχή της Ψήφτας υπάρχει η εκκλησία Άγιος Νικόλαος, στην Καλλονή ο Ενοριακός Ναός του Γενεθλίου της Θεοτόκου και ο ναός Αγίου Γεωργίου, κοντά στη Δρυόπη το εκκλησάκι του Αγίου Παρθενίου και του Αγίου Λεωνίδα. Στη Δρυόπη συναντάται ο ναός του Αγίου Χαραλάμπους και ο βυζαντινός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στο Άνω Φανάρι του Αγίου Αθανασίου, της Ζωοδόχου Πηγής, της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Νικολάου, αλλά και το κατάλευκο ναό των Αγίων Αναργύρων. Στον οικισμό Αγίας Ελένης συναντάται η εκκλησία Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, καθώς και της Αγίας Τριάδας, που αποτελεί διατηρητέο μνημείο. Στον Καρατζά υπάρχει ο ναός του Αγίου Σεραφείμ και το παρεκκλήσι του Αγίου Βλάσση, ενώ στην κορυφή του Ορθολιθίου βρίσκεται ο Προφήτης Ηλίας, όπου γίνονται εκδηλώσεις την ημέρα εορτασμού του ονόματος της εκκλησίας.

2.3.5: Δραστηριότητες-εκδηλώσεις

Ο Δήμος Τροιζηνίας – Μεθάνων προσφέρει πληθώρα δραστηριοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ σε ετήσια βάση διοργανώνονται καλλιτεχνικές, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις σε κάθε γωνιά του Δήμου. Όλα τα παραπάνω βοηθούν σημαντικά στην αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών, επεκτείνοντας τη διάρκεια της λεγόμενης «τουριστικής σεζόν» πέραν των μηνών του καλοκαιριού.

⁹⁴ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-arrdriopi.html>

2.3.5.1: Δραστηριότητες και εκδηλώσεις στον Γαλατά

Στο νοτιοανατολικό κομμάτι του Δήμου δεν προσφέρονται οργανωμένες δραστηριότητες, ωστόσο ο επισκέπτης μπορεί να ακολουθήσει την παράκτια ζώνη χρησιμοποιώντας και ποδήλατο. Δυστυχώς δεν υπάρχει κάποιος ποδηλατόδρομος σε αυτό το τμήμα, οπότε είναι απαραίτητο οι επισκέπτες να είναι πολύ προσεκτικοί. Επίσης, σε ορισμένες παράκτιες ζώνες, οπουδήποτε κρίνεται ασφαλές, μπορούν να πραγματοποιηθούν ελεύθερες καταδύσεις για αλιεία με τη χρήση ψαροτούφεκου, τις χρονικές περιόδους και στα σημεία που επιτρέπεται, καθώς και αλιεία με τα επιτρεπόμενα από το νόμο μέσα εκτός θαλάσσης (καλάμι, πετονιά κτλ).

Στα περίχωρα του κέντρου του Γαλατά τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά το πλήθος και τα είδη των δραστηριοτήτων, οι οποίες προσελκύουν επισκέπτες που αποσκοπούν στο να βιώσουν μια αυθεντική εμπειρία και να έρθουν σε επαφή με τη φύση και την τοπική γαστρονομία, αλληλεπιδρώντας με τον εντόπιο πληθυσμό, ενώ ταυτόχρονα οι δραστηριότητες αυτές έχουν όσο το δυνατόν μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Αρχικά, ακολουθώντας τον δρόμο από το κέντρο του Γαλατά στο ύψος του ΕΠΑΛ Γαλατά προς το βουνό, σε απόσταση 4 χιλιομέτρων βρίσκεται ένα συγκρότημα σταυλισμού αλόγων. Σε αυτό το συγκρότημα που ονομάζεται In The Land of the Wolf, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με τα άλογα, ενώ ταυτόχρονα οι οικοδεσπότες τους ενημερώνουν για τη συμπεριφορά των αλόγων. Η αξιολόγηση μέσω του Trip Advisor είναι άριστη (5/5 σε 84 αξιολογήσεις), όπως και στο Google Maps (4,9/5 σε 17 αξιολογήσεις), γεγονός που καταδεικνύει ότι η περιοχή έχει ανάγκη τέτοιου είδους εγχειρήματα.

Όπως χαρακτηριστικά σημειώνουν οι εμπνευστές του εγχειρήματος αυτού κ. Γκοτζιάς και κα Ρουμάνη «Ο τόπος αυτός έχει πολλά να προσφέρει. Εμείς ξεκινήσαμε από το 2011 με 5 άλογα, πραγματοποιώντας τουριστική ιππασία. Στο πέρασμα των ετών διαπιστώσαμε ότι, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες που αυξανόταν η τουριστική δραστηριότητα, η πρακτική αυτή αποτελούσε ταλαιπωρία για τα άλογα. Συνεπώς, το 2015 καταργήσαμε τη δραστηριότητα αυτή και στραφήκαμε στην αλληλεπίδραση των επισκεπτών με τα άλογα, χωρίς εκείνα να επιβαρύνονται. Για τον λόγο αυτό, ο χώρος που ζουν τα άλογα είναι αρκετά μεγάλος, δίνοντάς τους μια πλήρη προσομοίωση της ζωής τους στη φύση. Σήμερα στη μονάδα ζουν 13 άλογα, έχοντας τη δυνατότητα να ζουν με τη μορφή της αγέλης, την ώρα που οι επισκέπτες εισέρχονται στον χώρο τους, ώστε να αλληλεπιδράσουν μαζί τους. Κύριο γνώρισμα της διαδικασίας είναι ότι οι ομάδες επισκεπτών είναι ομοιογενείς, ώστε τα άλογα να μην αποσυντονίζονται και να μην δημιουργείται stress ούτε στα άλογα, αλλά ούτε και στους επισκέπτες. Η ομοιογένεια αφορά τόσο τις ηλικιακές κλάσεις, όσο και τις σχέσεις μεταξύ των επισκεπτών (αν γνωρίζονται μεταξύ τους). Υπάρχουν διαφορετικά πακέτα για τις επισκέψεις, καθώς η απλή επίσκεψη περιλαμβάνει 2ωρη αλληλεπίδραση με τα άλογα

με ταυτόχρονη ξενάγηση, ενώ παρέχεται και επιπλέον πακέτο με θεματική διανυκτέρευση σε αυτοσχέδιο κατάλυμα στις εγκαταστάσεις με 4ωρη συνολικά αλληλεπίδραση με τα άλογα (και κατά τις νυκτερινές ώρες).»

Εικόνα 2.38: Ο χώρος όπου ζουν τα άλογα (Πηγή: Google Photos)

Σύμφωνα με τους ίδιους, μετά το τέλος της καραντίνας λόγω κορωνοϊού, η επισκεψιμότητα καταγράφει σημαντική άνοδο, έχοντας υπερδιπλασιαστεί σε σχέση με την περίοδο προ κορωνοϊού, ενώ σε σχέση με το 2021, το 2022 σημειώθηκε άνοδος της τάξης του 45%. Το γεγονός αυτό αποδίδεται στην αλλαγή νοοτροπίας των τουριστών, οι οποίοι αφενός αναζήτησαν δραστηριότητες σε μέρη μακριά από το κέντρο προς αποφυγή συνωστισμού και αφετέρου στη στροφή προς μια καθημερινότητα περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον. Μάλιστα, οι οικοδεσπότες προσέθεσαν ότι «κατά την περίοδο που δεν επιτρεπόταν η μετακίνηση εκτός Δήμου, αρκετοί Έλληνες έδειξαν ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες που προσφέρουμε, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένας σημαντικός «πυρήνας» επισκεπτών από την Αθήνα, έστω και για μονοήμερη εκδρομή. Όσον αφορά τους επισκέπτες του εξωτερικού, εκείνοι στην πλειονότητά τους είναι από την Αγγλία, τη Γαλλία, τις ΗΠΑ, αλλά και την Αυστραλία. Οι επισκέπτες αυτοί θεωρούν το εγχείρημα καινοτόμο, διότι τα άλογα έχουν πολλή περισσότερη ελευθερία σε σχέση με αντίστοιχες εγκαταστάσεις στις χώρες τους.».

Μια άλλη δραστηριότητα που προσφέρει η ευρύτερη περιοχή του Γαλατά είναι η επίσκεψη σε οινοποιείο της περιοχής. Στο Οινοποιείο Ανδρέου οι επισκέπτες ξεναγούνται στους χώρους παραγωγής κρασιού, έχοντας την ευκαιρία να δουν την εξέλιξη της διαδικασίας παραγωγής στο πέρασμα των ετών, ενώ στη συνέχεια η

ξενάγηση περιέχει και τη γευσιγνωσία οίνου, από ελληνικές και ξένες ποικιλίες κρασιών που καλλιεργούνται στην περιοχή.⁹⁵

Σύμφωνα με τον κ. Νεκτάριο Ανδρέου «οι επισκέπτες από το εξωτερικό δεν γνωρίζουν τις ελληνικές ποικιλίες και εκπλήσσονται ευχάριστα δοκιμάζοντας το κρασί που παράγεται από αυτές. Κατά κύριο λόγο οι επισκέπτες του εξωτερικού κατάγονται από την Αγγλία, τη Γαλλία και τις ΗΠΑ. Η επίσκεψη στο οινοποιείο διαρκεί περίπου 2 ώρες, όμως δεν είναι λίγοι εκείνοι που επιθυμούν να απολαύσουν την εμπειρία για περισσότερο χρόνο, παραμένοντας στο χώρο επιπλέον ώρες, απολαμβάνοντας τα τοπικά κρασιά που μόλις είχαν δοκιμάσει. Το γεγονός της ευελιξίας αυτής έχει πολύ θετική ανταπόκριση από τους τουρίστες, διότι βιώνουν μια αυθεντική εμπειρία, σε αργούς ρυθμούς, σε ένα παραδοσιακό-οικογενειακό περιβάλλον στην εξοχή. Οι ξεναγήσεις πραγματοποιούνται από τους μήνες Μάιο έως Νοέμβριο». Όπως και η προηγούμενη δραστηριότητα, η αξιολόγηση που υπάρχει τόσο από το Trip Advisor όσο και από το Google Maps είναι άριστη (5/5 σε 21 αξιολογήσεις και 4,9/5 σε 73 αξιολογήσεις αντίστοιχα).

Εικόνα 2.39: Ξενάγηση στο οινοποιείο (Πηγή: andreouwinery.gr)

Παραμένοντας στις δραστηριότητες στα περίχωρα του Γαλατά, το τυποποιητήριο ελαιολάδου Κουτουζής προσφέρει τη δυνατότητα συμμετοχής των επισκεπτών στην συγκομιδής καρπών ελιάς κατά την περίοδο συγκομιδής (Νοέμβριος-Ιανουάριος). Κατά την ίδια περίοδο είναι επισκέψιμο και το ελαιοτριβείο, όπου οι επισκέπτες έρχονται σε επαφή με την διαδικασία παραγωγής ελαιολάδου. Επίσης, οι επισκέπτες μπορούν να προμηθευτούν το τοπικό ελαιόλαδο, ενώ προσεχώς αναμένεται να

⁹⁵ [Οινοποιείο Ανδρέου \(andreouwinery.gr\)](http://Οινοποιείο Ανδρέου (andreouwinery.gr))

ενταχθεί και η ελαιογευσίγνωσία στο πρόγραμμα της ξενάγησης. Το 90% των επισκεπτών στο χώρο προέρχονται από το εξωτερικό, ενώ εντυπωσιάζονται από ένα προϊόν και μία καλλιέργεια με την οποία δεν έχουν έρθει σε επαφή στο παρελθόν.

Εικόνα 2.40: Η θέα από το ελαιουργείο προς τον Πόρο (Πηγή: *koutouzisoliveoil*)

Επιπλέον, λίγα χιλιόμετρα μακριά από τον Γαλατά στην κατεύθυνση προς το Βίδι και συγκεκριμένα στην παραλία Δρεπάνι, όσοι επιθυμούν να έρθουν σε επαφή με το θαλάσσιο σκι ή να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, παρέχονται μαθήματα στο Drepani Water Ski Resort. Η μεγάλη πλειονότητα των επισκεπτών αναφέρει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι πολύ ικανοποιητικές, ενώ αρκετοί στέκονται στην ξεχωριστής ομορφιάς τοποθεσία και το γεγονός ότι αποτελεί ένα πρωτοποριακό εγχείρημα για την περιοχή (βαθμολογία στο Google Maps 4,8/5 σε 91 αξιολογήσεις). Η μόνη αρνητική επισήμανση είναι πως εάν επιλέξει κάποιος να κάνει μπάνιο στον χώρο χρειάζεται προσοχή λόγω διέλευσης σκαφών που οδηγούν οι εκπαιδευτές.

Εικόνα 2.41: Θαλάσσιο σκι δυτικά του Γαλατά (Πηγή: *troizina-methana.gr*):

Η παράκτια ζώνη του Γαλατά στις περιοχές κοντά στο κέντρο προσφέρεται αφενός για αλιευτικές δραστηριότητες και αφετέρου για βόλτες με το ποδήλατο. Επιχειρηματίες της περιοχής προτείνουν διαδρομές μεσαίων αποστάσεων, όπως για παράδειγμα βόλτα με ποδήλατο από τον Γαλατά έως την Τροιζήνα και το Διαβολογέφυρο, αλλά και πιο σύντομες διαδρομές όπως από τον Γαλατά μέχρι τους Μυκηναϊκούς θολωτούς τάφους της Μαγούλας.⁹⁶ Σε κάθε περίπτωση οι επισκέπτες οφείλουν να είναι προσεκτικοί επειδή δεν υπάρχει ποδηλατόδρομος.

Επιπρόσθετα, σε ετήσια βάση διοργανώνονται οι Παντροιζηνιακοί Αγώνες, ένας αγώνας-θεσμός που αφορά τόσο το τρέξιμο όσο και την ποδηλασία και πραγματοποιείται τους φθινοπωρινούς μήνες (κυρίως Οκτώβριο). Το αγώνισμα της ποδηλασίας έχει ως αφετηρία την Ελευσίνα με τερματισμό στον Γαλατά, ενώ τα δρομικά αγωνίσματα εκτυλίσσονται εντός των ορίων του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων και ειδικότερα μεταξύ Γαλατά και της ευρύτερης περιοχής της Τροιζήνας έως και την Καλλονή, με αγωνίσματα τόσο μικρών (1 και 3 χιλιόμετρα), όσο και μεγαλύτερων αποστάσεων (21,5 χιλιόμετρα-ημιμαραθώνιος). Το event αυτό προσελκύει εκατοντάδες επισκέπτες ετησίως, ενώ υπάρχει μέριμνα μεταφοράς των δρομέων από διάφορα σημεία της Ελλάδας προς την περιοχή που γίνεται ο αγώνας.⁹⁷ Τέλος, στην περιοχή του Γαλατά ετησίως πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις και συναυλίες, κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ το 2023 εντάχθηκαν και εκδηλώσεις που αφορούν την επέτειο της Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, δίνοντας τη δυνατότητα τόσο στους επισκέπτες όσο και στους υπόλοιπους κατοίκους να γνωρίσουν ή να λάβουν επιπλέον πληροφορίες για την ιστορία της περιοχής.⁹⁸ Παράλληλα, στον Άγιο Γεώργιο Τροιζηνίας ετησίως πραγματοποιείται πανηγυρική εκδήλωση κατά το μήνα Αύγουστο.⁹⁹

2.3.5.2: Δραστηριότητες στην Τροιζήνα

Στην περιοχή της Τροιζήνας η επίσκεψη στα ιστορικά αξιοθέατα μπορεί να πραγματοποιηθεί ακόμη και με πεζοπορία ή με τη χρήση ποδηλάτου. Αρκετοί επισκέπτες επιλέγουν να μεταβούν στο Διαβολογέφυρο με τους παραπάνω τρόπους, ώστε να έρθουν σε άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, στο Διαβολογέφυρο, η σκιά που δημιουργούν τα δέντρα σε συνδυασμό με το ειδυλλιακό τοπίο το καθιστούν το κατάλληλο σημείο για πολύωρη παραμονή που μπορεί να περιλαμβάνει μπάνιο, φαγητό (να έχει γίνει η προμήθεια νωρίτερα), απόλαυση της

⁹⁶ <http://www.bissias-poros.gr/podilatada.html>

⁹⁷ <https://www.pantroiziniakoiagones.gr/>

⁹⁸ <https://www.facebook.com/dimostroiziniasmethanon>

⁹⁹ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

θέας προς στο ποτάμι αλλά και τον κάμπο, ακόμα και διαμονή σε σκηνές (με ατομική ευθύνη του καθενός).

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες διάνοιξης παλαιών μονοπατιών της περιοχής. Σύμφωνα με το ιδρυτικό μέλος της The Greek Explorers κ. Γκοτζιά, «οι παλαιοί κάτοικοι της περιοχής έχουν βοηθήσει στην ταυτοποίηση και την εκ νέου διάνοιξη των μονοπατιών. Η ειδοποιός διαφορά σε σύγκριση με τα μονοπάτια των Μεθάνων είναι ότι στην Τροιζήνα, με βάση τα τωρινά δεδομένα, η πλειονότητα των μονοπατιών καταλήγει σε χωράφια που παλιά καλλιεργούνταν, με εξαίρεση έναν φαρδύ δρόμο που οδηγεί στην άλλη άκρη του βουνού και στις ανεμογεννήτριες, το οποίο δεν συγκινεί τους λάτρεις τις πεζοπορίας, για τους οποίους η πεζοπορία αφορά πέρασμα από στενά μονοπάτια στην «καρδιά» της φύσης. Αντίθετα, στα Μέθανα τα μονοπάτια ενώνουν τα διάφορα χωριά μεταξύ τους, οπότε είναι συνεχή και πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που σχετίζονται με μια αυθεντική εμπειρία πεζοπορίας. Ωστόσο, το επόμενο διάστημα θα γίνουν προσπάθειες για την ανάπτυξη μονοπατιών και στην Τροιζηνία».

Στην Τροιζήνα πραγματοποιούνται ετήσιες πανηγυρικές εκδηλώσεις που συγκεντρώνουν πλήθος κόσμου, τόσο μόνιμων κατοίκων όσο και επισκεπτών της περιοχής, κατά τους μήνες Ιούλιο ή Αύγουστο.¹⁰⁰

2.3.5.3: Δραστηριότητες στα Μέθανα

Ο φυσικός πλούτος της χερσονήσου των Μεθάνων έχει δημιουργήσει ένα πλήθος δραστηριοτήτων που καλύπτουν διαφορετικών προτιμήσεων επισκέπτες.

Αρχικά, η ηφαιστειακή δραστηριότητα έχει δημιουργήσει θειούχες πηγές σε πολλά σημεία της χερσονήσου. Ο «πυρήνας» αυτών συναντάται στο κέντρο των Μεθάνων, στο σημείο της περίφημης λουτρόπολης. Πλέον, οι εγκαταστάσεις που υποδέχονταν χιλιάδες επισκέπτες δεν βρίσκονται σε λειτουργία, ωστόσο υπάρχουν πηγές και εξωτερικά του χώρου, όπου το θερμό υγρό αναμειγνύεται με το θαλασσινό νερό, με αρκετούς κατοίκους αλλά και επισκέπτες να απολαμβάνουν το μπάνιο τους. Παράλληλα, στο ξενοδοχείο Αι Πηγαί, ακριβώς δίπλα από το σημείο της Λουτρόπολης, υπάρχουν εγκαταστάσεις που προσφέρουν τη δυνατότητα χρήσης των ιαματικών πηγών. Ένα άλλο σημείο όπου οι επισκέπτες μπορούν να βρεθούν σε θερμά λουτρά είναι στα Λουτρά Πausanία στον Άγιο Νικόλαο Μεθάνων. Η συγκεκριμένη εγκατάσταση είναι πρόσφατα ανακαινισμένη, περιλαμβάνει εξωτερική μπανιέρα στην οποία οι λουόμενοι απολαμβάνουν το μπάνιο τους με το ζεστό θειούχο νερό που προέρχεται από τα έγκατα της γης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η παραμονή δεν πρέπει να ξεπερνά τα 15 λεπτά για λόγους ασφαλείας, ενώ η χρήση του είναι δωρεάν. Το σημείο προσφέρει μοναδική θέα προς το Αγκίστρι και την

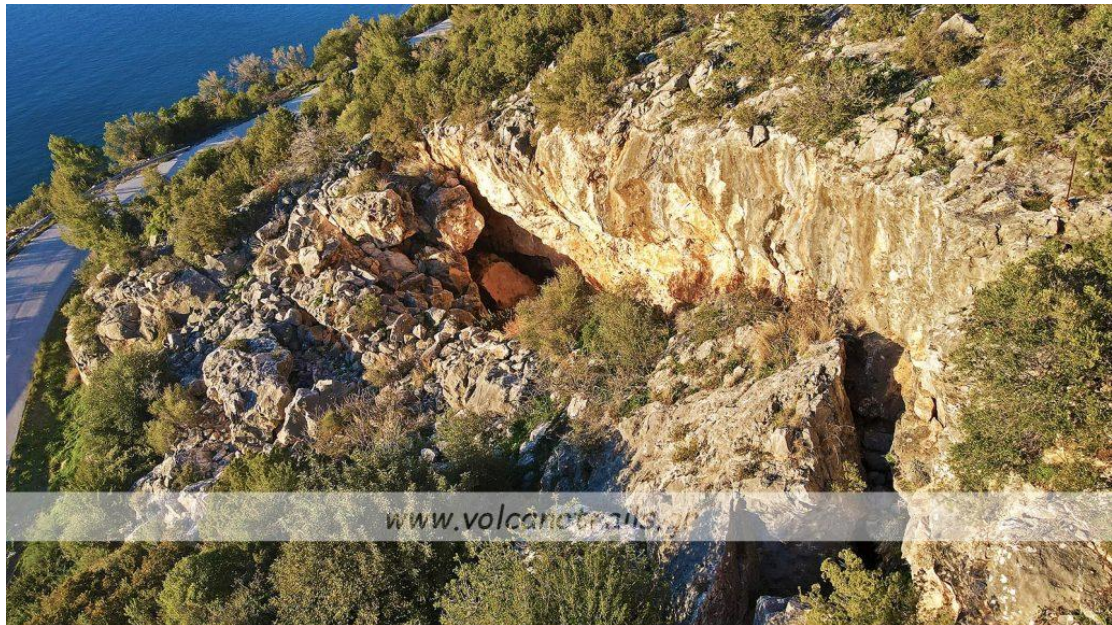
¹⁰⁰ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

Αίγινα. Κατά διαστήματα έχουν υπάρξει βλάβες στην αντλία, με αποτέλεσμα να τίθεται εκτός λειτουργίας. Στις αξιολογήσεις του Google Maps βαθμολογείται με 4,2/5 (σε 18 αξιολογήσεις).

Εικόνα 2.42: Λουτρά Πausανία (Πηγή: Google Maps)

Μία ακόμα ενδιαφέρουσα δραστηριότητα είναι η επίσκεψη στο Σπήλαιο Περιστέρι. Όπως σημειώθηκε και στην ενότητα «Αξιοθέατα στα Μέθανα», για την πρόσβαση στο Σπήλαιο χρειάζονται αθλητικά παπούτσια, ενώ για τη διάσχισή του ο κατάλληλος εξοπλισμός κατάδυσης και φακός.

Εικόνα 2.43: Σπήλαιο Περιστέρι (Πηγή: volcanotrails.gr)

Ωστόσο, η δραστηριότητα η οποία αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών είναι το δίκτυο μονοπατιών στην περιοχή των Μεθάνων. Συγκεκριμένα, η ομάδα Volcanotrails, με τη συνδρομή παλαιών κατοίκων των περιοχών της χερσονήσου, προχώρησε στην εκ νέου διάνοιξη των παλαιών μονοπατιών που ένωναν τα χωριά μεταξύ τους, αλλά και με τη σημερινή πόλη των Μεθάνων. Μέχρι στιγμής έχουν ανοιχθεί 17 μονοπάτια. Μέριμνα της ομάδας είναι η διατήρηση του υπάρχοντος δικτύου (καθαρισμοί από ζιζάνια – απορρίμματα), αλλά και η σταδιακή επέκταση αυτού. Μάλιστα, για την ανάδειξη των διαδρομών αυτών, το 2022 πραγματοποιήθηκε το Methana Volcano Challenge, ένας ορεινός αγώνας τρεξίματος μέσα από τα μονοπάτια, με διαδρομές των 12,5 και 25 χιλιομέτρων. Αντίστοιχα, για το 2023 προετοιμάζεται η διεξαγωγή του αγώνα, με το όνομα Methana Volcano Experience, με σκοπό να γίνει θεσμός τα επόμενα χρόνια. Τα μονοπάτια των Μεθάνων μέχρι στιγμής (Μάιος 2023) είναι τα ακόλουθα:

• Ηφαίστειο-Μούσκες-Μέθανα (17χλμ, δύσκολη)
• Άγιος Νικόλαος-Προφήτης Ηλίας (10 χλμ, δύσκολη)
• Κουνουπίτσα-Τζονάκα-Μέθανα (11 χλμ, δύσκολη)
• Καμμένη Χώρα-Άγιος Αθανάσιος-Μέθανα (10χλμ, δύσκολη)
• Κουνουπίτσα-Μούσκες-Άγιος Νικόλαος (8,5 χλμ, μέτριας δυσκολίας)
• Καμμένη Χώρα- Ηφαίστειο- Προφήτης Ηλίας-Άγιος Νικόλαος (12χλμ, δύσκολη)
• Μούσκες-Ηφαίστειο (8 χλμ, μέτριας δυσκολίας)
• Μούσκες-Προφήτης Ηλίας-Ηφαίστειο (13χλμ, δύσκολη)
• Μέθανα-Τζονάκα (12 χλμ, μέτριας δυσκολίας)

• Μεγαλοχώρι-Παναγίτσα (4χλμ, εύκολη)
• Ηφαιστειο-Άγιος Νικόλαος (4χλμ, εύκολη)
• Μέθανα- Προφήτης Ηλίας (16 χλμ, δύσκολη)
• Μονοπάτι Ηφαιστείου (1 χλμ, εύκολη)
• Κουνουπίτσα- Μούσκες (2,4 χλμ, εύκολη, νέο μονοπάτι)

Αναφορικά με αυτήν την πρωτοβουλία, ο ιδρυτής του volcanotrails.gr κ. Ηλίας Ρίζος τονίζει: «Η προσπάθειά μας ξεκίνησε το 2015, όταν αρχίσαμε να ανοίγουμε τμήματα παλαιών μονοπατιών, από ενδιαφέρον για τα «μυστικά» του τόπου. Συνεχίσαμε με σχέδιο και ανοίξαμε και άλλα μονοπάτια, με τους ντόπιους να βοηθάνε σημαντικά. Αυτό που κάνει τα μονοπάτια των Μεθάνων να ξεχωρίζουν είναι το ανάγλυφο της χερσονήσου λόγω της ύπαρξης του Ηφαιστείου, με ψηλά και απότομα βουνά, όπου σε λίγη ώρα από τη θάλασσα βρίσκεσαι στο βουνό, ενώ και από το βουνό υπάρχει υπέροχη θέα στις περισσότερες περιπτώσεις προς τη θάλασσα.

«Πρόκειται για ένα δίκτυο μονοπατιών προσεκτικά σχεδιασμένο από τους παλαιούς κατοίκους, καθώς τα μονοπάτια ήταν φαρδιά και άνετα για να διευκολύνουν το πέρασμα των ζώων που μετέφεραν αγαθά, οπότε έχουν και μία λαογραφική αξία. Στα παραπάνω αξίζει να προστεθεί ότι τα μονοπάτια ήταν σε χρήση μέχρι αρκετά πρόσφατα, δηλαδή μέχρι και πριν 30-40 χρόνια, γεγονός που διευκόλυνε την εκ νέου ταυτοποίησή τους από τους παλαιούς κατοίκους. Αναφορικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η ομάδα μας τα χρόνια αυτά, το πιο αντιπροσωπευτικό στοιχείο είναι ότι η επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας μας έχει πενηνταπλασιαστεί σε σχέση με πριν από 6 χρόνια, φτάνοντας τις 2.500 προβολές ανά μήνα πλέον. Στην ιστοσελίδα αυτή αναρτώνται πολύ συχνά άρθρα που αφορούν τα μονοπάτια, χάρτες των μονοπατιών, αλλά και τα αξιοθέατα των Μεθάνων, οπότε σίγουρα το ενδιαφέρον έχει αυξηθεί σημαντικά. Οι επισκέπτες δηλώνουν ενθουσιασμένοι με όσα αντικρίζουν καθώς διασχίζουν τα μονοπάτια και στέκονται στη φυσική ομορφιά και τον αναλλοίωτο χαρακτήρα τους. Η προέλευση των επισκεπτών μονοπατιών είναι κυρίως από την Ευρώπη, στην πλειοψηφία τους Γάλλοι, Γερμανοί, Βέλγοι, Ελβετοί, Σουηδοί και Νορβηγοί, ενώ οι κάτοικοι από τις ΗΠΑ έρχονται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, δείχνοντας ενδιαφέρον και για τα λουτρά. Μάλιστα, αρκετοί επισκέπτες που ξεκινούν την εκδρομή τους από τα διάσημα νησιά του Αργοσαρωνικού (Πόρο, Ύδρα, Σπέτσες κ.α.), μέσα από την αναζήτηση για κοντινούς μονοήμερους προορισμούς προκύπτει η ιστοσελίδα μας, οπότε δεν είναι λίγοι εκείνοι που έρχονται ανέλπιστα για 1 ημέρα εδώ. Καταλυτικό ρόλο στην ανάπτυξη του πεζοπορικού τουρισμού γενικά έχει παίξει και το αφιέρωμα των *New York Times* που συγκαταλέγουν τα Μέθανα στους κορυφαίους 53 προορισμούς του 2023 λόγω του προσανατολισμού στον ήπιο – πεζοπορικό τουρισμό. Η δημοσίευση αυτή έχει τρομακτική απήχηση, τόσο στους αναγνώστες της σελίδας αυτής, όσο και στους Έλληνες, διότι το άρθρο αυτό αναδημοσιεύτηκε από όλα τα κορυφαία ελληνικά ΜΜΕ. Αυτό αποτυπώνεται και στα

ίχνη κατά μήκος των μονοπατιών, τα οποία είναι έντονα το φετινό καλοκαίρι, παρότι είναι περίοδος που δεν προσελκύει συνήθως πεζοπόρους, γεγονός το οποίο καταδεικνύει την αυξημένη διέλευση επισκεπτών από τα μονοπάτια και από την περιοχή γενικότερα».

Εικόνα 2.44: Διάσχιση μονοπατιού στα Μέθανα (Πηγή: volcanotrails)

Στη συνέχεια ο κ. Ρίζος υπερθεμάτισε λέγοντας πως «ορειβατικοί σύλλογοι έρχονται πλέον κάθε Σαββατοκύριακο στην περιοχή για να εξερευνήσουν τα μονοπάτια, το οποίο είναι ένα θετικό γεγονός, διότι από τη μία πλευρά προτείνουν και σε άλλους πεζοπόρους να διασχίσουν τα μονοπάτια, ενώ είναι πολύ πιθανό να ξαναέρθουν και οι ίδιοι με την οικογένειά τους ή μόνοι. Τα μονοπάτια είναι σχεδιασμένα ώστε να ανταποκρίνονται σε επισκέπτες κάθε ηλικίας, ανάλογα με τη φυσική τους κατάσταση, την εμπειρία και τις απαιτήσεις. Για παράδειγμα, όσοι είναι ορειβάτες μπορούν να ακολουθήσουν μια διαδρομή από το επίπεδο της θάλασσας στον Άγιο Νικόλαο μέχρι την κορυφή του Προφήτη Ηλία. Αντίστοιχα, υπάρχουν διαδρομές με μεγαλύτερη ή μικρότερη απόσταση και διαφορετικής δυσκολίας. Σε κάθε περίπτωση, επιδιώκουμε στο τέλος του κάθε μονοπατιού να υπάρχει κάτι ενδιαφέρον, όπως για παράδειγμα το Ηφαίστειο ή τα Λουτρά Πausανία.»

«Σε αυτά τα δύο σημεία μάλιστα έχουμε τοποθετήσει χάρτες και προσπαθούμε να προωθήσουμε τις δράσεις της ομάδας μας, με χάρτες των μονοπατιών και άρθρα, προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας και η αναγνωρισιμότητα της ομάδας. Παράλληλα, η επικείμενη χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος Smart Village στο πλαίσιο του Leader (Πρόγραμμα τοπικής Ανάπτυξης ΕΕ) αναμένεται να δώσει μια σημαντική ώθηση στην επισκεψιμότητα της χερσονήσου και στην ανάδειξη του πεζοπορικού τουρισμού. Μια ακόμη προσπάθεια ανάδειξης

των μονοπατιών είναι η διοργάνωση αγώνα ορεινού τρεξίματος μέσα από τα μονοπάτια τον Νοέμβριο (19 Νοεμβρίου). Γενικότερα, μετά την ύφεση του ιαματικού τουρισμού, πλέον γίνεται προσπάθεια οι επισκέπτες να ξαναέρθουν στα Μέθανα για άλλους λόγους. Η αύξηση της επισκεψιμότητας, πέραν των ωφελών στην τοπική οικονομία, θα βοηθήσει και στην προστασία των μονοπατιών, με όσα προβλήματα μπορεί να προκύπτουν (απορρίμματα κτλ) να μπορούν να αντιμετωπίζονται άμεσα.»

Σε συνέχεια των όσων δήλωσε ο κ. Ρίζος, η προβολή που έχουν λάβει τα Μέθανα τόσο από τα αφιερώματα ειδησεογραφικών πρακτορείων του εξωτερικού, αλλά και από ντοκιμαντέρ ελληνικών μέσων ενημέρωσης, έχει ήδη θετικό αντίκτυπο και στην ανάπτυξη της χρήσης ποδηλάτου για τη διάσχιση της χερσονήσου (ποδήλατο και e-bike), γεγονός που έγινε εμφανές τους τελευταίους μήνες, με τη διέλευση ποδηλατών από τα χωριά της χερσονήσου να αυξάνεται σημαντικά (Ιούλιος 2023).¹⁰¹

Επιπρόσθετα, όλη η ακτογραμμή των Μεθάνων προσφέρεται τόσο για αλιεία διά στεριάς, όσο και για ψαροτούφεκο (με κατάλληλο εξοπλισμό και την κατάλληλη περίοδο σύμφωνα με τη νομοθεσία), καθώς και για διάσχιση των ασφάλτινων επαρχιακών δρόμων που ενώνουν τα χωριά με ποδήλατο, δίπλα στην ακτογραμμή, όντας προσεκτικοί.

Επίσης, ο τοπικός Ναυτικός Όμιλος «Νηρηίς» παρέχει την εμπειρία ιστιοπλοΐας και κανόε-καγιάκ στα παράλια των Μεθάνων, κατόπιν συνεννόησης.¹⁰² Λίγα μέτρα μετά το κέντρο των Μεθάνων, στη θέση Άγιος Νικόλαος, υπάρχουν ανακαινισμένα γήπεδα μπάσκετ και τένις, ενώ πρόσφατα ο Δήμος πρόσθεσε και όργανα γυμναστικής.

Επιπλέον, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Αγίων Θεοδώρων διοργανώνει τουρνουά σκάκι και τάβλι, σε έναν ετήσιο θεσμό που προσελκύει το ενδιαφέρον.

Ανάμεσα στις εκδηλώσεις που ξεχωρίζουν στην χερσόνησο των Μεθάνων είναι εκείνες του τριημέρου των Αποκρεών, με τον παραδοσιακό Βλάχικο Γάμο το Σάββατο και το Καρναβάλι την Κυριακή. Παρότι για ορισμένες χρονιές δεν είχε πραγματοποιηθεί, πρόκειται για μια εκδήλωση-θεσμό που αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια.¹⁰³ Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες πραγματοποιούνται αρκετές εκδηλώσεις στα Μέθανα, όπως έκθεση βιβλίου, εικαστικές εκθέσεις και συναυλίες, ενώ στα χωριά της χερσονήσου γνωστό είναι το πανηγύρι των Αγίων Θεοδώρων στα μέσα Αυγούστου και η Γιορτή της Σαρδέλας στο Βαθύ, όπου σερβίρονται τοπικά φαγητά και ακολουθεί γλέντι.¹⁰⁴

¹⁰¹ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

¹⁰² <https://www.troizinia-methana.gr/gr-nom.html>

¹⁰³ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-karnavali.html>

¹⁰⁴ <https://www.facebook.com/groups/197634330363852>

2.3.5.4: Δραστηριότητες στην Ψήφτα και την Καλλονή

Η κύρια δραστηριότητα στην περιοχή της Ψήφτας είναι η παρατήρηση της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας στον ομώνυμο υδροβιότοπο, που έχει ανακηρυχθεί «περιοχή εξαιρετού φυσικού κάλλους». Η χρονική περίοδος όπου η συγκέντρωση διαφόρων ειδών πτηνών είναι πιο έντονη είναι κατά τους μήνες της άνοιξης. Όπως περιγράφηκε και στην ενότητα των αξιοθέατων, ενώ η θέα είναι μαγευτική, ειδικά όταν υπάρχουν είδη πτηνών στο χώρο, όμως δεν είναι λίγοι εκείνοι που αναφέρουν εικόνα εγκατάλειψης για τα παρατηρητήρια, ζιζάνια κατά μήκος των μονοπατιών πέριξ του υδροβιοτόπου, μέχρι και ύπαρξη απορριμμάτων. Τα παραπάνω σημεία αποτελούν τροχοπέδη για την απόλαυση της εμπειρίας για τον επισκέπτη, σε έναν τόσο ξεχωριστό και δυσεύρετο στη νότια Ελλάδα χώρο. Επίσης, δεν έχει αναδειχθεί σε κάποια ταξιδιωτική πλατφόρμα (π.χ. Trip Advisor).

Επίσης, κατά μήκος της παραλίας της Ψήφτας αρκετοί είναι οι επισκέπτες που επιλέγουν την αλιευτική δραστηριότητα διά στεριάς προκειμένου να χαλαρώσουν και να έρθουν σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον. Ένα κομμάτι της Ψήφτας που δεν έχει αναδειχθεί είναι η «βυθισμένη Πολιτεία» που βρίσκεται υποθαλάσσια στην παραλία της Ψήφτας και θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης για επισκέπτες.

Η παράκτια περιοχή της Καλλονής προσφέρεται επίσης για αλιεία διά στεριάς. Στην Καλλονή βρίσκονται και σημεία που δεν προσεγγίζονται τα τελευταία χρόνια, όπως η θέση Περιστεριώνα στο ποτάμι που διέρχεται από την κορυφή του βουνού. Πρόσφατα αναρτήθηκε σχετικό βίντεο στην πλατφόρμα YouTube, όπου κάτοικος της περιοχής επιχείρησε να μεταβεί στο σημείο αυτό, σε μια ιδιαίτερα δύσβατη και επικίνδυνη διαδρομή. Η διάνοιξη ενός τέτοιου μονοπατιού θα ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα για επισκέπτες που ασχολούνται με τον πεζοπορικό και φυσιολατρικό τουρισμό.¹⁰⁵

¹⁰⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=s2XnNx4BTK0>

Σήμερα θα ανακαλύψετε μαζί μου ένα μέρος στο χωριό που ελάχιστοι γνω...

20 χιλ. προβολές πριν από 11 μήνες #village #explore ...ακόμη

nickos levidiotis 341

297

Κοινοποίηση

Remix

Λήψη

Εικόνα 2.45: Προβολή του Φαραγγιού της Περιστεριώνας μέσω βίντεο στο YouTube

Τέλος, στην πορεία από την Καλλονή προς τη Δρυόπη συναντάται η διασταύρωση προς το ναό του Προφήτη Ηλία, στην κορυφή του Ορθολιθίου, μια διαδρομή που χρειάζεται κατάλληλο εξοπλισμό και προσοχή από τους επισκέπτες. Η πρόσβαση είναι δυνατή και μέσω off road αυτοκινήτου ή μοτοσυκλέτας.¹⁰⁶

2.3.5.5: Δραστηριότητες στο βόρειο τμήμα του Δήμου

Στα χωριά του βορείου τμήματος του Δήμου (Δρυόπη, Άνω Φανάρι, Καρατζάς, Αγία Ελένη) κάθε χρόνο πραγματοποιούνται πανηγυρικές εκδηλώσεις ανάλογα με τον εορτασμό Αγίων των οποίων το όνομα αντιστοιχεί σε ναούς της περιοχής.

Μια ενδιαφέρουσα δράση που έχει πραγματοποιηθεί στην περιοχή της Δρυόπης είναι αυτή της δενδροφύτευσης, που αναδεικνύει την ευαισθητοποίηση των τοπικών συλλόγων όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

Στην περιοχή του Καρατζά τον Μάιο του 2023 εγκαινιάστηκε νέο γήπεδο ποδοσφαίρου διαστάσεων 5X5. Επιπλέον, στις 25 Ιουνίου 2023, στη λιμνοδεξαμενή του Καρατζά πραγματοποιείται ναυτομοντελιστική επίδειξη, όπου διαφορετικά είδη σκαφών αναμένεται να πλεύσουν εντός του χώρου αυτού. Θα είναι η πρώτη φορά που θα γίνει μια τέτοια εκδήλωση στην περιοχή και αναμένεται να προσελκύσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

¹⁰⁶ Google Maps

2.3.6: Τουριστικά πακέτα

Η γενικότερη εικόνα που προκύπτει αναζητώντας τα τουριστικά πακέτα που σχετίζονται με τις περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας- Μεθάνων είναι πως ο Γαλατάς αναφέρεται από όλα τα ταξιδιωτικά πρακτορεία μόνο ως σημείο επιβίβασης για μεταφορά προς τον Πόρο, ενώ πληθαίνουν οι εκδρομές που σχετίζονται με τον πεζοπορικό τουρισμό στα Μέθανα. Όσον αφορά την περίπτωση του Γαλατά, το παραπάνω γεγονός συνεπάγεται μικρή χρονικά παραμονή των επισκεπτών στην περιοχή, το οποίο με τη σειρά του συνδέεται με μικρή συνεισφορά στην τοπική οικονομία. Από την άλλη πλευρά, στα Μέθανα, η ανάπτυξη του δικτύου μονοπατιών έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον επισκεπτών, με αποτέλεσμα αρκετά ταξιδιωτικά γραφεία να οργανώνουν κυρίως μονοήμερες, αλλά και διήμερες πεζοπορικές διαδρομές. Μάλιστα, ένας blogger (travelocal) προτείνει 3ήμερη πεζοπορική εκδρομή, τονίζοντας πως πρόκειται για μια επιλογή χαμηλού κόστους για να περάσει κάποιος εποικοδομητικά το χρόνο του. Τα ταξίδια πραγματοποιούνται κυρίως τους μήνες της άνοιξης. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν διαθέσιμα ταξιδιωτικά πακέτα που να περιλαμβάνουν τις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου, παρότι περιοχές όπως η Τροιζήνα και η Ψήφτα διαθέτουν πληθώρα αξιοθέατων. Ακολουθούν αναλυτικά τα ταξιδιωτικά πακέτα με προορισμό ή με στάση στις περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων:

Πίνακας 2.12: Ταξιδιωτικά πακέτα με προορισμό τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων (Πηγή: Google)

Ταξιδιωτικά γραφεία	Περιοχή του Δήμου που σχετίζεται με το ταξίδι	Διάρκεια εκδρομής (σε ημέρες)
Αθανασιάδης ¹⁰⁷	Γαλατάς (επιβίβαση στον Πόρο)	1
Πατάκης ¹⁰⁸	Μέθανα (προορισμός για φαγητό και μπάνιο)	1
Ζαφειρόπουλος ¹⁰⁹	Μέθανα (ολιγόωρη στάση για καφέ)	1
Sergiani ¹¹⁰	Μέθανα (προορισμός για πεζοπορία)	2

¹⁰⁷ <https://athanasiadistravel.gr/tour/monoimeri-ekdromi-se-galata-kai-poro/>

¹⁰⁸ <https://patakistravel.gr/%CE%B5%CE%BA%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%B7/palaia-epidavros-methana/>

¹⁰⁹ <https://zafiropoulostours.gr/category/ellada/>

¹¹⁰ <https://sergianitravel.gr/>

Extreme Greece ¹¹¹	Μέθανα (προορισμός για πεζοπορία)	1
Pezoporistas ¹¹²	Μέθανα (προορισμός για πεζοπορία)	1
Travelbug ¹¹³	Μέθανα (προορισμός για πεζοπορία)	1
Unlimited Adrenaline ¹¹⁴	Μέθανα (προορισμός για πεζοπορία)	1

2.3.7: SWOT Analysis 6A

Η παραπάνω ανάλυση που σχετίζεται με τις υποδομές και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε τμήματος του Δήμου Τροιζηνίας – Μεθάνων συνεπικουρεί στην κατάρτιση της ανάλυσης SWOT στην οποία συνοψίζονται όλα τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, οι ευκαιρίες και οι απειλές που αφορούν τις υποδομές αυτές, με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στις προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού, που είναι και το βασικό αντικείμενο της μελέτης.

Πλεονεκτήματα

- Περιοχές με αναλλοίωτα χαρακτηριστικά στο πέρασμα του χρόνου, όπως βλάστηση (Τροιζηνία), γεωλογικούς σχηματισμούς (Μέθανα και Τροιζήνα) και σημεία ιστορικής σημασίας (αρχαιολογικοί χώροι), χωρίς να έχουν υποστεί τη φθορά και την εμπορευματοποίηση μέσω του «μαζικού τουρισμού»
- Πρόσβαση δια στεριάς και δια θαλάσσης προς τις περιοχές του Δήμου, αλλά και εγγύτητα με την Αθήνα και την Πάτρα. Η συχνότητα των ακτοπλοϊκών δρομολογίων είναι ανάλογη της επισκεψιμότητας στις διάφορες εποχές του χρόνου.

¹¹¹ <https://www.xtremegreece.gr/el/pezoporior-trekking-hiking/hiking-tour-methana-volcano-peristera-cave-poros.html>

¹¹² <https://pezoporistas.gr>

¹¹³ <https://travelbug.gr/portfolio-item/%CE%BC%CE%B5%CE%B8%CE%B1%CE%BD%CE%B1-%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%B7%CF%86%CE%B1%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BF/>

¹¹⁴ <https://www.unlimited-adrenaline.gr/%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%B7%CF%86%CE%B1%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B5%CE%B9%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B8%CE%B1%CE%BD%CF%89%CE%BD/a/2428>

<ul style="list-style-type: none"> • Άνεση κατά τη μετακίνηση, λόγω του καλού σε γενικές γραμμές οδοστρώματος, καθώς χρησιμοποιούνται Εθνικές Οδοί, ενώ στη συνέχεια επίσης η κατάσταση του οδοστρώματος κρίνεται ικανοποιητική.
<ul style="list-style-type: none"> • Δωρεάν πρόσβαση σε όλα τα αξιοθέατα του Δήμου (π.χ. αρχαιολογικοί χώροι σε Τροιζήνα και Μέθανα), αλλά και αρκετές δραστηριότητες. Στα Μέθανα μάλιστα, με εξαίρεση δραστηριότητες που προσφέρουν ιδιώτες, οι υπόλοιπες είναι δωρεάν (Ηφαίστειο, Λουτρά Πausανία, Σπήλαιο Περιστερί, Κάστρο Φαβιέρου, πεζοπορία κ.α.).
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη κατά τα τελευταία μόλις 2 χρόνια, χώρων υποδοχής επισκεπτών στα πρότυπα του ήπιου τουρισμού (Glamping Houses), δηλαδή σε σημεία μακριά από τα κέντρα των πόλεων, σε πλήρη επαφή με τη φύση, με τους επισκέπτες να υιοθετούν συμπεριφορά φιλική προς το περιβάλλον
<ul style="list-style-type: none"> • Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ήπιο τουρισμό σε όλο τον Δήμο, με εξαίρεση το βορειοδυτικό τμήμα βρίσκονται σε ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια. Από τη μία πλευρά στα Μέθανα αναπτύσσονται ο πεζοπορικός (μονοπάτια), ο αθλητικός (διάσχιση με ποδήλατο, αγώνες τρεξίματος), ο φυσιολατρικός (μελέτη χλωρίδας και πανίδας) και ο ιαματικός τουρισμός (Λουτρά Πausανία και Λουτρόπολη Μεθάνων), ενώ στον Γαλατά και την Τροιζήνα ο πεζοπορικός (λεμονοδάσος, διαβολογέφυρο, αρχαιότητες Τροιζήνας), ο φυσιολατρικός (αλληλεπίδραση με άλογα, υδροβιότοπος Ψήφτας) και ο αγροτουρισμός (επισκέψιμο οινοποιείο, ελαιουργείο).
<ul style="list-style-type: none"> • Στην είσοδο του λιμανιού των Μεθάνων συναντάται μεγάλου μεγέθους πινακίδα στην οποία παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα σημεία ενδιαφέροντος της Χερσονήσου, από τα λιγότερο γνωστά μέχρι τα πιο δημοφιλή (Ηφαίστειο, Λουτρά).
<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν πολλές επιλογές για διαμονή, τόσο στα κέντρα του Δήμου, όσο και στα περίχωρα αυτών, κυρίως στον Γαλατά. Στα Μέθανα το φαινόμενο αυτό είναι εξίσου ορατό, όμως ακόμα και στο κέντρο οι απόψεις των επισκεπτών είναι ιδιαίτερα θετικές, επιδοκιμάζοντας την χαμηλή ηχορύπανση.
<ul style="list-style-type: none"> • Καλή σχέση ποιότητας – τιμής στα ξενοδοχεία και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια του Δήμου
<ul style="list-style-type: none"> • Θετικά σχόλια σε γενικές γραμμές για το Κέντρο Υγείας Γαλατά
<ul style="list-style-type: none"> • Αρκετά ικανοποιητική βαθμολογία για τα καταστήματα εστίασης στο σύνολο του Δήμου, με το 90% των καταστημάτων να αποσπά βαθμολογία υψηλότερη από 4/5 τόσο στο Google Maps όσο και στο Trip Advisor, ενώ στην ιστοσελίδα Booking.com οι χώροι υποδοχής επισκεπτών αξιολογούνται θετικά σε γενικές γραμμές.
<ul style="list-style-type: none"> • Πλήθος παραλιών, λόγω της μεγάλης ακτογραμμής που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του Δήμου.

<ul style="list-style-type: none"> • Εγκαίνια νέων χώρων άθλησης και ψυχαγωγίας και στα πιο απομακρυσμένα χωριά του Δήμου
<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη στο Trip Advisor των περισσότερων δραστηριοτήτων στον Γαλατά και την Τροιζήνα

Μειονεκτήματα

<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία Κέντρου Υγείας στα Μέθανα, περιοχή με υψηλό πληθυσμό, καθώς και ιατρών στα χωριά του νοτιοανατολικού και του βορειοδυτικού τμήματος του Δήμου.
<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία κτηνιατρείων σε όλο το Δήμο
<ul style="list-style-type: none"> • Δεν υπάρχει υψηλή και συνεχής μέριμνα για τις περιοχές υψηλής πολιτιστικής αξίας στον Δήμο, καθώς στη συντριπτική πλειονότητα των αρχαιολογικών χώρων, αλλά και χώρων όπως ο Υδροβιότοπος της Ψήφτας, τα υψηλά ζιζάνια εμποδίζουν τη διέλευση των επισκεπτών
<ul style="list-style-type: none"> • Μη ύπαρξη πινακίδων σήμανσης για τη θέση χώρων ιστορικού ενδιαφέροντος στα Μέθανα, κυρίως αρχαιολογικών χώρων, καθώς και πινακίδων επεξήγησης λεπτομερειών για τον εκάστοτε χώρο.
<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία σύνδεσης των χωριών των Μεθάνων και της νοτιοανατολικής Τροιζηνίας με μέσα μαζικής μεταφοράς
<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία σταθμών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων σε όλο το Δήμο
<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία σημείων επισκευής βλαβών για οχήματα σε όλο το Δήμο πλην των περιχώρων του Γαλατά
<ul style="list-style-type: none"> • Αρκετά καταστήματα και καταλύματα δεν εντοπίζονται στη Booking και το Google Maps, κυρίως στη χερσόνησο των Μεθάνων, ενώ και στα νοτιοανατολικά ορισμένα καταστήματα και αξιοθέατα δεν υπάρχουν καν στο διαδίκτυο. Παράλληλα, ορισμένοι χώροι διαμονής έχουν σταματήσει τη λειτουργία τους, όμως ακόμα είναι εμφανείς στο Google Maps και το Trip Advisor
<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία καταστημάτων σχετικών με ορισμένες δραστηριότητες ήπιου τουρισμού, όπως πεζοπορικός εξοπλισμός και σημεία ενοικίασης ποδηλάτων και e-bikes.
<ul style="list-style-type: none"> • Απώλεια αυθεντικότητας διαδρομής στο Λεμονοδάσος
<ul style="list-style-type: none"> • Παύση λειτουργίας του κτιρίου της Λουτρόπολης των Μεθάνων

Ευκαιρίες

<ul style="list-style-type: none">• Αφιέρωμα του διεθνούς φήμης ειδησεογραφικού πρακτορείου New York Times που συμπεριέλαβε τα Μέθανα στους κορυφαίους 53 προορισμούς σε ολόκληρο τον κόσμο για το 2023, λόγω του δικτύου μονοπατιών και των φυσικών χαρακτηριστικών που διαθέτει.
<ul style="list-style-type: none">• Ντοκιμαντέρ ελληνικών μέσων ενημέρωσης για το Ηφαίστειο των Μεθάνων (Cosmote TV), αλλά και λογαριασμών στο Youtube.
<ul style="list-style-type: none">• Η αναζήτηση προορισμών κοντά στην Αθήνα για τους Αθηναίους πολίτες, σε περιοχές που οι δαπάνες θα είναι μικρότερες, με καλύτερη σχέση ποιότητας υπηρεσιών και τιμής. Για τους περισσότερους επισκέπτες στα Μέθανα και την Καλλονή αυτό αποτελεί καθοριστικό κριτήριο στην επιλογή του προορισμού, ενώ ο Γαλατάς βρίσκεται σε απόσταση «αναπνοής» από τον Πόρο αλλά προσφέρει σημαντικά χαμηλότερες τιμές από το γειτονικό νησί, τόσο στη διαμονή, όσο και στην εστίαση.
<ul style="list-style-type: none">• Ένταξη των Μεθάνων στο Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης Leader, προκειμένου να διατηρηθεί ο φυσικός πλούτος της περιοχής, αλλά και ο πληθυσμιακός ιστός της.
<ul style="list-style-type: none">• Περαιτέρω διάνοιξη παλαιών μονοπατιών στα Μέθανα, καθώς και την Τροιζήνα. Εκ νέου διάνοιξη μονοπατιού στην Καλλονή Τροιζηνίας για να παρέχεται δυνατότητα πρόσβασης προς το Φαράγγι της Περιστεριώνας, ώστε να αυξηθεί η επισκεψιμότητα στην περιοχή και να ενισχυθεί η τοπική οικονομία.
<ul style="list-style-type: none">• Ανακαίνιση παρατηρητηρίων στον Υδροβιότοπο της Ψήφτας για προσφορά καλύτερης εμπειρίας παρατήρησης στους επισκέπτες.
<ul style="list-style-type: none">• Μελέτη της «βυθισμένης πολιτείας» στην Παραλία της Ψήφτας, με στόχο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδύσεων. Παρόμοια μελέτη υπάρχει δυνατότητα να γίνει και στην υποθαλάσσια πόλη των Αρχαίων Μεθάνων, στο ύψος όπου σήμερα βρίσκεται η Ακρόπολη.
<ul style="list-style-type: none">• Η απουσία επιρροής του φαινομένου του μαζικού τουρισμού βοηθά στην πιο άμεση στροφή προς εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ο ήπιος τουρισμός
<ul style="list-style-type: none">• Προμήθεια νέων ηλεκτροκίνητων μέσων μαζικής μεταφοράς το επόμενο διάστημα, ώστε να συνδεθούν τα χωριά του Δήμου με τις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές.
<ul style="list-style-type: none">• Μετατροπή του ναυαγίου Ροσίני σε επισκέψιμο χώρο, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας

Απειλές

<ul style="list-style-type: none">• Ανάπτυξη πεζοπορικού και αθλητικού τουρισμού στα γειτνιάζοντα νησιά του Αργοσαρωνικού (Πόρος, Αίγινα, Αγκίστρι)
<ul style="list-style-type: none">• Απουσία ποδηλατοδρόμων, που εγκυμονεί κινδύνους ατυχημάτων
<ul style="list-style-type: none">• Ανωμαλίες στο οδόστρωμα επαρχιακών δρόμων, που εγκυμονούν κινδύνους ατυχημάτων
<ul style="list-style-type: none">• Αλλοίωση των φυσικών χαρακτηριστικών των περιοχών λόγω πιθανής αύξησης της επισκεψιμότητας (ηχορύπανση, απορρίμματα στα μονοπάτια).
<ul style="list-style-type: none">• Απώλεια ενδιαφέροντος από επισκέπτες λόγω ασυμφωνίας μεταξύ της εικόνας που παρουσιάζεται για την περιοχή και της πραγματικότητας, όπως για παράδειγμα η διαδρομή προς το λεμονοδάσος, αλλά και οι τακτικές διακοπές στη λειτουργία των Λουτρών του Πausανία στα Μέθανα. Παρόμοια προβλήματα δημιουργούν και λανθασμένες ενδείξεις για τοποθεσίες στο διαδίκτυο (Google Maps) που επιφέρουν σύγχυση στον επισκέπτη.
<ul style="list-style-type: none">• Πιθανότητα μη αποδοχής των επισκεπτών από τους μόνιμους κατοίκους, οι οποίοι δεν είναι συνηθισμένοι στην υψηλή επισκεψιμότητα των περιοχών που κατοικούν
<ul style="list-style-type: none">• Εικόνα έλλειψης επαγγελματισμού καθώς στην αναζήτηση για τα αξιοθέατα του Γαλατά συναντάται στην δεύτερη κατά σειρά θέση η υπηρεσία ταξί ενός ιδιώτη, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνονται οι επισκέπτες.

2.4: Αγροτουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων

Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου, αλλά και στοιχεία της Wikipedia, «το κλίμα της περιοχής του Δήμου είναι εύκρατο, με ήπιες συνθήκες τόσο κατά το χειμώνα όσο και κατά το καλοκαίρι και μικρές θερμοκρασιακές αποκλίσεις μεταξύ της παράκτιας ζώνης και της ορεινής-ημιορεινής ενδοχώρας. Σε φυσιολογικά όρια κινούνται και τα ποσοστά βροχοπτώσεων και υγρασίας, που συνηγορούν στην επιβίωση πλούσιας δασώδους χλωρίδας (κάπου το 1/2 του συνολικού εδάφους του Δήμου) και σχετικής πανίδας. Ευνοεί, ακόμα, και τις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, στις οποίες έχει προστεθεί -κατά τις τελευταίες δεκαετίες- και η ανθοκαλλιέργεια». ¹¹⁵

Η χλωρίδα του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων χαρακτηρίζεται από πολυετείς καλλιέργειες, αγρωστώδη και ποώδη φυτά, με αρκετά από αυτά να είναι, όπως αναλύεται παρακάτω, ενδημικά, ενώ η πανίδα απαρτίζεται κυρίως από λαγούς, αγριοκούνελα, αλεπούδες, ποντίκια, χελώνες, φίδια και άλλα ζώα, ενώ αξιόλογος

¹¹⁵ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-climate.html>

είναι ο αριθμός ειδών πτηνών, με μεγάλο μέρος αυτών να συναντάται στον Υδροβιότοπο της Ψήφτας κατά την άνοιξη.

Με δεδομένο ότι η ιδιαιτερότητα και σπανιότητα της χλωρίδας και της πανίδας διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού και κατ' επέκταση του ήπιου τουρισμού, ερευνήθηκε η παρούσα κατάσταση αυτών σε διάφορα σημεία του Δήμου Τροιζηνίας- Μεθάνων, με τη βοήθεια της διεθνούς βιβλιογραφίας και των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες μέσω του διαδικτύου.

2.4.1: Αγροτουρισμός στα Μέθανα

Σε πρώτη ανάγνωση είναι εμφανές πως η Χερσόνησος των Μεθάνων αποτελεί την «κοιτίδα» της χλωρίδας του Δήμου, καθώς σε αυτήν συναντώνται 620 υποείδη φυτών που ανήκουν σε 322 είδη, 81 οικογενειών. Η οικογένεια με την εντονότερη παρουσία είναι η Fabaceae (αγρωστώδη) με 88 υποείδη, κυρίως λόγω των χαρακτηριστικών του ηφαιστειογενούς εδάφους που ευνοεί την ανάπτυξή τους και ακολουθούν οι οικογένειες Asteraceae (αστεροειδή) και Poaceae (πωάδη). Το 80% του συνόλου των φυτών της χερσονήσου είναι δικοτυλήδονα φυτά. Συγκριτικά με τα νησιά του Αργοσαρωνικού, η χλωρίδα των Μεθάνων έχει μεγαλύτερη συσχέτιση με αυτήν της Αίγινας.¹¹⁶

Ειδικότερα, στις περιοχές των Μεθάνων βρίσκονται πεύκα (κοντά στο Ηφαίστειο συναντάται και χαλέπιος πεύκη) και κουμαριές σε αφθονία, ενώ υπάρχουν και πολυετείς καλλιέργειες, όπως ελιές (ποικιλία Μανάκι κυρίως), αμπέλια, λεμονιές, αμυγδαλιές στις περιοχές με ηπιότερη κλίση εδάφους, οι οποίες όμως, όπως επισημαίνεται στη βιβλιογραφία, κινδυνεύουν λόγω της εγκατάλειψής τους τα τελευταία χρόνια λόγω απουσίας επαγγελματιών γεωργών. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Χερσονήσου είναι οι πλούσιοι σε ενδημικά είδη (38 σε σύνολο) φρυγανότοποι. Από αυτά τα είδη, τα 29 υπάγονται σε κάποιο καθεστώς προστασίας, καταδεικνύοντας τη μοναδικότητά τους. Σε αυτό έχουν συμβάλει η γεωγραφική θέση και το ανάγλυφο της Χερσονήσου (βραχώδες), που έχει επιρροές τόσο από την Πελοπόννησο όσο και από τις νησιωτικές περιοχές (βρέχεται από θάλασσα).¹¹⁷

Ως προς τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, αρκετά δημοφιλής είναι η αυτοφυής τοπική ρίγανη, λόγω της εξαιρετικής γεύσης που προσδίδει στα φαγητά. Αναφορές στη ρίγανη Μεθάνων, πέραν των ιστοσελίδων του Δήμου (methana.gr, troizinia-methana.gr) έχουν πραγματοποιηθεί κυρίως από ελληνικά ΜΜΕ, παρουσιάζοντάς την ως αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής γαστρονομίας (travel.gr, troizinia.info, blogs.sch.gr). Παρότι δεν αναπτύχθηκε δίκτυο εμπορίας του προϊόντος αυτού, τα

¹¹⁶ <https://journals.rbge.org.uk/ejb/article/view/1462/1353>

¹¹⁷ https://www.topoguide.gr/mountains/peloponnese/advs_methana/methana_flora.php

τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες για την προώθησή της, καθώς συναντάται σε ορισμένα καταστήματα στην πόλη των Μεθάνων και σε χωριά της χερσονήσου (Άγιος Νικόλαος), αλλά και σε εκθέσεις όπως η Ανθοκομική Έκθεση Κηφισιάς¹¹⁸ και σημαντικές εκδηλώσεις όπως το National Geographic Traveller Food Festival στο περίπτερο της Περιφέρειας Αττικής «Αττική Κουζίνα»¹¹⁹. Πέραν της ρίγανης, στα Μέθανα φύονται και άλλα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, όπως το θυμάρι, η κάπαρη, ο δυόσμος, το φασκόμηλο¹²⁰ και το θρούμπι (Κ. Τάβλα, 2012¹²¹).

Επιπρόσθετα, η ενδοχώρα της Χερσονήσου αποτελεί πρόσφορο έδαφος για να ευδοκιμίσουν τα είδη *Campanula andrewsii* (βλ. Εικόνα) και *Campanula toraliana*, *Inula verbascifolia*, *Psilostemon chamaepeuce*.¹²² Μάλιστα, το *Campanula andrewsii* θεωρούταν ενδημικό στο Ακρωτήριο Μαλέα και ήταν η πρώτη φορά που εντοπίστηκε σε άλλο σημείο πέραν αυτού. Επίσης, το *Colchicum psaridis* εντοπίστηκε για πρώτη φορά σε σημείο εκτός της Νότιας Πελοποννήσου και το *Astragalus maniaticus* σε κάποιο σημείο εκτός της Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου.¹²³

Επιπλέον, στα είδη που χρίζουν αναφοράς συγκαταλέγονται το *Crocus sieberi atticus* που βρέθηκε για πρώτη φορά σε σημείο εκτός Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας και το *Trigonella rechingeri* που εντοπίστηκε για πρώτη φορά στην ηπειρωτική χώρα στην Ελλάδα (εκτός νησιών δηλαδή).¹²⁴ Ξεχωριστή μνεία πρέπει να γίνει για το ενδημικό φυτό *Alkanna methanaea* του γένους *Alkanna graeca*, που ανήκει στην οικογένεια *Boraginaceae* (Βοραγινοειδή) και έχει λάβει το όνομά του από τη Χερσόνησο των Μεθάνων, έχοντας ανακαλυφθεί σε αυτό το μέρος το 1886. Σήμερα συναντάται επίσης στη Ζήρεια, στον Παρνασσό και τον Χελμό¹²⁵.

¹¹⁸ Προσωπική παρατήρηση Δημήτρης Χούντας

¹¹⁹ <https://www.chefsclubofattica.com/4324-2/>

¹²⁰

<https://blogs.sch.gr/varvan/files/2021/06/%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%99%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F-%CE%9C%CE%95%CE%98%CE%91%CE%9D%CE%A9%CE%9D.pdf>

¹²¹ http://dSPACE.AUA.gr/xmlui/bitstream/handle/10329/6888/Tavla_K_.pdf?sequence=3

¹²² https://www.topoguide.gr/mountains/peloponnese/adv_s_methana/methana_flora.php

¹²³ <https://journals.rbge.org.uk/ejb/article/view/1462/1353>

¹²⁴ <https://journals.rbge.org.uk/ejb/article/view/1462/1353>

¹²⁵ <https://www.greekflora.gr/el/flowers/2845/Alkanna-methanaea>

Εικόνα 2.46: *Campanula andrewsii* (Πηγή: topoguide)

Εικόνα 2.47: *Alkanna methanaea* (Πηγή: Topoguide)

Παράλληλα, το γεγονός ότι το μεγαλύτερο κομμάτι της Χερσονήσου βρέχεται από θάλασσα ευνοεί της ανάπτυξη αντίστοιχων φυτών στις ακτές της, όπως το κρίταμο (*Crithmum maritimum*), τη θαλασσόβρουβα (*Cakile maritime*), τη σιληνή (*Silene sedoides*), καθώς και των σχίνων. Άλλα είδη όπως το *Matthiola tricuspidata*, *Salsola kali*, *Atriplex prostrata*, *Xanthium strumarium*, *Spergularia salina* βρίσκονται στις αμμοχαλικώδεις ακτές, ενώ ξεχωρίζει η παρουσία της παπαρούνας της θάλασσας *Glaucium flavum*.¹²⁶

¹²⁶ https://www.topoguide.gr/mountains/peloponnese/advs_methana/methana_flora.php

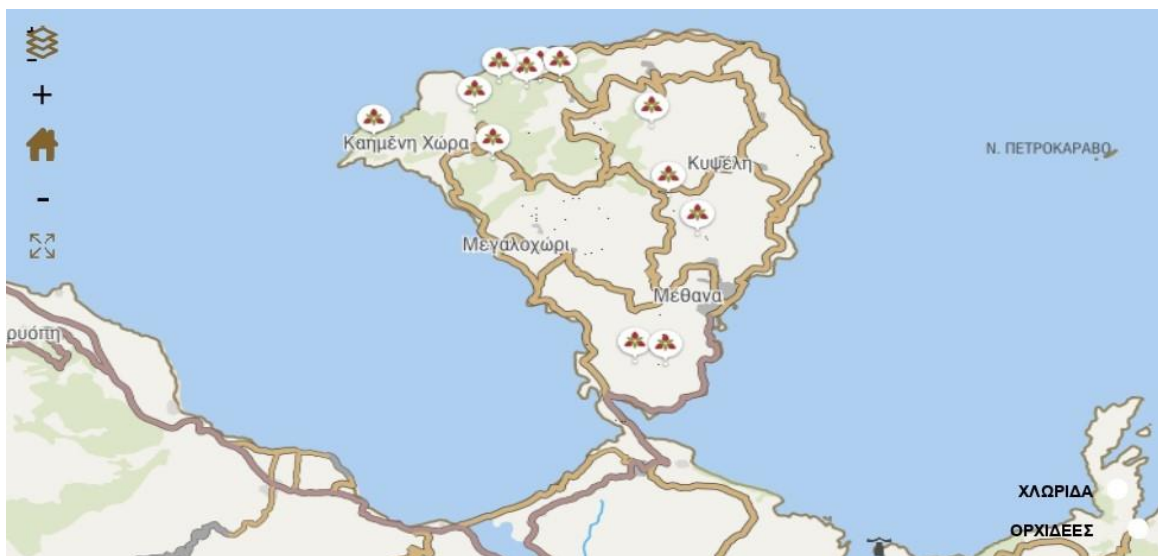

Εικόνα 2.48: Σημεία ενδιαφέροντος σχετικά με τη χλωρίδα της Χερσονήσου Μεθάνων (Πηγή: *topoguide*)

Τέλος, τα πιο ξεχωριστά και δυσεύρετα είδη που φύονται στη Χερσόνησο των Μεθάνων είναι οι ορχιδέες (Εικόνα), με τα είδη που έχουν κάνει την εμφάνισή τους στη Χερσόνησο να είναι η *Ophrys schlechteriana*, *Ophrys attica*, *Ophrys aescularii*, *Ophrys ferrum-equinum*, *Ophrys tenthredifera*, *Ophrys sphengodes*, *Ophrys scorolax*, *Ophrys fusca* (Εικόνα) και *Ophrys speculum*. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η *Ophrys oestrifera leptomera* εντοπίστηκε για πρώτη φορά σε κάποιο μέρος εκτός της Εύβοιας και της Στερεάς Ελλάδας.

Εικόνα 2.49: *Ophrys fusca* (Πηγή: *Topoguide*)

Εικόνα 2.50: Σημεία όπου έχουν εντοπιστεί ορχιδέες στη Χερσόνησο Μεθάνων (Πηγή: *topoguide*)

Παρατηρώντας τους παραπάνω χάρτες, διαπιστώνεται ότι αρκετά από αυτά τα σημεία αποτελούν κομμάτι της διαδρομής των μονοπατιών της χερσονήσου που διανοίχθηκαν πρόσφατα (βλ. Ενότητα Δραστηριότητες στα Μέθανα), το οποίο αναμφίβολα ενισχύει την εμπειρία του επισκέπτη και αποτελεί κίνητρο για την έλευση επισκεπτών που ενδιαφέρονται να έρθουν σε επαφή με την χλωρίδα της Χερσονήσου.

Αναφορικά με την κτηνοτροφία, η Χερσόνησος ανέκαθεν δεν χαρακτηριζόταν από την υψηλή παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, όμως στις περιοχές κοντά στο Ηφαίστειο (Μακρύλογγος, Άγιος Αθανάσιος) υπήρχαν επαγγελματίες που ασχολούνταν με αυτήν, κυρίως με αίγες. Τα τελευταία χρόνια η δραστηριότητα αυτή βρίσκεται σε ύφεση.

Η παραγωγή τοπικών προϊόντων φαίνεται πως απασχολεί επιχειρηματίες των Μεθάνων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα έναν ξενώνα στο Μεγαλοχώρι που προσφέρει στους επισκέπτες μια ιδιαίτερη γαστρονομική εμπειρία, συνδυάζοντας το φυσικό τοπίο με την τοπική γαστρονομία. Συγκεκριμένα, η υπεύθυνη του ξενώνα «Αρσινόη» τονίζει πως: «κατά κύριο λόγο υποδεχόμαστε στον ξενώνα επισκέπτες από το εξωτερικό, οι οποίοι αναζητούν την επαφή με τη Μεσογειακή κουζίνα. Εμείς, προκειμένου να παρασκευάσουμε τα τοπικά προϊόντα συνεργαζόμαστε αποκλειστικά με παραγωγούς της περιοχής, οπότε δίνεται η ευκαιρία στον επισκέπτη να δοκιμάσει τοπικές αυθεντικές γεύσεις. Για το λόγο αυτό συνεργαζόμαστε και με οινοποιείο στην Τροιζήνα.»

Πέραν των πρωινών και μεσημεριανών γευμάτων, διοργανώνονται και βραδιές μαγειρικής με τοπικά προϊόντα. Ένα ενδιαφέρον στοιχείο είναι η διοργάνωση

πεζοπορικών δραστηριοτήτων στα μονοπάτια των Μεθάνων και το Ηφαίστειο, καθώς και οι επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους όχι μόνο των Μεθάνων αλλά και της Τροιζηνίας. Δυστυχώς, μέχρι στιγμής (Ιούλιος 2023) δεν εντοπίζονται άλλες επιχειρήσεις με παρόμοια δραστηριοποίηση στο σύνολο του Δήμου.

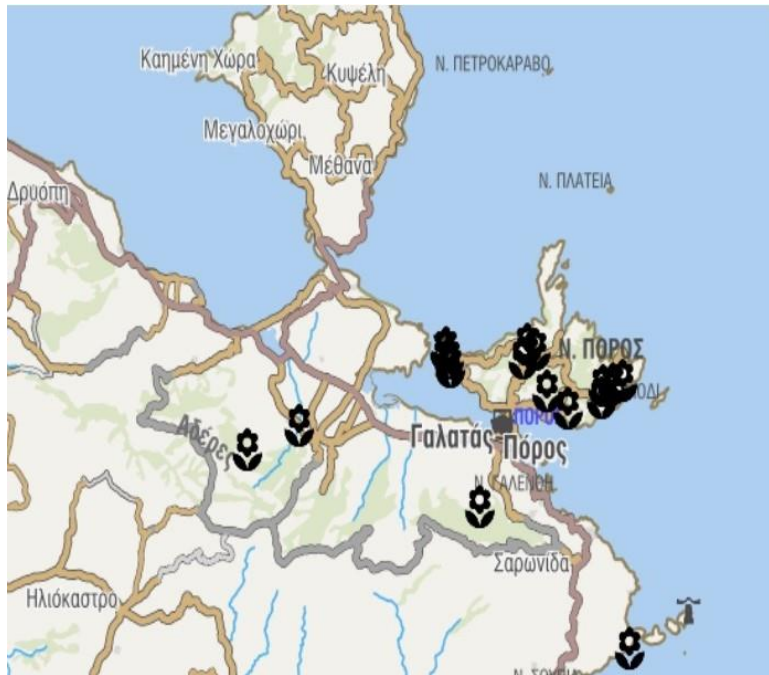
2.4.2: Αγροτουρισμός στην Τροιζηνία και το βόρειο τμήμα του Δήμου

Ταυτόχρονα, στην Τροιζηνία διαφοροποιούνται τα είδη φυτών που συναντώνται, παρουσιάζοντας μεν μικρότερη ποικιλία συγκριτικά με τα Μέθανα, αλλά χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη παραγωγή αγροτικών προϊόντων και εμπορευματοποίησή τους. Κύριο χαρακτηριστικό είναι η ύπαρξη του κάμπου της Τροιζηνίας, που αποτελείται από πεδινές εκτάσεις, ως επί το πλείστον καλλιεργούμενες με εσπεριδοειδή (πορτοκαλιές, μανταρινιές, λεμονιές) και ελιές¹²⁷. Συγκεκριμένα, λόγω των άριστων εδαφοκλιματικών συνθηκών, παράγονται υπερπρώιμες και όψιμες ποικιλίες εσπεριδοειδών στον κάμπο της Καλλονής, με ορισμένα παραδείγματα να είναι το πρώιμο λεμόνι Interdonato και το μανταρίνι Κλημεντίνη που είναι τα πρώτα απ' όλη την Ελλάδα που ωριμάζουν και διατίθενται στις αγορές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.¹²⁸ Άλλωστε, στον Γαλατά βρίσκεται ακόμη το περίφημο λεμονοδάσος (βλ. Αξιοθέατα στον Γαλατά και την Τροιζήνα). Όπως αναφέρεται στην Ενότητα «Δραστηριότητες στον Γαλατά και την Τροιζήνα», σε αντίθεση με τα Μέθανα, ήδη έχουν γίνει προσπάθειες αξιοποίησης των τοπικών προϊόντων σε αυτήν την πλευρά του Δήμου, κυρίως με αντικείμενο τη διαδικασία παραγωγής ελαιολάδου και κρασιού.

Στον παρακάτω χάρτη απεικονίζονται τα σημεία που έχουν εντοπιστεί φυτά ιδιαίτερου βοτανικού ενδιαφέροντος (*Crocus nivalis*, Πικροδάφνη, Αγράμπελη από αριστερά προς τα δεξιά):

¹²⁷ <https://troizinia.info/%ce%bb%ce%ac%ce%b4%ce%b9-%cf%84%cf%81%ce%bf%ce%b9%ce%b6%ce%b7%ce%bd%ce%af%ce%b1%cf%82/>

¹²⁸ <https://www.saronicmagazine.gr/saronikos/poros/9141-o-poriotis-meletitis-kai-i-kalliergeia-ton-esperidoeidon-stin-troizinia>

Εικόνα 2.51: Σημεία ενδιαφέροντος σχετικά με τη χλωρίδα στην Τροιζηνία και τον Πόρο (Πηγή: Topoguide)

Στον υδροβιότοπο της Ψήφτας συναντώνται θάμνοι και καλαμώνες που πλαισιώνουν τη λιμνοθάλασσα. Παρότι η χλωρίδα σε αυτήν την περιοχή δεν είναι αμελητέα, το πέρασμα μεταναστευτικών ειδών πτηνών αποτελεί τον βασικό πόλο έλξης, όπως έχει σημειωθεί σε προηγούμενη ενότητα. Για τις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου, όπως η Δρυόπη και το Άνω Φανάρι, εντοπίζονται εκτάσεις κυρίως με ελαιόδεντρα. Στην κοινότητα Καρατζά επίσης υπάρχουν εκτάσεις με ελαιόδεντρα, αλλά και κηπευτικά, με συνολική καλλιεργούμενη έκταση πάνω από 7.000 στρέμματα.¹²⁹ Ωστόσο, τα διαθέσιμα στοιχεία είναι περιορισμένα αναφορικά με αυτό το κομμάτι του Δήμου ως προς τη χλωρίδα και την πανίδα.

¹²⁹ <https://www.troizinia-methana.gr/gr-kkaratza.html>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

Στο πλαίσιο της ανάλυσης των προοπτικών ανάπτυξης του τουρισμού γενικότερα και του ήπιου τουρισμού ειδικότερα, είναι σημαντικό να πραγματοποιηθεί και ψηφιακή ανάλυση του προορισμού (Digital Analysis).

Για το λόγο αυτό, η προσέγγιση θα πραγματοποιηθεί σε 3 επίπεδα, δηλαδή μέσα από τη μελέτη των αναζητήσεων των λέξεων-κλειδιών του προορισμού (key words), της αποτελεσματικότητας των ιστοσελίδων που σχετίζονται με το τουριστικό προϊόν στον Δήμο (SEO), καθώς και των αντίστοιχων μέσων κοινωνικής δικτύωση (social media analysis).

3.1: Αναζήτηση λέξεων-κλειδιών του προορισμού

Με δεδομένο ότι η έρευνα αυτή αφορά τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης είναι χρήσιμο να εξεταστούν οι αναζητήσεις που αφορούν αυτό το είδος τουρισμού, τόσο από Έλληνες ταξιδιώτες όσο και από όλους τους ταξιδιώτες παγκοσμίως. Για αυτό το κομμάτι της έρευνας θα αξιοποιηθούν οι πλατφόρμες Google Trends και Trip Advisor, καθώς και η μηχανή αναζήτησης της Google.

3.1.1: Αποτελέσματα Αναζήτησης Google Trends

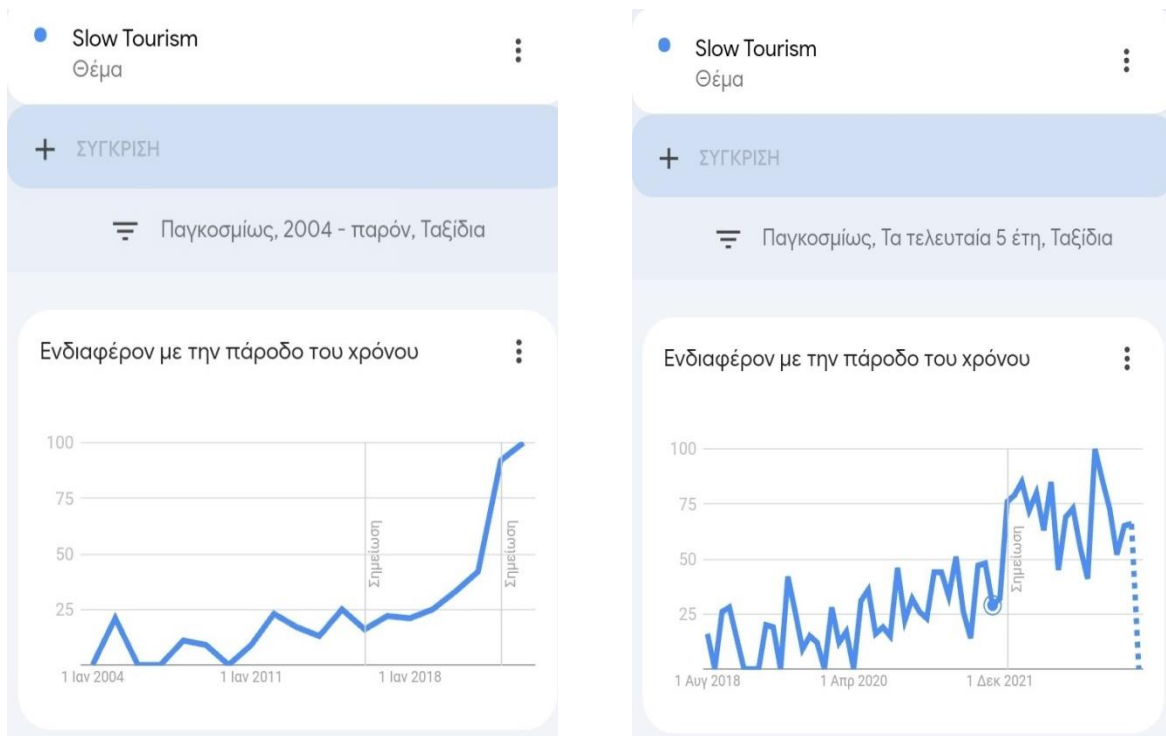
Σε πρώτη ανάγνωση, αυτό που είναι εμφανές είναι ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για τον όρο «ήπιος τουρισμός» στην πλατφόρμα Google Trends, λόγω πολύ χαμηλού όγκου αναζητήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την απουσία ενδιαφέροντος ή την έλλειψη ενημέρωσης για αυτό το είδος τουρισμού από πλευράς των Ελλήνων ταξιδιωτών.¹³⁰

Αντίθετα, σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ήπιος τουρισμός («slow tourism») είναι σαφώς πιο διαδεδομένος και η αναγνωρισιμότητά του μεγεθύνεται, καθώς από το 2011 μέχρι σήμερα γνωρίζει συνεχή άνοδο, η οποία είναι πιο έντονη, ειδικά μετά τον Απρίλιο του 2023. Η «κοιτίδα» των αναζητήσεων για τον ήπιο τουρισμό είναι η Γαλλία, η Ιταλία, το Βέλγιο, η Σιγκαπούρη, η Ισπανία, η Ταϊλάνδη και η Αυστρία. Συγκριτικά με τους σκοπούς της έρευνας, οι κάτοικοι των περισσότερων από αυτές τις χώρες βρίσκονται στην Ευρώπη και σε σχετικά κοντινή απόσταση από την Ελλάδα. Οι λέξεις-κλειδιά που σχετίζονται με τον ήπιο τουρισμό είναι οι εξής: «slow tourism», «slow tourisme», «slow travel», «turismo slow», «slow tour», «slow travel experience» και «turismo lento».¹³¹

¹³⁰

<https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%CE%AE%CF%80%CE%B9%CE%BF%CF%82%20%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82&hl=e>

¹³¹ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fg%2F11r7pjmt8&hl=el>

Εικόνα 3.1: Οι αναζητήσεις για τον όρο «slow tourism» (ήπιος τουρισμός) κατά (α) τα τελευταία 20 και (β) τα τελευταία 5 χρόνια (Πηγή: Google Trends)

Επιπρόσθετα, επειδή η έρευνα αυτή αφορά τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, είναι εξίσου σημαντικό να αποτυπωθεί η εικόνα των αναζητήσεων για τα ονόματα των περιοχών του Δήμου. Η πρώτη διαπίστωση είναι πως επαρκής όγκος αναζητήσεων υπάρχει μόνο για τις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές του Δήμου, δηλαδή τον Γαλατά, τα Μέθανα και την Τροιζήνα. Αναφορικά με τον Γαλατά, οι ταξιδιώτες από την Ελλάδα, οι αναζητήσεις κινούνται σε χαμηλά επίπεδα, με μόνη εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Τον Ιούνιο του 2023 οι αναζητήσεις σημείωσαν ρεκόρ 4ετίας, το οποίο είναι ένα ενθαρρυντικό στοιχείο. Η πλειονότητα των αναζητήσεων προέρχεται από την περιοχή της Αγίας Σωτήρας, καθώς και από τις περιοχές Λυγουριό, Πόρτο Χέλι και Ναύπλιο που βρίσκονται κοντά στον Γαλατά, το οποίο συνεπάγεται την αναζήτηση των ταξιδιωτών για κοντινούς προορισμούς σε αυτόν που βρίσκονται. Οι σχετικοί όροι αναζήτησης για τον Γαλατά είναι οι εξής: «Αίγινα», «δρομολόγια πλοίων Γαλατάς-Πόρος τιμές», «ΚΤΕΛ Αργολίδας», «Γαλατάς», «Σπέτσες», «Πόρος», «Άργος», «Saronic Ferries». Οι παραπάνω όροι αναζήτησης επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι ο Γαλατάς επωφελείται από την ύπαρξη Ελλήνων επισκεπτών στα νησιά του Αργοσαρωνικού και τις περιοχές που γειτνιάζουν με την Τροιζηνία.¹³²

¹³² https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=today%205-y&geo=GR&q=%2Fm%2F03cs_i4&hl=el

Σε παγκόσμιο επίπεδο, από το 2017 και έπειτα παρατηρείται αυξημένη κινητικότητα όσον αφορά τις αναζητήσεις, ενώ διέπεται από μεγαλύτερα διαστήματα ανόδου. Η συντριπτική πλειονότητα των αναζητήσεων προέρχεται από την Ελλάδα, ενώ ακολουθεί η Κύπρος και σε μεγάλη απόσταση η Σουηδία, η Γερμανία, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες, η Ιταλία και η Ουκρανία. Όπως είναι εύλογο, το μεγαλύτερο μέρος των συναφών όρων αναζήτησης είναι στα ελληνικά (Γαλατάς, Πόρος, Ύδρα, Σπέτσες, γαλατάς-πόρος φέρυ μποτ, δρομολόγια πλοίων, πειραιάς-πόρος, αίγινα, ερμιόνη, μέθανα, γαλατάς τριζηνίας, Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας), ενώ οι ταξιδιώτες από το εξωτερικό αναζητούν όρους όπως «galatas, galatas poros, poros, galatas Greece, poros Greece, griechenland, hydra, galatas crete». ¹³³

Αναφορικά με την περιοχή των Μεθάνων, οι ταξιδιώτες από την Ελλάδα, από το 2012 αναζητούν σε μεγαλύτερο βαθμό πληροφορίες για την περιοχή των Μεθάνων, ενώ τα τελευταία χρόνια, τα διαστήματα που υπάρχει ανοδική πορεία των αναζητήσεων είναι όλο και πιο μεγάλα. Η πλειονότητα των αναζητήσεων προέρχεται από την Αγία Σωτήρα, ενώ αξιοσημείωτο μερίδιο κατέχουν η Αίγινα και το Λυγουριό, την ώρα που σε απόσταση ακολουθούν το Πόρτο Χέλι, το Ναύπλιο, το Άργος, αλλά και ορισμένες ακόμη περιοχές του Πειραιά (Δραπετσώνα, Κερασίνη, Νίκαια). Οι όροι που αναζητώνται και έχουν σχέση με την περιοχή των Μεθάνων είναι: «Μέθανα δρομολόγια», «Αθήνα-Μέθανα απόσταση», «Πειραιάς Μέθανα», «Αίγινα», «Μέθανα-Πόρος», «Αγκίστρι», «Μέθανα διαμονή», «Αργοσαρωνικός», «Ερμιόνη», «Ηφαίστειο», «Παρασκευάς Μέθανα». Όσον αφορά την τελευταία αναφορά, πρόκειται για μια κωμική διαδικτυακή σειρά που προβλήθηκε τα έτη 2019 και 2020 και η οποία συνέβαλε στην άνοδο της αναγνωρισιμότητας της περιοχής, καθώς ο κεντρικός ήρωας (Φάνης Λαμπρόπουλος) βάσει σεναρίου καταγόταν από τα Μέθανα. ¹³⁴

Παρόμοια είναι και η εικόνα σε ό,τι αφορά τους ταξιδιώτες παγκοσμίως, καθώς τα διαστήματα υψηλού όγκου αναζητήσεων είναι όλο και μεγαλύτερα, ενώ κινήθηκε υψηλά και τον περασμένο χειμώνα, πιθανώς λόγω του άρθρου των New York Times που συμπεριέλαβαν την περιοχή στους 53 πιο ενδιαφέροντες προορισμούς για το 2023. Η συντριπτική πλειονότητα των αναζητήσεων προέρχεται από τη χώρα μας, ενώ ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι στη δεύτερη θέση είναι η Σρί Λάνκα και ακολουθούν η Ουγγαρία, η Ελβετία, η Ιταλία και η Ρουμανία. Οι όροι που σχετίζονται με τις αναζητήσεις αυτές είναι: «methana Greece», «poros», «aegina», «methana grecia», «methana volcano», «methana griechenland» και «milos». Από τις παραπάνω λέξεις γίνεται αντιληπτό ότι επισκέπτες διαφορετικών εθνικοτήτων αναζητούν τα Μέθανα, ενώ το Ηφαίστειο αποτελεί το κύριο αξιοθέατο της Χερσονήσου. Παράλληλα, όπως και στην περίπτωση του Γαλατά, τόσο οι Έλληνες όσο και οι

¹³³ https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F03cs_j4&hl=el

¹³⁴ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F051zs8&hl=el>

ταξιδιώτες του εξωτερικού, αναζητούν και τα νησιά του Αργοσαρωνικού για να συνδυάσουν την επίσκεψή τους στα Μέθανα.¹³⁵

Στην περίπτωση της Τροιζήνας, παρατηρούνται πολλά και έντονα σκαμπανεβάσματα στις αναζητήσεις, με σύντομες κορυφώσεις κατά τους καλοκαιρινούς και φθινοπωρινούς μήνες, οι οποίες σε γενικές γραμμές κινούνται σε χαμηλά επίπεδα. Οι περιοχές από τις οποίες αναζητείται η Τροιζήνα είναι η Αγία Σωτήρα κατά κύριο λόγο, ενώ στις λέξεις-κλειδιά συναντάται το όνομα της περιοχής («τροιζήνα»).

Οι αναζητήσεις από ταξιδιώτες του εξωτερικού δίνουν παρόμοιες εντυπώσεις, με έντονα σκαμπανεβάσματα στο πέρασμα του χρόνου. Πέραν της Ελλάδας, αναζητήσεις υπάρχουν από την Ιταλία, τη Γερμανία και τη Γαλλία. Ανάμεσα στις λέξεις κλειδιά βρίσκονται οι : «trezene villaggio, thiseas, trizina».

Εξετάζοντας τις αναζητήσεις από ταξιδιώτες στην Ελλάδα για λέξεις που αφορούν αξιοθέατα του Δήμου, όπως «Λεμονοδάσος» (Γαλατάς), «Ηφαίστειο» (Μέθανα), «Υδροβιότοπος», υπάρχουν διαφορές ως προς τις τάσεις των αναζητήσεων. Ενδεικτικά, οι αναζητήσεις για τη λέξη «Λεμονοδάσος» χαρακτηρίζονται από πτωτική πορεία από το 2010 μέχρι σήμερα. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, ανερχόμενη τάση στις αναζητήσεις αποτελούν οι λέξεις «λεμονοδάσος πόρος», το οποίο σημαίνει πως όσοι ταξιδιώτες από την Ελλάδα αναζητούν κάποιο λεμονοδάσος, αυτό είναι αποκλειστικά του Γαλατά, ενώ η ύπαρξη της λέξης «Πόρος» δείχνει ότι έχει προωθηθεί σημαντικά η εγγύτητά του με το νησί του Πόρου, παρακάμπτοντας την περιοχή του Γαλατά, που είναι και η φυσική θέση του αξιοθέατου. Το παραπάνω φαινόμενο διακρίνεται σε πολλές επιχειρήσεις του Γαλατά, οι οποίες προκρίνουν κυρίως την θέα που προσφέρουν προς τον Πόρο, ενώ μάλιστα ορισμένες στον τίτλο τους έχουν τη λέξη «Πόρος» ή «Ρογος» παρότι βρίσκονται στον Γαλατά, ως απόρροια της αναγνωρισιμότητας του γειτονικού νησιού.¹³⁶

Όσον αφορά τη λέξη «Ηφαίστειο», οι Έλληνες ταξιδιώτες την αναζητούν με μεγαλύτερη σταθερότητα και συνέπεια σε βάθος ενός έτους, ενώ παλαιότερα οι αναζητήσεις ήταν εποχιακές με κορύφωση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες για μικρό διάστημα και σημαντική ύφεση κατά τους υπόλοιπους μήνες του έτους. Η σταδιακή αντιμετώπιση της εποχικότητας αποτελεί παράγοντα που ευνοεί την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού. Στο πεδίο των φράσεων που σχετίζονται με το «Ηφαίστειο», κατά πλειοψηφία βρίσκονται λέξεις σχετικές με το μεγαλύτερο Ηφαίστειο της χώρας, αυτό της Σαντορίνης («santorini volcano», «volcano tour santorini», «volcan santorini», «oia santorini», «Vulcano santorini», «volcan Santorin»), ενώ σχετικά με το Ηφαίστειο της Νισύρου υπήρχε μόνο η ομώνυμη λέξη του νησιού («νίσυρος»). Το αξιοσημείωτο

¹³⁵ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=Methana&hl=el>

¹³⁶

<https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fg%2F119vk9gvs&hl=el>

είναι πως δεν εντοπίστηκαν λέξεις-κλειδιά για τα υπόλοιπα ηφαίστεια της Ελλάδας, μεταξύ των οποίων είναι και αυτό των Μεθάνων.¹³⁷

Στην περιοχή των Μεθάνων είναι έντονη και η ύπαρξη λουτρών. Για τη λέξη αυτή, από το 2021 και μετά παρατηρείται σταδιακή και συνεχής άνοδος των αναζητήσεων. Στη χώρα μας υπάρχουν ιαματικά λουτρά σε πολλά σημεία της χώρας, γεγονός το οποίο αποτυπώνεται και στις φράσεις αναζήτησης («λουτρά πόζαρ, λουτρά πόζαρ αριδαία, λουτρά υπάτης, λουτρά λουτρακίου, λουτρά αιδηψού»). Παρ' όλα αυτά, όπως και στην περίπτωση του Ηφαιστείου, τα Λουτρά των Μεθάνων δεν εντοπίζονται στις αναζητήσεις των Ελλήνων ταξιδιωτών για λουτρά. Συνεπώς, παρότι οι τομείς που ανήκουν τα κορυφαία αξιοθέατα των Μεθάνων γνωρίζουν ανάπτυξη, δεν είναι ευρέως γνωστή η ύπαρξή αυτών στα Μέθανα για τους Έλληνες ταξιδιώτες.¹³⁸

Αναφορικά με τους αρχαιολογικούς χώρους, όπως αυτοί στην ευρύτερη περιοχή της Τροιζήνας και τη Μαγούλα, τα στοιχεία των αναζητήσεων Ελλήνων ταξιδιωτών δείχνουν στασιμότητα κατά τα τελευταία 14 χρόνια, σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Ένα αισιόδοξο δεδομένο είναι πως ανάμεσα στις κορυφαίες περιοχές από όπου γίνεται αναζήτηση είναι το Λυγουριό, το οποίο βρίσκεται στην Αργολίδα, κοντά στην περιοχή Ναυπλίου. Άλλες περιοχές από όπου γίνονται αναζητήσεις είναι σε χωριά της Ηλείας (Χελιδόνι), στην Κρήτη (Τυμπάκι, Κριτσά, Μεσσαριά), καθώς και στην Σαντορίνη. Παρατηρώντας τις φράσεις που σχετίζονται με τους αρχαιολογικούς χώρους, γίνεται αντιληπτή η συγκέντρωση στην περιοχή Ακρωτήρι της Σαντορίνης.¹³⁹

Τέλος, η λέξη «υδροβιότοπος», που επίσης μας ενδιαφέρει λόγω του υδροβιοτόπου της Ψήφτας, τα τελευταία 12 χρόνια βρίσκεται σε στασιμότητα και με χαμηλά επίπεδα αναζητήσεων από τους Έλληνες ταξιδιώτες, με κύριο σημείο αναφοράς τις αναζητήσεις για τη λίμνη Κερκίνη στη Βόρεια Ελλάδα, ενώ δεν βρέθηκε κάποια αναζήτηση σχετικά με τον Υδροβιότοπο της Ψήφτας.¹⁴⁰

Ανάγοντας τις παραπάνω αναζητήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, διαπιστώνονται τα ακόλουθα. Αρχικά, η αναζήτηση με τους όρους «lemon trees» εμφανίζει σημαντική άνοδο τα τελευταία 10 χρόνια (το 2020 είχε μια απότομη άνοδο πιθανώς λόγω της πανδημίας και των ευεργετικών ιδιοτήτων του λεμονιού), το οποίο έμμεσα αποτελεί μια ευκαιρία ανάπτυξης και προώθησης του λεμονοδάσους. Οι αναζητήσεις προέρχονται κυρίως από τη Νέα Ζηλανδία, την Αυστραλία, τη Νότια Αφρική, τις

¹³⁷ https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F07_9_&hl=el

¹³⁸

<https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%CE%BB%CE%BF%CF%85%CF%84%CF%81%CE%AC&hl=el>

¹³⁹

<https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CE%A7%CF%8E%CF%81%CE%BF%CF%82&hl=el>

¹⁴⁰ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F0pvlz&hl=el>

Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά, την Ιρλανδία και τις Φιλιππίνες, ενώ σε επίπεδο πόλεων ξεχωρίζουν το Perth, η Αδελαΐδα, η Μελβούρνη και το Μπρίσμπεϊν, που βρίσκονται όλες στην Αυστραλία.¹⁴¹

Αντίστοιχα, στην αναζήτηση του όρου «volcano», επίσης παρατηρείται ελαφρά άνοδος τα τελευταία χρόνια (βρισκόταν ανέκαθεν σταθερά σε υψηλά επίπεδα, με απότομη άνοδο στις αρχές του 2020), με την κύρια πηγή ενδιαφέροντος να είναι οι ταξιδιώτες από την Κόστα Ρίκα, την Ισλανδία, τις Φιλιππίνες και τη Νικαράγουα. Σε αυτό το σημείο, όταν η αναζήτηση είναι εξειδικευμένη για τα Μέθανα («methana volcano»), τα αποτελέσματα δείχνουν πως μόνο κατά μικρά διαστήματα αυξάνεται ελαφρώς το ενδιαφέρον, ελαφρά ανοδική πορεία από το 2018, ενώ σε βάθος χρόνου το επίπεδο των αναζητήσεων είναι χαμηλό, την ώρα που οι κύριες φράσεις που σχετίζονται με αυτό είναι «methana greece», «methana volcano challenge» και «volcanoes in Greece». Αφενός η αναφορά στο methana volcano challenge, έναν αγώνα τρεξίματος που διασχίζει διαδρομές κοντά στο Ηφαίστειο, αποτελεί δείγμα της χρησιμότητας ύπαρξης αθλητικών δραστηριοτήτων στη χερσόνησο και αφετέρου η αναζήτηση ηφαιστειών στην Ελλάδα και η εμφάνιση του ηφαιστείου των Μεθάνων αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για μελλοντική ενίσχυση της δημοφιλίας του Ηφαιστείου.¹⁴²

Παράλληλα, αναφορικά με τον όρο “thermal baths”, οι αναζητήσεις κινούνταν ανέκαθεν σε υψηλά επίπεδα, ενώ κατά το πρώτο 6μηνο του 2020 γνώρισε ύφεση, λόγω των περιοριστικών μέτρων, επιστρέφοντας στη συνέχεια στα πρότερα επίπεδα άμεσα. Οι χώρες από τις οποίες προέρχονται οι αναζητήσεις είναι η Ισλανδία, η Νότιος Αφρική, η Ουγγαρία, η Νέα Ζηλανδία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Μάλτα και το Ηνωμένο Βασίλειο, με ορισμένες πόλεις της νέας Ζηλανδίας να εμφανίζουν μεγάλη συγκέντρωση αναζητήσεων (Turgo, Haterpe).¹⁴³ Ως προς τους αρχαιολογικούς χώρους («archaeological sites») το ενδιαφέρον είναι σταθερό κατά τα τελευταία 10 χρόνια, με ελαφρά άνοδο κατά τα τελευταία 2 χρόνια, μετά το πέρας των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19. Στην Παπούα-Νέα Γουινέα εντοπίζεται ένας «πυρήνας» αναζητήσεων, ενώ έντονη κινητικότητα εμφανίζεται σε Κένυα, Ουγκάντα, Γκάνα, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ελλάδα και Αυστραλία. Οι όροι που σχετίζονται με αυτό είναι: «archaeological sites, historical sites, famous archaeological sites, Greece archaeological sites, archaeological sites near me».¹⁴⁴

Τέλος, ο όρος «wetland» (υδροβιότοπος) αναζητείται σταθερά τα τελευταία χρόνια, παρότι από το 2007 έως το 2015 εμφάνιζε μείωση. Η πλειονότητα των αναζητήσεων προέρχεται από την Κίνα, τη Νότιο Αφρική, την Ταϊβάν, την Κόστα Ρίκα, το Τρίνινταντ

¹⁴¹ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=lemon%20trees&hl=el>

¹⁴² https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F07_9_&hl=el

¹⁴³ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=thermal%20baths&hl=el>

¹⁴⁴ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=archaeological%20sites&hl=el>

και Τομπάγκο, τη Χιλή, τη Σιγκαπούρη, τη Σενεγάλη και την Αυστραλία. Ανάμεσα στις φράσεις που σχετίζονται με αυτό είναι οι εξής: «wetlands park, ramsar wetlands, wetlands preserve, wetlands trail, world wetlands day». ¹⁴⁵

Αναφορικά με τις δραστηριότητες, από την αξιολόγηση των αναζητήσεων εξάγονται επίσης ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Αρχικά, ο όρος που περικλείει όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή και κατανάλωση τοπικών προϊόντων, δηλαδή ο αγροτουρισμός, μετά το 2010 εμφανίζει μεγάλη στασιμότητα από πλευράς αναζητήσεων από Έλληνες ταξιδιώτες, επιβεβαιώνοντας όσα ανέφεραν οι τοπικοί επιχειρηματίες περί απουσίας Ελλήνων επισκεπτών από τις επιχειρήσεις τους. Τα τελευταία 5 χρόνια παρατηρείται μια τάση προς άνοδο, η οποία επισκιάζεται από «σκαμπανεβάσματα» και την έλλειψη συνέχειας σε αυτήν. Ανάμεσα στους σχετικούς όρους αναζήτησης είναι «αγροτουρισμός», «τουρισμός», «αγροτουρισμός Ελλάδα», «εναλλακτικός τουρισμός», «αγροτουρισμός Κρήτη». ¹⁴⁶

Μία άλλη σημαντική δραστηριότητα που συνδέεται με τον ήπιο τουρισμό και παρέχεται στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων είναι η πεζοπορία. Η πορεία των αναζητήσεων για τον όρο αυτό είναι σταδιακά ανοδική από το 2013, ενώ τα τελευταία 7 χρόνια τα χρονικά διαστήματα που το ενδιαφέρον είναι μειωμένο (χειμερινοί μήνες) ελαττώνονται. Οι αναζητήσεις προέρχονται από ένα ευρύ γεωγραφικό πλάτος της χώρας μας (βορειοδυτική Ελλάδα, Κρήτη, Μαγνησία, Κυκλάδες, Δωδεκάνησα), όμως έχουν επίκεντρο την Σαντορίνη, κάτι το οποίο αντανακλάται και στους όρους αναζήτησης που σχετίζονται με την πεζοπορία («πεζοπορία», «imerovigli», «fira», «fira to oia hike», «hiking Greece», καθώς και «Όλυμπος», «πάρνηθα πεζοπορία», «samaria gorge», «trekking hellas»). Στις αναζητήσεις δεν βρίσκεται κάποια λέξη – κλειδί όπου αναφέρονται τα Μέθανα. ¹⁴⁷

Όσον αφορά την υποβρύχια κατάδυση, γενικά παρατηρείται το φαινόμενο της αύξησης του ενδιαφέροντος από Έλληνες ταξιδιώτες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, με τα διαστήματα αυτά να είναι μεγαλύτερα από το 2012 μέχρι σήμερα. Όπως και στην πεζοπορία, ο «πυρήνας» των αναζητήσεων είναι στην Σαντορίνη, ενώ υψηλές αναζητήσεις έχει και ο Λαγανάς στη Ζάκυνθο, όπως και περιοχές της Κρήτης, της βορειοδυτικής Ελλάδας, των Κυκλάδων, των Δωδεκανήσων και της Χαλκιδικής. Αξίζει να σημειωθεί πως όλες είναι παραθαλάσσιες περιοχές. Οι φράσεις που αναζητώνται περισσότερο και σχετίζονται με τη δραστηριότητα αυτή είναι οι εξής: «scuba diving», «scuba diving santorini», «maldives», «σετ αυτόνομης κατάδυσης», «κατάδυση με αναπνευστήρα», «recreational dive sites», «scuba diving corfu», «Αγία Πελαγία» και «Υδρα». Το τελευταίο αφορά το νησί της Ύδρας, που βρίσκεται κοντά στα όρια του

¹⁴⁵ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F0pvlz&hl=el>

¹⁴⁶ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F0cffx&hl=el>

¹⁴⁷ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F012v4j&hl=el>

Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων. ¹⁴⁸Επιπλέον, ο όρος «αλιεία» δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στους Έλληνες ταξιδιώτες, καθώς μόλις τα τελευταία χρόνια εντοπίζονται κινήσεις προς αυτή τη δραστηριότητα, οι οποίες δεν μεταφράζονται σε αξιοσημείωτη ενίσχυση του ενδιαφέροντος. Οι κύριες πηγές αναζητήσεων είναι η Σαντορίνη, η Ρόδος, αλλά και η Θάσος, όμως αρκετές άλλες περιοχές συγκεντρώνουν ορισμένο όγκο αναζητήσεων σε Κρήτη και βορειοδυτική Ελλάδα. Οι λέξεις που σχετίζονται με την αλιεία είναι: «fishing», «είδη αλιείας», «αλιεία» και «sotos fishing». ¹⁴⁹

Ένα άθλημα που σχετίζεται με ετήσιες δραστηριότητες στον Δήμο είναι το τρέξιμο, το οποίο στις αναζητήσεις από Έλληνες ταξιδιώτες κινείται σε μέτρια επίπεδα και διέπεται από αρκετά σκαμπανεβάσματα, όμως τα τελευταία 5 χρόνια έχουν αυξηθεί ελαφρά τα διαστήματα ανόδου των αναζητήσεων, που εντοπίζονται στους μήνες Ιούλιο έως Οκτώβριο, ενώ το 2023 υπάρχει σαφής άνοδος ήδη από τους μήνες της άνοιξης. Το επίκεντρο των αναζητήσεων βρίσκεται στην Τήνο και τη Μύκονο, ενώ αρκετό όγκο συγκεντρώνουν τα Μάλια της Κρήτης, η Κέρκυρα και διάφορες περιοχές της Αττικής, ωστόσο δεν υπάρχουν περιοχές όπως τα νησιά του Αργοσαρωνικού ή η Επίδαυρος που συνορεύουν με τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων. Η στροφή του ενδιαφέροντος σε Μύκονο και Τήνο αποτυπώνεται και στους σχετικούς όρους αναζήτησης που παρουσιάζουν άνοδο («Mykonos running festival, tinos running experience, corfu news»), ενώ συνολικά οι κορυφαίοι σε αναζήτηση όροι είναι οι εξής: «running», «running news», «τρέξιμο σε μονοπάτι», «mountain running», «γυναίκα» και «νύχτα». ¹⁵⁰

Στο μέτωπο των αναζητήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, η εικόνα είναι αρκετά διαφορετική τόσο στις τάσεις όσο και στους όρους των αναζητήσεων. Αρχικά, η έννοια του αγροτουρισμού βρίσκεται σταθερά σε υψηλά επίπεδα αναζητήσεων κατά τη διάρκεια των ετών, με μια μικρή περίοδο σταδιακής πτώσης από το 2015 έως το 2020, ενώ από το Νοέμβριο του 2021 και έκτοτε (μετά την λήξη των περιοριστικών μέτρων για την πανδημία) ενισχύθηκε περαιτέρω το ενδιαφέρον για αυτό το είδος τουρισμού. Το μεγαλύτερο μέρος των αναζητήσεων προέρχεται από την Ιταλία, ενώ ακολουθούν η Πολωνία, η Μάλτα και η Ελβετία. Οι σχετικές με τον αγροτουρισμό έννοιες που αναζητώνται περισσότερο το τελευταίο διάστημα αφορούν περιοχές της Ιταλίας και είναι γραμμένες στην ομώνυμη γλώσσα («agriturismo Benevento, agriturismo brianza, agriturismo la collina», «agriturismo con animali», «agriturismo Toscana», «agriturismo Roma», «agriturismo Sicilia» «agriturismo con piscina»), ενώ άλλες λέξεις κλειδιά είναι στην πολωνική γλώσσα («agroturystyka», «gospodarstwo agroturystyczne»). Μάλιστα, ένα ενδιαφέρον στοιχείο είναι πως ο αγροτουρισμός σχετίζεται και με αργίες όπως η Δευτέρα του Πάσχα και το Ferragosto, η αντίστοιχη

¹⁴⁸ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F09kjpg&hl=el>

¹⁴⁹ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F094jc&hl=el>

¹⁵⁰ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&geo=GR&q=%2Fm%2F06h7i&hl=el>

εορτή στις 15 Αυγούστου στην Ιταλία, το οποίο δείχνει ότι οι Ιταλοί αναζητούν αποδράσεις για τις ημέρες εκείνες.¹⁵¹

Επιπλέον, η λέξη «πεζοπορία» (hiking) βρίσκεται σταθερά σε υψηλά επίπεδα αναζητήσεων, ενώ τα τελευταία χρόνια εμφανίζει ανοδική τάση. Οι χώρες από όπου προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος των αναζητήσεων είναι η Ελβετία, η Αυστρία, το Νεπάλ, η Ισπανία, το Ισραήλ, η Ιταλία, ο Καναδάς, η Γερμανία και το Βέλγιο. Οι όροι που αναζητώνται περισσότερο το τελευταίο διάστημα και σχετίζονται με την δραστηριότητα αυτή είναι : “hiking near me”, «hiking trails near me”, “easy”, “best hiking backpack”, “angels landing», «Malibu hikes”, “canmore hikes”, “Joshua tree hikes”, “rinjani trekking”. Συνολικά οι κορυφαίες φράσεις είναι: «hiking”, “hike”, “wandern”, “trekking”, “senderismo”, “rutas senderismo”, “hiking trails”, “mountain hiking”.¹⁵²

Ακόμη, η αναζήτηση του όρου «scuba diving» (υποβρύχια κατάδυση) ακολουθούσε σταδιακή πτωτική πορεία από το 2007 έως το 2015, έπειτα σταθεροποιήθηκε, στις αρχές του 2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας είχε σημαντική μείωση, ενώ από το καλοκαίρι του 2020 μέχρι σήμερα ανακάμπτει σταδιακά. Αναφορικά με τις χώρες από όπου πηγάζουν οι αναζητήσεις, στην κορυφή βρίσκεται η Μπελίζ, έπονται οι Μαλδίβες, η Σιγκαπούρη, η Αυστραλία, η Ιαπωνία, η Νέα Ζηλανδία, η Τανζανία, το Χόνγκ Κόνγκ, η Μαλαισία και οι Φιλιππίνες. Οι λέξεις που σχετίζονται με αυτόν τον όρο είναι : «diving», «scuba», «scuba diving», «diving holidays», «Maldives diving», “diving belize”, “cairns”, “raja ampat diving”, “blue cave”, “Palawan”.¹⁵³

Παράλληλα, για τη δραστηριότητα της αλιείας, τα δεδομένα δείχνουν ότι σε παγκόσμια κλίμακα οι αναζητήσεις κινούνται σταθερά σε υψηλά επίπεδα, με σαφή διαστήματα ανόδου (χειμώνας έως καλοκαίρι), αλλά και πτώσης (τέλη καλοκαιριού και φθινόπωρο) κάθε χρόνο. Η χώρα που κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο των αναζητήσεων είναι η Νέα Ζηλανδία και ακολουθούν οι ΗΠΑ, η Αργεντινή, η Κόστα Ρίκα, η Αυστραλία, το Βιετνάμ, η Φινλανδία, ο Καναδάς, η Νότια Αφρική, η Ρωσία και η Ιταλία. Οι λέξεις-κλειδιά που σχετίζονται με τη δραστηριότητα είναι: «fishing near me», «mancing», «lake fishing», «trout fishing», «tides for fishing», «pesca».¹⁵⁴ Τέλος, η λέξη «τρέξιμο» (running), από το 2008 μέχρι σήμερα διέπεται από ανοδικές τάσεις στις αναζητήσεις από τους ταξιδιώτες παγκοσμίως, με μοναδική «παραφωνία» την περίοδο των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19 (Μάρτιος έως Ιούνιος 2020). Οι χώρες από τις οποίες προέρχονται οι αναζητήσεις είναι η Ταϊλάνδη, η Ιρλανδία, η Ινδία, η Σλοβακία, η Τσεχία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Ταϊβάν, η

¹⁵¹ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F0cfx&hl=el>

¹⁵² <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F012v4j&hl=el>

¹⁵³ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F04njq1&hl=el>

¹⁵⁴ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F094jc&hl=el>

Νέα Ζηλανδία, η Σιγκαπούρη και η Νότιος Κορέα. Οι όροι που είναι συναφείς με την αναζήτηση αυτή είναι : «running status, trains running, decathlon, running in Cork (περιοχή στην Ιρλανδία), running backpacks, jogging».¹⁵⁵

3.1.2: Αναζήτηση αποτελεσμάτων στην Google

Ταυτόχρονα, μελετώντας το πλήθος των αποτελεσμάτων των αναζητήσεων για τον Δήμο αλλά και επιμέρους για κάθε περιοχή τόσο σε ελληνικούς χαρακτήρες όσο και σε λατινικούς, η κύρια διαπίστωση είναι πως δεν προκύπτουν αρκετά αποτελέσματα όσον αφορά τον Δήμο, αλλά η προσοχή στρέφεται στις περιοχές του Δήμου, όπως τον Γαλατά και τα Μέθανα. Μάλιστα, τα αποτελέσματα είναι δυσανάλογα του πληθυσμού για τις 3 μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές, τον Γαλατά, τα Μέθανα και την Τροιζήνα. Συγκεκριμένα, οι λέξεις-κλειδιά «Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων» συγκεντρώνουν περί τα 9.000 αποτελέσματα, ενώ αντίστοιχα οι λέξεις «Γαλατάς Τροιζηνίας» βρίσκεται στα 24.400, η λέξη «Μέθανα» 42.900 και η «Τροιζήνα» στα 65.400. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί πως η λέξη «Γαλατάς» δίνει περίπου 123.000 αποτελέσματα, όμως υπάρχει συνωνυμία με αντίστοιχη περιοχή στην Κρήτη και για αυτό το λόγο η αναζήτηση εστιάζει αποκλειστικά στον Γαλατά Τροιζηνίας, που είναι και το ζητούμενο. Παράλληλα, η λέξη «Τροιζηνία» δίνει 48.500 αποτελέσματα.¹⁵⁶¹⁵⁷¹⁵⁸¹⁵⁹

Αναζητώντας με λατινικούς χαρακτήρες, η εικόνα διαφέρει αρκετά, με σημαντική άνοδος να καταγράφεται για την περιοχή των Μεθάνων και της Τροιζήνας. Συγκεκριμένα, οι λέξεις «Troizina-Methana» δίνουν 7.200, η λέξη “galatas troizina” 37.100, η λέξη «methana» 357.000 και η λέξη “troezen” 113.000 αποτελέσματα αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, αξίζει να σημειωθεί πως οι παραπάνω όροι είναι εκείνοι που δίνουν το μεγαλύτερο αριθμό αποτελεσμάτων ανά περιοχή, αλλά και στο σύνολο του Δήμου. Για παράδειγμα, στην Τροιζήνα, η λέξη “Troizina” επίσης δίνει αρκετά αποτελέσματα (11.600), όμως η λέξη «troezen» που είναι η ακριβής της μετάφραση στα αγγλικά αποφέρει τα παραπάνω αποτελέσματα.¹⁶⁰¹⁶¹¹⁶²¹⁶³

¹⁵⁵ <https://trends.google.com/trends/explore?cat=67&date=all&q=%2Fm%2F06h7j&hl=el>

¹⁵⁶ [Αποτελέσματα αναζητήσεων για τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων](#)

¹⁵⁷ [Αποτελέσματα αναζητήσεων για τον Γαλατά Τροιζηνίας](#)

¹⁵⁸ [Αποτελέσματα αναζητήσεων για τα Μέθανα](#)

¹⁵⁹ [Αποτελέσματα αναζητήσεων για την Τροιζήνα](#)

¹⁶⁰ [Αποτελέσματα αναζητήσεων για τον όρο Troizina-Methana](#)

¹⁶¹ [Αποτελέσματα αναζήτησης για τον όρο Galatas troizina](#)

¹⁶² [Αποτελέσματα αναζήτησης για τον όρο Methana](#)

¹⁶³ [Αποτελέσματα αναζήτησης για τον όρο Troezen](#)

3.1.3: Trip Advisor Forums

Μια ακόμη πτυχή της έρευνας αυτής, που δίνει τη δυνατότητα να γίνουν κατανοητές οι ανάγκες των δυνητικών επισκεπτών, αποτελούν τα θέματα συζήτησης σχετικά με τις περιοχές του Δήμου στην πλατφόρμα Trip Advisor Forums.

Αρχικά, όσον αφορά τη Χερσόνησο των Μεθάνων, τα κυρίαρχα θέματα συζήτησης είναι τα ακόλουθα: ¹⁶⁴

• Ερώτηση για δρομολόγια λεωφορείων από Μέθανα προς την Αθήνα και για ύπαρξη σχετικής ιστοσελίδας
• Γενικές πληροφορίες για τα Μέθανα (πλησιέστερο αεροδρόμιο, πρόσβαση, σημεία ενοικίασης αυτοκινήτων, διαμερίσματα για ενοικίαση-αγορά)
• Ερώτηση για παραλίες στα Μέθανα
• Ερώτηση για μετάβαση από Πειραιά στα Μέθανα για επίσκεψη στην υπόλοιπη Πελοπόννησο
• Ερώτηση για δρομολόγια από Πειραιά προς Μέθανα τον Φεβρουάριο
• Εκδρομή σε Ναύπλιο, Μέθανα και Αίγινα
• Πληροφορίες για Μέθανα και ειδικά για τον Άγιο Γεώργιο Μεθάνων
• Ερώτηση για συνδυασμό διακοπών σε Αίγινα, Μέθανα και Πόρο
• Πόσο υψηλή είναι η θερμοκρασία στα Μέθανα τον Ιούνιο
• Θερμά λουτρά στα Μέθανα
• Ερώτηση για εύρεση πληροφοριών για τα Μέθανα και ειδικά για το Ηφαίστειο
• Άλλες περιοχές για πεζοπορία τον Ιούνιο (2020)
• Νησί κοντά στην Αθήνα
• Ερώτηση για αποστάσεις μεταξύ Αθήνας, Ναυπλίου και Μεθάνων
• Μετακίνηση από Ναύπλιο στην Ύδρα (Μέθανα ενδιάμεση στάση)
• Μονοήμερη εκδρομή από την Ερμιόνη στα Μέθανα
• Νησί με ηφαίστειο για μονοήμερη εκδρομή από την Αθήνα
• Θερμά λουτρά κοντά στην Καλαμάτα
• Εκδρομές από τον Πόρο
• Εκδρομή για τετραμελή οικογένεια τον Οκτώβριο με κόστος κάτω από 500 λίρες Αγγλίας
• Τιμές εισιτηρίων για Αίγινα, Μέθανα και Πόρο
• Ερώτηση για 12ήμερη εκδρομή στον Σαρωνικό
• Περιοχές με αλιευτικό καταφύγιο

¹⁶⁴ <https://www.tripadvisor.com/SearchForums?q=Methana>

• Εκδρομές χαμηλού κόστους
• Ποδηλασία στην Πελοπόννησο
• Ψάρεμα διά στεριάς
• Ιστιοπλοϊκή διαδρομή στον Σαρωνικό

Αντίστοιχα, για την περιοχή του Γαλατά συζητώνται κυρίως τα παρακάτω θέματα:¹⁶⁵

• Μετακίνηση από τον Γαλατά στην Ύδρα
• Λεωφορείο από την Αθήνα προς τον Γαλατά
• Πλοίο από τον Γαλατά προς τον Πόρο (πρώτα και τελευταία δρομολόγια, 24ωρη λειτουργία, δυνατότητα μεταφοράς αυτοκινήτων)
• Ύπαρξη δρομολογίων Γαλατάς-Πόρος τον Μάιο
• Ερώτηση για το εάν χρειάζεται κράτηση για τα πλοία που εκτελούν δρομολόγιο Γαλατάς-Πόρος
• Ενοικίαση αυτοκινήτου στον Γαλατά
• Μετακίνηση από το Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» προς τον Γαλατάς
• Λεωφορείο από τον Γαλατά στο Ναύπλιο
• Λεωφορείο από την Πάτρα στον Γαλατά
• Μετακίνηση από το Ναύπλιο στον Γαλατά
• Μετακίνηση από τον Γαλατά στην Καλαμάτα με λεωφορείο
• Διανυκτέρευση στον Γαλατά αντί του Πόρου
• Ερώτηση για μονοήμερη εκδρομή από τον Πόρο προς τον Γαλατά με ποδήλατο
• Ερώτηση για μετακίνηση από την Αίγινα στο Ναύπλιο
• Ερώτηση για μετακίνηση από Αθήνα στο Ναύπλιο μέσω Αίγινας
• Ερώτηση για μετακίνηση από το Αγκίστρι στο Ναύπλιο
• Ερώτηση για δρομολόγια λεωφορείων από Γαλατά προς Μέθανα
• Μετακίνηση από Επίδαυρο προς Ύδρα
• Εκδρομές από τον Πόρο

Τέλος, για την Τροιζήνα οι συζητήσεις εστιάζουν στα εξής:¹⁶⁶

¹⁶⁵ <https://www.tripadvisor.com/SearchForums?q=galatas>

¹⁶⁶ <https://www.tripadvisor.com/SearchForums?q=troezen>

<ul style="list-style-type: none"> • Πρώτη φορά στην Ελλάδα, ερώτηση για διαμόρφωση προγράμματος στην Πελοπόννησο
<ul style="list-style-type: none"> • Μονοήμερη εκδρομή στην Αργολίδα
<ul style="list-style-type: none"> • Πρώτη φορά επίσκεψη στο Ναύπλιο, ποιο θα είναι το σημείο διαμονής: Πρόταση για Τροιζήνα

3.2: Ανάλυση ιστοσελίδων του προορισμού

3.2.1: Ανάλυση περιεχομένου ιστοσελίδων

Η κύρια ιστοσελίδα του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων (<http://www.dimostroizinias-methanon.gr/articlesnew/>) διαθέτει πληθώρα πληροφοριών αναφορικά με τις δράσεις του Δήμου, καθώς και τις υπηρεσίες του. Η επίσημη τουριστική σελίδα του Δήμου (<https://www.troizinia-methana.gr/>), για την οποία υπάρχει και σχετικός σύνδεσμος που οδηγεί σε αυτήν από την κύρια ιστοσελίδα του Δήμου, παρουσιάζει πολύ αναλυτικά όλα όσα σχετίζονται με κάθε περιοχή του Δήμου, όπως τα αξιοθέατα, τις δραστηριότητες, την πρόσβαση, την ιστορία, καθώς και τη διαμονή και στην εστίαση. Παράλληλα, υπάρχει και δεύτερη τουριστική ιστοσελίδα, η οποία επίσης υπάρχει ως σύνδεσμος στην κύρια ιστοσελίδα του Δήμου, η οποία παρέχει πληροφορίες αποκλειστικά για την χερσόνησο των Μεθάνων (<http://www.methana.gr/>). Μολονότι η έρευνα αυτή αφορά το τουριστικό προϊόν του τόπου, η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου επίσης παρέχει αρκετές πληροφορίες για τις περιοχές του Δήμου, οπότε θα συμπεριληφθεί στη μελέτη αυτή.

Αρχικά, όσον αφορά την επίσημη τουριστική σελίδα του Δήμου, είναι από μόνο του θετικό το γεγονός της ύπαρξής της, καθώς δίνει τη δυνατότητα σε δυνητικούς επισκέπτες να αναζητήσουν τα αξιοθέατα του Δήμου, αλλά ταυτόχρονα να πληροφορηθούν για την ιστορία, τα έθιμα και τις παραδόσεις, αλλά και για χρήσιμα στοιχεία όπως η πρόσβαση και οι βοηθητικές υπηρεσίες.

Συνεπώς, κύριο θετικό χαρακτηριστικό της ιστοσελίδας αποτελεί η πληθώρα και η ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχει, καλύπτοντας ακόμη και τις μικρότερες σε πληθυσμό περιοχές σε κάθε άκρη του Δήμου. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στον επισκέπτη να αποκομίσει μια σφαιρική εικόνα για τις περιοχές του Δήμου, το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην αύξηση της δημοφιλίας και κατ' επέκταση στην άνοδο της επισκεψιμότητας του τόπου. Παρ' όλα αυτά, είναι σημαντικό η ιστοσελίδα να είναι αποτελεσματική, όπως το να εμφανίζεται εύκολα στις αναζητήσεις (με τη βοήθεια του αλγορίθμου), το οποίο προϋποθέτει να πληροί μια σειρά από τεχνικές προδιαγραφές που αναλύονται παρακάτω.

Ένα ακόμα θετικό στοιχείο είναι η ύπαρξη πλούσιου οπτικοακουστικού υλικού στην ιστοσελίδα, με υψηλής ανάλυσης εικόνες και βίντεο τόσο στην αρχική σελίδα όσο και στις επιμέρους σελίδες που περιέχει. Πολλές από τις φωτογραφίες αφορούν και δραστηριότητες ήπιων τουριστών, όπως τα μονοπάτια και το ηφαίστειο των Μεθάνων, οι αρχαιολογικοί χώροι και το διαβολογέφυρο της Τροιζήνας. Όμως, όπως γίνεται αντιληπτό στην ανάλυση που ακολουθεί, η ύπαρξη πολλών εικόνων και βίντεο επιβαρύνουν την ταχύτητα φόρτωσης της ιστοσελίδας, οπότε κρίνεται αναγκαίο να βρεθεί μια ισορροπία ως προς το πλήθος των εικόνων και βίντεο που παρουσιάζονται σε αυτήν.

Ταυτόχρονα, στην ίδια σελίδα παρέχονται και συμβουλές για δραστηριότητες που ανταποκρίνονται σε επισκέπτες διαφορετικών προτιμήσεων και άρα σε διαφορετικούς τύπους τουριστών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ξεχωριστές στήλες για δραστηριότητες που σχετίζονται με τον Οικογενειακό Τουρισμό, τον Ιαματικό Τουρισμό, τον Θρησκευτικό Τουρισμό, αλλά και τον Εναλλακτικό Τουρισμό (βλ. Εικόνα). Με δεδομένο ότι στόχος της εργασίας είναι η μελέτη των προοπτικών ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού, η ύπαρξη μιας τέτοιας πρότασης στην επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου καταδεικνύει πως υπάρχει μέριμνα και γίνονται προσπάθειες ανάδειξης του από πλευράς των τοπικών Αρχών.

Ειδικότερα, στη στήλη του Εναλλακτικού Τουρισμού, του οποίου κομμάτι αποτελεί ο ήπιος τουρισμός, προτείνεται ο συνδυασμός πεζοπορίας και της μελέτης της τοπικής χλωρίδας και πανίδας, η επίσκεψη παραδοσιακών οικισμούς και ξωκλήσια, οι ελεύθερες καταδύσεις, το ψάρεμα και η συμμετοχή σε ετήσια τοπικά αθλητικά δρώμενα, προσθέτοντας στα παραπάνω και τον ιαματικό τουρισμό (επίσκεψη στα Λουτρά Πausανία και τη Λουτρόπολη). Με εξαίρεση ορισμένα αθλητικά δρώμενα που παρουσιάζονται ως ετήσια ενώ πλέον δεν πραγματοποιούνται, η συντριπτική πλειονότητα των δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα αποτυπώνουν την πραγματική εικόνα για τις περιοχές του Δήμου. Ένα ακόμη στοιχείο που δρα ευεργετικά ως προς την προσέλκυση εναλλακτικών τουριστών είναι η παρουσίαση της τοπικής χλωρίδας και πανίδας στην ιστοσελίδα αυτή, γεγονός το οποίο αναμφίβολα ενθαρρύνει τους λάτρεις της φύσης να επισκεφθούν την περιοχή. Όσον αφορά τις αιτίες πραγματοποίησης ήπιων ταξιδιών, τόσο οι Έλληνες όσο και οι κάτοικοι εξωτερικού προέκριναν τη χαλάρωση και την αποσύνδεση από την καθημερινότητα, ενώ δραστηριότητες όπως η επαφή με το φυσικό περιβάλλον, την τοπική γαστρονομία και η πεζοπορία επίσης συγκέντρωσαν υψηλά ποσοστά.

Εικόνα 3.2: Στήλη για τον εναλλακτικό τουρισμό στην ιστοσελίδα *troizinia-methana.gr*

Το κύριο αρνητικό σημείο της ιστοσελίδας αποτελεί η απουσία της αγγλικής γλώσσας, παρότι εμφανίζεται ως επιλογή στην αρχική σελίδα. Το γεγονός αυτό σίγουρα δεν βοηθά στην εύρεσή της από τους επισκέπτες που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα, με αποτέλεσμα να υπάρχει απώλεια επισκεπτών από το εξωτερικό. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τόσο την ανάλυση των λέξεων-κλειδιών που αναζητούνται (βλ. Ενότητα), όσο και το προφίλ των ήπιων τουριστών (το μεγαλύτερο μέρος προέρχεται από το εξωτερικό), τότε γίνεται αντιληπτή η αναγκαιότητα ανάρτησης περιεχομένου στα αγγλικά.

Τέλος, στα αρνητικά στοιχεία συγκαταλέγεται και η απουσία προτάσεων για αγροτουριστικές δραστηριότητες από την ιστοσελίδα, όπως η επίσκεψη σε οινοποιείο και ελαιοτριβείο στην Τροιζηνία, οι οποίες αναλύονται στην ενότητα «Δραστηριότητες στον Δήμο».

Η ιστοσελίδα που αφορά την περιοχή των Μεθάνων (*methana.gr*) εμφανίζει αρκετές ομοιότητες με αυτήν της επίσημης τουριστικής ιστοσελίδας του Δήμου. Μάλιστα, πολλά από τα στοιχεία που αφορούν τα Μέθανα παρουσιάζονται σχεδόν απaráλλαχτα και στις δύο ιστοσελίδες. Στα πλεονεκτήματα της ιστοσελίδας αυτής βρίσκεται η άμεση προβολή εικόνων σχετικών με την κάθε τοποθεσία και για κάθε ενότητα. Για παράδειγμα, στην αρχική σελίδα, ακουμπώντας σε κάθε ενότητα (Μέθανα, Παραλίες, Δρώμενα, Αρχαιότητες κτλ) αυτομάτως εμφανίζονται

υποενότητες ή εικόνες που σχετίζονται με την εκάστοτε ενότητα, όπως στην περίπτωση των παραλιών της χερσονήσου.

Επίσης, διατίθεται πλούσιο οπτικό υλικό με την χλωρίδα και την πανίδα που συναντάται στην περιοχή, γεγονός το οποίο είναι χρήσιμο για την προσέλκυση ήπιων τουριστών. Επιπρόσθετα, όπως και στην ιστοσελίδα troizinia-methana.gr, παρουσιάζονται δραστηριότητες προσαρμοσμένες στις ανάγκες διαφορετικών ειδών επισκεπτών (Οικογενειακός, Θρησκευτικός, Ιαματικός και Εναλλακτικός Τουρισμός), το οποίο βοηθά στην ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού που αποτελεί κομμάτι του εναλλακτικού. Ένα ακόμη θετικό στοιχείο είναι πως στην ιστοσελίδα αυτή εντοπίζεται ξεχωριστή ενότητα αποκλειστικά αφιερωμένη στις πεζοπορικές εκδρομές στη Χερσόνησο και στην οποία παρουσιάζονται 12 από τα μονοπάτια που έχουν διανοιχθεί εκ νέου τα τελευταία χρόνια (βλ. ενότητα).

Το κύριο αρνητικό στοιχείο που παρατηρείται είναι η έλλειψη εμπλουτισμού και εκσυγχρονισμού του περιεχομένου της ιστοσελίδας, καθώς παρουσιάζονται εκδηλώσεις που πλέον δεν πραγματοποιούνται, ενώ σε ενότητες όπως τα μονοπάτια των Μεθάνων δεν έχει γίνει ενημέρωση με τα 5 νέα μονοπάτια που έχουν διανοιχθεί. Πέραν αυτών, δεν υπάρχει κάποιο άλλο αρνητικό χαρακτηριστικό για την ιστοσελίδα αυτή.

Όπως προαναφέρθηκε, η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου (dimostroizinias-methanon.gr) απευθύνεται και σε δυνητικούς επισκέπτες του προορισμού, παρουσιάζοντας τόσο τις κοινότητες του Δήμου, όσο και άλλες πληροφορίες, όπως χρήσιμα τηλέφωνα των υπηρεσιών του Δήμου, των Συλλόγων, ακόμη και των μοναστηριών. Στα πλεονεκτήματα που παρέχει η ιστοσελίδα όσον αφορά το τουριστικό προϊόν προστίθεται και η ύπαρξη σε εμφανές σημείο της αρχικής σελίδας (στο πάνω μέρος) συνδέσμων που παραπέμπουν τόσο στην επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου, όσο και στην τουριστική σελίδα που αφορά τα Μέθανα.

Εικόνα 3.3: Οι σύνδεσμοι που βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου (*dimostroizinias-methanon.gr*) και παραπέμπουν στην τουριστική σελίδα του Δήμου, καθώς και εκείνη των Μεθάνων

Στον αντίποδα, η απουσία αγγλικής γλώσσας, όπως και στην επίσημη τουριστική ιστοσελίδα, καθιστά δυσκολότερη την εύρεσή της από επισκέπτες του εξωτερικού, ενώ αποκλείει την πρόσβαση στην ενημέρωση των μόνιμων κατοίκων που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.

3.2.2: Σειρά εμφάνισης ιστοσελίδων στο διαδίκτυο

Παρατηρώντας τις αναζητήσεις για κάθε περιοχή του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων ξεχωριστά, αλλά και για τον ίδιο τον Δήμο διαπιστώνονται τα εξής:

Αρχικά, αναζητώντας τη λέξη «Γαλατάς Τροιζηνίας», η επίσημη τουριστική σελίδα του Δήμου (<https://www.troizinia-methana.gr/>) συναντάται στην τέταρτη θέση των αποτελεσμάτων, όπου ο σύνδεσμος παραπέμπει στους Συλλόγους του Γαλατά. Παράλληλα, η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου βρίσκεται ακόμα υψηλότερα, στη δεύτερη θέση, με τη σελίδα να αφορά μια συνοπτική περιγραφή της περιοχής του Γαλατά. Αντίστοιχα, αναζητώντας με λατινικούς χαρακτήρες (*galatas troizina*) τα αποτελέσματα είναι τα ίδια με τα προαναφερθέντα για τις 2 ιστοσελίδες. Αν η αναζήτηση πραγματοποιηθεί με τον όρο “galatas” τότε η ιστοσελίδα του Δήμου συναντάται στην 12^η θέση κατά σειρά αποτελεσμάτων, ενώ δεν εμφανίζεται η ιστοσελίδα *troizinia-methana.gr* πιθανώς λόγω της απουσίας αγγλικής γλώσσας από την ιστοσελίδα.

Στις αναζητήσεις για την περιοχή της Τροιζήνας, ο όρος «Τροιζήνα» φέρνει την ιστοσελίδα *troizinia-methana.gr* στην τρίτη θέση των αποτελεσμάτων (αρχαιότητες στην Τροιζήνα), ενώ ακολουθεί στην 4^η θέση ο σύνδεσμος της επίσημης ιστοσελίδας του Δήμου, όπου παρουσιάζεται η Κοινότητα της Τροιζήνας. Η αναζήτηση με

λατινικούς χαρακτήρες “troezen” που όπως προαναφέρθηκε δίνει τα περισσότερα αποτελέσματα, δεν εμφανίζει σε κανένα σημείο τις ιστοσελίδες του Δήμου, γεγονός το οποίο αποδίδεται κυρίως στην απουσία αγγλικής γλώσσας στις ιστοσελίδες αυτές. Η αναζήτηση του όρου “troizinia” δίνει καλύτερα αποτελέσματα, εμφανίζοντας τις ιστοσελίδες όπως και στα ελληνικά, μόνο που στην 3^η θέση βρίσκεται η ιστοσελίδα του Δήμου και στην 4^η η επίσημη τουριστική σελίδα του Δήμου.

Στην περιοχή των Μεθάνων, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχει διαθέσιμη και η ιστοσελίδα methana.gr, η οποία βρίσκεται μόλις στην δεύτερη κατά σειρά θέση των αποτελεσμάτων που εμφανίζονται κατά την αναζήτηση του όρου «Μέθανα». Στην 5^η θέση συναντάται άλλη μια ιστοσελίδα που αφορά τα Μέθανα, αλλά συγκεκριμένα τα μονοπάτια των Μεθάνων (volcanotrails.gr) όπου παρουσιάζονται αξιοθέατα της περιοχής. Στην 6^η θέση εμφανίζεται η ιστοσελίδα visitgreece.gr σε σύνδεσμο που αφορά την περιοχή των Μεθάνων. Η ιστοσελίδα visitgreece.gr δεν παρουσιάζεται στις αναζητήσεις κάποιας άλλης περιοχής του Δήμου. Η επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου (troizinia-methana.gr) εμφανίζεται μόλις στην 16^η θέση της σχετικής κατάταξης, ενώ αξιοσημείωτο είναι πως η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου δεν εμφανίζεται στα αποτελέσματα.

Αναφορικά με τη λέξη «Καλλονή», επειδή η περιοχή που είναι περισσότερο διάσημη είναι εκείνη της Λέσβου, αναζητούμε με τους όρους «Καλλονή Τροιζηνίας». Στην περίπτωση αυτή η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου συναντάται στην 6^η θέση με την περιγραφή της κοινότητας Δρυόπης στην οποία ανήκει η Καλλονή, ενώ στην 8^η θέση συναντάται η επίσημη τουριστική σελίδα του Δήμου, όπου παρουσιάζονται οι Σύλλογοι της Καλλονής. Πραγματοποιώντας την αναζήτηση με λατινικούς χαρακτήρες «Kalloni Troizinia», η επίσημη τουριστικής ιστοσελίδα του Δήμου βρίσκεται στην 6^η θέση (Διαμονή στην Καλλονή), ενώ η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου είναι στην 8^η θέση με την περιγραφή της περιοχής. Ταυτόχρονα, η περιοχή του Καρατζά δεν εμφανίζεται άμεσα στις αναζητήσεις με τον όρο αυτόν, λόγω της χαμηλής αναγνωρισιμότητας της περιοχής, όπως είναι εύλογο. Συνεπώς, αναζητούμε τους όρους «Καρατζάς Τροιζηνίας», όπου τα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά ως προς την τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου, η οποία εμφανίζεται στην πρώτη θέση των αποτελεσμάτων με περιγραφή της περιοχής. Ωστόσο, η ιστοσελίδα του Δήμου δεν διακρίνεται όσον αφορά τα αποτελέσματα για την περιοχή. Ακριβώς ίδια είναι η εικόνα των αποτελεσμάτων εάν η αναζήτηση γίνει με λατινικούς χαρακτήρες “karatzas troizinia”.

Τέλος, στην αναζήτηση των όρων «Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων», όπως είναι εύλογο, η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου εμφανίζεται πρώτη, ενώ η επίσημη τουριστική ιστοσελίδα (troizinia-methana.gr) εμφανίζεται στην 6^η θέση των αποτελεσμάτων. Πραγματοποιώντας την αναζήτηση με λατινικούς χαρακτήρες (municipality of Troizinia-Methana), η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου εμφανίζεται στην 9^η μόλις

θέση, ενώ υψηλότερα συναντάται και η τουριστική σελίδα των Μεθάνων (methana.gr). Στην 20^η θέση βρίσκεται η επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου, η οποία κρίνεται χαμηλή.

3.2.3: Ανάλυση αποτελεσματικότητας ιστοσελίδων

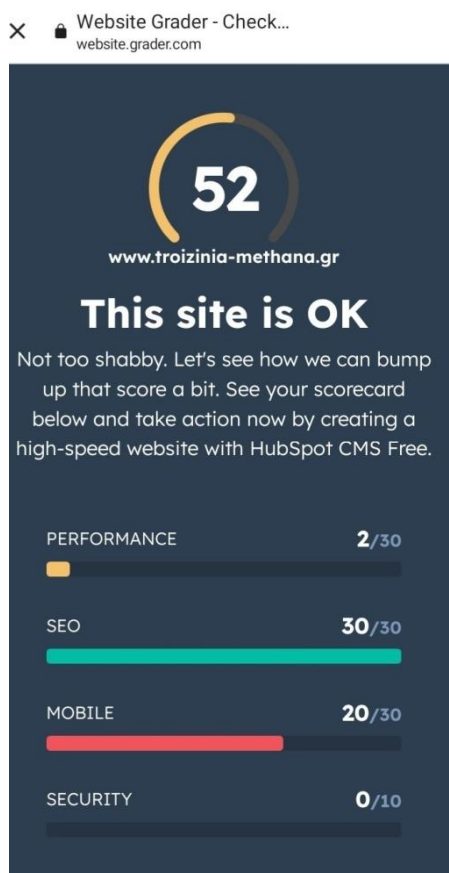
Μέσω του προγράμματος Website Grader, το οποίο προσδιορίζει την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας ιστοσελίδων, υλοποιείται το επόμενο στάδιο της έρευνας όσον αφορά την επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και εκείνη που αφορά αποκλειστικά την περιοχή των Μεθάνων. Ειδικότερα, δίνεται η ευκαιρία να εξαχθούν συμπεράσματα όσον αφορά την ταχύτητα, την ασφάλεια, καθώς και την απόδοσή της τόσο στην έκδοση για ηλεκτρονικούς υπολογιστές όσο και σε αυτήν για τα κινητά τηλέφωνα.

Αναφορικά με την επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου, η συνολική αποτελεσματικότητα της ιστοσελίδας ανέρχεται σε 52%, το οποίο χαρακτηρίζεται μέτριο και καταδεικνύει την ανάγκη βελτιώσεων σε διάφορα σημεία. Συγκεκριμένα, η απόδοση είναι αρκετά χαμηλή (2/30), με το κυριότερο πρόβλημα να εστιάζεται στην ταχύτητα φόρτωσης (12,8 δευτερόλεπτα κατά μέσο όρο, ενώ το ανώτατο αποδεκτό όριο είναι τα 5,3 δευτερόλεπτα), το οποίο ωθεί αρκετούς επισκέπτες στην αναζήτηση άλλων, ταχύτερων ιστοσελίδων. Επίσης, ο όγκος αρχείων που περιέχει η ιστοσελίδα είναι αρκετά υψηλός (81 αρχεία), δυσχεραίνοντας τη λειτουργία της ιστοσελίδας, την ώρα που το μέγεθος της ιστοσελίδας κινείται λίγο πάνω από τα όρια που μεγιστοποιούν την αποτελεσματικότητά της (4,4 MB έναντι 3MB που είναι το όριο). Ένα ακόμη μειονέκτημα της σελίδας αυτής σύμφωνα με το πρόγραμμα είναι το μέγεθος των εικόνων, το οποίο είναι πολύ μεγάλο, με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσκολία αφενός στο να ανοίξουν και αφετέρου στο να προσαρμοστούν σε οθόνες διαφορετικού μεγέθους.

Ωστόσο, ένα βασικό πλεονέκτημα της ιστοσελίδας είναι η άριστη αξιολόγηση (30/30) όσον αφορά τη δυνατότητα ανίχνευσης στις αναζητήσεις στο internet (SEO), το οποίο εγγυάται την αύξηση της επισκεψιμότητας, αλλά και την εύρεση της ιστοσελίδας από την αγορά-στόχο, που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι οι δυνητικοί επισκέπτες του προορισμού. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα bluehost.com, η βελτιστοποίηση της λειτουργίας των μηχανών αναζήτησης (SEO) αποτελεί «κλειδί» για την επιτυχία του εγχειρήματος στο διαδίκτυο. Ανάμεσα στα επιμέρους χαρακτηριστικά που οδηγούν στο άριστο αυτό αποτέλεσμα είναι το γεγονός ότι η ονομασία των συνδέσμων στην ιστοσελίδα είναι αντιπροσωπευτική του περιεχομένου τους (π.χ. troizinia-methana.gr/alternate, αφορά τον εναλλακτικό τουρισμό), καθώς επίσης και η άριστη περιγραφή του περιεχομένου της ιστοσελίδας όπως αυτή εμφανίζεται στα αποτελέσματα των αναζητήσεων.

Ένας ακόμη παράγοντας που καθορίζει την συνολική αποτελεσματικότητα της ιστοσελίδας είναι η εμφάνιση της ιστοσελίδας στην έκδοση για κινητά τηλέφωνα. Σε αυτήν, η ιστοσελίδα που μελετάται αποσπά βαθμολογία 20/30, η οποία χαρακτηρίζεται ικανοποιητική. Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν είναι από τη μία πλευρά το γεγονός ότι έχει ευανάγνωστο περιεχόμενο, το οποίο σημαίνει ότι η γραμματοσειρά διαθέτει επαρκές μέγεθος, ενώ από την άλλη πλευρά και η δομή της σελίδας είναι ευκρινής, το οποίο, σύμφωνα με το πρόγραμμα, δίνει ώθηση στην ανιχνευσιμότητα όταν οι αναζητήσεις γίνονται μέσω κινητού τηλεφώνου. Το αρνητικό στοιχείο στην έκδοση για κινητά τηλέφωνα είναι πως οι σύνδεσμοι και αρχεία δεν απέχουν πολύ μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να δυσκολεύεται ο χρήστης να πλοηγηθεί στην σελίδα.

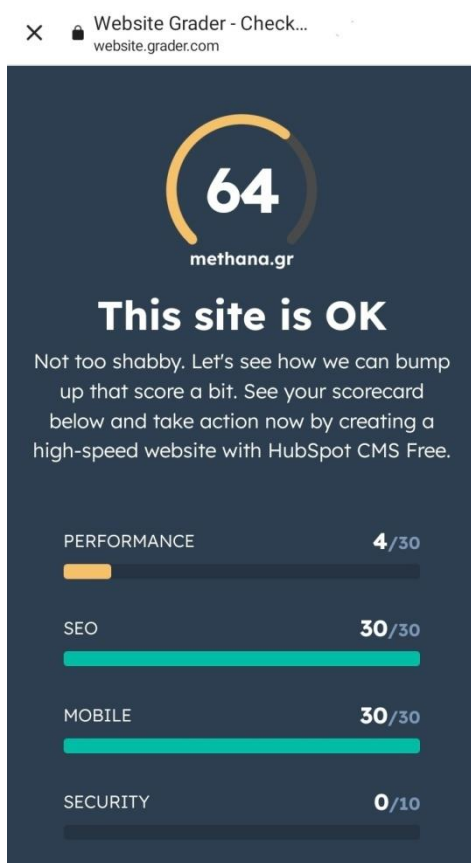
Η «αχίλλειος πτέρνα» της ιστοσελίδας είναι η ασφάλεια, καθώς στο κομμάτι αυτό συγκεντρώνει βαθμολογία 0/10. Κύριες αιτίες αποτελεί αφενός η απουσία κώδικα https, ο οποίος σχετίζεται με μια ασφαλή σύνδεση στο διαδίκτυο, όπου τα δεδομένα είναι κρυπτογραφημένα (η απουσία του κώδικα υποδηλώνει ότι αρκετά από τα δεδομένα δεν είναι κρυπτογραφημένα και ασφαλή) και αφετέρου η μη χρησιμοποίηση της πιο πρόσφατης έκδοσης γλώσσας προγραμματισμού javascript καθιστά περισσότερο ευάλωτη την ιστοσελίδα σε κυβερνοεπιθέσεις (hacking).

Εικόνα 3.4: Αποτελέσματα αξιολόγησης της ιστοσελίδας *troizinia-methana.gr* μέσω του προγράμματος *Website Grader*

Αντίστοιχα, η ιστοσελίδα methana.gr, εμφανίζει υψηλότερη συνολική αποτελεσματικότητα (64%). Στους επιμέρους δείκτες, η κυριότερη διαφορά συγκριτικά με την ιστοσελίδα troizinia-methana.gr έγκειται στην αποτελεσματικότητα στην έκδοση για κινητά τηλέφωνα, όπου αποσπά άριστη βαθμολογία (30/30). Η ειδοποιός διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη ιστοσελίδα είναι ότι, πέραν του ευανάγνωστου περιεχομένου και της ευκρινούς δομής, οι σύνδεσμοι και τα αρχεία απέχουν αρκετά μεταξύ τους ώστε ο χρήστης να μην κατευθύνεται σε λάθος συνδέσμους και κατά συνέπεια η πλοήγησή του στην ιστοσελίδα γίνεται πιο εύκολη.

Ταυτόχρονα, η απόδοση της ιστοσελίδας αυτής είναι κατά 2 μονάδες υψηλότερη από αυτή της προαναφερθείσας (4/30), αξιολόγηση που δείχνει ότι και εκείνη επιδέχεται σημαντικών βελτιώσεων. Ενδεικτικά, η ταχύτητα φόρτωσης της σελίδας είναι αρκετά πάνω από τα αποδεκτά όρια (10,4 δευτερόλεπτα κατά μέσο όρο έναντι 5,3 δευτερολέπτων που είναι το όριο), όπως και ο αριθμός των αρχείων που περιέχει (87). Το μέγεθος της σελίδας ξεπερνά ελαφρώς το όριο της βέλτιστης λειτουργίας (3,7 MB έναντι 3MB που είναι το όριο). Τέλος, όσον αφορά την ασφάλεια, παρουσιάζονται ακριβώς τα ίδια προβλήματα που αναφέρθηκαν στην επίσημη τουριστική ιστοσελίδα του Δήμου (απουσία κώδικα https στους συνδέσμους και μη χρήση της πιο πρόσφατης έκδοσης της γλώσσας προγραμματισμού javascript). Ως εκ τούτου, προκύπτει η ίδια βαθμολογία για τον δείκτη που αφορά την ασφάλεια (0/10).

Εικόνα 3.5: Αποτελέσματα αξιολόγησης της ιστοσελίδας methana.gr μέσω προγράμματος Website Grader

3.3: Ανάλυση μέσων κοινωνικής δικτύωσης προορισμού (social media analysis)

Στις μέρες μας, ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διαμόρφωση των προτιμήσεων, ακόμη και των προθέσεων των επισκεπτών ενισχύεται με καταγιστικό ρυθμό, λόγω της σημαντικής αύξησης των διαθέσιμων πληροφοριών για τον προορισμό. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαίο να πραγματοποιηθεί ανάλυση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τόσο των επίσημων σελίδων του Δήμου, όσο και των σελίδων ιδιωτών, με στόχο την καταγραφή όλων των σημείων που χρίζουν βελτίωσης, καθώς και το βαθμό που προωθείται ο ήπιος τουρισμός στην περιοχή.

Σε πρώτη ανάγνωση, ο επίσημος λογαριασμός του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων στο facebook αριθμεί 3.800 ακολούθους. Πρόκειται για έναν λογαριασμό που πραγματοποιεί σχεδόν καθημερινά δημοσιεύσεις για όλες τις εξελίξεις που αφορούν τον Δήμο, τόσο στις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές όσο και στα μικρότερα χωριά. Με αυτόν τον τρόπο οι επισκέπτες μπορούν να ενημερωθούν για εκδηλώσεις και δραστηριότητες, αλλά και για ζητήματα της καθημερινότητας, πιθανές διακοπές στην ηλεκτροδότηση ή την υδροδότηση λόγω εργασιών. Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την προσέλκυση επισκεπτών. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί πως δεν υπάρχει λογαριασμός του κάποιου (τουριστικού) φορέα του Δήμου στο Instagram, με τη μόνη εμφάνιση του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων στο Instagram να είναι μέσω αναφοράς (hashtag) σε 2 δημοσιεύσεις του λογαριασμού athensattica, όπου οι δημοσιεύσεις είναι στα αγγλικά, προτείνοντας τον Δήμο για πεζοπορικές δραστηριότητες. Ο Δήμος ως τοποθεσία εμφανίζεται σε συνολικά 17 δημοσιεύσεις. Η ύπαρξη ενός λογαριασμού Instagram διευκολύνει τη δημοσίευση πλούσιου οπτικοακουστικού υλικού (φωτογραφίες και βίντεο), δίνοντας μια περισσότερο «καλλιτεχνική χροιά», προβάλλοντας την ομορφιά του φυσικού τοπίου και εγείροντας κατ' επέκταση το ενδιαφέρον δυνητικών επισκεπτών. Για παράδειγμα, το γειτονικό νησί του Πόρου διαθέτει τον λογαριασμό «Πόρος Poros Island Greece» με αρκετά συχνές δημοσιεύσεις με φωτογραφίες και βίντεο που παρουσιάζει την πανοραμική θέα διάφορων σημείων του νησιού. Ενδεικτικά, η αναφορά στο νησί (#poros) συναντάται σε 247 χιλιάδες δημοσιεύσεις μέχρι σήμερα (Ιούνιος 2023), το οποίο αναμφίβολα ενισχύει την αναγνωρισιμότητα της περιοχής. Συνεπώς, μια αντίστοιχη προσπάθεια, ακόμη και εάν δεν έφερνε βραχυπρόθεσμα τα αποτελέσματα που βλέπουμε στον Πόρο, θα μπορούσε σίγουρα να κινητοποιήσει την έλευση επισκεπτών γενικότερα και ήπιων τουριστών ειδικότερα.

Αναφορικά με τον λογαριασμό του Δήμου στο youtube, δεν είναι ανεπτυγμένος, έχοντας μόλις 3 εγγεγραμμένους χρήστες και 2 βίντεο, τα οποία αφορούν τοπικές εκδηλώσεις, από το φθινόπωρο του 2022. Συνεπώς, η εικόνα αυτή ίσως λειτουργήσει ανασταλτικά στην πρόθεση κάποιου να επισκεφθεί τις περιοχές του Δήμου.

Πέραν των λογαριασμών που διατηρεί ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων, κατά καιρούς έχουν κάνει την εμφάνισή τους λογαριασμοί ιδιωτών, τόσο στο facebook όσο και στο instagram, οι οποίοι σχετίζονται με επιμέρους περιοχές του Δήμου, τις πτυχές της καθημερινότητας και το φυσικό τοπίο. Είναι σημαντικό να πραγματοποιηθεί μνεία και για αυτούς, διότι οι επισκέπτες, στην προσπάθειά τους να πληροφορηθούν για τον προορισμό, αναζητούν κάθε πιθανή πηγή πληροφόρησης. Στην περίπτωση του ήπιου τουρισμού μάλιστα, όπου το ενδιαφέρον στρέφεται σε τοπικό επίπεδο και στην αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό και τις παραδόσεις, η ύπαρξή τους είναι κομβική. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι περισσότερες ομάδες και σελίδες που σχετίζονται με τις περιοχές του Δήμου:

Πίνακας 3.1: Λογαριασμοί μέσω κοινωνικής δικτύωσης ανά περιοχή: α) Facebook, b) Instagram, c) Youtube

a)

Όνομασία	Ακόλουθοι/μέλη	Περιοχή	Συχνότητα δημοσιεύσεων
Πολιτιστικός Συλ. Γαλατά	3.000	Γαλατάς	1 φορά ανά εβδομάδα
Galatas Troizinias (Γαλατάς Τροιζηνίας)	253	Γαλατάς	1 το χρόνο
Γαλατάς Τροιζηνίας	467	Γαλατάς	Καθημερινά
ΑΡΓΟΝΑΥΠΛΙΑ-ΕΡΜΙΟΝΙΔΑ-ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ διαχρονικά και λαογραφικά	10.800	Τροιζηνία	Καθημερινά
ΟΡΕΙΝΗ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ	651	Ορεινή Τροιζηνία (Δρυόπη, Καρατζάς, Άνω Φανάρι)	Καθημερινά
ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	321	Άγιος Γεώργιος Τροιζήνας	2 φορές την εβδομάδα
ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕΘΑΝΩΝ-ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	618	Μέθανα, Τροιζηνία	1 φορά την εβδομάδα
Φίλοι Καρατζά Τροιζηνίας	486	Καρατζάς	2 φορές την εβδομάδα
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΡΥΟΠΗΣ	362	Δρυόπη	1 φορά την εβδομάδα

ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ ΜΕΘΑΝΑ ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	525	Άγιοι Θεόδωροι Μεθάνων	3 φορές την εβδομάδα
Χερσόνησος Μεθάνων Αττικής	624	Μέθανα	4 φορές την εβδομάδα
Φωτογράφοι Μεθάνων	3.400	Μέθανα	Καθημερινά
Μέθανα παλιές φωτογραφίες	2.000	Μέθανα	10 φορές το χρόνο
Μέθανα Πεζοπορία Λαογραφία Αρχαιότητες	944	Μέθανα	3 φορές την εβδομάδα
Volcanotrails	1.500	Μέθανα	Καθημερινά
ΜΕΘΑΝΑ	1.500	Μέθανα	1 φορά την εβδομάδα
Τροιζήνα/ Troezen	1.500	Τροιζήνα	3 φορές την εβδομάδα
Τροιζήνα/ Troezen	555	Τροιζήνα	3 φορές την εβδομάδα
Καλλονή Τροιζηνίας	1.300	Καλλονή Τροιζηνίας	3 φορές την εβδομάδα
Kalloni Troizinias Village	309	Καλλονή Τροιζηνίας	1 φορά το μήνα
Άνω Φανάρι- Πόρος Τροιζηνίας	178	Άνω Φανάρι Τροιζηνίας	1 φορά το χρόνο

b)

Όνομασία	Ακόλουθοι	Περιοχή	Συχνότητα δημοσιεύσεων
methana_vibes	564	Μέθανα	1 φορά το μήνα
methana_greece	211	Μέθανα	1 φορά την εβδομάδα
galatas.poros	410	Γαλατάς	1 φορά το τρίμηνο
troizina_troezen	203	Τροιζήνα	1 φορά το μήνα
kalloni_troizinias	554	Καλλονή Τροιζηνίας	1 φορά την εβδομάδα

c)

Όνομασία	Εγγεγραμμένοι	Περιοχή	Συχνότητα δημοσιεύσεων
Μέθανα πεζοπορία Λαογραφία	241	Μέθανα	2 φορές την εβδομάδα
Elias Rizos	7	Μέθανα	1 φορά το χρόνο
Nickos Levidiotis	343	Καλλονή Τροιζηνίας	1 φορά το τρίμηνο

Όσον αφορά το Youtube, πέραν από τους παραπάνω λογαριασμούς που είναι αποκλειστικά αφιερωμένοι στην εκάστοτε περιοχή, η πλειονότητα των βίντεο προκύπτει από επισκέπτες των περιοχών, όπου παρουσιάζουν τα αξιοθέατα του τόπου, ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνονται (roadtrip, motonlog, πεζοπορικές διαδρομές, αρχαιολογικοί χώροι κ.α.). Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται ορισμένα από τα κανάλια που έχουν κάνει αφιερώματα για περιοχές του Δήμου:

Πίνακας 3.2: Περιεχόμενο στο YouTube που σχετίζεται με τις περιοχές του Δήμου

Τίτλος βίντεο	Προβολές	Περιοχή
ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΑ ΜΕΘΑΝΑ-ΜΕΤΗΑΝΑ GREECE	3.300	Μέθανα
Τα γραφικά Μέθανα με το ενεργό Ηφαίστειο	7.000	Μέθανα
ΜΕΘΑΝΑ Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ (4 ΜΕΡΗ)	5.800	Μέθανα
Methana-Greece	13.000	Μέθανα
Μέθανα «Κρασοπαναγιά»	52.000	Μέθανα
Περιπέτεια στο ενεργό ηφαίστειο των Μεθάνων, στην Κρασοπαναγιά και στο διαβολογέφυρο	2.200	Μέθανα-Τροιζήνα
Methana Thermal Springs	22.000	Μέθανα
Ηφαίστειο-Μέθανα	1.200	Μέθανα
Ηφαίστειο Μεθάνων – Ένα βουνό φτιαγμένο από λάβα 1 ώρα από την Αθήνα	7.600	Μέθανα
Methana Greece (tourist guide)	7.000	Μέθανα
ΓΑΛΑΤΑΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ- Ο τόπος μας	12.000	Γαλατάς
ΠΟΡΟΣ-ΓΑΛΑΤΑΣ ΑΤΤΙΚΗ (DRONE)	700	Γαλατάς

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ-ΠΟΡΟΣ	10.000	Γαλατάς
ΛΕΜΟΝΟΔΑΣΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ-ΠΟΡΟΣ 2013 174	9.300	Γαλατάς
Η παραλία της Αλυκής (Δήμος Τροιζηνίας) ΑΝΩΘΕΝ	1.100	Γαλατάς
Πόρος – Poros island (Lemonodasos, Trizina), Greece	11.000	Γαλατάς
Τροιζήνα - 360 μοίρες	3.700	Τροιζήνα
ΤΡΟΙΖΗΝΑ-ΤΡΙΖΙΝΑ GREECE	1.200	Τροιζήνα
Καλλονή Τροιζηνίας – Kalloni Troizina (Aerial Videography)	2.000	Καλλονή
ΔΙΑΒΟΛΟΓΕΦΥΡΟ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΖΗΝΑ	2.300	Τροιζήνα

Η εικόνα που προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα είναι πως τα μεγαλύτερα σε πλήθος και επισκεψιμότητα βίντεο ανήκουν στην περιοχή των Μεθάνων. Μάλιστα, αξίζει να σημειωθεί πως χρονικά έχουν δημοσιευτεί πιο πρόσφατα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα του Γαλατά και της Τροιζήνας. Στα βίντεο που αφορούν τον Γαλατά, όπως φαίνεται και από τους τίτλους, αναφέρεται και ο Πόρος ως κατ' εξοχήν περιοχή με υψηλότερη επισκεψιμότητα που συγκεντρώνει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από επισκέπτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

4.1: Μεθοδολογία Έρευνας

Η έρευνα διαδραματίζει κομβικό ρόλο στο να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα και να προκύψουν οι αντίστοιχες προτάσεις μάρκετινγκ προς τους διαμορφωτές πολιτικής και τους επιχειρηματίες στους οποίους απευθύνεται αυτή. Ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό η έρευνα να διέπεται από αντικειμενικότητα, αξιοπιστία και εγκυρότητα μεθόδων, ώστε τα αποτελέσματα να χαρακτηρίζονται έγκυρα και αξιόπιστα (Middleton et al. 2009).

Πρωτογενής έρευνα ονομάζεται εκείνη η οποία αφορά τη συλλογή δεδομένων τα οποία δεν είναι εφικτό να εξαχθούν από τη διενέργεια της δευτερογενούς έρευνας. Αυτό σημαίνει ότι η δευτερογενής έρευνα προηγείται της πρωτογενούς. Στις πηγές πληροφοριών για τη δευτερογενή έρευνα στον κλάδο του τουρισμού συγκαταλέγεται το ΙΝΣΕΤΕ, το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, η ΕΛΣΤΑΤ, τα στατιστικά στοιχεία των Δήμων, επιστημονικά άρθρα και επιστημονικά βιβλία.

4.1.1: Ερευνητικοί στόχοι

Η πρωτογενής έρευνα χρησιμοποιείται προκειμένου να καλυφθούν ερωτήματα και απορίες που ανακύπτουν μετά τη διεξαγωγή της δευτερογενούς έρευνας. Τα θέματα για τα οποία κρίθηκε αναγκαία η διενέργεια του ερωτηματολογίου είναι τα ακόλουθα:

- **Η συλλογή πληροφοριών από ταξιδιώτες με καταγωγή από την Ελλάδα και το εξωτερικό σχετικά με τη συχνότητα, τα κίνητρα και τους σκοπούς πραγματοποίησης ενός ταξιδιού ήπιου τουρισμού.** Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την κατανόηση των αναγκών των ήπιων τουριστών και ως εκ τούτου τη θέσπιση στοχευμένης πολιτικής για την προσέγγισή τους.
- **Η συλλογή πληροφοριών αναφορικά με τη συμπεριφορά των επισκεπτών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού ήπιου τουρισμού.** Τα παραπάνω, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τις πηγές αναζήτησης πληροφοριών για τον προορισμό, το εάν ακολουθούν φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές κατά την παραμονή, καθώς και το εάν προβαίνουν σε αξιολογήσεις των υποδομών του προορισμού και της εμπειρίας τους. Αυτό έχει σαν στόχο τον προσδιορισμό των τρόπων εξυπηρέτησης των επισκεπτών και τη λήψη σωστών επιχειρηματικών αποφάσεων.
- **Η συλλογή στοιχείων για τη μεταβολή στη συμπεριφορά των ήπιων τουριστών μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων της COVID-29 συγκριτικά με την περίοδο πριν την έλευσή της.** Τα δεδομένα αυτά επιτρέπουν την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις αλλαγές στις συνήθειες των επισκεπτών, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν τους επιχειρηματίες σε αλλαγή πρακτικών, ώστε να ανταποκριθούν στη νέα αυτή κατάσταση.
- **Ο προσδιορισμός της πρόθεσης επίσκεψης στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων για ήπιο τουρισμό.** Οι απαντήσεις αντικατοπτρίζουν τις προοπτικές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων και εάν ένα τέτοιο εγχείρημα θα είχε ανταπόκριση από αυτό το είδος τουριστών.

- Η δημιουργία του προφίλ ήπιου τουρισμού του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων, μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των κινήτρων των επισκεπτών, σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά και τις δραστηριότητες ήπιου τουρισμού με τα οποία ταυτίζονται οι επισκέπτες στον προορισμό. Με αυτόν τον τρόπο αναδεικνύονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του Δήμου ως ένας προορισμός ήπιου τουρισμού, το οποίο αναμένεται να οδηγήσει στην λήψη αποφάσεων για βελτίωση της παρούσας κατάστασης τόσο από τους διαμορφωτές πολιτικής όσο και από τους επιχειρηματίες.
- Ο προσδιορισμός της καταλληλότητας των περιοχών του Δήμου για φιλοξενία ήπιων τουριστών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάδειξη των περιοχών που εμφανίζουν μεγαλύτερο επίπεδο ετοιμότητας για την υποδοχή ήπιων τουριστών για μια σειρά από κριτήρια, όπως τη διαμονή, οι υποδομές, οι δραστηριότητες και τα χαρακτηριστικά των ήπιων τουριστών, οδηγώντας στη λήψη στοχευμένων αποφάσεων για την προσέλκυση ήπιων τουριστών.

4.1.2: Πληθυσμός-στόχος της έρευνας

Ο πληθυσμός-στόχος μίας έρευνας είναι ένα σύνολο ατόμων που πληρούν μια σειρά από χαρακτηριστικά (δημογραφικά, ψυχογραφικά, γεωγραφικά, συμπεριφορικά) και εξυπηρετούν τους σκοπούς αυτής της έρευνας.

Στην παρούσα έρευνα ο πληθυσμός-στόχος είναι άτομα τα οποία έχουν επισκεφθεί ή προτίθενται να επισκεφθούν τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων για ήπιο τουρισμό, καθώς και άτομα τα οποία ακολουθούν τις αρχές και τα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρισμού, διότι η συμπεριφορά και η στάση τους συνεισφέρουν στην καλύτερη κατανόηση των αναγκών που χρειάζεται να καλύπτει η περιοχή ώστε να αποτελεί προορισμό ήπιου τουρισμού. Οι συμμετέχοντες της έρευνας κατάγονται τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό, καθώς ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων δέχεται επισκέπτες από πολλές χώρες του κόσμου.

4.1.3: Δειγματολογικό πλαίσιο

Στην παρούσα έρευνα έλαβαν μέρος 87 συνολικά άτομα, τα οποία δεν είναι κάτοικοι του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων. Οι 69 είναι Έλληνες (κάτοικοι Ελλάδας ή εξωτερικού) και 18 οι οποίοι είναι αλλοδαποί.

4.1.4: Είδος δειγματοληψίας

Το είδος της δειγματοληψίας είναι η μέθοδος με την οποία γίνεται η επιλογή του τμήματος του πληθυσμού που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της έρευνας και μπορεί να είναι τυχαία ή μη τυχαία (Βιτουλαδίτη, 2000). Στην παρούσα έρευνα η δειγματοληψία ήταν μη τυχαία και πραγματοποιήθηκε μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ειδικότερα, επιχειρήθηκε η προσέγγιση ομάδων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες ασχολούνται συγκεκριμένα με τον ήπιο τουρισμό και τις δραστηριότητές του, όντας, ως εκ τούτου, ένα

δείγμα ευκολίας (convenience sample) για την απόσπαση περισσότερων απαντήσεων από άτομα που είναι γνώστες των αρχών του ήπιου τουρισμού.

4.1.5: Ερωτηματολόγιο έρευνας

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί τον βέλτιστο τρόπο συλλογής στοιχείων, με την προϋπόθεση ότι είναι σωστά σχεδιασμένο και δομημένο και οι ερωτήσεις του ξεκάθαρα διατυπωμένες, χωρίς να καθοδηγεί τον συμμετέχοντα στις απαντήσεις που θα δώσει (Βιτουλαδίτη, 2000).

Στην παρούσα έρευνα το ερωτηματολόγιο (Παραρτήματα 1,2) απαρτίζεται από 34 ερωτήσεις, οι οποίες κατανεμήθηκαν στις ακόλουθες 4 ενότητες:

- Χαρακτηριστικά ήπιων τουριστών
- Ήπιος τουρισμός και COVID-19
- Ο ήπιος τουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων
- Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Συγκεκριμένα, η ενότητα «Χαρακτηριστικά ήπιων τουριστών» (Ερωτήσεις 1-14) επιδιώκει να μελετήσει τη συμπεριφορά, τις συνήθειες και τις ανάγκες των συμμετεχόντων όταν ταξιδεύουν σε έναν προορισμό ήπιου τουρισμού (χώρος διαμονής, κίνητρα επίσκεψης, πηγές πληροφόρησης, δαπάνες κ.α.), συνεισφέροντας στα ήδη διαθέσιμα στοιχεία της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Η επόμενη ενότητα (Ερωτήσεις 15-18) αφορά τις μεταβολές στις προτιμήσεις των τουριστών μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19 (ενδιαφέρον για ήπιο τουρισμό, συνωστισμός στον προορισμό, πιθανός επόμενος προορισμός ταξιδιού ήπιου τουρισμού κ.α.).

Η τρίτη ενότητα (Ερωτήσεις 19-31) σχετίζεται με τον ήπιο τουρισμό στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, από όπου προκύπτει και ο μεγαλύτερος όγκος στοιχείων και συμπερασμάτων του ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις που περιέχονται στην ενότητα αυτή σχετίζονται με την αξιολόγηση του Δήμου ως προορισμός ήπιου τουρισμού, την πρόθεση και τους λόγους μελλοντικής επίσκεψης στον Δήμο για ήπιο τουρισμό, ενώ εξειδικεύεται στις περιοχές οι οποίες κρίνονται περισσότερο κατάλληλες για την διαμονή, αλλά και τις κύριες δραστηριότητες και τα χαρακτηριστικά ενός ήπιου τουρίστα. Αξίζει να σημειωθεί πως, λόγω του γεγονότος ότι μόλις ένας συμμετέχων που κατάγεται από το εξωτερικό δήλωσε πως έχει επισκεφθεί τον Δήμο για ήπιο τουρισμό, το δείγμα κρίθηκε ανασφαλές και ως εκ τούτου οι κάτοικοι εξωτερικού εξαιρέθηκαν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της ενότητας αυτής, με εξαίρεση την Ερώτηση 31 που μπορούσαν να απαντήσουν όλοι οι συμμετέχοντες.

Η τέταρτη ενότητα (Ερωτήσεις 32-34) αποτυπώνει τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων (ηλικιακή ομάδα, φύλο, περιφέρεια/χώρα μόνιμης διαμονής).

Αξίζει να σημειωθεί πως, λόγω του μικρού μεγέθους του δείγματος του ερωτηματολογίου (87 άτομα), για τους σκοπούς της έρευνας θα πραγματοποιηθεί μονομεταβλητή περιγραφική ανάλυση και όχι διμεταβλητή.

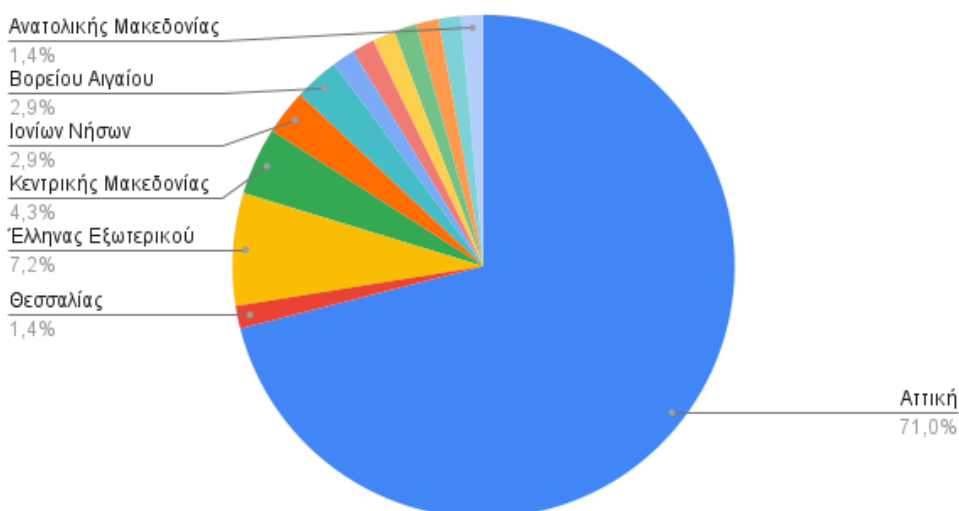
4.2: Ανάλυση δεδομένων-αποτελέσματα

4.2.1: Δημογραφικά στοιχεία

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων που κατάγονται από την Ελλάδα ήταν γυναίκες (66,6%), ενώ από την ηλικιακή ομάδα 26 έως 35 ετών προέκυψε το 47,8% των απαντήσεων, με τις ηλικιακές ομάδες 18 έως 25 ετών και 36 έως 50 ετών να ακολουθούν (24,6% και 17,4% αντίστοιχα, βλ. Γράφημα 2). Οι συμμετέχοντες προέρχονται κατά κύριο λόγο από την Αττική (71%), το 7,2% είναι Έλληνες του εξωτερικού, ενώ μικρότερα ποσοστά προέρχονται από κατοίκους της Κεντρικής Μακεδονίας (4,3%), Βορείου Αιγαίου (2,9%), Ιονίων Νήσων (2,9%) και το υπόλοιπο 11,7% προέρχεται από τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας (Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, βλ. Γράφημα 1).

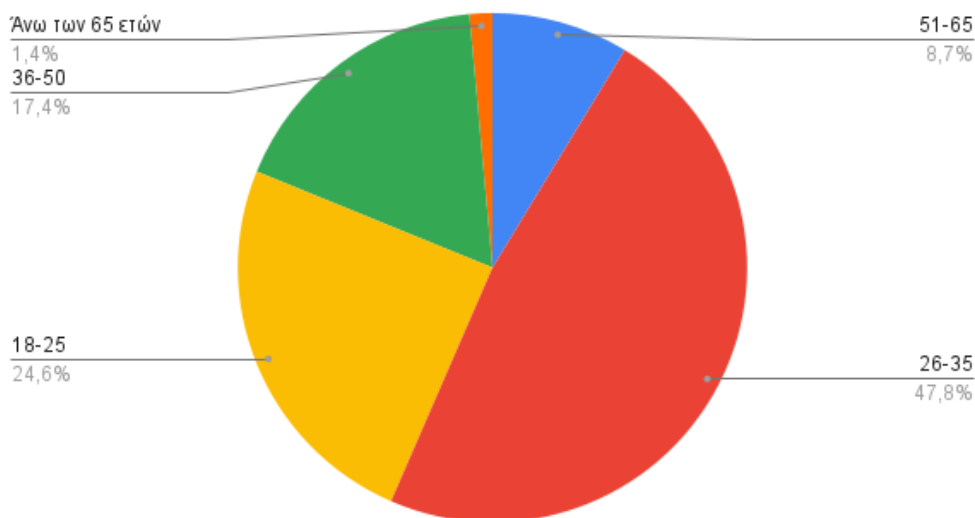
Γράφημα 1: Περιφέρεια μόνιμης διαμονής (Έλληνες)

Περιφέρεια μόνιμης διαμονής

Γράφημα 2: Ηλικιακή σύνθεση συμμετεχόντων (Έλληνες)

Ηλικιακή κλάση

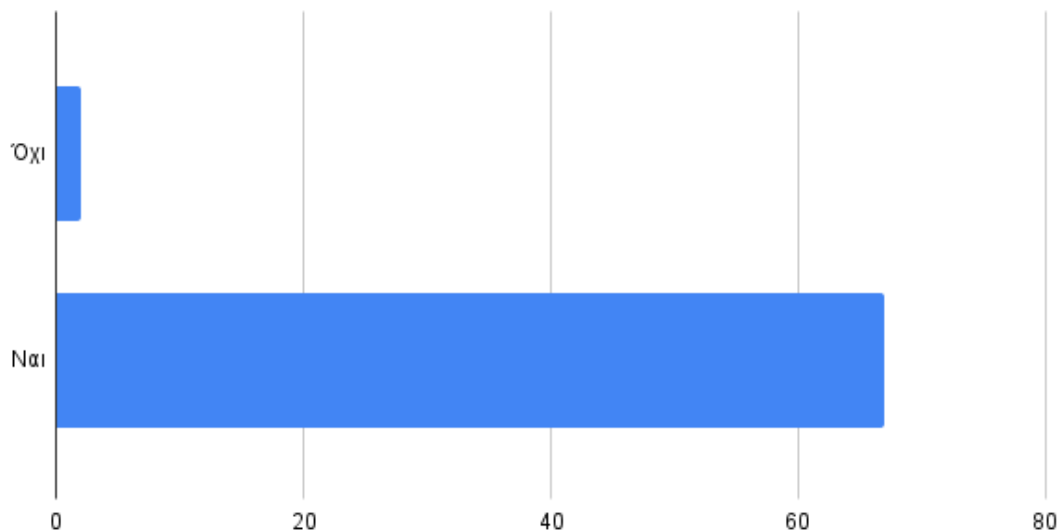
Από τους συμμετέχοντες που κατάγονται από το εξωτερικό, το 70,6% ήταν γυναίκες, την ώρα που το μεγαλύτερο μέρος των απαντήσεων προήλθε από την ηλικιακή ομάδα 26 έως 35 ετών (66,7%), με τις ομάδες 18 έως 25 ετών και 36 έως 50 ετών να ακολουθούν, όπως και στην περίπτωση των Ελλήνων συμμετεχόντων. Όσον αφορά την εθνικότητα, η Λετονία και η Ιταλία κατείχαν τα μεγαλύτερα ποσοστά (17,6% και 11,8% αντίστοιχα), ενώ το υπόλοιπο μέρος των συμμετεχόντων προέρχεται από ένα ευρύ φάσμα χωρών (Βέλγιο, Τσεχία, Δανία, Ιρλανδία, Μαλαισία, Νορβηγία, Πολωνία, Σλοβακία, Ισπανία και Ουρουγουάη).

4.2.2:Χαρακτηριστικά των ήπιων τουριστών

Στην πρώτη ερώτηση της ενότητας, η οποία αφορά στην πρόθεση των επισκεπτών να παραμείνουν για περισσότερο χρονικό διάστημα σε έναν συγκεκριμένο προορισμό ώστε να τον γνωρίσουν καλύτερα, το 97,5% των ερωτηθέντων από την Ελλάδα απάντησε «Ναι», δείχνοντας τη σαφή προτίμησή τους προς ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του ήπιου τουρισμού (Γράφημα 3). Μάλιστα, στα άτομα που κατάγονται από το εξωτερικό, η απάντηση ήταν απόλυτα καταφατική, αφού το 100% απάντησε «Ναι», το οποίο συνάδει πλήρως με τα χαρακτηριστικά του ήπιου τουρισμού.

Γράφημα 3: Πρόθεση επίσκεψης σε ένα μέρος για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (Έλληνες)

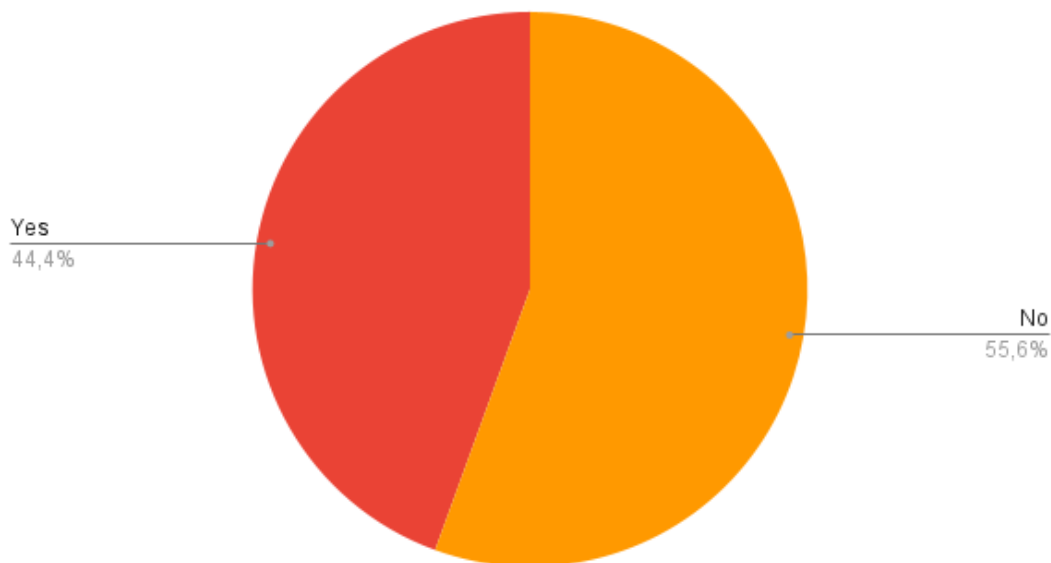
Όταν ταξιδεύετε σε ένα μέρος επιθυμείτε να ξοδέψετε περισσότερο χρόνο/ ημέρες για να το γνωρίσετε καλύτερα;

Όσον αφορά το εάν γνωρίζουν στοιχεία για τον ήπιο τουρισμό, πάνω από 6 στους 10 Έλληνες απάντησε «Όχι» (60,9%) και το υπόλοιπο 39,1% απάντησε «Ναι». Αντίστοιχα, το 55,6% των ερωτηθέντων που κατάγονται από το εξωτερικό απάντησαν «Όχι» και το υπόλοιπο 44,4% «Ναι» (βλ. Γράφημα 4), ποσοστά που καταδεικνύουν την ανάγκη έγκυρης και τεκμηριωμένης πληροφόρησης τόσο στην Ελλάδα όσο και στις χώρες του εξωτερικού για τις αρχές και τα χαρακτηριστικά που διέπουν τον ήπιο τουρισμό.

Γράφημα 4: Ενημέρωση για τον ήπιο τουρισμό (αλλοδαποί)

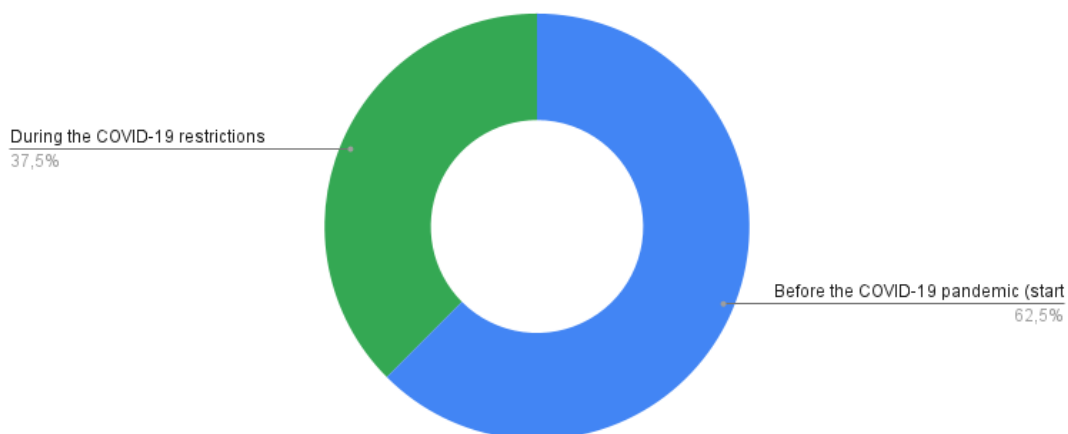
Are you informed about slow tourism?

Ένα ενδιαφέρον στοιχείο που προκύπτει από τις απαντήσεις των ατόμων που κατάγονται από το εξωτερικό (βλ. Γράφημα 5) είναι πως η πλειονότητα αυτών (62,5%) είχαν ενημερωθεί για τον ήπιο τουρισμό πριν από την έλευση της πανδημίας COVID-19, ενώ προς επίρρωση αυτού, όλοι είχαν ενημερωθεί ήδη μέχρι την άρση των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας (καλοκαίρι 2021), καθώς και το υπόλοιπο 37,5% ενημερώθηκε για τον ήπιο τουρισμό κατά τη διάρκεια της καραντίνας, το οποίο είναι ένα αξιόλογο ποσοστό, το οποίο ανταποκρίνεται στα δεδομένα της διαθέσιμης βιβλιογραφίας που κάνει λόγο για ενίσχυση του ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Γράφημα 5: Χρονικό σημείο πρώτης ενημέρωσης για τον ήπιο τουρισμό (αλλοδαποί)

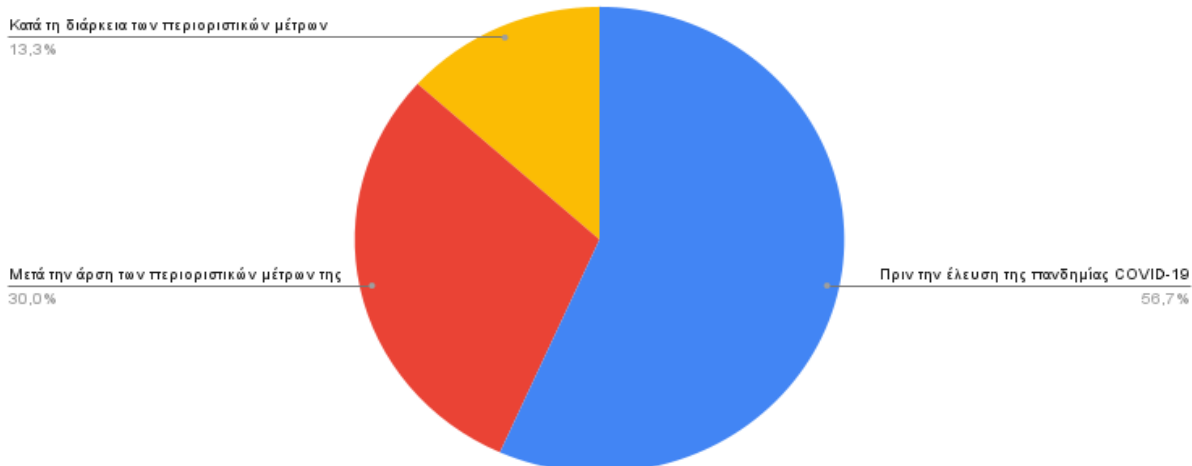
If you are, when was the first time you were informed about slow tourism?

Στο μέτωπο των ατόμων που προέρχονται από την Ελλάδα, παρατηρείται σχετική διαφοροποίηση των απαντήσεων, με ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 30% να ενημερώνεται για τον ήπιο τουρισμό μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων. Παρ' όλα αυτά, το μεγαλύτερο μέρος αυτών (56,7%) είχαν ενημερωθεί πριν την έλευση της πανδημίας για τον ήπιο τουρισμό, ενώ το υπόλοιπο 13,3% πληροφορήθηκε για αυτό το είδος τουρισμού κατά τη διάρκεια της καραντίνας (βλ. Γράφημα 6). Συνεπώς, οι συμμετέχοντες του εξωτερικού ήταν ήδη ενημερωμένοι ή ενημερώθηκαν κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον ήπιο τουρισμό, ενώ στην περίπτωση των Ελλήνων παρατηρήθηκε σημαντική ενίσχυση του ενδιαφέροντος μεταγενέστερα, δηλαδή μετά το πέρας της πανδημίας. Κοινός παρονομαστής των παραπάνω είναι πως ήδη το μεγαλύτερο ποσοστό είχε λάβει πληροφορίες για τον ήπιο τουρισμό πριν την έλευση της πανδημίας.

Γράφημα 6: Χρονικό σημείο πρώτης ενημέρωσης για τον ήπιο τουρισμό (Έλληνες)

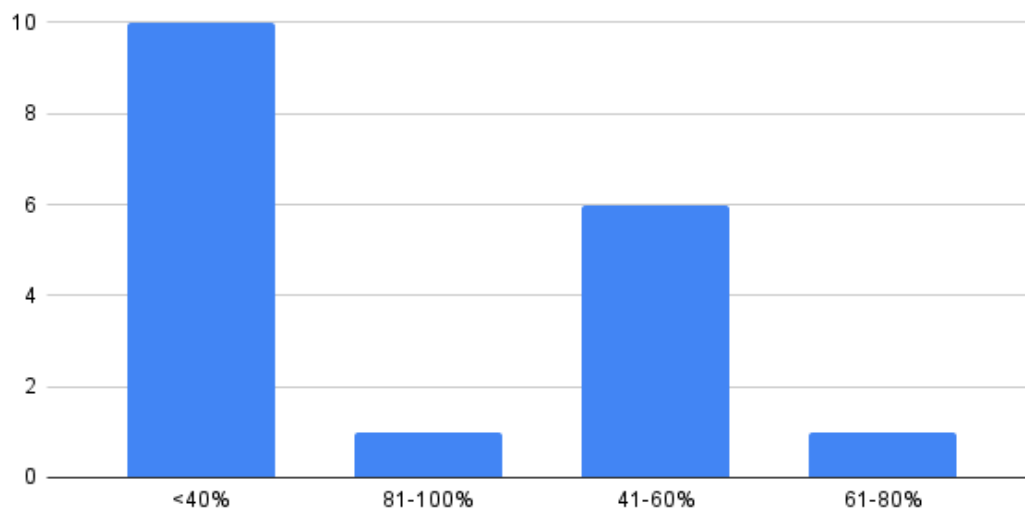
Αν ναι, πότε πληροφορηθήκατε για πρώτη φορά για τον ήπιο τουρισμό;

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για τη συχνότητα των ταξιδιών ήπιου τουρισμού που πραγματοποιούν ετησίως, δηλαδή διάρκειας μεγαλύτερης των 6 διανυκτερεύσεων. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες από το εξωτερικό ο αριθμός αυτός φτάνει μέχρι 3 τέτοια ταξίδια κατά τη διάρκεια ενός έτους, με το μεγαλύτερο μερίδιο να καλύπτει το 1 ταξίδι με 55,6% έναντι 44,4% για τα 2-3 ταξίδια ανά έτος, την ώρα που για τους Έλληνες τα αντίστοιχα ποσοστά ανέρχονται σε 72,5% και 26,3%, με το υπόλοιπο 1,4% να απαντά «4 και παραπάνω ταξίδια». Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκαν και οι απαντήσεις ως προς το ποσοστό των ταξιδιών ήπιου τουρισμού επί του συνόλου των ταξιδιών, αφού πάνω από το 50% των συμμετεχόντων από το εξωτερικό (55,6%) δήλωσαν ότι το ποσοστό αυτό είναι μικρότερο από 40%, το 33,3% των συμμετεχόντων μεταξύ 41και 60%, ενώ από 60-100% το 11% των συμμετεχόντων (βλ. Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Ποσοστό ετήσιων ταξιδιών για ήπιο τουρισμό επί του συνόλου (αλλοδαποί)

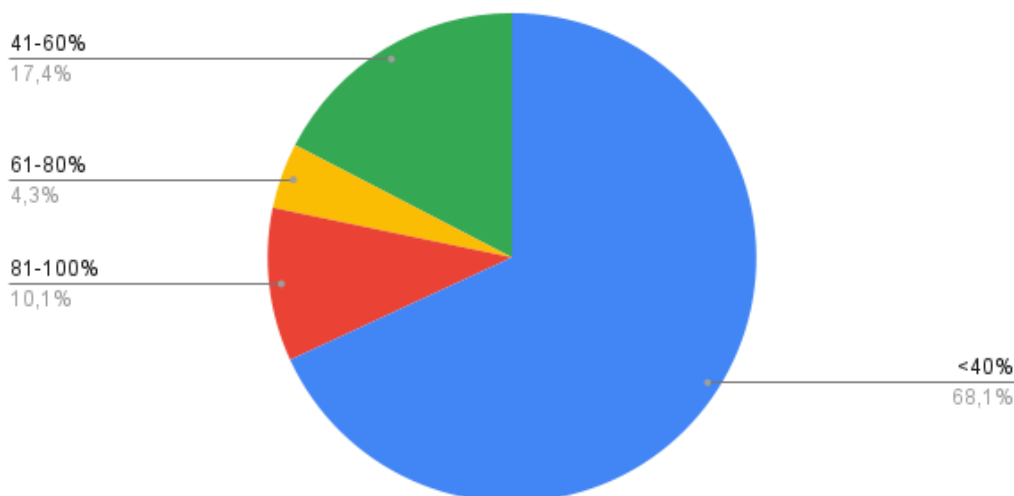
What is the percentage of your slow tourism trips (at least 6 overnight stays) compared to your total number of trips during the year?

Ταυτόχρονα, το 68,1% όσων προέρχονται από την Ελλάδα σημείωσαν ότι το ποσοστό ήπιων ταξιδιών επί του συνόλου είναι μικρότερο από 40%, το 17,4% από 41-60% και το υπόλοιπο 14,4% από 61 έως 100% (βλ. Γράφημα 8).

Γράφημα 8: Ποσοστό ετήσιων ταξιδιών για ήπιο τουρισμό επί του συνόλου (Έλληνες)

Τί ποσοστό επί του συνόλου των ταξιδιών που κάνετε ετησίως αφορά τον ήπιο τουρισμό (τουλάχιστον 6 διανυκτερεύσεις σε

Η γενική διαπίστωση είναι πως σε αυτό το σημείο τα ταξίδια ήπιου τουρισμού δεν κατέχουν τη «μερίδα του λέοντος» ως προς τις προτιμήσεις των τουριστών, όμως το ενδιαφέρον που συγκεντρώνει δεν είναι αμελητέο, με δεδομένο ότι ένα ταξίδι ήπιου τουρισμού συνεπάγεται μεγαλύτερη διάρκεια ταξιδιού, το οποίο δεν διευκολύνει στο να πραγματοποιηθούν πολλά ταξίδια τέτοιου είδους εντός του ίδιου έτους.

Όσον αφορά ειδικότερα τη διάρκεια των ήπιων ταξιδιών, μόλις το 5,6% των ερωτηθέντων από το εξωτερικό απάντησε πως το ταξίδι ήπιου τουρισμού διαρκεί λιγότερο από 7 ημέρες, το 44,4% ότι διαρκεί 7 έως 8 ημέρες, το 27,8% ότι διαρκεί 9-10 ημέρες, την ώρα που πάνω από 2 στους 10 (22,2%) σημείωσε ότι το ταξίδι του διαρκεί πάνω από 10 ημέρες. Οι παραπάνω τοποθετήσεις είναι ενθαρρυντικές για τις προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού. Ωστόσο, στην περίπτωση των Ελλήνων, το 69,7% ανέφερε πως το ταξίδι ήπιου τουρισμού διαρκεί λιγότερο από 7 ημέρες, το 15,9% μεταξύ 7 και 8 ημερών, το 8,7% μεταξύ 9 και 10 ημερών και το 5,8% πάνω από 10 ημέρες. Η διάρκεια του ταξιδιού επηρεάζεται από αρκετούς παράγοντες, όπως οι οικονομικοί, καθώς και από τη διαθεσιμότητα ελεύθερου χρόνου.

Στην ερώτηση που σχετιζόταν με τα άτομα που επιλέγονται για τα ταξίδια ήπιου τουρισμού (περιθώριο για 2 απαντήσεις), το 65,2% επέλεξε τους φίλους, το 59,4% τον/την σύντροφο ή σύζυγο, το 15,9% τους συγγενείς και το 13% να ταξιδέψει μόνος/η.

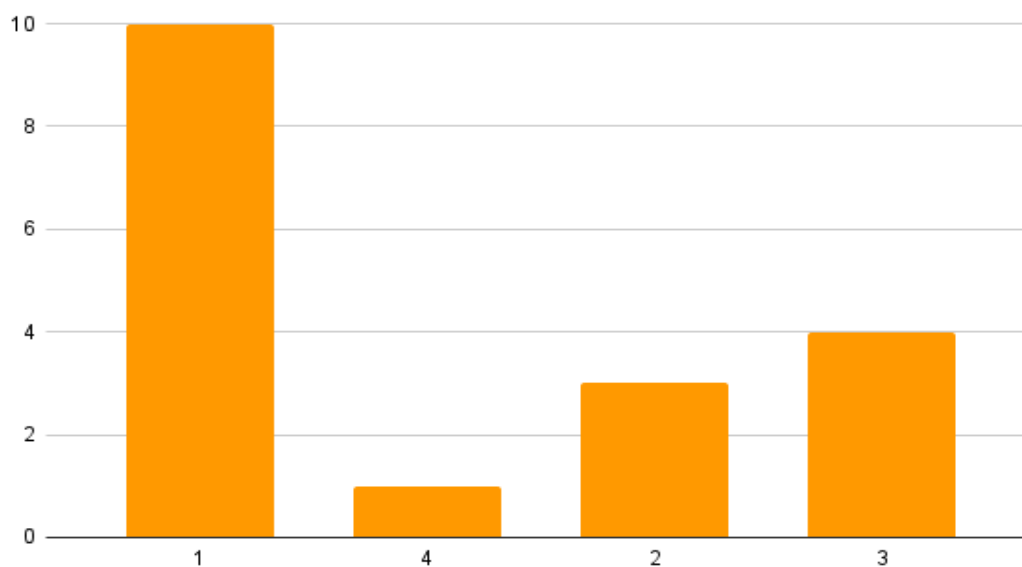
Ομοίως το 50% των συμμετεχόντων από το εξωτερικό απάντησε ότι επιλέγει σύντροφο ή σύζυγο, το 44,4% ότι επιλέγει συγγενείς, ενώ ακριβώς ίδιο ποσοστό δήλωσε ότι προτιμά να ταξιδεύει χωρίς κάποια συνοδεία, το οποίο συνδέεται με την ανάγκη για πλήρη αποσύνδεση από την καθημερινότητα, ανάγκη την οποία καλύπτουν τα ταξίδια ήπιου τουρισμού και αποτελεί έναν τρόπο πραγματοποίησης ταξιδιού που φαίνεται ότι στην Ελλάδα δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος ακόμη.

Αναφορικά με την περίοδο που προτιμούν να ταξιδεύουν για ταξίδι ήπιου τουρισμού (δυνατότητα για πάνω από μία επιλογή), το 83,3% των ερωτηθέντων από το εξωτερικό απάντησε το καλοκαίρι, το 44,4% απάντησε «Άνοιξη», το 33,3% «Χειμώνας» και το 27,8% «Φθινόπωρο». Παράλληλα, τα ποσοστά για τους Έλληνες διαμορφώθηκαν ως εξής: «Καλοκαίρι :55,1%», «Άνοιξη: 39,1%», «Φθινόπωρο: 21,7%» και «Χειμώνας: 11,6%». Τα παραπάνω στοιχεία έρχονται σε αντίθεση με αυτό που παρουσιάζεται στη βιβλιογραφία, ότι οι επισκέπτες από χώρες του εξωτερικού επιλέγουν κυρίως την άνοιξη ή το φθινόπωρο για τα ταξίδια ήπιου τουρισμού.

Μελετώντας το εάν το αποτύπωμα άνθρακα επηρεάζει την απόφασή τους για την επιλογή ενός συγκεκριμένου προορισμού, τα αποτελέσματα όσον αφορά τα άτομα που προέρχονται από το εξωτερικό δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά καθώς σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 (όπου 1= δεν παίζει κανένα ρόλο το ανθρακικό αποτύπωμα για την επιλογή προορισμού και 5=παίζει πολύ σημαντικό ρόλο), το 55,6% επέλεξε

«1», ενώ το 22,2% επέλεξε το «3» (όπου 3=ούτε παίζει ούτε δεν παίζει κάποιο ρόλο). Μόλις το 5,6% δήλωσε ότι παίζει κάποιο ρόλο το ανθρακικό αποτύπωμα, ενώ κανείς δεν επέλεξε το «5» (Γράφημα 9). Τα παραπάνω δεδομένα καταδεικνύουν την ανάγκη λεπτομερούς ενημέρωσης για τη σύνδεση μεταξύ του ανθρακικού αποτυπώματος και των πρακτικών που ακολουθούμε σε ένα ταξίδι (π.χ. μέσα μεταφοράς, διάρκεια ταξιδιού).

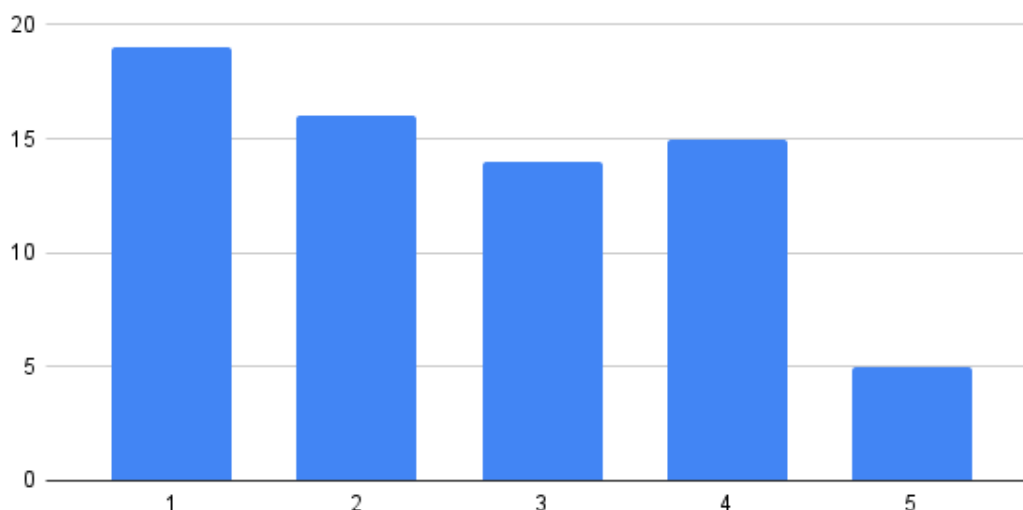
Γράφημα 9: Επιρροή ανθρακικού αποτυπώματος στην επιλογή προορισμού (αλλοδαποί)

Η εικόνα που προέκυψε από τους συμμετέχοντες που κατάγονται από την Ελλάδα ήταν λίγο διαφορετική και πιο ισορροπημένη (βλ. Γράφημα 10), με το 27,5% να επιλέγει το «1», το 23,2% το «2», το 20,3% το «3», το 21,7% το «4» και το υπόλοιπο 7,2% το «5», ποσοστά που δείχνουν ότι ναι μεν το μεγαλύτερο μέρος δεν επηρεάζεται από το αποτύπωμα άνθρακα για το ταξίδι του, αλλά σχεδόν οι 3 στους 10 πλέον το θεωρούν ως κριτήριο, το οποίο αποτελεί και βάση για μελλοντικές αποφάσεις για προορισμούς.

Γράφημα 10: Επιρροή αποτυπώματος άνθρακα στην επιλογή προορισμού (Έλληνες)

Το αποτύπωμα άνθρακα(*) παίζει για εσάς σημαντικό ρόλο για την επιλογή ενός προορισμού;

Ως προς τον τύπο καταλύματος που επιλέγουν για διαμονή (έως 2 επιλογές), οι απαντήσεις ταυτίζονται με τα χαρακτηριστικά των ήπιων τουριστών τόσο στους Έλληνες όσο και στους κατοίκους εξωτερικού, αφού το 61,1% των δεύτερων επιλέγει μικρό ξενοδοχείο, το 55,6% παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στη θάλασσα και 50% παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στο βουνό. Αντίθετα, κανείς δεν επέλεξε το πολυτελές ξενοδοχείο, ενώ μόλις το 11,1% έχει ως επιλογή κάποιο πολυτελές κατάλυμα. Παρομοίως, στην κορυφή των προτιμήσεων των Ελλήνων βρίσκεται το ξενοδοχείο μικρού μεγέθους (44,9%), ακολουθούν το παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στη θάλασσα (43,5%) και το σπίτι συγγενών ή φίλων (40,6%), ενώ υψηλή θέση κατέχει το παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στο βουνό (33,3%), καθώς και τα αυτοσχέδια καταλύματα (σκηές, 23,2%). Συνολικά το 13% των απαντήσεων αφορούσαν κάποιο πολυτελές κατάλυμα, επιβεβαιώνοντας τη ροπή προς εναλλακτικούς τρόπους διαμονής.

Ως εκ τούτου, προέκυψε το ερώτημα αναφορικά με τα αίτια που οδήγησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου τύπου καταλύματος για τη διαμονής τους. Οι λόγοι που προκρίνουν οι συμμετέχοντες της έρευνας από το εξωτερικό είναι, όπως δείχνει το Γράφημα 11, ως επί το πλείστον οι οικονομικοί (72,2%), ενώ ακολουθούν με μεγάλη διαφορά οι συναισθηματικοί (16,7%) και οι κοινωνικοί λόγοι (5,6%). Ανάμεσα στους λόγους που δεν επιλέχθηκαν είναι οι περιβαλλοντικοί και οι ηθικοί (φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές από τον οικοδεσπότη).

Γράφημα 11: Παράγοντες για την επιλογή χώρου διαμονής (αλλοδαποί)

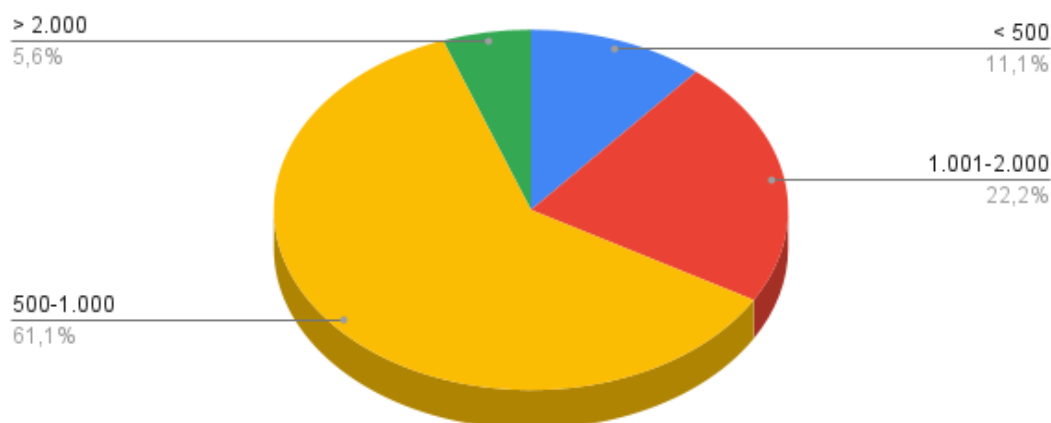

Οι συμμετέχοντες από την Ελλάδα επίσης κατατάσσουν πρώτο τον οικονομικό παράγοντα (36,8%), όμως στην δεύτερη θέση με μεγάλα ποσοστά της τάξης του 20,6% ισοβαθούν οι συναισθηματικοί και οι κοινωνικοί λόγοι, ενώ το 10,3% θεωρεί τους περιβαλλοντικούς λόγους ως κριτήριο απόφασης για το χώρο διαμονής τους. Η διαφορά στην περίπτωση των Ελλήνων είναι ότι υπάρχει σαφώς μεγαλύτερος διαμοιρασμός των αιτιών αφού μικρότερα ποσοστά συγκεντρώνουν και άλλα αίτια όπως ηθικά, αλλά και ως τρόπο χαλάρωσης και αποσύνδεσης από την καθημερινότητα.

Σε αυτό το σημείο αναδεικνύεται μια ακόμα διάσταση των ήπιων ταξιδιών, αυτή της μη σπατάλης χρημάτων και τη στροφή προς τα άυλα αγαθά (αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό και επαφή με το φυσικό περιβάλλον, περιορισμός μετακινήσεων κτλ). Αναμφίβολα, το γεγονός ότι τα ταξίδια ήπιου τουρισμού διαρκούν αρκετές ημέρες αναπόφευκτα οδηγεί στην επιλογή οικονομικά προσιτών λύσεων για διαδικασίες όπως τη διαμονή των επισκεπτών. Εμβαθύνοντας στον οικονομικό παράγοντα, η μη σπατάλη χρημάτων επιβεβαιώνεται καθώς πάνω από 7 στους 10 (72,2%) από τους κατοίκους εξωτερικού τονίζει πως το συνολικό κόστος ενός ήπιου ταξιδιού τους δεν ξεπερνά κατά μέσο όρο τα 1.000€, το 22,2% κινείται μεταξύ 1.000 και 2.000€, ενώ μόλις το 5,6% ξεπερνά τις 2.000€.

Γράφημα 12: Μέσο κόστος ενός ήπιου ταξιδιού (αλλοδαποί)

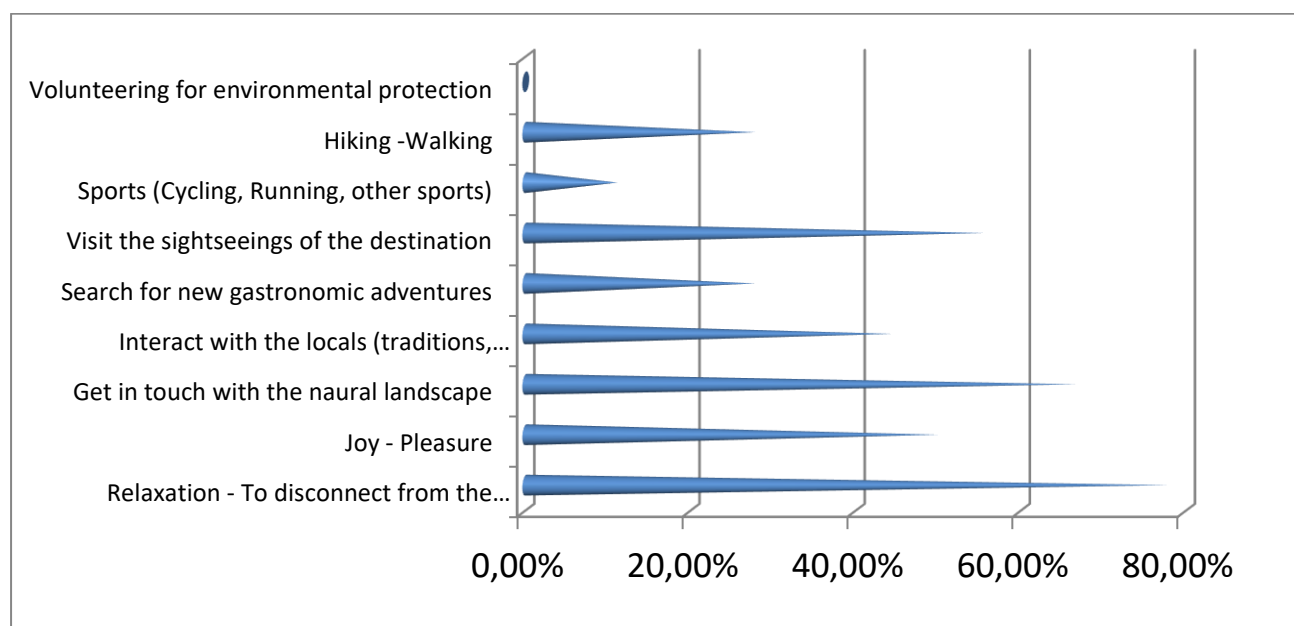
How many euros are you willing to spend during a slow tourism trip (in total)?

Στην περίπτωση των Ελλήνων τα ποσοστά είναι ακόμη πιο διαφωτιστικά, αφού το 95,7% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι οι δαπάνες του δεν ξεπερνούν τα 1.000€ σε ένα τέτοιο ταξίδι, ενώ κανείς δεν δαπανά πάνω από 2.000€.

Ένα κομβικό σημείο της έρευνας είναι οι απαντήσεις στο ερώτημα «Ποιοι είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους πραγματοποιείτε ένα ταξίδι ήπιου τουρισμού;» (δυνατότητα για παραπάνω από μία επιλογή). Ως βασική αιτία στην πλευρά των συμμετεχόντων από το εξωτερικό (Γράφημα 13) ξεχωρίζει η χαλάρωση και η αποσύνδεση από την καθημερινότητα που συγκεντρώνει ποσοστό 77,8%, ενώ αρκετά μεγάλο ποσοστό απέσπασε και η επαφή με το φυσικό περιβάλλον του προορισμού (66,7%), όπως και η επίσκεψη σε αξιοθέατα του προορισμού (55,6%). Η διασκέδαση κατατάσσεται στην 4^η θέση με 50% και έπεται η αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό (44,4%), την ώρα που σχεδόν οι 3 στους 10 δήλωσε πως βασικός λόγος για την επίσκεψη σε έναν προορισμό είναι η εκμάθηση της τοπικής γαστρονομίας και η πεζοπορία (27,8%).

Γράφημα 13: Αιτίες πραγματοποίησης ενός ήπιου ταξιδιού (αλλοδαποί)

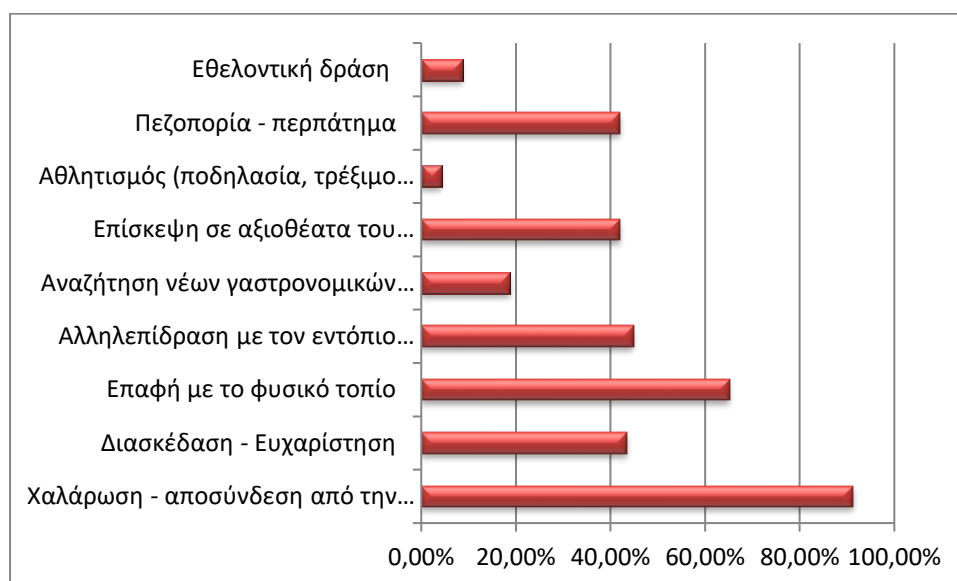

Αντίστοιχα, στην πλευρά των συμμετεχόντων από την Ελλάδα, πάνω από 9 στους 10 (91,3%) επέλεξαν την χαλάρωση και την αποσύνδεση από την καθημερινότητα, το 65,2% την επαφή με το φυσικό τοπίο, την ώρα που η αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό βρίσκεται πολύ υψηλά με 44,9%, το οποίο σχετίζεται και με το γεγονός ότι δεν υπάρχει το «εμπόδιο» της διαφοράς γλώσσας. Παράλληλα, το 43,5% απάντησε ότι η διασκέδαση και η ευχαρίστηση αποτελούν κίνητρο για ταξίδι ήπιου τουρισμού.

Επιπλέον, η επίσκεψη σε αξιοθέατα και οι διαδρομές για πεζοπορία αποτελούν παράγοντες που εξετάζονται σημαντικά για την επιλογή του προορισμού (42% έκαστο). Το 18,8% επέλεξε την αναζήτηση νέων γαστρονομικών εμπειριών, ενώ μάλιστα το 8,7% σημείωσε ότι πραγματοποιεί ταξίδι ήπιου τουρισμού και για εθελοντισμό.

Συνολικά και στις δύο περιπτώσεις εντοπίζεται πληθώρα παραγόντων που διαμορφώνουν τις αποφάσεις των επισκεπτών, το οποίο σημαίνει ότι οι επισκέπτες αυτοί είναι αρκετά επιλεκτικοί και ένας προορισμός χρειάζεται να συνδυάζει αρκετά από τα παραπάνω ώστε να επιλεγεί από εκείνους.

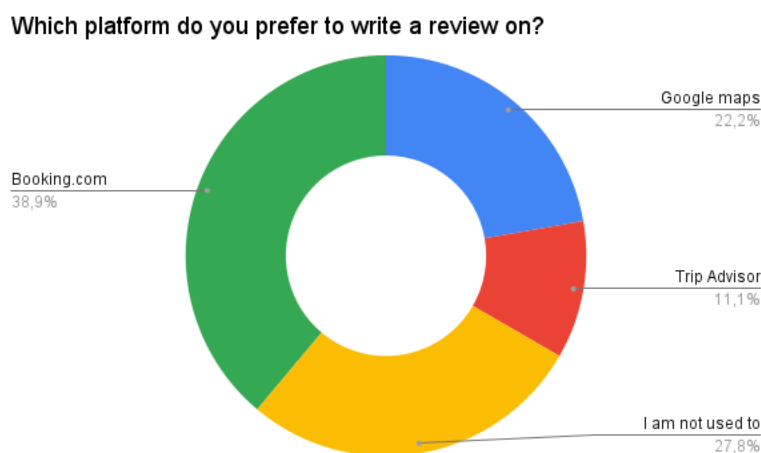
Γράφημα 14: Αιτίες πραγματοποίησης ενός ήπιου ταξιδιού (Έλληνες)

Ός προς τις ψηφιακές πλατφόρμες που προτιμούν να χρησιμοποιούν για να αξιολογήσουν τον προορισμό και τις εκάστοτε υποδομές του (βοηθητικές υπηρεσίες, καταλύματα, φαγητό κ.α.), το 44,9% των ερωτηθέντων από την Ελλάδα δεν συνηθίζει να κάνει κάποια αξιολόγηση, το 37,7% δήλωσε ότι χρησιμοποιεί το Booking.com, το 24,6% το Google Maps και το 20,3% το Trip Advisor.

Όπως και στην περίπτωση των Ελλήνων, οι απόψεις δίστανται και στους κατοίκους του εξωτερικού, με το 27,8% να υπογραμμίζει πως δεν συνηθίζει να αξιολογεί τον προορισμό που επισκέπτεται. Το 38,9% απάντησε πως οι αξιολογήσεις του πραγματοποιούνται μέσω του Booking.com, το 22,2% μέσω Google Maps, ενώ μικρότερο ποσοστό συγκεντρώνει η πλατφόρμα Trip Advisor (βλ. Γράφημα 15). Με δεδομένο ότι η πλατφόρμα Booking.com χρησιμοποιείται κυρίως για τον τομέα της διαμονής, έμμεσα μπορούμε να υποθέσουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των αξιολογήσεων αφορούν τη διαμονή στον προορισμό.

Γράφημα 15: Προτίμηση ως προς την πλατφόρμα αξιολόγησης προορισμού (αλλοδαποί)

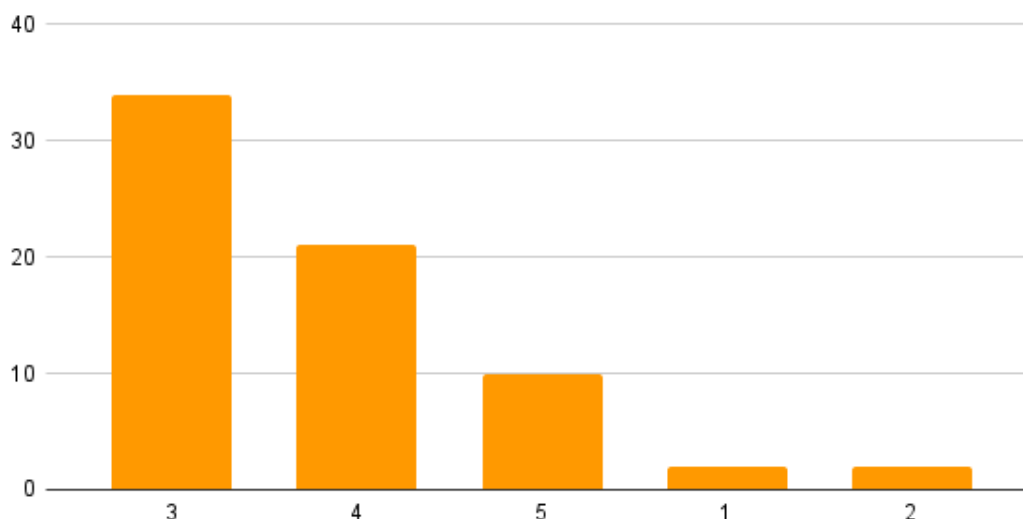
4.2.3: Ήπιος τουρισμός και COVID-19

Στην επόμενη υποενότητα του ερωτηματολογίου («Ήπιος τουρισμός και COVID-19») επιχειρήθηκε να μελετηθεί η πιθανή μεταβολή στις προτιμήσεις και τις επιλογές των επισκεπτών σε έναν προορισμό μετά την πανδημία COVID-19. Συγκεκριμένα, η πρώτη ερώτηση σχετιζόταν με το βαθμό τροποποίησης του ενδιαφέροντος προς τους προορισμούς ήπιου τουρισμού μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας (κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου 1=ελαττώθηκε σημαντικά, 5=αυξήθηκε σημαντικά). Τα αποτελέσματα έχουν διττή σημασία για τους κατοίκους εξωτερικού, καθώς από τη μία πλευρά μόλις το 5,6% απάντησε ότι έχει μειωθεί το ενδιαφέρον του, όμως από την άλλη πλευρά παρατηρείται συσσώρευση απαντήσεων στο «3»(καμία αλλαγή στο ενδιαφέρον) και το «4»(μικρή αύξηση του ενδιαφέροντος), τα οποία αθροιστικά λαμβάνουν ποσοστό 50%. Παρ' όλα αυτά, η εικόνα ρέπει προς την ενίσχυση του ενδιαφέροντος, αφού το 66,8% ανέφερε πως έχει αυξηθεί έστω και ελάχιστα το ενδιαφέρον του για τον ήπιο τουρισμό.

Η θετική αυτή τάση είναι εμφανής και στις απαντήσεις των Ελλήνων συμμετεχόντων, αφού ναι μεν το 49,3% δήλωσε πως δεν έχει υπάρξει κάποια μεταβολή του ενδιαφέροντος, όμως το 44,9% ανέφερε ενίσχυση του ενδιαφέροντός του και μόλις το 5,8% κάποια ελάττωσή του.

Γράφημα 16: Μεταβολή ενδιαφέροντος για τον ήπιο τουρισμό μετά την πανδημία COVID-19

Μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19 πόσο έχει μεταβληθεί το ενδιαφέρον σας για προορισμούς ήπιου

Εξειδικεύοντας τους τομείς στους οποίους παρατηρείται αλλαγή των προτιμήσεων μετά το τέλος των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συγκρίνουν τη συμπεριφορά τους σε ζητήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος που συνδέονται με θεμελιώδεις πρακτικές του ήπιου τουρισμού, όπως αυτές διαμορφώνονται από τη διεθνή βιβλιογραφία.

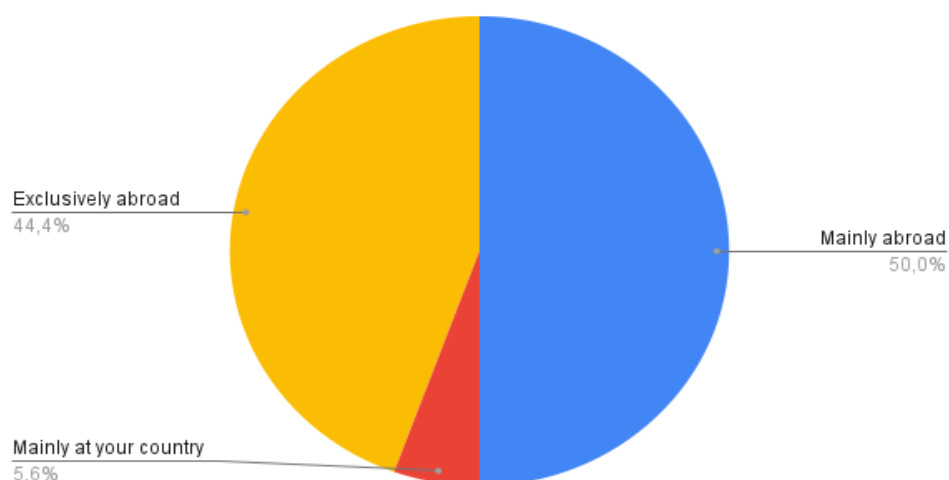
Στην πρόταση «Επιλέγω έναν προορισμό με καλύτερο υγειονομικό σύστημα», το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων από το εξωτερικό δήλωσε ότι δεν υπήρξε κάποια αλλαγή, στην πρόταση «Επιλέγω έναν προορισμό με μικρότερο αριθμό τουριστών», το μεγαλύτερο μέρος απάντησε ότι διαφωνεί (44,4%), το 61,1% απάντησε «Διαφωνώ/ Διαφωνώ Πλήρως» ενώ το 22,2% απάντησε ότι συμφωνεί. Όσον αφορά την «επιλογή χώρου διαμονής με χαμηλότερο αριθμό τουριστών» δεν δύναται να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα, καθώς η απάντηση «Συμφωνώ» έχει ίδια ποσοστά με την «Διαφωνώ», με την επιλογή «Αδιάφορος» να έχει ισχύρο προβάδισμα (33,3% έναντι 27,8%). Επιπλέον, η πρόταση «Επιλέγω να επισκέπτομαι λιγότερους εσωτερικούς χώρους» δεν είχε θετική ανταπόκριση, αφού το 61,1% διαφωνεί ή διαφωνεί πλήρως, με το 22,2% να συμφωνεί. Στην τελευταία πρόταση «Σέβομαι περισσότερο το περιβάλλον στον προορισμό», το 50% συμφωνεί ή συμφωνεί πλήρως, με το 27,8% να δηλώνει αδιάφορο. Σαν γενικότερο συμπέρασμα, μπορούμε να σημειώσουμε ότι οι αλλαγές δεν εστιάζονται στους υγειονομικούς παράγοντες, αλλά σε μια στάση περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον.

Οι συμμετέχοντες που κατάγονται από την Ελλάδα, στην πρόταση «Επιλέγω προορισμό με ασφαλές υγειονομικό σύστημα», το 39,4% δήλωσε αδιαφορία, το 25,8% συμφωνεί και το 19,7% διαφωνεί. Στην πρόταση «Επιλέγω προορισμό με λιγότερους τουρίστες», οι απόψεις δίστανται, αφού το 28,4% δήλωσε αδιαφορία, το 26,9% διαφωνεί, το 23,9% συμφωνεί, το 11,9% ότι συμφωνεί πλήρως και το 8,9% διαφωνεί πλήρως. Μια ακόμη περίπτωση που δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα είναι στην πρόταση «Επιλέγω κατάλυμα με λιγότερους τουρίστες», όπου το 28,4% δήλωσε «Συμφωνώ», το 26,9% «Διαφωνώ» και το 23,9% «Αδιαφορώ». Με δεδομένο ότι όσοι διαφωνούν ή διαφωνούν πλήρως συγκεντρώνουν ελαφρά μεγαλύτερο ποσοστό (40,3% έναντι 35,8%), θα μπορούσαμε να σημειώσουμε ότι υπάρχει ελαφρά τάση προς τη διαφωνία. Επίσης, στην πρόταση «Επιλέγω να επισκέπτομαι λιγότερους κλειστούς χώρους στον προορισμό υπάρχει ροπή προς τη διαφωνία, διότι το 40% δήλωσε «Διαφωνώ/ Διαφωνώ πλήρως», ενώ το 30,8% «Συμφωνώ/ Συμφωνώ πλήρως», την ώρα που το 29,2% δήλωσε αδιαφορία. Τέλος, στην πρόταση «Σέβομαι περισσότερο το περιβάλλον στον προορισμό» το μεγαλύτερο μέρος (55,2%) ανέφερε ότι συμφωνεί ή συμφωνεί πλήρως, ενώ το 29,8% δήλωσε αδιαφορία. Με βάση τα παραπάνω, δεν υπάρχει ξεκάθαρο «τοπίο» όσον αφορά τις αλλαγές που έχουν τυχόν επιφέρει οι υγειονομικοί παράγοντες, παρά μόνο για τους περιβαλλοντικούς, όπου είναι ξεκάθαρο ότι μετά το πέρας της πανδημίας αξιολογούνται σε μεγαλύτερο βαθμό συγκριτικά με πριν.

Η υποενότητα αυτή κλείνει με την ερώτηση «Πού βρίσκονται οι προορισμοί ήπιου τουρισμού που αναζητείτε», το 50% των ερωτηθέντων από το εξωτερικό απάντησε «κυρίως στο εξωτερικό», το 44,4% «αποκλειστικά στο εξωτερικό», ενώ το υπόλοιπο 5,6% «κυρίως στην χώρα καταγωγής» (βλ. Γράφημα 17). Συνεπώς, είναι σαφές ότι η γνωριμία με έναν διαφορετικό πληθυσμό και φυσικό περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα για τους επισκέπτες.

Γράφημα 17: Σημεία αναζητήσεων για το επόμενο ταξίδι ήπιου τουρισμού (αλλοδαποί)

The slow tourism destinations you are now searching for are located:

Όσον αφορά τους Έλληνες που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, το 75% θα επέλεγε κυρίως τη χώρα διαμονής, το 10,3% μόνο τη χώρα διαμονής, ενώ το 14,7% θα επέλεγε κυρίως χώρες του εξωτερικού. Αντίστοιχα, στην περίπτωση των Ελλήνων διαφαίνεται η προτίμηση προς τους προορισμούς ήπιου τουρισμού στην χώρα μας.

4.2.4: Ο ήπιος τουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας- Μεθάνων

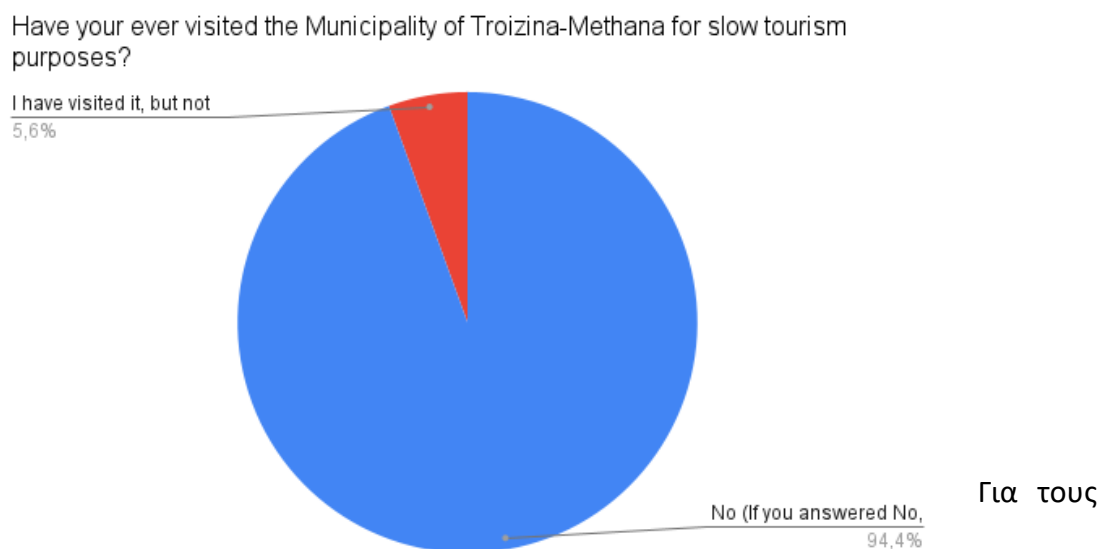
Το δεύτερο σκέλος της έρευνας μελετά τις εμπειρίες των ταξιδιωτών που έχουν επισκεφθεί μία ή περισσότερες περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων, ώστε να προσδιοριστούν τόσο η παρούσα κατάσταση όσο και οι προοπτικές ανάπτυξης του ήπιου τουρισμού στον Δήμο.

Στο πρώτο κομμάτι, το οποίο αφορά την παρούσα κατάσταση, στην ερώτηση εάν οι συμμετέχοντες έχουν επισκεφθεί τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων για ήπιο τουρισμό, τα αποτελέσματα δεν είναι ενθαρρυντικά για τους επισκέπτες από το εξωτερικό, όπου το 94,4% απάντησε ότι δεν έχει επισκεφθεί την περιοχή γενικότερα, ενώ το 5,6% που έχει επισκεφθεί τον Δήμο δεν το έκανε για ήπιο τουρισμό.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί πως επειδή δεν συγκεντρώνεται επαρκές δείγμα ατόμων που δήλωσαν ότι έχουν επισκεφθεί τον Δήμο για ήπιο τουρισμό, δεν καθίσταται εφικτό να αναλυθούν οι απαντήσεις των συμμετεχόντων από το εξωτερικό για αυτό το σκέλος της έρευνας. Κατά συνέπεια, οι επόμενες ερωτήσεις με

εξαίρεση την τελευταία που αφορά τους λόγους για την μη επίσκεψη στον προορισμό για ήπιο τουρισμό, θα παρουσιάσουν μόνο την οπτική των ερωτηθέντων που κατάγονται από την Ελλάδα.

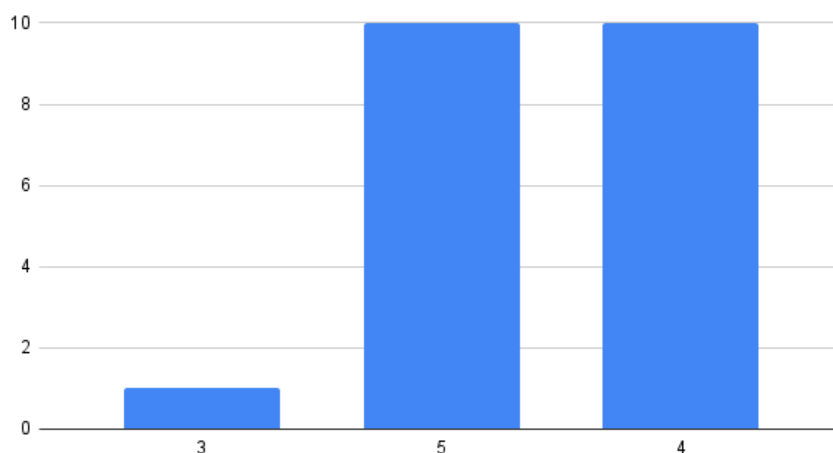
Γράφημα 18: Επίσκεψη στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων για ήπιο τουρισμό (αλλοδαποί)

επισκέπτες από την Ελλάδα, το 68,1% απάντησε πως δεν έχει ταξιδέψει ποτέ στον Δήμο Τροιζηνίας – Μεθάνων, ενώ το υπόλοιπο 31,9% απάντησε καταφατικά. Ειδικότερα, το 31,8% όσων έχουν επισκεφθεί τον προορισμό απάντησε πως το πραγματοποίησε στα πλαίσια του ήπιου τουρισμού, ενώ το υπόλοιπο 68,2% σημείωσε ότι δεν έχει επισκεφθεί την περιοχή για ήπιο τουρισμό. Εμβαθύνοντας στην παραπάνω ερώτηση, αναφορικά με τα είδη τουρισμού εκτός του ήπιου για τα οποία έχουν επισκεφθεί τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, η πλειονότητα (70%) επέλεξε τον τουρισμό «ήλιος, θάλασσα, άμμος» (sun-sea-sand) που παραπέμπει στο πιο ευρέως διαδεδομένο είδος τουρισμού, τον «μαζικό» τουρισμό. Αντίστοιχα, το 15% δήλωσε ότι έχει επισκεφθεί τον Δήμο για ήπιο τουρισμό, το 10% πολιτιστικό τουρισμό, ενώ μικρά ποσοστά συγκεντρώνουν ο θρησκευτικός και ο ιαματικός τουρισμός (5%). Στην επιλογή «Άλλο», ποσοστό 10% συγκεντρώνει η πεζοπορία αποκλειστικά. Όσον αφορά το πως αξιολογούν την εμπειρία τους από τον Δήμο σε κλίμακα από το 1 έως το 5 (1= πολύ αρνητική, 5=πολύ θετική), η εικόνα είναι ξεκάθαρη, καθώς το 95,2% επέλεξε το «4» και το «5» («θετική», «πολύ θετική»), ενώ το υπόλοιπο 4,8% ήταν αναποφάσιστο για το εάν ήταν θετική ή αρνητική η εμπειρία του.

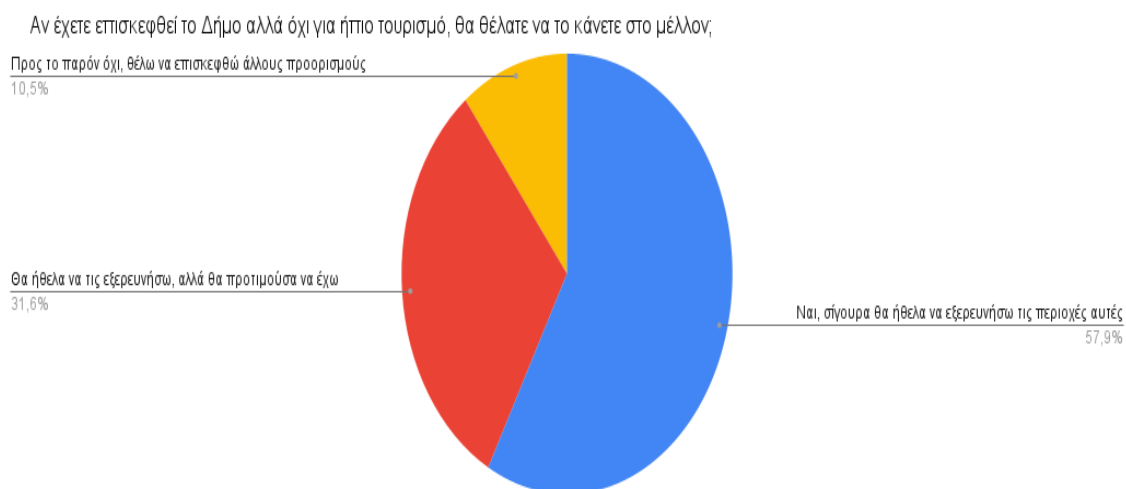
Γράφημα 19:Αξιολόγηση της επίσκεψης στον Δήμο Τροιζηνίας – Μεθάνων (Έλληνες)

Αν ναι, πώς θα αξιολογούσατε την εμπειρία σας?

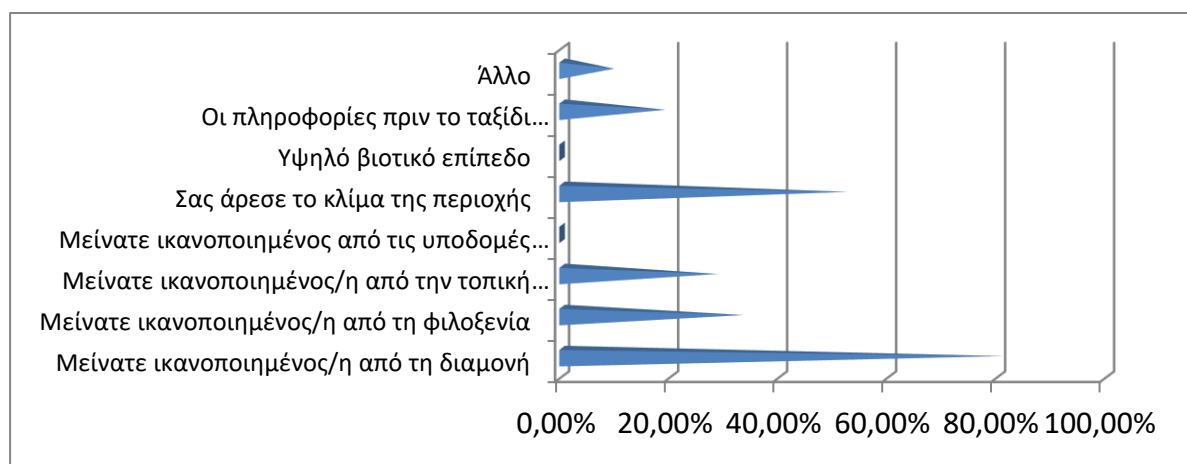
Εξετάζοντας την πρόθεση επίσκεψης στην περιοχή για ήπιο τουρισμό στο μέλλον για όσους ήδη παρευρεθεί στον Δήμο, το 57,9% απάντησε «Σίγουρα θα ήθελα να εξερευνήσω τις περιοχές αυτές στο μέλλον», το 31,6% «Θα ήθελα να τις εξερευνήσω, αλλά θα προτιμούσα να έχω περισσότερη πληροφόρηση για την περιοχή», ενώ το 10,5% δήλωσε «Προς το παρόν όχι, θέλω να επισκεφθώ άλλους προορισμούς». Με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειονότητα (88,5%) είναι θετική σε μελλοντική επίσκεψη στον Δήμο για ήπιο τουρισμό, επιβεβαιώνεται η θετική άποψη για τις περιοχές του Δήμου, αλλά και η διαπίστωση των επισκεπτών ότι οι περιοχές αυτές προσφέρονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ήπιο τουρισμό.

Γράφημα 20: Πρόθεση επίσκεψης στον Δήμο για ήπιο τουρισμό στο μέλλον αν δεν έχει γίνει (Έλληνες)

Οι κύριοι λόγοι για τους οποίους θα επέλεγαν να ταξιδέψουν ξανά στις περιοχές του Δήμου για ήπιο τουρισμό (βλ. Γράφημα 21) είναι η ικανοποίηση από τη διαμονή (81%), το κλίμα της περιοχής (52,4%), η ικανοποίηση από τη φιλοξενία (33,3%), η ικανοποίηση από την τοπική γαστρονομία (28,6%), καθώς και το γεγονός ότι η πραγματική εικόνα στον προορισμό ήταν αντίστοιχη αυτής που είχαν σχηματίσει πριν από την επίσκεψή τους (19%).

Γράφημα 21: Λόγοι νέας επίσκεψης στον Δήμο για ήπιο τουρισμό (Έλληνες)

Αντίθετα, από τους λόγους για τους οποίους δεν θα επισκέπτονταν ξανά κάποια από τις περιοχές του Δήμου για ήπιο τουρισμό ξεχωρίζουν η μη ικανοποίηση από τις υποδομές (πρόσβαση, βοηθητικές υπηρεσίες κ.α.), το υψηλό κόστος διαβίωσης και τα χαρακτηριστικά του προορισμού που αποθαρρύνουν έναν ήπιο τουρίστα από το να τον επιλέξει, όπως η απουσία κάδων ανακύκλωσης και διαχωρισμός ανά υλικό, η απουσία βιολογικών προϊόντων, η σπατάλη τροφίμων και οι ρυπογόνες δραστηριότητες (βλ. παρακάτω).

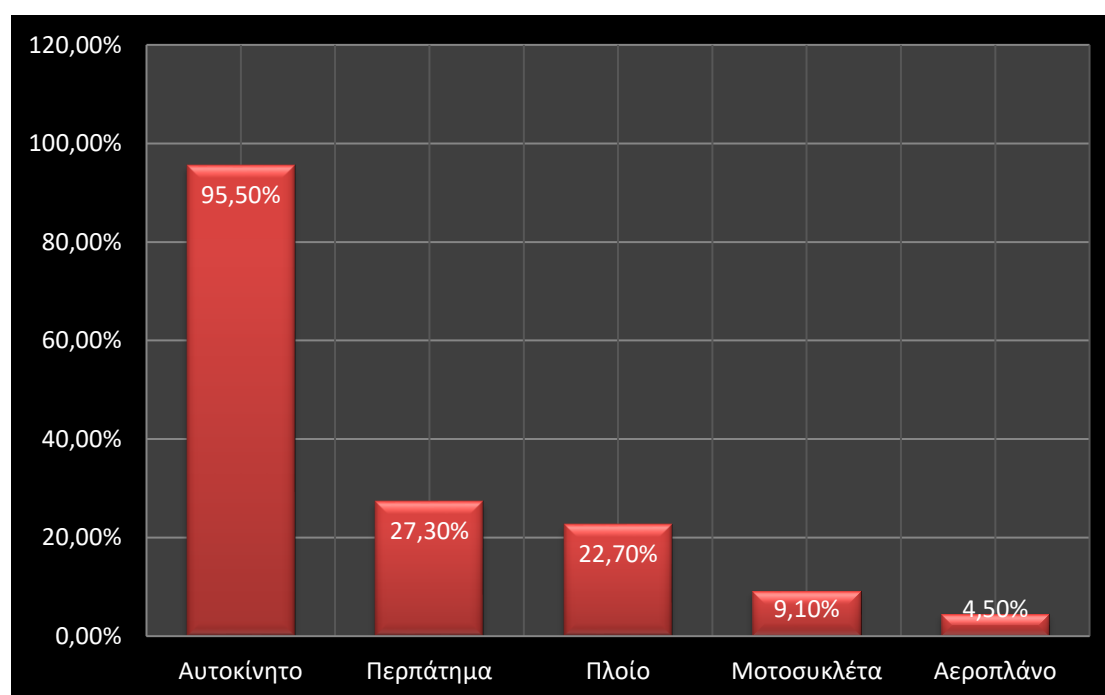
Ωστόσο, ποσοτικά τα άτομα που απάντησαν στην τελευταία ερώτηση είναι λιγότερα σε σχέση με όσα απάντησαν στην ερώτηση που αφορά τους λόγους που θα επισκέπτονταν ξανά την περιοχή, γεγονός το οποίο οδηγεί στη διαπίστωση ότι οι επισκέπτες παρατήρησαν αρκετά θετικά χαρακτηριστικά που τους γέννησαν την επιθυμία να επισκεφθούν ξανά την περιοχή και μάλιστα για ήπιο τουρισμό.

Ως προς τις πηγές ενημέρωσης για τον Δήμο Τροιζηνίας – Μεθάνων, οι επισκέπτες ξεχώρισαν την οικογένεια και τους φίλους (45,5% για κάθε επιλογή), όπως και συγγενείς (36,4%), οι οποίοι ενδεχομένως είχαν επισκεφθεί παλαιότερα τον Δήμο, ενώ εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι τόσο η αναζήτηση μέσω internet, δηλαδή σε πλατφόρμες όπως το trip advisor και το booking.com όσο και από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κινούνται σε αρκετά χαμηλά ποσοστά (13,6% και 4,5% αντίστοιχα).

Αναμφίβολα, τα παραπάνω ποσοστά καταδεικνύουν την ανάγκη καλύτερης προώθησης του προορισμού με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, διότι οι ρυθμοί

ανάπτυξής τους είναι ταχύτεροι και η σημασία τους στην καθημερινότητά μας αυξάνεται ολοένα και περισσότερο. Ομοίως, η τηλεόραση και το ραδιόφωνο συγκεντρώνουν μηδενικά ποσοστά για την αναζήτηση του προορισμού. Από τη μία πλευρά, δυσχεραίνεται η αύξηση της επισκεψιμότητας και της δημοφιλίας του τόπου, όμως από την άλλη πλευρά αποτρέπει την προσέλκυση υπεράριθμων τουριστών και το φαινόμενο του μαζικού τουρισμού, όντας λιγότερο δημοφιλής προορισμός, ταιριάζοντας στο προφίλ του ήπιου τουρίστα. Σχετικά με τα μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μετακίνηση στις διάφορες περιοχές του Δήμου (Γράφημα 22), σχεδόν όλοι χρησιμοποίησαν αυτοκίνητο (95,5%), το 27,3% μετακινήθηκαν ως πεζοί, το 22,7% χρησιμοποίησε πλοίο, το 9,1% μοτοσυκλέτα και το 4,5% συμβατικό ποδήλατο.

Γράφημα 22: Μέσα μεταφοράς για τη μετακίνηση στον Δήμο κατά την παραμονή σε αυτόν (Έλληνες)

Στη συνέχεια του ερωτηματολογίου επιδιώχθηκαν να μελετηθούν οι προοπτικές ανάπτυξης ήπιου τουρισμού για τις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές του Δήμου ξεχωριστά, με απώτερο σκοπό την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων, καθώς και προτάσεων για το μέλλον. Η πρώτη ερώτηση της υποεπένδυσης αυτής ήταν η ακόλουθη: «Ποια περιοχή θεωρείτε καταλληλότερη για τη διαμονή των ήπιων τουριστών». Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συντριπτική πλειοψηφία (81%) θεωρεί τη Χερσόνησο των Μεθάνων το καταλληλότερο μέρος για τη διαμονή των ήπιων τουριστών, την ώρα που το υπόλοιπο 19% εκτιμά πως η Τροιζήνα είναι το καταλληλότερο μέρος για τη διαμονή τους. Η περιοχή του Γαλατά δεν αποτελεί

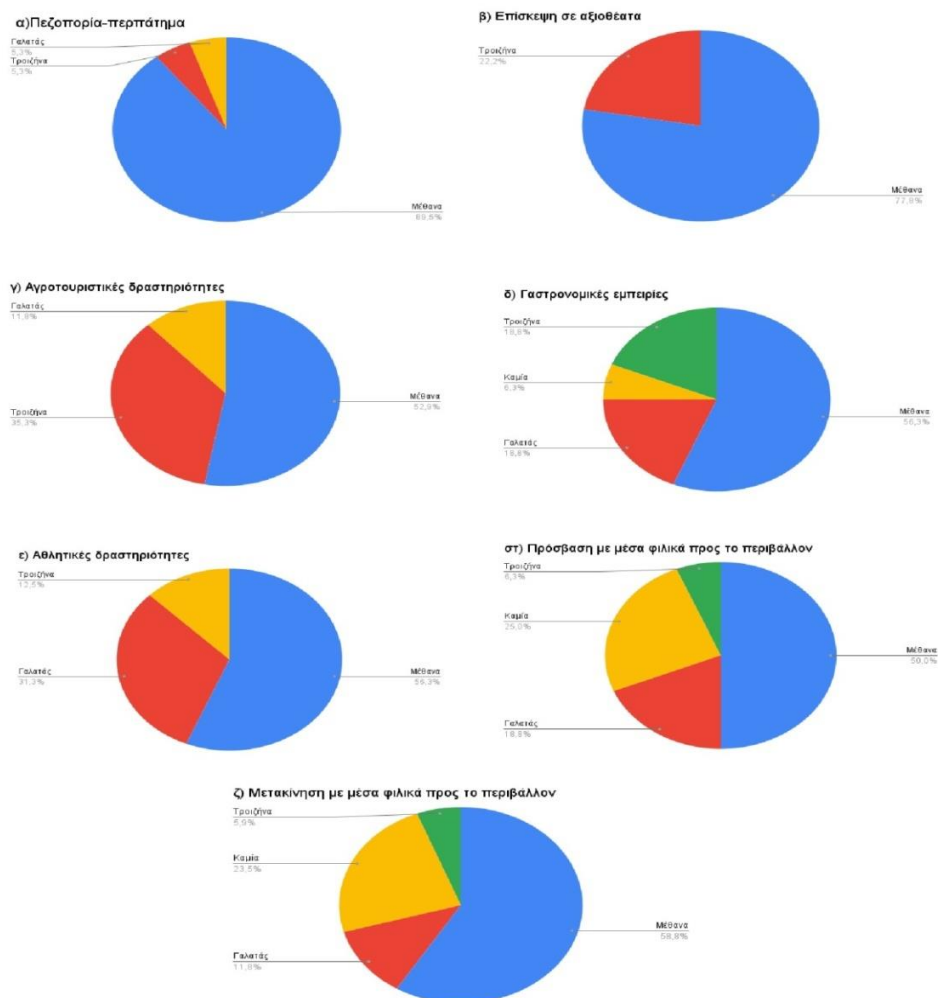
επιλογή κανενός από τους ερωτηθέντες, το οποίο αποδίδεται είτε στα χαρακτηριστικά της περιοχής είτε στο ότι οι χώροι διαμονής δεν καλύπτουν τις ανάγκες ενός ήπιου τουρίστα, όπως η επαφή με το φυσικό περιβάλλον.

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε το ποια περιοχή θεωρείται καταλληλότερη για μια σειρά από δραστηριότητες που διέπουν τον ήπιο τουρισμό, όπως η πεζοπορία, η επίσκεψη σε αξιοθέατα, οι αγροτουριστικές δραστηριότητες, οι γαστρονομικές εμπειρίες, οι αθλητικές δραστηριότητες, η πρόσβαση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον και η μετακίνηση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον στον προορισμό.

Η γενικότερη εικόνα είναι πως η Χερσόνησος των Μεθάνων κρίνεται από τους συμμετέχοντες ως η καταλληλότερη για όλες τις παραπάνω δραστηριότητες, με τις δραστηριότητες που η διαφορά είναι σημαντική σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές να είναι η πεζοπορία, η επίσκεψη σε αξιοθέατα και οι γαστρονομικές εμπειρίες. Αντίθετα, στις αγροτουριστικές δραστηριότητες η Τροιζήνα συγκεντρώνει ποσοστό της τάξης του 37,5% (έναντι 56,2% των Μεθάνων), πιθανώς λόγω της ύπαρξης σημείων με αγροτουριστικό ενδιαφέρον (βλ. Ενότητα Δραστηριότητες στην Τροιζήνα). Στις αθλητικές δραστηριότητες η περιοχή του Γαλατά βρίσκεται πλησιέστερα στα ποσοστά των Μεθάνων με 31,3% (έναντι 56,2% των Μεθάνων), λόγω των σχετικών αθλητικών δρώμενων στην περιοχή (π.χ. Παντροιζηνιακοί αγώνες, χώροι άθλησης κ.α.).

Τέλος, αναφορικά με την πρόσβαση και τη μετακίνηση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον παρατηρούνται υψηλά ποσοστά της επιλογής «Καμία» που ανέρχονται στο 25%, η οποία δεν επιλέχθηκε στις προαναφερθείσες δραστηριότητες. Η μη ύπαρξη μέσων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον έχει αναλυθεί στις ενότητες «Πρόσβαση» και «Βοηθητικές Υπηρεσίες», όπως και οι πρωτοβουλίες από πλευράς της Δημοτικής Αρχής για μελλοντική διόρθωση της παρούσας κατάστασης.

Γράφημα 23: Συνάφεια δραστηριοτήτων ήπιου τουρισμού με κάθε περιοχή του Δήμου (Ελληνες)

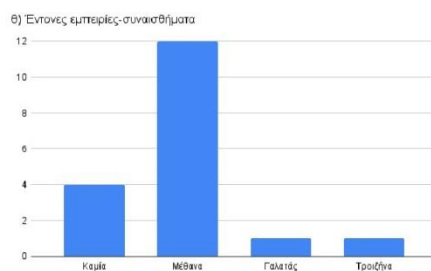
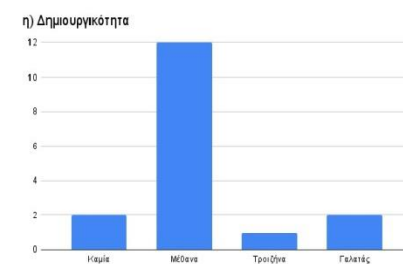
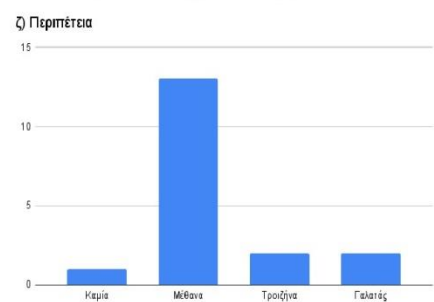
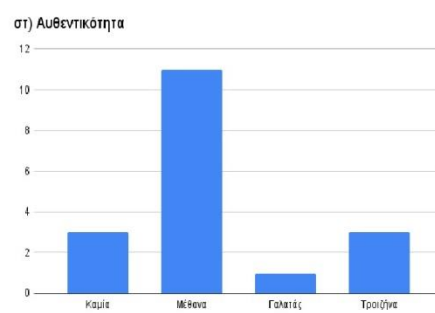
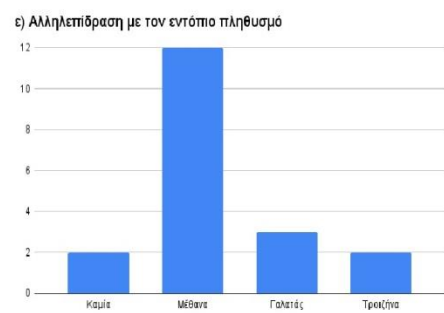
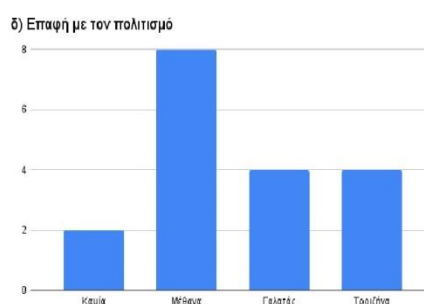
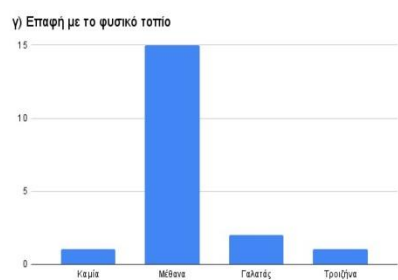
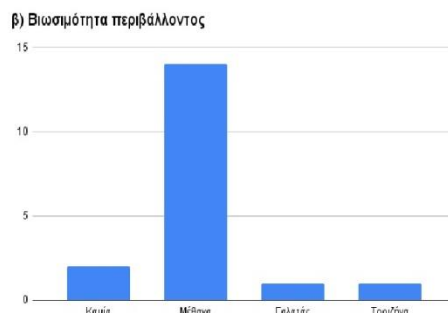
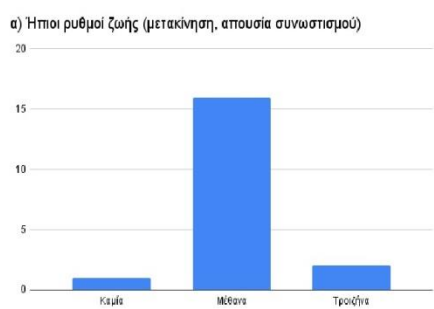

Η επόμενη ερώτηση κινείται σε παρόμοια πλαίσια με την προηγούμενη, μελετώντας την τη σύνδεση της κάθε περιοχής του Δήμου με ορισμένα κύρια χαρακτηριστικά του ήπιου τουρισμού σύμφωνα με τη διαθέσιμη βιβλιογραφία, όπως οι ήπιοι ρυθμοί ζωής, η βιωσιμότητα του περιβάλλοντος, η επαφή με το φυσικό περιβάλλον, η επαφή με τον πολιτισμό, η αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό, η αυθεντικότητα της εμπειρίας, η περιπέτεια, η δημιουργικότητα και οι έντονες εμπειρίες και τα συναισθήματα. Όπως συνέβη και στις δραστηριότητες του ήπιου τουρισμού, η Χερσόνησος των Μεθάνων βρίσκεται στην κορυφή των επιλογών των συμμετεχόντων σε όλες τις παραμέτρους που προαναφέρθηκαν. Μάλιστα, η διαφορά είναι ακόμη μεγαλύτερη συγκριτικά με τις δραστηριότητες σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές.

Επιπλέον, θετικό στοιχείο αποτελεί ότι η επιλογή «Καμία» δεν συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά, με μόνες εξαιρέσεις τις «Έντονες εμπειρίες-συναισθήματα» και την «Αυθεντικότητα». Τόσο η περιοχή του Γαλατά όσο και αυτή της Τροιζήνας συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά στην «Επαφή με τον πολιτισμό» (22.2% η

κάθε περιοχή), λόγω των αξιοθέατων που υπάρχουν στις περιοχές και της συγκέντρωσης πληθυσμού σε αυτές. Η περιοχή των Μεθάνων έχει τη συντριπτική υπεροχή, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να εμφανίζονται στα χαρακτηριστικά «Ήπιοι ρυθμοί ζωής (μετακίνηση, απουσία συνωστισμού)» με 84,21% , «Επαφή με το φυσικό τοπίο» με 78,9%, «Βιωσιμότητα περιβάλλοντος» με 73,7% και «Περιπέτεια» με 68,4%. Τα ποσοστά αυτά συνδέονται με τη μικρότερη πυκνότητα πληθυσμού στη Χερσόνησο Μεθάνων, καθώς και με το δίκτυο μονοπατιών που πρόσφατα έχει εκ νέου διανοιχθεί (βλ. Δραστηριότητες στα Μέθανα).

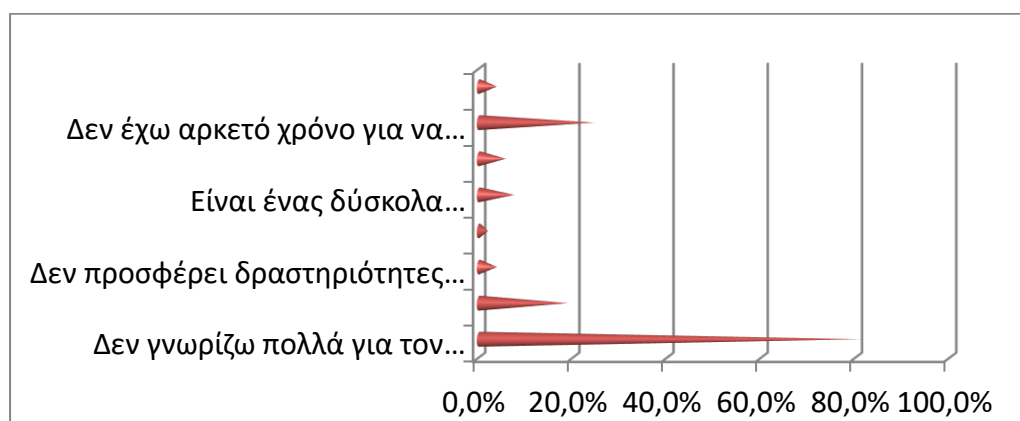
Γράφημα 24: Συνάφεια χαρακτηριστικών ήπιου τουρισμού με κάθε περιοχή του Δήμου (Ελληνες)

Λαμβάνοντας υπόψη την διαθέσιμη βιβλιογραφία, παρατέθηκαν ορισμένα από τα χαρακτηριστικά που επιθυμούν οι ήπιοι τουρίστες να διαθέτει ένας προορισμός ώστε να τον επιλέξουν με μεγαλύτερη ευκολία, όπως ο διαχωρισμός των κάδων απορριμμάτων ανά υλικό (πλαστικό, γυαλί, χαρτί κ.α.), η μη σπατάλη τροφίμων, η δυνατότητα κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων και η απουσία ρυπογόνων δραστηριοτήτων. Η μελέτη ύπαρξης των παραπάνω βοηθούν σημαντικά στον προσδιορισμό της καταλληλότητας του προορισμού για να προσελκύσει ήπιους τουρίστες με βάση τα σημερινά δεδομένα. Αρχικά, όσον αφορά την ύπαρξη κάδων απορριμμάτων σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους, το 60% απάντησε «Όχι», το οποίο ναί μεν είναι ενθαρρυντικό, όμως δείχνει ότι αποτελεί μια κατάσταση επιδέχεται βελτιώσεων. Επιπλέον, το 70% των ατόμων που επισκέφθηκαν τον Δήμο τονίζουν την απουσία κάδων ανακύκλωσης, που συνιστά μια πρακτική φιλική προς το περιβάλλον και αποτελεί κομβικό ζήτημα η μη ύπαρξή τους. Ομοίως, το 77,8% των επισκεπτών δήλωσαν ότι δεν συνάντησαν κάδους απορριμμάτων που διαχωρίζονται ανά υλικό για αποτελεσματικότερη ανακύκλωση, το οποίο επίσης δεν δημιουργεί θετικές προοπτικές για την έλευση ήπιων τουριστών στον Δήμο. Ένα ακόμη στοιχείο που λειτουργεί ανασταλτικά στην προσέλκυση ήπιων τουριστών είναι και η απουσία βιολογικών προϊόντων, καθώς το 55% απάντησε «Ναι» στο εάν παρατήρησαν απουσία βιολογικών προϊόντων στον προορισμό τους. Στα θετικά χαρακτηριστικά είναι ότι η συντριπτική πλειονότητα απάντησε αρνητικά τόσο στο ενδεχόμενο σπατάλης τροφίμων (84,2%) το οποίο συνεπάγεται λελογισμένη χρήση των ποσοτήτων των τροφών που παρέχονται από τους φορείς εστίασης, όσο και στις ρυπογόνες δραστηριότητες (94,7%), γεγονός το οποίο εγγυάται ένα ικανοποιητικό βιωτικό επίπεδο και διατηρεί αναλλοίωτο το φυσικό περιβάλλον των περιοχών αυτών.

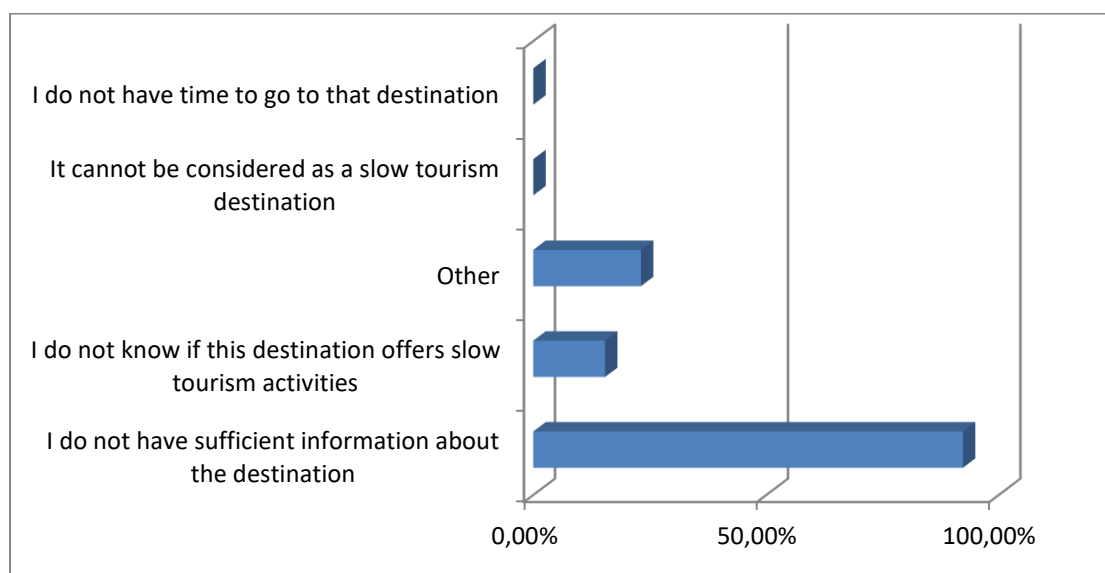
Η τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου έθετε το ζήτημα «Αν δεν έχετε επισκεφθεί ποτέ τον προορισμό για ήπιο τουρισμό, τότε ποιοι είναι οι λόγοι;». Σε αυτήν, πάνω από 8 στους 10 συμμετέχοντες από την Ελλάδα απάντησαν ότι «Δεν γνωρίζω πολλά για τον προορισμό» (81,1%), την ώρα που η απάντηση «Δεν έχω αρκετό χρόνο για να περιηγηθώ σε όλες τις περιοχές που θέλω» συγκεντρώνει 24,5%. Επίσης, το 18,9% δηλώνει πως «Δεν γνωρίζω εάν προσφέρει δραστηριότητες ήπιου τουρισμού», ενώ μικρότερη μερίδα των απαντήσεων αφορά τη δυσκολία στην προσβασιμότητα (7,5%) και την έλλειψη των απαραίτητων υποδομών (5,7%).

Γράφημα 25: Λόγοι για μη επίσκεψη στον Δήμο για ήπιο τουρισμό (Έλληνες)

Καταληκτικά, οι συμμετέχοντες από το εξωτερικό στέκονται στην έλλειψη πληροφόρησης για τον προορισμό ως βασική αιτία της μη επίσκεψης σε αυτόν για ήπιο τουρισμό (92,3%), ενώ στη δεύτερη θέση κατατάσσεται η έλλειψη γνώσης για την ύπαρξη δραστηριοτήτων ήπιου τουρισμού στην περιοχή, με το 23,1% να σημειώνει ότι υπάρχει κάποιο άλλο ζήτημα που αποτρέπει την επίσκεψη για ήπιο τουρισμό, χωρίς να διευκρινίζεται ποιο είναι αυτό.

Γράφημα 26: Λόγοι για μη επίσκεψη στον Δήμο για ήπιο τουρισμό (αλλοδαποί)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι παραπάνω αναλύσεις καταλήγουν στη διαπίστωση ότι ο Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων διαθέτει αρκετές υποδομές, οι οποίες ταιριάζουν στα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις δραστηριότητες των ήπιων τουριστών, παρότι είναι σημαντικό να υπάρξει βελτίωση σε ορισμένες υποδομές και υπηρεσίες στο άμεσο μέλλον, ώστε να αναπτυχθεί αυτό το είδος τουρισμού.

5.1: Τουριστική κίνηση

Αρχικά, παρότι δεν διατίθενται στοιχεία ειδικά για τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων από κάποιον τοπικό φορέα που θα οδηγούσε και σε ασφαλέστερα συμπεράσματα, η εικόνα που προκύπτει από τις συνεντεύξεις επιχειρηματιών του Δήμου είναι πως οι εθνικότητες των επισκεπτών ταυτίζονται με αυτούς που παρουσιάζονται στο σύνολο της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και στις δύο περιπτώσεις προέρχονται κατά κύριο λόγο από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Αναφορές υπήρξαν στον Δήμο και για ταξιδιώτες από τις ΗΠΑ, οι οποίοι δαπανούν τα περισσότερα χρήματα ανά επίσκεψη στην Περιφέρεια Αττικής (810€), μαζί με εκείνους από το Ηνωμένο Βασίλειο (650€). Αυτό ισχύει τόσο για τον αριθμό διανυκτερεύσεων όσο και για τις συνολικές εισπράξεις ανά εθνικότητα. Ως εκ τούτου, οι επισκέπτες αυτοί ωφελούν την τοπική οικονομία στις περιοχές και του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.

Όσον αφορά τα στοιχεία της Π.Ε. Νήσων, στις οποίες ανήκουν ο Γαλατάς και τα Μέθανα, διαπιστώνεται πως τα λιμάνια αποτελούν την «ατμομηχανή» της προσέλευσης επισκεπτών, καθώς αποτελεί το 39% του συνόλου της Περιφέρειας Αττικής. Η κίνηση στο λιμάνι των Μεθάνων δεν χαρακτηρίζεται έντονη, σε αντίθεση με αυτή του Γαλατά, η οποία έρχεται ως απόρροια της κοντινής απόστασης από τον Πόρο και τη χρήση πλοιαρίων, η ύπαρξη των οποίων συνεισφέρει στην τοπική οικονομία και δημιουργεί μια αυθεντική εμπειρία, χαρακτηριστικό γνώρισμα του ήπιου τουρισμού. Βέβαια, στις περιοχές του Δήμου η πρόσβαση είναι εφικτή και διά στεριάς, διευρύνοντας τις επιλογές των επισκεπτών, το οποίο χαρακτηρίζεται ως κάτι θετικό. Επίσης, στην Π.Ε. Νήσων είναι εμφανές πως οι χώροι πολιτισμού (αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία) αποτελούν πόλο έλξης, έχοντας επανέλθει και ξεπεράσει ήδη σε επισκεψιμότητα τα επίπεδα του 2019. Αξίζει να σημειωθεί πως, τόσο η επισκεψιμότητα όσο και οι εισπράξεις, προκύπτουν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους αρχαιολογικούς χώρους και λιγότερο από τα μουσεία, καθιστώντας ακόμη πιο σημαντική τη συντήρηση και βελτίωση της εικόνας των αρχαιολογικών χώρων του Δήμου.

Η διαμονή επισκεπτών στην Π.Ε. Νήσων είναι η μεγαλύτερη σε διάρκεια στην Περιφέρεια Αττικής, το οποίο δείχνει ότι οι επισκέπτες επιδιώκουν να περάσουν αρκετές ημέρες σε έναν προορισμό, με παράλληλα οφέλη στην τοπική οικονομία. Με δεδομένο ότι ο ήπιος τουρισμός είναι άμεσα συνυφασμένος με την παραμονή για

μεγάλο χρονικό διάστημα σε μία περιοχή, το στατιστικό αυτό είναι ενθαρρυντικό για τις περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων που αποτελούν «κομμάτι» της Π.Ε. Νήσων.

5.2: 6Α του Δήμου

Η πρόσβαση στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων χαρακτηρίζεται σε γενικές γραμμές ικανοποιητική, καθώς πραγματοποιείται οδικώς σε όλες τις περιοχές του Δήμου, ενώ υπάρχει σύνδεση μέσω ΚΤΕΛ από την Αθήνα και την Πάτρα, αλλά και ακτοπλοϊκώς με αφετηρία το λιμάνι του Πειραιά για Μέθανα και Γαλατά (μέσω Πόρου). Η εγγύτητα με την Αθήνα και την Πάτρα διευκολύνουν την πρόσβαση στον Δήμο. Το μεγαλύτερο κομμάτι της διαδρομής χαρακτηρίζεται από καλής ποιότητας και χαμηλής επικινδυνότητας οδόστρωμα. Στην περιοχή του Γαλατά δεν συναντάται λιμάνι μεγάλου μεγέθους, πιθανώς λόγω της κάλυψης των αναγκών αυτών από το λιμάνι του Πόρου. Στην ίδια περιοχή, το ελικοδρόμιο είναι σε κακή κατάσταση και δεν ενδείκνυται για χρήση αυτή τη στιγμή. Στα Μέθανα, το μεγάλο σε μέγεθος λιμάνι επιτρέπει και την προσέλευση επισκεπτών με σκάφη αναψυχής, το οποίο βοηθά την τοπική οικονομία, ενώ αποτελεί πρόβλημα η μη απευθείας σύνδεση με ΚΤΕΛ (σε αντίθεση με τον Γαλατά), η μικρή συχνότητα δρομολογίων πλοίων το χειμώνα, αλλά και το κακής κατάστασης οδόστρωμα στα χωριά της χερσονήσου. Στην Τροιζήνα, αλλά και το βόρειο τμήμα του Δήμου συναντάται παρόμοιο ζήτημα όσον αφορά τα δρομολόγια ΚΤΕΛ.

Ως προς τις βοηθητικές υπηρεσίες, παρατηρούνται ελλείψεις σε ιατρικό προσωπικό, με τους περισσότερους να βρίσκονται στον Γαλατά, όπου υπάρχει και το μόνο Κέντρο Υγείας του Δήμου, για το οποίο ναι μεν εκφράζονται θετικές απόψεις για την συμπεριφορά του προσωπικού, αλλά ταυτόχρονα σημειώνονται και ελλείψεις σε φαρμακευτικό υλικό. Παράλληλα, σε όλον τον Δήμο λειτουργεί μόλις ένα κτηνιατρείο, επίσης στον Γαλατά, το οποίο όμως αποσπά θετικά σχόλια (επικοινωνία στα αγγλικά, ευγενική συμπεριφορά). Τα παραπάνω θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την έλευση επισκεπτών στις άλλες περιοχές του Δήμου. Ωστόσο, τόσο στην Τροιζηνία όσο και στα Μέθανα βρίσκονται αρκετά φαρμακεία, τα οποία δεν υπάρχουν στο βόρειο τμήμα του Δήμου. Επιπλέον, υπογραμμίζεται η απουσία τραπεζικών καταστημάτων σε όλο το Δήμο, με τις ανάγκες των επισκεπτών να μπορούν να καλυφθούν μόνο μέσω ATM ελληνικών τραπεζών αποκλειστικά, το οποίο θα μπορούσε να δημιουργήσει δυσκολίες για επισκέπτες από το εξωτερικό.

Ένα σημαντικό ζήτημα είναι η έλλειψη τοπικών συγκοινωνιών εντός των μεγαλύτερων σε πληθυσμό περιοχών (Γαλατάς, Χερσόνησος Μεθάνων), αλλά και η χαμηλή συχνότητα δρομολογίων μεταξύ των περιοχών του Δήμου. Το γεγονός αυτό, αναμφίβολα, λειτουργεί ανασταλτικά στην προσπάθεια διατήρησης του

πληθυσμιακού ιστού, καθώς σε απομακρυσμένα χωριά οι ανάγκες δεν εξυπηρετούνται εάν δεν υπάρχει ίδιο μέσο μεταφοράς ή η οικονομική δυνατότητα συνεχούς χρήσης ταξί. Η εισαγωγή των νέων ηλεκτροκίνητων λεωφορείων το επόμενο διάστημα θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος και θα προκαλέσει θετικές εντυπώσεις σε ήπιους τουρίστες. Επιπλέον, στο σύνολο του Δήμου δεν υπάρχει κάποιος σταθμός φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην προσέλκυση ήπιων τουριστών, που είναι άτομα που ακολουθούν φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές και μετακινούνται με τέτοιου είδους οχήματα. Αντίστοιχα, δεν συναντώνται συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων, το οποίο επίσης αποτελεί πρόβλημα, με δεδομένο ότι η πλειονότητα των μετακινήσεων πραγματοποιούνται με αυτό το μέσο. Τα καταστήματα ενοικίασης αυτοκινήτων στον Γαλατά και τα Μέθανα είναι ένα θετικό στοιχείο.

Αναφορικά με τη διαμονή, γενικότερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες λειτουργούν περισσότερα καταλύματα στον Δήμο, με πιο έντονη εμφάνιση του φαινομένου στον Γαλατά. Αντίστοιχα, στην περιοχή αυτή οι ονομασίες των καταλυμάτων παραπέμπουν στον Πόρο, δείγμα της αναγνωρισιμότητας του γειτονικού νησιού συγκριτικά με τον Γαλατά. Οι επισκέπτες μάλιστα στέκονται στη θέα προς τον Πόρο. Δυτικά του Γαλατά συναντάται ένα Glamping House (Odyssey), κατάλυμα που βρίσκεται σε αγρόκτημα με ελαιόδεντρα και ακολουθεί φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές, ενώ το γεγονός ότι η ελάχιστη παραμονή είναι 6 νύκτες οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είναι προσανατολισμένο στην προσέλκυση ήπιων τουριστών. Ομοίως, στην περιοχή των Μεθάνων, το Glamping House Fitalmios φιλοδοξεί να φέρει τους επισκέπτες σε άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον της Χερσονήσου, μακριά από τα πληθυσμιακά της κέντρα. Πέραν αυτών, δεν εμφανίζεται κάποιος άλλος χώρος διαμονής με φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές πλην αγροτουριστικού ξενώνα στο Μεγαλοχώρι Μεθάνων. Αξίζει να σημειωθεί πως στην αναζήτηση καταλυμάτων στα Μέθανα εμφανίζονται καταλύματα και από την Αίγινα, το Αγκίστρι και τον Πόρο, το οποίο δεν δίνει θετικές εντυπώσεις στους δυνητικούς επισκέπτες. Ωστόσο, σημειώνεται η καλή σχέση ποιότητας-τιμής στα καταλύματα των Μεθάνων. Η υπόλοιπη Τροιζηνία και το βόρειο τμήμα του Δήμου δεν απαρτίζονται από μεγάλο αριθμό καταλυμάτων.

Η εστίαση στον Δήμο αποτελεί ένα από τα πιο δυνατά του σημεία, καθώς οι αξιολογήσεις για τη συντριπτική πλειοψηφία των καταστημάτων κινούνται πάνω από το 4,5/5 τόσο στο Google Maps όσο και στο Trip Advisor. Στον Γαλατά το μεγαλύτερο μέρος των καταστημάτων βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, ενώ στα Μέθανα βρίσκεται και στο κέντρο, αλλά και στο χωριό Βαθύ, όπου οι ψαροταβέρνες έχουν τις καλύτερες αξιολογήσεις. Στο βόρειο τμήμα του Δήμου ξεχωρίζει η ταβέρνα Μπατζάβαλης. Οι επισκέπτες στέκονται στον παραδοσιακό χαρακτήρα των καταστημάτων και τα τοπικά προϊόντα που προσφέρονται σε αρκετά από αυτά, το

οποίο ευνοεί την έλευση ήπιων τουριστών, οι οποίοι επιδιώκουν την επαφή με την τοπική γαστρονομία.

Στο μέτωπο των αξιοθέατων, ένα θετικό στοιχείο είναι αφενός η απουσία συνωστισμού, το οποίο βοηθά στην προσέλκυση ήπιων τουριστών, αλλά και η δωρεάν πρόσβαση σε αυτά, δηλαδή σε αρχαιολογικούς χώρους, λεμονοδάσος, ηφαίστειο, σπήλαιο, κάστρο, λιμνοθάλασσα, εκκλησίες (Κρασοπαναγιά, Μονή Κεχαριτωμένης κ.α.) και παραλίες. Η μοναδικότητα, η ιστορική και γεωλογική σημασία, καθώς και η ελάχιστη ανθρώπινη παρέμβαση σε αυτά τα καθιστά πόλο έλξης επισκεπτών. Παρ' όλα αυτά, για τα παραπάνω συναντώνται αρκετά προβλήματα, όπως έλλειψη σήμανσης και καθαρισμού (αρχαιολογικοί χώροι), παλαιότητα κατασκευών (παρατηρητήριο Ψήφτας), λάθος συντεταγμένες (Αρχαιότητες Τροιζήνας), αλλά και μη εμφάνιση στο Google Maps (αρχαιότητες Δρυόπης). Με βάση τη σημασία των αρχαιολογικών χώρων για την προσέλκυση τουριστών στην Π.Ε. Νήσων, διαπιστώνεται η ανάγκη άμεσης επιδιόρθωσης των παραπάνω προβλημάτων.

Σχετικά με τις δραστηριότητες στον Δήμο, στις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές συναντώνται οργανωμένες δραστηριότητες, σε αντίθεση με τις πιο αραιοκατοικημένες περιοχές στο νοτιοανατολικό και το βόρειο τμήμα του Δήμου. Συνολικά, η κύρια διαπίστωση είναι πως οι δραστηριότητες στον Γαλατά πηγάζουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούν το τοπικά προϊόντα (επαφή με άλογα, παραγωγική διαδικασία ελαιολάδου, ξενάγηση και γευσιγνωσία οίνου, θαλάσσιο σκι), ενώ αντίθετα στα Μέθανα ο «πυρήνας» των δραστηριοτήτων αφορά τα αξιοθέατα (ηφαίστειο, σπήλαιο, λουτρά), αλλά και την πεζοπορία στα μονοπάτια του Δήμου. Στην Τροιζηνία αντίστοιχα οι δραστηριότητες σχετίζονται με την επαφή με το φυσικό περιβάλλον (παρατήρηση πανίδας, διαβολογέφυρο, πεζοπορία). Τα μονοπάτια στην Τροιζήνα δεν έχουν τον ίδιο χαρακτήρα με αυτά των Μεθάνων, καθώς δεν καταλήγουν σε άλλο χωριό, αλλά σε αγροκτήματα, ενώ ορισμένα είναι φαρδιά. Η δυσκολία στην προσβασιμότητα σε ορισμένες από τις δραστηριότητες σε Μέθανα και Τροιζήνα λειτουργεί ανασταλτικά (Φαράγγι Περιστεριώνας, Ορθολίθι), όμως η ως επί το πλείστον δωρεάν πρόσβαση σε αυτές είναι σημαντικό θετικό στοιχείο. Η μέριμνα για τη συντήρηση, αλλά και την προβολή τους θα είναι ωφέλιμη.

Τέλος, τα τουριστικά πακέτα αφορούν κυρίως την πεζοπορία στα Μέθανα, ενώ ο Γαλατάς αναφέρεται μόνο ως σημείο διέλευσης και στάσης, για ταξίδια με τελικό προορισμό τον Πόρο. Για τις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου δεν συναντάται κάποιο τουριστικό πακέτο.

5.3: Αγροτουρισμός

Στον Γαλατά υπάρχει μεγαλύτερη αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων σε σύγκριση με τα Μέθανα, όπου, παρότι η τοπική χλωρίδα είναι η μεγαλύτερη στο Δήμο και κατά καιρούς παράγονται τοπικά προϊόντα (ρίγανη), δεν εντοπίζεται αντίστοιχη αξιοποίηση. Ωστόσο, η ύπαρξη σπάνιας χλωρίδας (ορχιδέες, ενδημικά είδη) επιτρέπει την αξιοποίησή τους, συνδυάζοντας την παρατήρηση των φυτών αυτών με την πεζοπορία. Αξιοσημείωτη είναι η ύπαρξη ξενώνα (Αρσινόη) ο οποίος προσφέρει γαστρονομικές εμπειρίες με αμιγώς τοπικά προϊόντα σε συνδυασμό με πεζοπορία. Αντίστοιχα, στην Τροιζήνα, η ύπαρξη του Κάμπου με εσπεριδοειδή δεν έχει οδηγήσει σε δημιουργία αγροτουριστικών δραστηριοτήτων. Για το νοτιοανατολικό και το βόρειο τμήμα του Δήμου δεν υπάρχουν στοιχεία αγροτουριστικών δραστηριοτήτων. Οι αγροτουριστικές δραστηριότητες είναι φιλικές προς το περιβάλλον, δημιουργούν μια αυθεντική εμπειρία και φέρνουν τον επισκέπτη σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον και την τοπική γαστρονομία. Ως εκ τούτου το γεγονός ότι υπάρχουν αρκετές τέτοιες δραστηριότητες, αλλά και προοπτικές ανάπτυξής τους, συνεπάγεται ανάπτυξη και του ήπιου τουρισμού στις περιοχές του Δήμου που εφαρμόζεται.

5.4: Ψηφιακή ανάλυση

Η ψηφιακή ανάλυση κατέδειξε την κατακόρυφη άνοδο του ήπιου τουρισμού στις αναζητήσεις των κατοίκων του εξωτερικού, γεγονός που έμμεσα αναδεικνύει την ανάγκη προώθησης αυτού του είδους τουρισμού. Αντίθετα, οι Έλληνες ταξιδιώτες δεν αναζητούν αυτόν τον όρο, πιθανόν λόγω έλλειψης ενημέρωσης. Σε επίπεδο Δήμου, οι αναζητήσεις για τα ονόματα των περιοχών δείχνουν ότι για τον Γαλατά και τα Μέθανα κινούνται ανοδικά, αλλά για την Τροιζήνα υπάρχουν σκαμπανεβάσματα. Ως προς τα αξιοθέατα που βρίσκονται στο Δήμο, στο εξωτερικό σταθερά βρίσκονται σε ανοδική τροχιά όλα τα αξιοθέατα του Δήμου, ενώ στους Έλληνες ταξιδιώτες άνοδος υπάρχει για τις λέξεις «ηφαιστέιο» και «λουτρά». Η λέξη «λεμονοδάσος» είναι η μόνη στην οποία αναφέρεται κάποιος προορισμός του Δήμου (Γαλατάς). Αντίστοιχα, όλες οι δραστηριότητες που συναντώνται στον Δήμο χαρακτηρίζονται από ενισχυμένο ενδιαφέρον, ενώ στην Ελλάδα άνοδο γνωρίζει η πεζοπορία, η υποβρύχια κατάδυση και το τρέξιμο. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα παρουσιάζει στασιμότητα, αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο αυξάνονται σημαντικά οι αναζητήσεις. Ένα κοινό χαρακτηριστικό είναι πως οι αναζητήσεις μειώθηκαν κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19 και αυξήθηκαν μετά την άρση αυτών των μέτρων. Σε όλα τα παραπάνω, το ενδιαφέρον εκτός Ελλάδας εστιάζεται, ανάλογα με το αξιοθέατο και τη δραστηριότητα, σε χώρες όπως η Κύπρος, η Γαλλία, η Ιταλία, οι ΗΠΑ, η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία, η Νότια Αφρική, οι Φιλιππίνες, η Σρι Λάνκα, η Κόστα Ρίκα και η Ισλανδία.

Ως προς τα αποτελέσματα των αναζητήσεων στη Google, οι μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές του Δήμου συγκεντρώνουν τα περισσότερα αποτελέσματα, ενώ ο όρος «Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων» δεν αναζητείται σε μεγάλο βαθμό. Επιπρόσθετα, η αναζήτηση με λατινικούς χαρακτήρες δίνει ακόμη περισσότερα αποτελέσματα, το οποίο δείχνει το δρόμο εν όψει μελλοντικών δημοσιεύσεων στο διαδίκτυο. Στην προκειμένη περίπτωση οι ιστοσελίδες του Δήμου δεν επηρεάζονται από αυτό το γεγονός, καθώς φαίνεται ότι εμφανίζονται αρκετά ψηλά στα αποτελέσματα των αναζητήσεων για την κάθε περιοχή του Δήμου ξεχωριστά (Γαλατάς, Τροιζήνα, Μέθανα). Μόνες εξαιρέσεις είναι στον Γαλατά, όπου η ιστοσελίδα troizinia-methana.gr δεν εμφανίζεται ψηλά όταν η αναζήτηση γίνεται με αγγλικούς όρους (Galatas), ενώ στα Μέθανα παραδόξως εμφανίζεται στην 16η θέση (η ιστοσελίδα του Δήμου δεν εμφανίζεται καν), το οποίο δεν βοηθά στην επισκεψιμότητα των ιστοσελίδων. Στα Μέθανα υπάρχει και σύνδεσμος του visitgreece.gr. Στην αναζήτηση του Δήμου, η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου εμφανίζεται χαμηλά (20η θέση).

Από τα θέματα συζήτησης του Trip Advisor Forums για τις περιοχές του Δήμου, προκύπτει η επιθυμία συνδυασμού της επίσκεψης σε ένα μέρος του Δήμου με κάποιο άλλο νησί του Αργοσαρωνικού (Αίγινα, Πόρος, Ύδρα) ή της Αργολίδας (Ναύπλιο, Επίδαυρος), ενώ παράλληλα συζητώνται θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες στον Δήμο (πεζοπορία, ψάρεμα) και τη μετακίνηση εντός αυτού, τα οποία είναι αρκετά ενθαρρυντικά, καθώς οι δυνητικοί επισκέπτες έχουν ενημερωθεί ότι υπάρχουν οι δραστηριότητες αυτές στον Δήμο, αλλά και για τη γεωγραφική θέση των περιοχών του.

Αναλύοντας το περιεχόμενο των ιστοσελίδων του Δήμου (troizinia-methana.gr, methana.gr) η εικόνα είναι θετική, με επαρκή στοιχεία και οπτικοακουστικό υλικό για την εκάστοτε περιοχή (αξιοθέατα, υπηρεσίες, δραστηριότητες, λαογραφία κ.α.), ενώ υπάρχει ξεχωριστή στήλη για τον εναλλακτικό τουρισμό, το οποίο, σε συνδυασμό με υψηλής ανάλυσης εικόνες από το φυσικό τοπίο, αποτελούν κίνητρο επίσκεψης για ήπιους τουρίστες. Μάλιστα, στην ιστοσελίδα troizinia-methana.gr υπάρχουν προτάσεις για πεζοπορική δραστηριότητα με ταυτόχρονη παρατήρηση της χλωρίδας. Στην ιστοσελίδα αυτή υπάρχει το ζήτημα της απουσίας αγγλικής έκδοσης, το οποίο περιορίζει αρκετά την επισκεψιμότητα και την προώθηση στους κατοίκους εξωτερικού, από όπου προέρχεται η πλειοψηφία των ήπιων τουριστών, ενώ αξιοσημείωτη είναι και η απουσία προτάσεων για αμιγώς αγροτουριστικές δραστηριότητες στον Δήμο, παρότι αυτές υπάρχουν. Στην ιστοσελίδα methana.gr η εικόνα είναι παρόμοια ως προς τα πλεονεκτήματα, έχοντας παράλληλα και αγγλική έκδοση, το οποίο είναι θετικό στοιχείο. Ένα αρνητικό είναι η μη επικαιροποίηση στοιχείων για εκδηλώσεις και νέα μονοπάτια.

Η ανάλυση της τεχνικής αποτελεσματικότητας των ιστοσελίδων στο Website Grader «έφερε στο φως» ορισμένα ζητήματα όπως η χαμηλή ταχύτητα φόρτωσης και το μεγάλο μέγεθος των ιστοσελίδων, σε συνδυασμό με προβλήματα στην ασφάλεια, τα οποία δείχνουν πως υπάρχουν αρκετά περιθώρια βελτίωσης, με στόχο την προσέλκυση νέων επισκεπτών. Ωστόσο, στα θετικά είναι η άριστη ικανότητα ανίχνευσης στο διαδίκτυο που διευκολύνει την προώθηση του περιεχομένου, καθώς και η εύκολη πλοήγηση σε αυτές από κινητά τηλέφωνα.

Τέλος, από την ανάλυση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης προκύπτει ότι σε επίπεδο Δημοτικής Αρχής δεν υπάρχει δραστηριοποίηση επικεντρωμένη στην προσέλκυση τουριστών, καθώς απουσιάζει λογαριασμός στο Instagram, στο YouTube εμφανίζει εικόνα εγκατάλειψης, ενώ στο Facebook όπου υπάρχει λογαριασμός, εκείνος είναι αφιερωμένος στα καθημερινά ζητήματα και τα γεγονότα που αφορούν τον Δήμο και δεν είναι τουριστικού ενδιαφέροντος. Στον αντίποδα, η ύπαρξη αρκετών ομάδων στο facebook από ιδιώτες που σχετίζεται με την κάθε περιοχή ξεχωριστά, βοηθούν στο να προωθηθούν το φυσικό περιβάλλον, τα τοπία, η γαστρονομία και οι εκδηλώσεις της εκάστοτε κοινότητας, το οποίο είναι άμεσα συνυφασμένο με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του ήπιου τουρίστα. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και βίντεο στο YouTube αναφορικά με τα Μέθανα με αρκετές θεάσεις (views), τα οποία προβάλλουν τις ομορφιές της Χερσονήσου. Για τον Γαλατά επίσης υπάρχουν βίντεο, αλλά παρουσιάζεται ως κομμάτι της ανασκόπησης του νησιού του Πόρου.

5.5: Ερωτηματολόγιο

Οι κύριες διαπιστώσεις που προκύπτουν από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου είναι αφενός ότι υπάρχει επιθυμία επίσκεψης στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων και μάλιστα για το είδος τουρισμού που μελετάται, δηλαδή τον ήπιο τουρισμό και αφετέρου ότι είναι εμφανής η έλλειψη ενημέρωσης και προώθησης των αξιοθέατων, των δραστηριοτήτων και συνολικά των υποδομών που διαθέτει ο Δήμος. Ειδικότερα, παρατηρείται ομόφωνη επιθυμία ημεδαπών και αλλοδαπών να παραμείνουν περισσότερο χρόνο σε μία περιοχή, ενώ η πλειοψηφία ενημερώθηκε πρόσφατα για τον ήπιο τουρισμό, κυρίως κατά τη διάρκεια και μετά την άρση των μέτρων κατά της πανδημίας, κάτι το οποίο αποτυπώνεται και στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος για τον ήπιο τουρισμό μετά το πέρας της πανδημίας και από τις δύο πλευρές. Επίσης, μετά το πέρας της πανδημίας, οι ερωτηθέντες συντείνουν στο ότι σέβονται περισσότερο το περιβάλλον, το οποίο αποτελεί βασική αρχή του ήπιου τουρισμού. Οι παράγοντες επιλογής χώρου διαμονής είναι κυρίως οικονομικοί, δείχνοντας την επιθυμία σπατάλης λίγων χρημάτων στη διαμονή (ίσως και λόγω παραμονής για αρκετές ημέρες) και τη στροφή προς τα άυλα αγαθά, όπως η αυθεντική εμπειρία, οι παραδόσεις και τα έθιμα. Για τους Έλληνες, προτεραιότητα αποτελεί η επίσκεψη για ήπιο τουρισμό στη χώρα διαμονής, ενώ οι αλλοδαποί είναι πρόθυμοι να ταξιδέψουν

στο εξωτερικό για ήπιο τουρισμό. Οι συμμετέχοντες από το εξωτερικό απάντησαν σχεδόν ομόφωνα ότι δεν έχουν επισκεφθεί για ήπιο τουρισμό τον Δήμο, ενώ αντίθετα το 31% των Ελλήνων το έχει πραγματοποιήσει. Με δεδομένο ότι, όπως έδειξε η ψηφιακή ανάλυση, ο ήπιος τουρισμός είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στους αλλοδαπούς, τότε συμπεραίνεται ότι δεν έχει υπάρξει η απαραίτητη προώθηση των περιοχών του Δήμου σε εκείνη την αγορά, ώστε να πληροφορηθούν και να την επισκεφθούν στο μέλλον. Η έλλειψη ενημέρωσης για τον τόπο καταδεικνύεται και από τις απαντήσεις των Ελλήνων στο ερώτημα εάν θα ήθελαν στο μέλλον να επισκεφθούν τον Δήμο για ήπιο τουρισμό, το 31,6% απάντησε ότι θα προτιμούσε ότι θα ήθελε, αρκεί να πληροφορηθεί καλύτερα για την περιοχή, την ώρα που το 57,9% απάντησε καταφατικά, δείχνοντας ξεκάθαρα την πρόθεση επίσκεψης για ήπιο τουρισμό. Προς επίρρωση των προαναφερθέντων, οι ο κύριος λόγος για τον οποίον δεν έχουν επισκεφθεί για ήπιο τουρισμό τον Δήμο τόσο οι ημεδαποί όσο και οι αλλοδαποί είναι η έλλειψη ενημέρωσης για αυτόν, το οποίο σημαίνει ότι δεν έχουν πληροφορηθεί κάτι αρνητικό, απλώς δεν έχει υπάρξει η κατάλληλη προώθηση.

Στους λόγους επιλογής, οι Έλληνες στέκονται στην ικανοποιητική διαμονή, το κλίμα, τη φιλοξενία και την τοπική γαστρονομία. Όλα τα παραπάνω είναι συστατικά του ήπιου τουρισμού, το οποίο είναι αρκετά ενθαρρυντικό για τις υπάρχουσες δυνατότητες του προορισμού. Επιπλέον, ως προς τα μέσα μεταφοράς κατά την παραμονή στον Δήμο, το μηδενικό ποσοστό που συγκεντρώνει το λεωφορείο, σε συνδυασμό με το απόλυτο ποσοστό για το αυτοκίνητο (95,5%), τονίζουν την ανάγκη ενίσχυσης του δικτύου συγκοινωνιών του Δήμου. Η αναζήτηση των περιοχών του Δήμου μέσω internet και μέσα κοινωνικής δικτύωσης κινείται σε ποσοστά κάτω του 20% αθροιστικά, το οποίο υποδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της παρουσίας των περιοχών του Δήμου σε αυτά, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη υποενότητα (Ψηφιακή Ανάλυση).

Καταληκτικά, η περιοχή που κρίνεται αυτή τη στιγμή περισσότερο έτοιμη να υποδεχθεί ήπιους τουρίστες, αυτή είναι η Χερσόνησος των Μεθάνων, καθώς χαρακτηρίζεται ως η καταλληλότερη τόσο για τη διαμονή ήπιων τουριστών (81%), όσο και για όλες τις δραστηριότητες (πεζοπορία ,αγροτουριστικές δραστηριότητες, γαστρονομικές εμπειρίες, πρόσβαση και μετακίνηση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον), ανταποκρινόμενη καλύτερα και σε όλα τα χαρακτηριστικά ήπιων τουριστών (ήπιοι ρυθμοί ζωής, βιωσιμότητα περιβάλλοντος, επαφή με το φυσικό τοπίο, αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό, αυθεντικότητα, περιπέτεια, έντονα συναισθήματα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΗΠΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ MARKETING ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ ΜΕΘΑΝΩΝ

6.1: Προτάσεις για το σύνολο του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων

Βασικός πυλώνας της ανάπτυξης του τουρισμού γενικότερα και του ήπιου τουρισμού ειδικότερα είναι η προβολή του προορισμού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Συνεπώς, θα είναι ωφέλιμη η δημιουργία επίσημου λογαριασμού του Δήμου στο Instagram, με προσανατολισμό στην προβολή των αξιοθέατων των διαφόρων περιοχών του Δήμου και ιδίως φωτογραφιών και βίντεο που αναδεικνύουν το φυσικό περιβάλλον, συνοδευόμενων από πληροφορίες για αυτά σε μορφή λεζάντας σε κάθε δημοσίευση (post). Παράλληλα, η αξιοποίηση νέων τεχνολογικών εργαλείων όπως τα drones, μπορούν να προσφέρουν αξιόλογο οπτικοακουστικό υλικό, με πανοραμικές λήψεις. Αντίστοιχα, ο λογαριασμός του Δήμου στο YouTube θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με τέτοια βίντεο, καθώς και βίντεο που δείχνουν συγκεκριμένα τις δραστηριότητες, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, τα αθλητικά δρώμενα και τα τοπικά προϊόντα του Δήμου. Η προβολή σημείων που δεν αποτελούν χώρους συνωστισμού, σε συνδυασμό με την προβολή δραστηριοτήτων όπως η πεζοπορία και αγροτουριστικές δραστηριότητες θα ευνοήσουν την έλευση ήπιων τουριστών.

Για τους παραπάνω λόγους κρίνονται απαραίτητες και οι αναβαθμίσεις και επιδιορθώσεις στις ιστοσελίδες που αφορούν του τουριστικό προϊόν στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, όπως η δημιουργία αγγλικής έκδοσης για την ιστοσελίδα troizinia-methana.gr, αλλά και η επικαιροποίηση των στοιχείων για τα ετήσια δρώμενα, σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση τεχνικών ζητημάτων σε αυτές (ασφάλεια, εμφάνιση), με σκοπό την αύξηση της επισκεψιμότητάς τους και κατ' επέκταση την ενημέρωση των δυνητικών επισκεπτών και εν τέλει την προσέλκυση ήπιων τουριστών. Η προβολή του φυσικού περιβάλλοντος και οι στήλες για τον εναλλακτικό τουρισμό είναι σημαντικό να παραμείνουν, ενώ στην ιστοσελίδα methana.gr θα ήταν ωφέλιμο να υπάρξει στήλη για αγροτουριστικές δραστηριότητες. Σε προέκταση αυτού, προτείνεται η χρησιμοποίηση τόσο στις ιστοσελίδες και όσο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, λέξεων-κλειδιών σύμφωνα με τους όρους που συγκεντρώνουν τις περισσότερες αναζητήσεις στο Google Trends, αλλά και η δημοσίευση άρθρων και στηλών που σχετίζονται με θέματα που συζητώνται στο TripAdvisor Forums (συγκοινωνίες, δραστηριότητες, μετάβαση σε γειτνιάζουσες περιοχές κ.α.).

Ένα από τα κεντρικά ζητήματα που προέκυψαν κατά την πρωτογενή και τη δευτερογενή έρευνα είναι αυτό της έλλειψης ενημέρωσης των δυνητικών επισκεπτών για το φυσικό περιβάλλον, τα τοπικά προϊόντα, τις δραστηριότητες και τις υποδομές σε διάφορες περιοχές του Δήμου. Πέραν της προβολής τους από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η ενημέρωση μπορεί να πραγματοποιηθεί εναλλακτικά

είτε με παρουσία σε εκθέσεις για την προώθηση των αξιοθέατων, των δραστηριοτήτων και της γαστρονομίας των περιοχών του Δήμου είτε με προβολή των περιοχών του Δήμου στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, με στόχευση στα πλεονεκτήματά τους, όπως το φυσικό περιβάλλον, η φιλοξενία, η τοπική γαστρονομία, οι παραδόσεις και οι δραστηριότητες.

Ακόμη, είναι σημαντικό να υπάρξει επαρκής μέριμνα από τους αρμόδιους φορείς για τη συντήρηση του περιβάλλοντος χώρου αρχαιολογικών χώρων, με ορισμένες ενδεδειγμένες πρακτικές να είναι ο καθαρισμός του δρόμου που οδηγεί στον χώρο, η τοποθέτηση ευκρινών πινακίδων σήμανσης και επεξηγηματικών πίνακες εντός των χώρων, με παράλληλη ένταξη της τεχνολογίας QR –Code για την εμφάνιση πληροφοριών ψηφιακά στο κινητό. Οι αρχαιολογικοί χώροι προσελκύουν πάνω από 100.000 επισκέπτες ετησίως στην Π.Ε. Νήσων, συνεπώς η βελτίωσή τους θα ενισχύσει την τοπική οικονομία.

Με δεδομένο ότι σημαντική συνιστώσα του ήπιου τουρισμού είναι η μετακίνηση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον, προτείνεται η εγκατάσταση μονάδων φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, με σκοπό τη διευκόλυνση της καθημερινότητας των επισκεπτών αλλά και των κατοίκων, καθώς δεν συναντώνται αυτή τη στιγμή στον Δήμο.

Όπως προέκυψε από την ανάλυση προορισμού και την ψηφιακή ανάλυση, κρίνεται σκόπιμη η στόχευση κυρίως στις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας και της Γερμανίας, καθώς είναι οι εθνικότητες που επισκέπτονται την Περιφερειακή Ενότητα Νήσων συχνότερα, για περισσότερο χρονικό διάστημα και έχοντας τη μεγαλύτερη δαπάνη ανά ταξίδι. Αυτό το στοιχείο ταυτίζεται με τα δεδομένα από τις επιμέρους περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων, διότι τόσο στις κύριες δραστηριότητες ήπιου τουρισμού, όσο και στις ψηφιακές αναζητήσεις, οι παραπάνω εθνικότητες είναι κοινός παρονομαστής, με μικρές διαφορές να υπάρχουν από περιοχή σε περιοχή ως προς τις υπόλοιπες εθνικότητες.

Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη δικτύου συνεργασίας με τις γειτνιάζουσες στον Δήμο περιοχές (νησιά Αργοσαρωνικού, Αργολίδα) είναι κομβικής σημασίας, καθώς οι επισκέπτες των περιοχών του Δήμου συνδυάζουν την επίσκεψή τους με αυτά. Ένα παράδειγμα είναι το πεζοπορικό δίκτυο του Πόρου, για το οποίο συνδυάζεται με διάσχιση των μονοπατιών στα Μέθανα.

Η ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού σχετίζεται και με τους χώρους και τις συνθήκες διαμονής. Για το λόγο αυτό, είναι προτιμητέο να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία περισσότερων Glamping Houses και ξενώνων που παρέχουν αγροτουριστικές εμπειρίες σε κάθε τμήμα του Δήμου.

Ανάμεσα στα ευρήματα της πρωτογενούς έρευνας ήταν η απουσία κάδων ανακύκλωσης και κάδων διαφορετικού χρώματος για κάθε υλικό. Συνεπώς, χρειάζεται βελτίωση, μέσα από την εγκατάσταση περισσότερων κάδων ανακύκλωσης και κάδων διαφορετικού χρώματος για κάθε υλικό στις μεγαλύτερες σε πληθυσμό περιοχές του Δήμου βραχυπρόθεσμα, με επέκταση αυτών και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές μακροπρόθεσμα. Ορισμένες πρακτικές που γίνονται σωστά, όπως η μη σπατάλη τροφίμων, τα βιολογικά προϊόντα και η απουσία ρυπογόνων δραστηριοτήτων είναι αναγκαίο να παραμείνουν ως έχουν ή και να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο.

6.2: Προτάσεις για τις επιμέρους περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων

6.2.1: Προτάσεις για την Χερσόνησο Μεθάνων

Όσον αφορά την περιοχή των Μεθάνων, είναι απαραίτητη η στόχευση στις αγορές της Γαλλίας, της Γερμανίας, των ΗΠΑ, της Ελβετίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας, της Ρουμανίας και της Ουγγαρίας. Οι αναζητήσεις από αυτές τις χώρες αφορούν τα κυριότερα αξιοθέατα του Δήμου, όπως το Ηφαίστειο και τα μονοπάτια της Χερσονήσου και ως εκ τούτου είναι ευκολότερη η προσέγγιση ήπιων τουριστών από εκείνες.

Επίσης, με δεδομένη τη σημασία των μονοπατιών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με αυτά (πεζοπορία, αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός), η μέριμνα για συντήρηση των μονοπατιών της Χερσονήσου (καθαρισμός) είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού, ενώ εξίσου σημαντική είναι η κατάρτιση σχεδίου και η εξεύρεση πόρων για μελλοντική επέκτασή τους.

Στο πλαίσιο της προβολής της Χερσονήσου, προτείνεται η βελτίωση της προώθησης των αξιοθέατων της (Ηφαίστειο, Σπήλαιο Περιστερί, Κάστρο Φαβιέρου, μονοπάτια) για ενίσχυση της επισκεψιμότητας, μέσα από τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των τοπικών ιστοσελίδων (methana.gr, volcanotrails, methanatv κ.α.). Στο ίδιο μήκος κύματος, η δημιουργία εφαρμογής (application), με πληροφορίες για το κάθε αξιοθέατο, με παράλληλη αξιοποίηση άλλων διαθέσιμων εφαρμογών όπως το toroguide.gr, μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την εμπειρία από την επίσκεψη στα Μέθανα, ενισχύοντας την αναγνωρισιμότητα της περιοχής.

Επιπρόσθετα, με βάση την άνοδο της πεζοπορικής δραστηριότητας, θα ήταν προσοδοφόρα για τους επιχειρηματίες της περιοχής η ένταξη πεζοπορικού εξοπλισμού στα καταστήματα των Μεθάνων, καθώς και η ένταξη θεματικών αναμνηστικών δώρων (souvenir) που να αφορούν τα κυριότερα αξιοθέατα, όπως το

Ηφαίστειο, τα μονοπάτια, το Σπήλαιο Περιστέρι και το Κάστρο του Φαβιέρου. Όλα τα παραπάνω αυτή τη στιγμή απουσιάζουν.

Ομοίως, η συνέχιση τρέχοντων αθλητικών δραστηριοτήτων (αγώνας ορεινού τρεξίματος), καθώς και η διοργάνωση νέων αθλητικών γεγονότων για προώθηση του αθλητικού τουρισμού, όπως η ποδηλασία και η κολύμβηση, αναμένεται να προσελκύσουν ήπιους τουρίστες.

Ειδικά για την περιοχή των Μεθάνων, όπου παρατηρείται χαμηλή αξιοποίηση, αναπόσπαστο κομμάτι της ήπιας τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί η προώθηση τοπικών προϊόντων (ελαιόλαδο, ρίγανη, φασκόμηλο κ.α.) για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού και δικτύου διανομής τους.

Επιπλέον, η ήπια τουριστική ανάπτυξη έρχεται και μέσα από την προώθηση του αλιευτικού τουρισμού (ψάρεμα δια στεριάς, ψαροτούφεκο, με βάρκα, βιωματική εμπειρία για επισκέπτες σε συνδυασμό με δοκιμή της τοπικής κουζίνας).

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την εκτίμηση των ήπιων τουριστών προς την πολιτιστική κληρονομιά, είναι σημαντικό, πέραν της μέριμνας για τους αρχαιολογικούς χώρους, να δημιουργηθεί λαογραφικό μουσείο, κατά προτίμηση στην πόλη των Μεθάνων, ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να έρθουν σε επαφή με τις τοπικές παραδόσεις και τον τρόπο ζωής των κατοίκων διαχρονικά. Ομοίως, θετικό αντίκτυπο θα είχε η στήριξη για φιλοξενία εκδηλώσεων στο Πολιτιστικό Κέντρο Μεθάνων.

Τέλος, για τη διευκόλυνση της μετακίνησης εντός της πόλης των Μεθάνων με μηδενικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, η δυνατότητα δανεισμού ποδηλάτων από συγκεκριμένα σημεία μέσω εφαρμογής του Δήμου, στα πρότυπα της πόλης της Αθήνας (βλ. athens.easybike.gr) θα ήταν μια λύση που θα δρούσε επιτελικά όσον αφορά την προσέλκυση ήπιων τουριστών.

6.2.2: Προτάσεις για την περιοχή του Γαλατά και το νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου

Αναφορικά με την περιοχή του Γαλατά προέχει η στόχευση στις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, των ΗΠΑ, της Γερμανίας και της Σουηδίας, οι οποίες εμφανίζονται ως οι επικρατέστερες εθνικότητες τόσο ως προς τις αφίξεις όσο και ως προς τις αναζητήσεις των αξιοθέατων και των δραστηριοτήτων που διαθέτει η περιοχή.

Ταυτόχρονα, ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού διαδραματίζει η ανάπτυξη αγροτουριστικών δραστηριοτήτων με βάση την παράδοση και τα τοπικά προϊόντα που δεν αξιοποιούνται σήμερα, όπως το λεμόνι, προκειμένου να

αντιστραφούν οι αρνητικές εντυπώσεις για αξιοθέατα όπως το Λεμονοδάσος και να συνδεθεί με μία θετική εμπειρία. Η δημιουργία καταστημάτων πλησίον του λεμονοδάσους, με προϊόντα (ροφήματα, αναμνηστικά) με βάση το λεμόνι θα μπορούσε να δημιουργήσει μια αίσθηση αυθεντικότητας, την οποία «κυνηγούν» οι ήπιοι τουρίστες. Ομοίως, σημαντική είναι και η στήριξη για την εξέλιξη των υπαρχουσών υποδομών για αγροτουριστικές δραστηριότητες, όπως οι υπηρεσίες του ελαιοτριβείου Κουτουζής (ελαιογευσιγνωσία).

Όπως και στην περίπτωση των Μεθάνων, κρίνεται απαραίτητη η διατήρηση και προσθήκη αθλητικών γεγονότων στην περιοχή σχετικά με διάφορα αθλήματα, καθώς ο αθλητικός τουρισμός αναπτύσσεται συνεχώς και συνεισφέρει στην τοπική οικονομία, χωρίς να επιβαρύνει το περιβάλλον, όντας μια ήπια δραστηριότητα.

Λόγω της γειννίας με το νησί του Πόρου, συστήνεται η προώθηση του αλιευτικού τουρισμού στα πρότυπα του νησιού αυτού, με βιωματική εμπειρία που θα περιέχει τόσο την αλιεία, αλλά και την κατανάλωση τοπικών προϊόντων, καθώς και προβολή άλλων μορφών αλιείας όπως το ψάρεμα δια στεριάς.

Μια ακόμη πρόταση για την ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού είναι η ένταξη περισσότερων αξιοθέατων στην εφαρμογή Trip Advisor και η παρότρυνση προς τις επιχειρήσεις να διορθώσουν τυχόν αβλεψίες τους, ώστε να εμφανίζονται σε υψηλότερο σημείο στις αναζητήσεις της πλατφόρμας. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να μην εμφανίζεται αυτοκινητιστής στις κορυφαίες επιλογές για αξιοθέατα, δίνοντας την εικόνα ενός ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος που θα προσελκύσει επισκέπτες. Αντίστοιχα, είναι σημαντική η διόρθωση των συντεταγμένων στο Google Maps για τους θολωτούς τάφους της Μαγούλας και ένταξή τους στην πλατφόρμα Trip Advisor, καθώς και αγροτουριστικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Είναι σημαντικό επίσης να δοθεί βαρύτητα στην εγκατάσταση σταθμών δανεισμού κοινόχρηστων ποδηλάτων στη πόλη του Γαλατά, όπου θα είναι ακόμη πιο ωφέλιμο σε σύγκριση με τα Μέθανα, διότι ο Γαλατάς χαρακτηρίζεται από έντονη κίνηση οχημάτων, αλλά και φαρδύς πεζοδρόμους, ορισμένα τμήματα των οποίων θα μπορούσαν να μετατραπούν σε ποδηλατοδρόμους.

Αναφορικά με το νοτιοανατολικό τμήμα του Δήμου, όπου δεν συναντώνται οργανωμένες δραστηριότητες, ευεργετικές ιδιότητες θα έχει η παροχή κινήτρων για δημιουργία υποδομών για οργανωμένες δραστηριότητες (watersports, καταδύσεις, αλιευτικός τουρισμός, γήπεδα ποδοσφαίρου/μπάσκετ), με στόχο και την ισόρροπη ανάπτυξη όλων των περιοχών του Δήμου.

6.2.3: Προτάσεις για την Τροιζηνία και το βόρειο τμήμα του Δήμου

Αρχικά, όσον αφορά την περιοχή της Τροιζήνας, χρειάζεται να δοθούν κίνητρα για προώθηση τοπικών προϊόντων, στα πρότυπα του οινοποιείου Ανδρέου. Μια πρόταση είναι η αξιοποίηση των προϊόντων του Κάμπου της Τροιζήνας (εσπεριδοειδή) με τη διοργάνωση ημερών συγκομιδής και ξενάγησης, με παράλληλη γαστρονομική εμπειρία με τη χρήση των προϊόντων αυτών.

Επιπλέον, όπως και στην περίπτωση των τάφων της Μαγούλας στον Γαλατά, χρειάζεται να διορθωθούν οι συντεταγμένες των Αρχαιοτήτων Τροιζήνας στο Google Maps, για την εύκολη πρόσβαση των επισκεπτών.

Αναφορικά με τον Υδροβιότοπο της Ψήφτας, βραχυπρόθεσμα, για λόγους ασφαλείας και προσέλκυσης επισκεπτών, προτείνεται ο καθαρισμός των διαδρομών πέριξ της λιμνοθάλασσας και η ανακαίνιση των παρατηρητηρίων. Μεσοπρόθεσμα θα ήταν ενδιαφέρον να διοργανωθούν «Ημέρες Παρατήρησης Πτηνών» κατά τους μήνες της άνοιξης όταν και περνούν πολλά είδη μεταναστευτικών πτηνών. Στην ακτή που βρίσκεται δίπλα από τον Υδροβιότοπο συναντάται η «βυθισμένη πολιτεία» η οποία δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς, ενώ θα μπορούσαν να αναπτυχθούν δραστηριότητες ελεύθερης κατάδυσης στην περιοχή σε ασφαλές περιβάλλον. Παρόμοια δραστηριότητα θα μπορούσε να γίνει και για το ναυάγιο κοντά στο Βίδι. Επίσης, χρειάζεται να ληφθούν πρωτοβουλίες καθαρισμού του χώρου στο Διαβολογέφυρο, ενώ προτείνεται η τοποθέτηση επιγραφών με πληροφορίες για τον χώρο.

Με δεδομένη την ιστορική σημασία της περιοχής της Τροιζήνας κρίνεται αναγκαία η συνεχής ανάδειξη των οροσήμων που διαμόρφωσαν την ιστορία της, το οποίο δύναται να υλοποιηθεί μέσα από την δημιουργία Ιστορικού-Λαογραφικού Μουσείου μικρής κλίμακας με ευρήματα από την κάθε χρονολογική περίοδο.

Καταληκτικά, για το βόρειο τμήμα του Δήμου (Καλλονή, Δρυόπη, Άνω Φανάρι, Καρατζάς, Αγία Ελένη) δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα σε πολλές περιπτώσεις. Κατά συνέπεια, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ανάληψη πρωτοβουλιών για πολιτιστικές εκδηλώσεις που συνδέονται με την ιστορία του τόπου (θρησκευτικές παραδόσεις, θεατρικές παραστάσεις, εικαστικά, λαογραφικά), οι οποίες εντάσσονται στις προτιμήσεις των ήπιων τουριστών, καθώς επίσης και για ένταξη των αξιοθέατων σε εφαρμογές όπως το Google Maps, αλλά και πλατφόρμες όπως το Trip Advisor, ώστε να είναι εύκολα αναγνωρίσιμοι οι χώροι για τους επισκέπτες, δίνοντας κίνητρο επίσκεψης για εκείνους στην περιοχή. Στην περιοχή της Καλλονής κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί διάνοιξη διαδρομής για την ασφαλή μετάβαση στο Φαράγγι της Περιστεριώνας, το οποίο θα αποτελέσει πόλο έλξης για ήπιους τουρίστες.

Προκειμένου να προωθηθούν οι παραπάνω αλλαγές, χρειάζεται να πλαισιωθούν από λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, instagram, youtube κ.α.)

και τη συνεχή τροφοδότησή τους με οπτικοακουστικό υλικό (εικόνες και βίντεο) για την προώθηση των αξιοθέατων των περιοχών, αλλά και των εκδηλώσεων.

Η διοργάνωση αθλητικών γεγονότων μπορεί εξίσου να ωφελήσει στη προώθηση των περιοχών στο βόρειο τμήμα του Δήμου, αλλά και η αξιοποίηση της λιμνοθάλασσας του Καρατζά για επιδείξεις αντίστοιχες με αυτήν που επιχειρήθηκε να γίνει πρόσφατα (υδροπλάνα, πλοιάρια κ.α.). Αντίστοιχα, δράσεις εθελοντισμού όπως δενδροφυτεύσεις, με την κατάλληλη προώθηση μέσω του διαδικτύου, θα μπορούσαν να προσελκύσουν επισκέπτες ήπιου τουρισμού.

Ως προς τη διευκόλυνση της καθημερινότητας και την ενθάρρυνση έλευσης ήπιων τουριστών είναι απαραίτητη η βελτίωση της σύνδεσης με τα πληθυσμιακά κέντρα του Δήμου (Γαλατάς, Τροιζήνα, Μέθανα) μέσω δρομολογίων λεωφορείων και με αύξηση της συχνότητας αυτών για τις ήδη υπάρχουσες γραμμές (Γαλατάς).

Τέλος, η ανάπτυξη του ήπιου τουρισμού σε αυτό το τμήμα του Δήμου μακροπρόθεσμα περνά και μέσα από τη διενέργεια μελετών για τις προοπτικές ανάπτυξης αγροτουριστικών δραστηριοτήτων σε αυτό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

ΙΝΣΕΤΕ (Δεκ. 2022). «Περιφέρεια Αττικής, Ετήσια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021»

ΙΝΣΕΤΕ (Αυγ 2023): «Βασικά Τουριστικά Μεγέθη της Περιφέρειας Αττικής»

Med Pearls (2020). *Slow Tourism Product Creation Manual – Greek Language*, p.p.43

Σιταράς Θ., Τζένος Χρ. (2007). *Εισαγωγή στη Θεωρία του Τουρισμού*, Εκδόσεις Σταμούλη

Τριάρχη Ει., Καραμάνης Κ. (2017). *The evolution of alternative forms of Tourism: a theoretical background*

Σύνδεσμοι:

Andreouwinery.gr

Argosaronikos.gr

Athanasiadistravel.gr

Autonomous.gr

Bissias-poros.gr

Greekflora.gr

Ktelargolida.gr

Methana.gr

Mixanitouxronou.gr

Olympiaodos.gr

Pantroiziniakoiagones.gr

Patakistravel.gr

Pezoporistas.gr

Restarttourism.gr

Saronicmagazine.gr

Sergianitravel.gr

Statistics.gr

Topoguide.gr

Travelbug.gr

Troizinia-methana.gr

Volcanotrails.gr

Wiktionary.org

Xtremegreece.gr

Zafeiropoulostours.gr

Ξενογλωσση

- Balletto G., Milesi A., Ladu M., Borruso G. (2020). *A Dashboard for Supporting Slow Tourism in Green Infrastructures. A Methodological Proposal in Sardinia (Italy)*
- Barkham P. (13 Sept. 2004, Retrieved 18 May 2021). [*Waking up to the joys of life in the slow lane | Communities | The Guardian*](#)
- Beaver A. (2002). *A Dictionary of Travel and Tourism Terminology* – Wallingford CAB International. p.313 ([ISBN 978-0-85199-582-3](#). [OCLC 301675778](#))
- Christou A. (2022). *The history and Evolution of Tourism*, CABI Books, *Evolution and Historical Development of Tourism*
- Dall' Aglio, St. (2011). *Slow tourism seminar*, p.p. 75-90
- Juganaru I.D., Juganaru M., Andreea A.. (2008). *Sustainable Tourism Types*
- Juvan E., Dolnicar S. (2014). *The attitude–behaviour gap in sustainable tourism*
- Ildikó E., Marton Z.. (2021). *An Emerging Trend of Slow Tourism: Perceptions of Hungarian Citizens*
- Howard C. (2012). *Speeding Up and Slowing Down: Pilgrimage and Slow Travel Through Time*, Channel View Publications. p.p.11
- Hunziker W., Krapf K. (1942). *Grundriss der allgemeinen Fremdenverkehrslehr*
- Theobald, William F. (1998). *Global Tourism* (2nd ed.). Oxford [England]: Butterworth–Heinemann. pp. 6–7. ([ISBN 978-0-7506-4022-0](#). [OCLC 40330075](#))
- Knox, Paul, Meyer, Heike. (2009). *Small Town Sustainability: Economic, Social, and Environmental Innovation*, Birkhauser. p. 44.
- Kougioumoutzis K., Tiniakou A., Georgiadis T.,Georgiou O. (2012). *Contribution to the flora of the south Aegean volcanic arc: The Methana peninsula (Saronic Gulf, Greece)*
- Marcuta A., Marcuta L., Popescu A., Tindeche Cr., Tudor V., Smedescu D. (2020). *Possibilities of Development of the Slow Tourism Concept in Romania*
- Med Pearls-enicbmed.eu. (2020). *Research Study on Slow Tourism international trends and Innovations-I. Conceptualization and trends on Sustainable and Slow Tourism*, p.p.4-7, 11, 16-17
- Miller G., Rathouse K., Scarles C., Holmes K. , Tribe J. (2010). *Public understanding of sustainable tourism* , p.627
- Moira P., Mylonopoulos D. , Kondoudaki Ai. (2017). *The application of Slow Movement to Tourism: Is Slow Tourism a New Paradigm?* , Journal of Tourism and Leisure Studies 2 (2): 1-10
- O' Gorman K. D. (2010) .*The origins of hospitality and Tourism*
- Petroman I.M., Vaduva L., Marin D.. (2021). *Quaestus- Benefits of slow tourism for local economies*, p.3
- Rogovska V. (2015). *From Slow Food to Slow Tourism*
- UNSTATS (2010) . *International Recommendations for tourism statistics 2008*, p.p.26-28, Department of Economic and Social Affairs, UNWTO

Valls J-F., Mota L., Freitas Vieira S.C., Santos R.. (2019). *Opportunities for Slow Tourism in Madeira*

Wenwen Shang, Qing Yuan, Nan Chen (2020). *Examining Structural Relationships among Brand Experience, Existential Authenticity, and Place Attachment in Slow Tourism Destinations*

Σύνδεσμοι:

elitehavens.com (2022). *10 Big Travel Trends in 2023*

futuremarketinsights.com (2022). *Sustainable Tourism Market Snapshot (2022-2032)*

globalnews.booking.com (2021). *Booking's 2021 Travel Report Affirms Potential Watershed Moment for Industry and Consumers*

grandviewresearch.com (2022). *Adventure tourism market size, share and trends report*

hospitalityinsights.ehl.edu (2022). *What is slow tourism? The next big hospitality trend*

sustainabletravel.org (2020). *Carbon footprint of tourism*

technavio.com (2022). *Sustainable Tourism Market Type, Booking channel, and Geography – Forecast and Analysis 2023-2027*

traveler.marriott.com (2022). *How slow travel is changing the way we explore*

UNWTO (2023) . *Glossary of tourism terms*

Booking.com

Globetrender.com

Google.com

Maps.google.com

Slowfood.com

Trends.google.com

Tripadvisor.com

Website.grader.com

Wikipedia.org

Youtube.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Ερωτηματολόγιο έρευνας (ελληνικά)

Έρευνα για τον ήπιο τουρισμό και η περίπτωση του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων

Η έρευνα αυτή σχετίζεται με ένα σταδιακά αναπτυσσόμενο είδος τουρισμού, τον **Ήπιο Τουρισμό**.

Ως ήπιος τουρισμός ορίζεται η εναλλακτική μορφή τουρισμού που ο επισκέπτης διαμένει περισσότερες ημέρες σε έναν προορισμό, σέβεται τις τοπικές κουλτούρες, την ιστορία και το περιβάλλον και εκτιμά ιδιαίτερα την κοινωνική υπευθυνότητα, ενώ παράλληλα βασίζεται στην διαφορετικότητα και τη σύνδεση των επισκεπτών με άλλους επισκέπτες, καθώς και τις κοινότητες που τους φιλοξενούν.

Στα πλαίσια της έρευνας διερευνώνται τα χαρακτηριστικά των ήπιων τουριστών, καθώς και τη συμπεριφορά τους πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το ταξίδι τους σε κάποιον προορισμό. Το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ειδικές ερωτήσεις για τον ήπιο τουρισμό στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων, για τον προσδιορισμό της καταλληλότητας του προορισμού να φιλοξενήσει ήπιους τουρίστες. **Δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζετε ή να έχετε επισκεφθεί περιοχές του Δήμου!**

Η διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είναι σύντομη (περίπου 7 λεπτά) και έχει ανώνυμο χαρακτήρα.

Η έρευνα πραγματοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών "Επιχειρηματικότητα και Συμβουλευτική στην Αγροτική Ανάπτυξη" του **Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Ήπιος τουρισμός

Ως **ήπιος τουρισμός** ορίζεται η εναλλακτική μορφή τουρισμού που ο επισκέπτης διαμένει περισσότερες ημέρες σε έναν προορισμό (**τουλάχιστον 6 διανυκτερεύσεις**), σέβεται τις τοπικές κουλτούρες, την ιστορία και το περιβάλλον και εκτιμά ιδιαίτερα την κοινωνική υπευθυνότητα, ενώ παράλληλα βασίζεται στην διαφορετικότητα και τη σύνδεση των επισκεπτών με άλλους επισκέπτες, καθώς και τις κοινότητες που τους φιλοξενούν.

1. Όταν ταξιδεύετε σε ένα μέρος επιθυμείτε να ξοδέψετε περισσότερο χρόνο/ ημέρες για να το γνωρίσετε καλύτερα;

- Ναι
- Όχι

2. Γνωρίζετε για τον ήπιο τουρισμό;

- Ναι
- Όχι

3. Αν ναι, πότε πληροφορηθήκατε για πρώτη φορά για τον ήπιο τουρισμό;

- Πριν την έλευση της πανδημίας COVID-19 (αρχές 21ου αιώνα έως 2019)
- Κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19
- Μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19

4. Ποια είναι η συχνότητα ταξιδιών ήπιου τουρισμού (τουλάχιστον 6 διανυκτερεύσεις) που πραγματοποιείτε ετησίως;

- 1
- 2-3
- 4+

5. Τί ποσοστό επί του συνόλου των ταξιδιών που κάνετε ετησίως αφορά τον ήπιο τουρισμό (τουλάχιστον 6 διανυκτερεύσεις σε έναν προορισμό) ;

- <40%
- 41-60%
- 61-80%
- 81-100%

6. Πόσες ημέρες διαρκεί κατά μέσο όρο ένα ήπιο ταξίδι σας;

- Λιγότερο από 7 ημέρες
- 7-8
- 9-10
- 10+ ημέρες

7. Με ποια σύνθεση επιλέγετε συνήθως να πραγματοποιήσετε ένα τέτοιο ταξίδι; (έως 2 απαντήσεις)

- Σύντροφο / Σύζυγο
- Σύζυγο και παιδιά
- Φίλους
- Συγγενείς
- Μόνος/η
- Άλλο:

8. Ποια περίοδο του χρόνου επιθυμείτε να ταξιδεύετε συνήθως για ήπιο τουρισμό;

- Άνοιξη
- Καλοκαίρι
- Φθινόπωρο
- Χειμώνας

9. Το αποτύπωμα άνθρακα(*) παίζει για εσάς σημαντικό ρόλο για την επιλογή ενός προορισμού;

(*) το σύνολο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούνται από ένα άτομο ως ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα.

1 2 3 4 5

Καθόλου σημαντικό Πολύ σημαντικό

10. Ποιους από τους παρακάτω τύπους καταλυμάτων επιλέγετε συνήθως για τις ήπιες διακοπές σας; (έως και 2 απαντήσεις)

- Πολυτελές ξενοδοχείο
- Ξενοδοχείο μικρού μεγέθους
- Πανδοχείο (hostel)
- Πολυτελές διαμέρισμα εντός πόλης
- Πολυτελές διαμέρισμα εκτός πόλης (στη φύση)
- Παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στο βουνό
- Παραδοσιακό κατάλυμα κοντά στη θάλασσα
- Τροχόσπιτο
- Διαμονή σε αυτοσχέδια καταλύματα (σκηνή κ.α.)
- Σε σπίτι συγγενών και φίλων
- Άλλο:

11. Ποιος είναι ο κύριος από τους παρακάτω παράγοντες που σας οδήγησε στην απόφαση να κάνετε ήπιο τουρισμό;

- Οικονομικοί
- Συναισθηματικοί
- Ηθικοί
- Περιβαλλοντικοί
- Κοινωνικοί
- Άλλο:

12. Για ποιους λόγους πραγματοποιείτε ένα τέτοιο ταξίδι; Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων

- Χαλάρωση-ξεκούραση-αποσύνδεση από την καθημερινότητα
- Διασκέδαση- Ευχαρίστηση
- Επαφή με το φυσικό τοπίο
- Αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό (παραδόσεις, ιστορία, γλώσσα, τέχνες)
- Αναζήτηση νέων γαστρονομικών επιλογών
- Επίσκεψη σε αξιοθέατα του προορισμού
- Αθλητισμός (ποδηλασία, τρέξιμο, ιππασία κ.α.)
- Πεζοπορία-περπάτημα
- Εθελοντική δράση για την προστασία του περιβάλλοντος
- Άλλο:

13. Ποιο είναι το ποσό (σε €) που είστε διατεθειμένοι να δαπανήσετε συνήθως σε ένα ταξίδι ήπιου τουρισμού (συνολικά) ;

- < 500
- 500-1.000
- 1.001-2.000
- > 2.000

14. Ποια/ες πλατφόρμα/ες προτιμάτε συνήθως για να κάνετε την αξιολόγηση/κριτική σας αναφορικά με ένα ταξίδι ήπιου τουρισμού; Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων

- Trip Advisor
- Booking.com
- Google maps
- Δεν συνηθίζω να κάνω αξιολόγηση/κριτική μετά από κάποιο ταξίδι

Ήπιος τουρισμός και COVID-19

15. Μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19 πόσο έχει μεταβληθεί το ενδιαφέρον σας για προορισμούς ήπιου τουρισμού;

1 2 3 4 5

Έχει μειωθεί σημαντικά Έχει αυξηθεί σημαντικά

16. Μετά την έλευση της πανδημίας COVID-19:

	Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ πλήρως
Επιλέγω προορισμό με ασφαλές υγειονομικό σύστημα	☐	☐	☐	☐	☐
Επιλέγω προορισμό με λιγότερους τουρίστες	☐	☐	☐	☐	☐
Επιλέγω ένα κατάλυμα με λιγότερους τουρίστες	☐	☐	☐	☐	☐
Επιλέγω να επισκέπτομαι λιγότερους κλειστούς χώρους στον προορισμό	☐	☐	☐	☐	☐
Σέβομαι περισσότερο το περιβάλλον στον προορισμό	☐	☐	☐	☐	☐

17. Οι προορισμοί που πλέον αναζητείτε βρίσκονται:

- Μόνο στη χώρα διαμονής
- Κυρίως στη χώρα διαμονής
- Κυρίως σε χώρες του εξωτερικού
- Μόνο σε χώρες του εξωτερικού

Ο ήπιος τουρισμός στον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων

18. Έχετε επισκεφθεί ποτέ τον Δήμο Τροιζηνίας-Μεθάνων για ήπιο τουρισμό;

- Ναι
- Όχι (Αν απαντήσατε Όχι πηγαίνετε στην ερώτηση Νο 31)
- Έχω επισκεφθεί τον Δήμο, αλλά όχι για ήπιο τουρισμό

19. Αν ναι, πώς θα αξιολογούσατε την εμπειρία σας?

1 2 3 4 5

Απόλυτα δυσαρεστημένος/η Απόλυτα ευχαριστημένος/η

20. Αν έχετε επισκεφθεί τον προορισμό αλλά όχι για ήπιο τουρισμό, για ποια είδη τουρισμού τον έχετε επισκεφθεί; Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων

- Ήλιος-θάλασσα-άμμος
- Πολιτιστικός τουρισμός
- Θρησκευτικός τουρισμός
- Ιαματικός τουρισμός
- Επαγγελματικός τουρισμός
- Αθλητικός τουρισμός
- Άλλο:

21. Αν έχετε επισκεφθεί το Δήμο αλλά όχι για ήπιο τουρισμό, θα θέλατε να το κάνετε στο μέλλον;

- Ναι, σίγουρα θα ήθελα να εξερευνήσω τις περιοχές αυτές
- Θα ήθελα να τις εξερευνήσω, αλλά θα προτιμούσα να έχω περισσότερη πληροφόρηση για την περιοχή
- Προς το παρόν όχι, θέλω να επισκεφθώ άλλους προορισμούς
- Όχι, δεν με ενδιαφέρει να επισκεφθώ κάποια από τις περιοχές αυτές στο μέλλον

22. Αν έχετε επισκεφθεί τον Δήμο, ποια/ες ήταν η πηγή/οι πηγές πληροφόρησής σας για τις περιοχές αυτές; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

- Τηλεόραση
- Ραδιόφωνο
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Αναζήτηση στο internet (trip advisor, [booking.com](https://www.booking.com) κ.α.)
- Συγγενείς
- Φίλοι
- Οικογένεια
- Άλλο:

23. Ποια από τα παρακάτω μέσα μεταφοράς χρησιμοποιήσατε για να μετακινηθείτε κατά τη διάρκεια παραμονής σας στον προορισμό; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

- Αεροπλάνο
- Πλοίο
- Τρένο
- Αυτοκίνητο
- Τροχόσπιτο
- Λεωφορείο
- Μοτοσυκλέτα
- Ηλεκτρικό ποδήλατο
- Ποδήλατο
- Περπάτημα
- Άλλο:

24. Ποια περιοχή θεωρείτε καταλληλότερη για τη διαμονή των ήπιων τουριστών;

- Γαλατάς
- Μέθανα
- Τροιζήνα
- Άλλο:

25. Ποια περιοχή θεωρείτε καταλληλότερη για τις παρακάτω δραστηριότητες ενός ήπιου τουρίστα;

	Γαλατάς	Μέθανα	Τροιζήνα	Καμία
Πεζοπορία-περπάτημα	☐	☐	☐	☐
Επίσκεψη σε αξιοθέατα	☐	☐	☐	☐
Αγροτουριστικές δραστηριότητες	☐	☐	☐	☐
Γαστρονομικές εμπειρίες	☐	☐	☐	☐
Αθλητικές δραστηριότητες	☐	☐	☐	☐
Πρόσβαση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον	☐	☐	☐	☐
Μετακίνηση με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον	☐	☐	☐	☐

26. Ποια περιοχή θεωρείτε ότι ανταποκρίνεται καλύτερα στα παρακάτω χαρακτηριστικά ενός ήπιου τουρίστα;

	Γαλατάς	Μέθανα	Τροιζήνα	Καμία
Ήπιοι ρυθμοί ζωής (μετακίνηση, απουσία συνωστισμού)	☐	☐	☐	☐
Βιωσιμότητα περιβάλλοντος	☐	☐	☐	☐
Επαφή με το φυσικό τοπίο	☐	☐	☐	☐
Επαφή με τον πολιτισμό	☐	☐	☐	☐

	Γαλατάς	Μέθανα	Τροιζήνα	Καμία
Αλληλεπίδραση με τον εντόπιο πληθυσμό	☒	☒	☒	☒
Αυθεντικότητα	☐	☐	☐	☐
Περιπέτεια	☒	☒	☒	☒
Δημιουργικότητα	☐	☐	☐	☐
Έντονες εμπειρίες-συναισθήματα	☒	☒	☒	☒

27. Κατά τη διάρκεια της παραμονής σας στις περιοχές αυτές, διαπιστώσατε κάτι από τα παρακάτω;

	Ναι	Όχι
Απουσία κάδων απορριμμάτων σε κοντινή απόσταση	☒	☒
Απουσία κάδων ανακύκλωσης απορριμμάτων	☐	☐
Απουσία χωριστών κάδων απορριμμάτων ανά υλικό	☒	☒
Σπατάλη τροφίμων (υπερβολική ποσότητα μερίδας)	☐	☐
Απουσία βιολογικών προϊόντων	☒	☒
Ρυπαρόνες δραστηριότητες	☐	☐

28. Θα θέλατε να επισκεφθείτε ξανά κάποια από τις περιοχές του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων στο μέλλον για ήπιο τουρισμό;

- Ναι, την ίδια ακριβώς περιοχή
- Ναι, αλλά κάποια άλλη περιοχή του Δήμου αυτή τη φορά
- Ναι, αλλά ως κομμάτι της επίσκεψής μου σε άλλον προορισμό εκτός του Δήμου
- Όχι, δεν θα ήθελα να πάω ξανά σε κάποια περιοχή του Δήμου

29. Αν ναι, ποιοι είναι οι λόγοι αυτοί; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

- Μείνατε ικανοποιημένος/η από τη διαμονή
- Μείνατε ικανοποιημένος/η από τη φιλοξενία
- Μείνατε ικανοποιημένος/η από την τοπική γαστρονομία
- Μείνατε ικανοποιημένος/η από τις υποδομές (πρόσβαση, βοηθητικές υπηρεσίες)
- Σας άρεσε το κλίμα της περιοχής
- Υψηλό βιοτικό επίπεδο
- Οι πληροφορίες πριν το ταξίδι αντιστοιχούσαν πλήρως στην πραγματική εικόνα του προορισμού
- Άλλο:

30. Αν όχι, ποιοι είναι οι λόγοι ; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

- Δεν μείνατε ικανοποιημένος/η από τη διαμονή
- Δεν μείνατε ικανοποιημένος/η από τη φιλοξενία
- Δεν μείνατε ικανοποιημένος/η από την τοπική γαστρονομία
- Δεν μείνατε ικανοποιημένος/η από τις υποδομές (πρόσβαση, βοηθητικές υπηρεσίες)
- Ήταν υψηλό το κόστος διαβίωσης
- Οι πληροφορίες πριν το ταξίδι απείχαν κατά πολύ από την πραγματική εικόνα του προορισμού
- Αιτίες που περιγράφηκαν στην Ερώτηση Νο 27 (σπατάλη τροφίμων, απουσία βιολογικών προϊόντων, βλαβερές για το περιβάλλον δραστηριότητες κ.α.)
- Άλλο:

31. Αν δεν έχετε επισκεφθεί ποτέ τον προορισμό για ήπιο τουρισμό, τότε ποιοι είναι οι λόγοι; (Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

- Δεν γνωρίζω πολλά για τον προορισμό
- Δεν ξέρω εάν προσφέρει δραστηριότητες ήπιου τουρισμού
- Δεν θεωρώ πως είναι προορισμός ήπιου τουρισμού (ρύπανση περιβάλλοντος, έντονοι ρυθμοί ζωής, συνωστισμός)
- Είναι δύσκολα προσβάσιμος

- Δεν προσφέρει δραστηριότητες ήπιου τουρισμού (μονοπάτια, φυσικό τοπίο, αξιοθέατα, γαστρονομία)
- Δεν διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές (καταλύματα, καλό οδικό δίκτυο, βοηθητικές υπηρεσίες κ.α.)
- Δεν έχω αρκετό χρόνο για να περιηγηθώ σε όλες τις περιοχές που θέλω
- Άλλο:

Δημογραφικά στοιχεία

Φύλο

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλο

Ηλικία

- Κάτω από 18 ετών
- 18-25
- 26-35
- 36-50
- 51-65
- Άνω των 65 ετών

Περιφέρεια μόνιμης διαμονής

- Αττική
- Κεντρικής Μακεδονίας
- Δυτικής Μακεδονίας
- Ηπείρου
- Δυτικής Ελλάδας
- Στερεάς Ελλάδας
- Πελοποννήσου
- Κρήτης
- Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Θεσσαλίας
- Ιονίων Νήσων
- Βορείου Αιγαίου
- Νοτίου Αιγαίου
- Έλληνας Εξωτερικού

Survey on Slow Tourism & Greek municipality of Troizinia-Methana

This survey aims to collect data regarding a rapidly growing type of tourism, that is called **Slow tourism**.

Slow tourism is an alternative type of tourism, where the visitor's stay at the destination is longer. Moreover, Slow tourism visitors show respect towards the local culture, the history and the environment, appreciate social responsibility and emphasize on diversity and connection between the visitors, as well as the communities that host them at their destination.

Specifically, this survey studies the characteristics of slow tourists, as well as their behaviour before, during and after their travel to a certain destination.

At the second part of the questionnaire specific questions about slow tourism at the Greek municipality of Troizinia-Methana will be defined, in order to examine the suitability of the region to host slow tourists. ***It is not necessary to know or have visited this specific destination of Troizinia-Methana!***

Time needed to complete the questionnaire is brief (approximately 7 minutes). The character of this questionnaire is anonymous.

The following questionnaire is conducted for the needs of a master thesis in the context of the Master Course "Farm Business and Rural Development" (Agricultural University of Athens).

Thank you in advance for your participation and contribution to the survey.

Slow tourism

Slow tourism is an alternative type of tourism, where a visitor's trip at a certain destination lasts for at least 6 overnight stays. Slow tourism visitors show respect towards local culture, history and environment, appreciate social responsibility and emphasize on diversity and connection between themselves and other visitors, as well as between themselves and the communities that host them at their destination.

1. When you travel to a destination, are you willing to spend more time in order to get to know the place better?

- Yes
- No

2. Are you informed about slow tourism?

- Yes
- No

3. If you are, when was the first time you were informed about slow tourism?

- Before the COVID-19 pandemic (start of the 21st century until 2019)
- During the COVID-19 restrictions (quarantine)
- After the removal of the COVID-19 restrictions (2022 and onwards)

4. How many times do you travel to slow tourism destinations annually (more than 6 overnight stays)?

- 1
- 2-3
- 4+

5. What is the percentage of your slow tourism trips (at least 6 overnight stays) compared to your total number of trips during the year?

- <40%
- 41-60%
- 61-80%
- 81-100%

6. How many days does each slow tourism trip last?

- Less than 7 days
- 7-8
- 9-10
- More than 10 days

7. Who are the persons who accompany you during a slow tourism trip? (up to 2 answers)

- Girlfriend/Boyfriend - Husband/Wife
- Husband/Wife and children
- Friends
- Relatives
- Alone

8. During which time of the year do you usually travel for slow tourism purposes?

- Spring
- Summer
- Autumn
- Winter

9. Does carbon footprint (*) play a role in your decision-making process to select a certain destination?

(*) total of greenhouse gasses emissions caused by a person as an equivalent of carbon dioxide (kgs)

1 2 3 4 5

No, not at all Yes, of course

10. Which of the following types of accommodation would you choose for your stay at your destination? (up to 2 answers)

- Luxurious hotel
- Small hotel
- Hostel
- Luxurious apartment in the city
- Luxurious apartment outside the city (in nature)
- Traditional apartment close to the sea
- Traditional apartment close to the mountain
- Caravan
- Camping tent
- Relatives'/friends' house

11. Which factor led you to select your type of accommodation?

- Economical
- Emotional
- Ethical
- Environmental
- Social
- Other

12. What are your main motivations in order to make a slow tourism trip?

- Relaxation - To disconnect from the everyday routine
- Joy-Pleasure
- Get in touch with the natural landscape
- Interact with local people (traditions, history, language, arts etc)
- Search for new gastronomic choices
- Visit the sightseeings of the destination
- Sports (Cycling, Running, Horse riding etc)
- Hiking-Walking

- Volunteering for environmental protection
- Other

13. How many euros are you willing to spend during a slow tourism trip (in total)?

- < 500
- 500-1.000
- 1.001-2.000
- > 2.000

14. Which platform do you prefer to write a review on?

- Trip Advisor
- Booking.com
- Google maps
- I am not used to writing reviews

Slow tourism and COVID-19

15. After the removal of the COVID-19 restrictions, how much has your interest changed towards slow tourism destinations?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Has been
reduced
significantly

Has been
increased
significantly

16. After the COVID-19 pandemic:

Totally
disagree

Disagree

I do not
agree nor
disagree

Agree

Totally
agree

I choose a
destination with
a safe sanitary
system

I choose a
destination with
less number of
tourists

I choose accommodation with less number or tourists

I choose to visit less number of interior places at the destination

I respect more the environment at the destination

17. The slow tourism destinations you are now searching for are located:

- Exclusively at your country of residence
- Mainly at your country of residence
- Mainly abroad
- Exclusively abroad

Slow tourism at the Municipality of Troizina-Methana

18. Have you ever visited the Municipality of Troizina-Methana for slow tourism purposes?

- Yes
- No (If you answered No, then you can skip the following questions until question No 31)
- I have visited it, but not for slow tourism

19. How would you rate your visit to the Municipality of Troizina-Methana?

1 2 3 4 5

Totally dissatisfied Totally satisfied

20. If not for slow tourism, which type of tourism did you visit that place for?

- Sun-sea-sand
- Cultural tourism
- Religion tourism
- Therapeutical tourism
- Professional tourism

- Sport tourism
- Other

21. In case you have never visited this place before for slow tourism, are you willing to do it in the future?

- Yes, of course i would like to discover the beauties of the region
- I would like to, but i would prefer to have more information available regarding this destination
- For the moment no, i want to visit other places
- No, i am not interested in visiting any of the places of the region

22. If you have visited the region for slow tourism, which was your source of information? (You can choose more than one option)

- TV
- Radio
- Social Media
- Internet Research (trip advisor, [booking.com](https://www.booking.com) etc)
- Relatives
- Friends
- Family
- Other

23. Which of the following means of transportation did you use during your stay at the region? (You can choose more than one option)

- Airplane
- Ferry
- Train
- Car
- Caravan
- Bus
- Motorcycle
- Electric bicycle
- Bicycle
- Walking
- Other

24. Which of the following places is more suitable for the accommodation of a slow tourist?

- Galatas
- Methana
- Troizina
- Other

25. Which place of the Municipality do you think is more related to the following slow tourism activities?

	Galatas	Methana	Troizina	None of them
Hiking-Walking	☐	☐	☐	☐
Visit cultural sightseeings	☐	☐	☐	☐
Agritourism activities	☐	☐	☐	☐
Gastronomical experiences	☐	☐	☐	☐
Sport activities	☐	☐	☐	☐
Access with eco-friendly means of transportation	☐	☐	☐	☐
Movement with eco-friendly means of transportation	☐	☐	☐	☐

26. Which place of the Municipality do you think is more related to the following slow tourism characteristics?

	Galatas	Methana	Troizina	None of them
Slow pace of life	☐	☐	☐	☐
Environmental sustainability	☐	☐	☐	☐
Get in touch with the	☐	☐	☐	☐

natural landscape				
Get in touch with the local culture	☐	☐	☐	☐
Interact with local people	☐	☐	☐	☐
Authenticity	☐	☐	☐	☐
Adventure	☐	☐	☐	☐
Creativity	☐	☐	☐	☐
Intense experience-emotions	☐	☐	☐	☐

27. During your stay at these places, did you ever notice any of the following:

	Yes	No
There were no garbage cans at a close distance between each other	☐	☐
There were no garbage cans for recycling	☐	☐
There were no separate garbage cans for each material	☐	☐
Food waste (excessive portion of food)	☐	☐

Lack of biological products

Activities that are harmful for the environment

28. Would you like to visit again the region of the Municipality of Troizina-Methana in the future for slow tourism purposes?

- Yes, the same place again
- Yes, but to visit another place that belongs to the Municipality this time
- Yes, but as a part of my visit to another destination outside the Municipality
- No, i would not like to visit any place of the Municipality again

29. If you do, then what are the reasons why you would visit it again for slow tourism? (You can choose more than one option)

- You were satisfied with accommodation provided
- You were satisfied with the hospitality
- You were satisfied with the local gastronomy
- You were satisfied with the infrastructures
- You liked the climate conditions of the region
- High quality of life
- Information about the destination before the trip was relevant to reality
- Other

30. If not, then what are the reasons why you would not visit it again? (You can choose more than one option)

- You were not satisfied with accommodation provided
- You were not satisfied with the hospitality
- You were not satisfied with the local gastronomy
- You were not satisfied with the infrastructures
- High cost of living
- Information about the destination before the trip was completely irrelevant to reality
- Reasons explained at Question No 27 (food waste, lack of bio products, environmentally harmful activities)
- Other

31. In case you have never visited this region before for slow tourism, what are the reasons why? (You can choose more than one option)

- I do not have information about the destination
- I do not know if this region offers slow tourism activities
- I do not think it can be considered a slow tourism destination (environmental pollution, fast pace of life, crowded places etc)
- It is difficult to access
- Does not offer slow tourism activities (paths, natural landscape, sightseeings,gastronomy)
- Does not have the suitable infrastructures (accomodation, roads, supplementary services)
- I do not have time to go to the places i would like to visit in that region
- Other

Demographics

Gender

- Male
- Female
- Other

Age

- <18
- 18-25
- 26-35
- 36-50
- 51-65
- >65

Country of permanent residence

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.